

Π. Ν. ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΦΑΙΔΩΝ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

(Μετά γραμματικῶν, συντακτικῶν κ.λ. παρατηρήσεων)

ΕΠΙ ΤΗΣ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥ ΤΩ 1942
ΥΠΟ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ",
ΙΩΑΝΝΟΥ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΥ & ΣΙΑΣ Α.Ε.
38 - ΟΔΟΣ ΤΣΩΡΤΣΙΑ - 38
1946

Π. Ν. ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΥ

Αρ. 45058

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΦΑΙΔΩΝ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

(Μετά γραμματικῶν, συντακτικῶν κ.λ. παρατηρήσεων)

ΕΠΙ ΤΗ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥ ΤΩ 1942
ΥΠΟ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ",
ΙΩΑΝΝΟΥ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΥ & ΣΙΑΣ Α.Ε.
38 - ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ - 38
1946

Πάν γνήσιον αντίτυπον φέρει τὴν ὑπογραφὴν τοῦ συγ-
γραφέως καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ Βιβλιοπωλείου τῆς «Ἑστίας».

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΦΑΙΔΩΝ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι.—Ἑρμηνεία (¹)

ΕΧΕΚΡΑΤΗΣ. Σὺ ὁ ἴδιος (αὐτός), ὦ Φαίδων, παρευρέθης (παρεγένου) πλησίον τοῦ Σωκράτους, κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν (ἥ) ἔπιε τὸ φάρμακον [ἐννοεῖ τὸ κώνειον] ἐντὸς τῆς φυλακῆς ἢ ἀπὸ κανένα ἄλλον (ἢ ἄλλου του=τινός) τὸ ἤκουσες;

ΦΑΙΔΩΝ. Αὐτὸς [ὁ ἴδιος παρευρέθην], ὦ Ἑχεκράτη.

ΕΧΕΚΡ, Σὰν τὶ (τί) λοιπὸν (δὴ) εἶναι ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα (ἄττα) εἶπεν ὁ ἀνὴρ πρὸ τοῦ θανάτου του, καὶ κατὰ ποῖον τρόπον (καὶ πῶς) ἀπέθνησκεν; διότι ἐγὼ εὐχαρίστως (ἡδέως) ἤθελον ἀκούσει (ἀκούσαιμι ἄν). Καὶ ὄντως (καὶ γὰρ) οὔτε ἐκ τῶν Φλειασίων πολιτῶν κανεὶς ἀπολύτως (οὐδεὶς πάνυ τι) συχνάζει [καὶ παραμένει] (ἐπιχωριάζει) αὐτὴν τὴν ἐποχὴν (τὰ νῦν) εἰς τὰς Ἀθήνας, οὔτε κανένας ξένος ἔχει ἔλθει (ἀφίκται) ἀπὸ πολλὴν καιρὸν (συχνοῦ χρόνου) ἀπὸ ἐκεῖ, ὁ ὅποιος θὰ ἠδύνατο (οἷός τ' ἂν ἦν) νὰ μᾶς μεταδώσῃ καμμίαν ἀκριβῆ πληροφορίαν (σαφές τι ἀγγεῖλαι ἡμῖν), ἐκτὸς βέβαια [ἐνδὸς ἐλθόντος καὶ ἀναγγεῖλαντος], ὅτι ἀπέθανεν, ὡς γνωστὸν (δὴ), ἀφ' οὗ ἔπιε φάρμακον· περὶ δὲ τῶν ἄλλων λεπτομερειῶν τίποτε δὲν εἶχε νὰ εἴπῃ.

ΦΑΙΔ. Οὔτε καὶ τὰ γενόμενα λοιπὸν κατὰ τὴν δίκην ἐπληροφόρηθητε (ἐπύδεσθε), κατὰ ποῖον τρόπον ἔλαβον χώραν (ἐγένετο) ;

ΕΧ. Naί, ταῦτα βεβαίως (μέν) μᾶς τὰ ἀνήγγειλε κάποιος καὶ εἰμεθα ὄντως ἐν ἀπορίᾳ (καὶ ἐδωυμάζομέν γε), διότι, ἂν καὶ πρὸ πολλοῦ χρόνου (πάλαι) ἐγινεν ἡ δίκη αὐτή, φαίνεται, ὅτι ἀπέθανεν πολὺ βρούτερον (πολλῷ ὕστερον)· ποῖα λοιπὸν ἦτο ἡ αἰτία τοῦ γεγονότος τούτου [πῶς συνέβη τοῦτο] (τί οὖν ἦν τοῦτο), ὦ Φαίδων;

1. Τὰ ἐντὸς τῶν ἀγγυλῶν γεγραμμένα ἀποδίδουσι καὶ κατ' ἄλλον, ἐπεξηγηματικώτερον τρόπον, τὴν ἐρμηνείαν, τὰ δὲ ἐντὸς τῶν παρενθέσεων περιέχουσι τὰς ἀντιστοιχοῦς λέξεις τοῦ κειμένου.

ΦΑΙΔ. Κάποιον τυχαῖον περιστατικὸν (τύχη τις) συνέβη εἰς αὐτόν, ὃ Ἐχεκράτη· ἦτο δηλαδὴ (γὰρ) κατὰ τύχην ἑστεφανωμένη (ἔτυχεν ἑστεμμένη) κατὰ τὴν προηγουμένην ἡμέραν τῆς δίκης (τῇ προτεραιᾷ τῆς δίκης) ἢ πρύμνη τοῦ πλοίου, τὸ ὁποῖον οἱ Ἀθηναῖοι ἀποστέλλουν εἰς Δῆλον.

ΕΧ. Ποῖον δὲ τέλος πάντων (δὴ) εἶναι τοῦτο τὸ πλοῖον;

ΦΑΙΔ. Τοῦτο εἶναι τὸ πλοῖον, καθὼς λέγουν οἱ Ἀθηναῖοι, ἐντὸς τοῦ ὁποίου (ἐν ᾧ) ἀπῆλθε (ᾧχετο) μίαν φορὰν (ποτέ) ὁ Θησεὺς εἰς τὴν Κρήτην, ὀδηγῶν (ἄγων) ἐκεῖνους τοὺς δέκατέσσαρας [τὰ ἑπτὰ ζεύγη] (τοὺς δις ἑπτὰ) καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς καὶ αὐτὸς ἐσώθη. Εἰς τὸν Ἀπόλλωνα λοιπὸν ᾠχήθησαν τότε, καθὼς λέγεται, ὅτι ἐὰν ἤθελον σωθῆναι, ἀποστέλλουν κατ' ἕκαστον ἔτος ἐπίσημον πρεσβείαν [ἐπίσημον θρησκευτικὴν ἀντιπροσωπείαν] (θεωρίαν ἀπάξειν εἰς Δῆλον)· αὐτὴν δὲ (ἦν), ὥς γνωστὸν (δὴ), πάντοτε καὶ τώρα ἀκόμη ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης (ἐξ ἐκείνου) κατ' ἔτος (κατ' ἐνιαυτόν) ἀποστέλλουν πρὸς τιμὴν τοῦ θεοῦ. Ὅταν λοιπὸν κάμουν ἀρχὴν (ἄρξονται) τῆς ἀποστολῆς τῆς πρεσβείας (τῆς θεωρίας), εἶναι καθιερωμένος ὑπ' αὐτῶν νόμος νὰ εἶναι ἡ πόλις [τῶν Ἀθηνῶν] κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα καθαρά [ἀπὸ παντὸς μιάσματος] (καθαρεύειν) καὶ νὰ μὴ φονεύουν κανένα (καὶ μηδὲν ἀποκτινύναι) δημοσίᾳ, πρὶν ἢ εἰς τὴν Δῆλον φθάσῃ (πρὶν ἂν ἀφίκηται) τὸ πλοῖον καὶ ἐπιστρέψῃ πάλιν ἐδῶ (καὶ πάλιν δεῦρο)· ἐνίοτε δὲ τοῦτο λαμβάνει χώραν (γίγνεται) κατὰ τὸ διάστημα πολλοῦ χρόνου, ὅταν τύχῃ νὰ ἐμποδίζουσιν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ πλοῦ (ὅταν τύχωσιν ἀπολαβόντες αὐτοὺς) οἱ ἄνεμοι. Ἐναρξίς δὲ τῆς ἀποστολῆς τῆς πρεσβείας (τῆς θεωρίας) εἶναι, ὅταν στεφανώσῃ (ἐπειδὴν στέψη) ὁ ἱερεὺς τοῦ Ἀπόλλωνος τὴν πρύμναν τοῦ πλοίου· τοῦτο δὲ ἔτυχε, καθὼς εἶπον ἀνωτέρω (ᾧπερ λέγω), νὰ λάβῃ χώραν (γεγονός) κατὰ τὴν προηγουμένην ἡμέραν τῆς δίκης. Δι' αὐτοὺς τοὺς λόγους καὶ πολὺ χρονικὸν διάστημα παρενεβλήθη (ἐγένετο) μετὰ τῆς δίκης καὶ τοῦ θανάτου τοῦ Σωκράτους ἐντὸς τῆς φυλακῆς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Ἡ τὸ φάρμακον ἔπιεν ἀναφορικὴ πρότασις. ἄλλου τοῦ ἀντικείμενου τοῦ ἥκουσας, συντασσομένου ἐπὶ αὐτηκοῖας μετὰ γενικῆς. Αὐτὸς ἐννοεῖται τὸ ῥῆμα παρεγενόμην. Τί οὖν ἐστὶν εὐθεῖα ἐρωτηματ. πρότασις. ἐστὶν ἅττα Ἀττικὴ σύνταξις, τὸ δὲ ἅττα = ἐκεῖνα, αὐτα. Τί ἔχει θέσιν κατηγορουμένου τοῦ ἅττα, ἀκούσαιμι ἂν ἀπόδοσις ὑποθετικοῦ λόγου γ'. εἶδους, οὐ ἢ ὑπόθεσις ἐννοεῖται: εἰ λέγοις. τῶν πολιτῶν φλεισσίῳν γενικὴ διαιρετικὴ εἰς τὸ οὐδεὶς. ἀφίκεται γ'. ἐνικ. πρόσ. παρακείμενον τοῦ ῥήμ. ἀφικνέομαι - οὔμαι. ὅστις ἂν ...

ἡ κανονικὴ σειρὰ τῶν λέξεων: ὅστις οἶός τ' ἂν ᾦν ἀγγεῖλαι ἡμῖν περὶ τούτου σαφές τι. πλὴν γε δὴ ὅτι τὸ πλῆρες θὰ ᾦτο: πλὴν γε δὴ τινος, ὅς ἤλθε καὶ εἶπεν. ὅτι ἀποθάνοι ἡ εἰδικὴ αὐτῇ πρότασις ἐκφέρεται κατ' εὐκτιζήν, διότι ἐξαρτᾶται ἐκ ῥήματος ἱστορικοῦ χρόνου εἶπεν. πῶν μετοχὴ χρονικὴ, εἶναι ἀορίστου β'. τοῦ ῥήμ. πίνω. τῶν ἄλλων γενικὴ διαιρετικὴ. ἐπύθεσθε ἀορ. β'. τοῦ ῥήμ. πυνθάνομαι. ὃν τρόπον ἐγένετο πλαγία ἐρωτηματ. πρότασις ἐκ τοῦ ἐπύθεσθε, εἶναι Ἀττ. σύνταξις. ὅτι φαίνεται ἀποθανῶν πλαγία ἐρωτηματ. πρότασις ἐκ τοῦ ἐθαυμάζομεν. γενομένης ἐναντιωματικῇ μετοχῇ. ἀποθανῶν κατηγορηματικὴ μετοχὴ ἐκ τοῦ φαίνεται. τί κατηγοροῦμενον τοῦ τοῦτο. ἐστεμμένη κατηγορηματ. μετοχὴ ἐκ τοῦ ἔτυχε, εἶναι δὲ παρακείμενος τοῦ ῥήμ. στέφω. τοῦτο δὲ τί τὸ τί εἶναι κατηγορούμενον τοῦ τοῦτο. ὦχετο ἀορ. β'. τοῦ ῥ. οἶχομαι. ἄγων κατηγορηματ. μετοχὴ ἐκ τοῦ ὦχετο. ἀπάξειν μέλλον τοῦ ῥ. ἀπάγω. ᾦν πέμπουσιν ἀναφορικὴ προσδιοριστικὴ πρότασις, ὀρῶνται ὑποτακτ. ἀορ. α'. τοῦ ῥ. ἄρχομαι. καθαρεῦειν τὴν πόλιν ὑποκείμενον τῆς ἀπροσώπου ἐκφράσεως νόμος ἐστίν. ὁμοίως καὶ τὸ ἀπαρέμφατον ἀποκτινύναι. πρὶν ἂν ἀφίκηται χρονικὴ πρότασις, ἐκφέρεται δὲ κατ' ὑποτακτικὴν μετὰ τοῦ ἂν, διότι προηγείται ἡ ἄρνησις μηδένα ἀποκτινύναι, ἐνῶ, ἂν προηγῆται κατάφασις, τότε τὸ πρὶν συντάσσεται μετ' ἀπλοῦ ἀπαρεμφάτου. ἀπολαβόντες μετοχὴ κατηγορηματικὴ ἐκ τοῦ τύχωσιν. τὸ ἀπολαβόντες εἶναι μετοχὴ ἀορ. β'. τοῦ ῥήμ. ἀπολαμβάνω. γεγονόνος κατηγορηματ. μετοχὴ ἐκ τοῦ ἔτυχεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ II.—Ἑρμηνεία

ΕΧ. Σὰν τὶ δὲ λοιπὸν (δὴ) ἦσαν τὰ σχετικὰ μετ' αὐτὸν τὸν θάνατον του, ὦ Φαίδων; σὰν τὶ ἦσαν ὅσα ἐλέχθησαν καὶ ἔγιναν κατ' αὐτόν, καὶ ποῖοι ἦσαν οἱ παρευρεθέντες (οἱ παραγενόμενοι) ἐκ τῶν φίλων (τῶν ἐπιτηδείων) τοῦ ἀνδρός; ἢ δὲν ἄφρινον [δὲν ἐπέτρεπον] (οὐκ εἶων) οἱ ἄρχοντες νὰ παρευρίσκωνται (παρεῖναι) ἄλλοι, ἀλλ' ἀπέθνησκεν ἐστερημένος (ἐρημος) ἀπὸ φίλους;

ΦΑΙΔ. Δὲν ἀπέθανε καθόλου ἐρημος ἀπὸ φίλους (οὐδαμῶς), ἀλλὰ παρευρίσκοντο (παρῆσαν) μερικοὶ καὶ μάλιστα πολλοὶ βέβαια (γε).

ΕΧ. Αὐτὰ λοιπὸν (δὴ) προθυμοποιήσου νὰ μᾶς ἀναγγείλῃς ὅσον τὸ δυνατόν ἀκριβέστατα (ὡς σαφέστατα), ἐὰν δὲν ἔχῃς τυχαίως καμμίαν ἀπασχόλησιν (εἰ μὴ τυγχάνει οὐσά σοι ἀσχολία τις).

ΦΑΙΔ. Ἄλλ' εὐκαιρῶ βέβαια (ἀλλὰ σχολάζω γε) καὶ θὰ προπαθῶ (πειράσομαι) νὰ τὰ διηγηθῶ εἰς σᾶς· διότι καὶ τὸ νὰ ἐνθυλοῦμαι (καὶ τὸ μεμνήσθαι) τὸν Σωκράτην καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ὅταν ὁμιλῶ καὶ ὅταν ἀκούω ἄλλους νὰ λέγουν περὶ αὐτοῦ, εἰς ἐμὲ τοῦλάχιστον εἶναι εὐχαριστότατον (ἡδιστον) ἀπὸ ὅλα.

ΕΧ. Ἄλλ' ὅμως, ὦ Φαίδων, ἔχεις μετ' αὐτὴν εὐχάριστον διά-

θεσιν (τοιούτους) καὶ τοὺς ἄλλους, οἱ ὅποιοι θὰ εἶναι ἀκροαταὶ σου (τοὺς ἀκουσομένους). Ὑποτάσσεται (πειρῶ) ὅπως θέλεις δυνηθῇ ἀκριβέστατα νὰ μᾶς διηγηθῇς διεξοδικῶς (διεξελεδειν) ὅλα.

ΦΑΙΔ. Καὶ ἀλήθεια (καὶ μὴν) ἐγὼ τοῦλάχιστον (ἐγώ γε) παρεν-
 ρεθῆναι [εἰς τὸν θάνατόν του] (παραγενόμενος) ἐδοκίμασα παρὰδόξον
 συναίσθημα (θαυμάσια ἔπαδον). Διότι οὔτε συναίσθημα συμπαθείας
 (ἔλεος) μὲ κατελάμβανε (εἰσῆει με), ἂν καὶ παρευρισκόμενην (παρόν-
 τα) εἰς θάνατον φίλου (ἐπιτηδείου) ἀνδρός· διότι μοῦ ἐφαίνετο ὁ ἀνὴρ
 (ἀνὴρ) εὐτυχής, ὃ Ἐχεκράτη, καὶ διὰ τοὺς τρόπους του [καὶ διὰ τὴν
 στάσιν του] (τοῦ τρόπου) καὶ διὰ τοὺς λόγους του, πόσον δηλαδὴ ἄνευ
 φόβου καὶ μὲ γενναιοφυσίαν (ὡς ἀδεῶς καὶ γενναίως) ἀπέθνησκεν,
 ὥστε νὰ σχηματίζω τὴν ἀντίληψιν [νὰ ἐπέλθῃ εἰς τὸν νοῦν μου] περὶ
 ἐκείνου (ὥστε παρίστασθαί μοι ἐκεῖνον), ὅτι ἐνῶ ἐπρόκειτο νὰ ὑπάγῃ
 εἰς τὸν Ἄδην (ἰόντα εἰς Ἄϊδου) οὔτε καὶ ἐκεῖ (μηδὲ) ἐπλήγαινε χωρὶς
 τὴν θείαν βουλήν [τὴν συγκατάβασιν, τὴν εὐλογίαν τοῦ θεοῦ] (ἀνευ
 θείας μοίρας), ἀλλ' ὅτι καὶ ἐκεῖ ἀφ' οὗ μεταβῇ (καὶ ἐκεῖσε ἀφικόμε-
 νον) θὰ εὐτυχίσῃ (εὖ πράξειν) ὑπὲρ πάντων ἄλλων μέχρι τοῦδε (εἴπερ
 τις πώποτε καὶ ἄλλος). Δι' αὐτοὺς ἀκριβῶς (δὴ) τοὺς λόγους οὐ-
 δεμία καθόλου (οὐδὲν πάνυ) συμπάθεια πρὸς αὐτὸν (ἐλέεινόν)
 μὲ κατελάμβανεν (εἰσῆει μοι), ὅπως ἤθελε φανῇ (ὡς δόξειεν ἂν),
 ὅτι ἦτο φυσικὸν [εὐλογον] (εἰκός) [νὰ μὲ καταλάβῃ τοιοῦτον συναί-
 σθημα συμπαθείας], ἐφ' ὅσον παρευρισκόμενην εἰς πένθος· οὔτε ἀφ' ἐτέ-
 ρου (αὐ) [μὲ κατελάμβανεν] εὐχαρίστησις, ὅπως [μὲ κατελάμβανεν],
 ὅσάκις ἡσυχολοῦμεθα μὲ φιλοσοφικὴν συζήτησιν (ὥς ἐν φιλοσοφίᾳ
 ἡμῶν ὄντων), καθὼς συνηθίζομεν (ὥσπερ εἰώθειμεν)· διότι καὶ
 οἱ λόγοι [ἢ διεξαχθεῖσα τότε συζητήσεις] ἦσαν τοιοῦτοι περίπου (τι-
 νές), ἀλλ' ὅλως διόλου (ἀτεχνῶς) παρὰδόξον πάθημα (ἄτοπον
 πάθος) μοῦ συνέβαινε (παρῆν μοι) καὶ ἀσύνητες ἀνάμεικτον συναί-
 σθημα (καὶ ἀήδης τις κρᾶσις) ἀναμειγμένον (συγκεκραμένη)
 ὁμοῦ καὶ ἀπὸ εὐχαρίστησιν καὶ ἀπὸ λύπην, διότι εἶχον ὑπ' ὄψιν (ἐν-
 θυμουμένῳ), ὅτι ἐκεῖνος ἐπρόκειτο ἀμέσως (αὐτίκα) ν' ἀποθάνῃ.
 Καὶ ὅλοι οἱ παρευρισκόμενοι τὴν ἰδίαν ἐπάνω κάτω (σχεδὸν τι)
 ψυχικὴν διάθεσιν εἶχομεν (οὕτω διεκείμεθα), ἄλλοτε μὲν γελῶντες,
 ἐνίοτε δὲ δακρύοντες, ἕνας δὲ ἀπὸ ἡμᾶς καὶ εἰς ὑπερβολικὸν βαθμὸν
 (καὶ διαφερόντως), δηλ. ὁ Ἀπολλόδωρος· διότι γνωρίζεις, (οἶσθα)
 γάρ, ὡς νομίζω (πού), τὸν ἄνδρα τοῦτον καὶ τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ
 (τὸν τρόπον).

ΕΧ. Διότι πῶς ὄχι [βεβαίως τὸν γνωρίζω] (πῶς γὰρ οὐ);

ΦΑΙΔ. Καὶ ἐκεῖνος λοιπὸν εἰς τὴν ἰδίαν καθολόκληρίαν (παν-
τάπασιν οὕτως) ψυχικὴν διάθεσιν διετέλει (εἶχε) καὶ ἐγὼ τοῦλάχισ-
τον ὁ ἴδιος (αὐτὸς ἐγώ) εἶχον ὑποστῇ ψυχικὴν ταραχὴν καὶ οἱ
ἄλλοι.

ΕΧ. Ποῖοι δέ, ὦ Φαίδων, παρευρέθησαν κατὰ τύχην;

ΦΑΙΔ. Καὶ αὐτὸς βέβαια [τὸν ὅποιον ἀνέφερα ἀνωτέρω] ὁ Ἀπολ-
λόδωρος ἐκ τῶν ἐντοπίων παρευρίσκειτο καὶ ὁ Κριτόβουλος καὶ ὁ
πατὴρ του [ὁ Κρίτων] καὶ προσέτι ὁ Ἑρμογένης καὶ ὁ Ἐπιγένης καὶ
ὁ Αἰσχίνης καὶ ὁ Ἀντισθένης· ἦτο δὲ καὶ ὁ Κτήσιππος ὁ καταγόμενος
ἐκ Παιανίας καὶ ὁ Μενέξενος καὶ μερικοὶ ἄλλοι ἀπὸ τούτων ἐντοπίους·
ὁ Πλάτων δέ, [ἦτο ἀπὸν], διότι, καθὼς νομίζω (οἶμαι), ἦτο ἀσθενής.

ΕΧ. Ποῖοι δὲ ξένοι παρευρίσκοντο;

ΦΑΙΔ. Ναι [ἦσαν ξένοι], καὶ ὁ Σιμμίας βεβαίως ὁ Θηβαῖος καὶ
ὁ Κέβης καὶ ὁ Φαιδωνίδης καὶ ἀπὸ τὰ Μέγαρα ὁ Εὐκλείδης καὶ ὁ
Τερσίων.

ΕΧ. Ἀλλὰ τί; παρευρέθησαν (παρεγένοντο) ὁ Ἀρίστιππος
καὶ ὁ Κλεόμβροτος;

ΦΑΙΔ. Ὁχι βέβαια (οὐ δῆτα)· διότι ἐλέγετο, ὅτι εὕρισκοντο εἰς
τὴν Αἴγιναν.

ΕΧ. Παρευρίσκειτο δὲ κανεὶς ἄλλος;

ΦΑΙΔ. Νομίζω (οἶμαι), ὅτι αὐτοὶ ἐπάνω κάτω (σχεδὸν τι) πα-
ρευρέθησαν.

ΕΧ. Ἀλλὰ τὶ λοιπὸν; ποῖοι ἦσαν, ὥς εἶπες, οἱ λόγοι;

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Τὶ δὲ δῆ... ὡς ῥῆμα ἐννοεῖται τὸ ἦσαν ἢ ἐγένοντο ἢ κατ' Ἀττ. σύν-
ταξιν ἦν ἢ ἐγένετο. Ὑποκειμένον του εἶναι τὰ περὶ τὸν θάνατον. Τί εἶναι
τὸ κατηγορούμενον αὐτοῦ. τί ἦν τὰ... Ἀττικὴ σύνταξις. τὸ τί εἶναι κατηγο-
ρούμενον τοῦ τὰ πραχθέντα καὶ λεχθέντα. τῶν ἐπιτηδείων γεν. διαιρε-
τικὴ εἰς τὸ οἱ παραγενόμενοι. εἴων γ' πληθ. πρόσ. παρατατικοῦ τοῦ ῥήμ.
εἰάω—ῶ. φίλων γενικὴ ἀντικειμενικὴ τοῦ ἔρημος. οὐδαμῶς τὸ πλήρες θά ἦτο·
οὐδαμῶς ἐτελεύτα ἔρημος φίλων. εἰ μὴ τυγχάνει ἀσχολία οὔσα—προδυ-
μήθητι ὑποθετικὸς λόγος α'. εἰδους. ταῦτα καὶ ἡμῖν ἀντικείμενα τοῦ ἀπαγ-
γεῖλαι. ἀσχολία οὔσα, εἶναι μετοχὴ κατηγορηματικὴ ἐκ τοῦ ῥήμ. τυγχάνει.
καὶ τὸ μεμνησθαι Σωκράτους. (ἐνν. ἐστίν) ἔμοιγε ἥδιον πάντων. ὑπο-
κειμένον τῆς προτάσεως εἶναι τὸ μεμνησθαι, τὸ Σωκράτους εἶναι τὸ ἀντικεί-
μενόν του, τὸ δὲ ἥδιον εἶναι κατηγορούμενον τοῦ ὑποκειμένου τὸ μεμνη-
σθαι. πάντων γεν. διαιρετικὴ εἰς τὸ ἥδιον. τοὺς ἀκουσομένους ἐπιθετικὴ
μετοχὴ. πειρῶ β'. ἐνν. πρόσωπον προστακτικῆς ἐνεστώτος τοῦ ῥήμ. πειράο-
μαι—ῶμαι. ὡς ἂν δύνῃ ἀναφορικὴ ὑποθετικὴ πρότασις. οὔτε γάρ... ἢ κα-

νονική σειρά τῶν λέξεων εἶναι: οὐτε γὰρ εἰσῆι με ἔλεος ὡς παρόντα θανάτω ἐπιτηδεῖου ἄνδρός: — εἰσῆι γ'. ἐνικ. πρόσ. παρατατικού τοῦ ῥήμ. εἰσέρχομαι. ἄνδρος γεν. ὑποκειμεν. τοῦ θανάτω. εὐδαίμων κατηγορούμ. τοῦ ἀνὴρ — ὁ ἀνὴρ. καὶ τοῦ τρόπου καὶ τῶν λόγων γενικαὶ τῆς αἰτίας. ὡς ἐτελεύτα πλαγία ἐρωτημ. πρότασις. ὥστε παρίστασθαι συμπερασματική πρότασις. ἡ κανονικὴ πλοκὴ τῶν λέξεων εἶναι: ὥστε παρίστασθαι μοι ἐκεῖνον ἰόντα εἰς "Αἶδου μῆδ' ἄνευ θείας μοίρας ἰέναι, ἀλλ' εὖ πράξειν ἀφικόμενον ἐκεῖσε. τὰ ἀπαρέμματα ἰέναι καὶ εὖ πράξειν εἶναι ὑποκείμενα τοῦ παρίστασθαι, θεωρουμένου ὡς ἀπροσώπου, ὑποκείμενον δὲ ἀμφοτέρων τῶν ἀπαρεμμάτων εἶναι τὸ ἐκεῖνον. εἴπερ τις καὶ ἄλλος ἐξησθενημένη ὑποθετικὴ πρότασις, ἐννοουμένου τοῦ ῥήματος εὖ ἔπραξεν. Διὰ ταῦτα ἀναγκαστ. αἰτιον. πάνυ ἐπιτείνει τὴν ἔννοιαν τοῦ οὐδέν. ὡς εἰκός... ἡ κανονικὴ σειρά τῶν λέξεων εἶναι: ὡς δόξειεν ἂν εἰκός εἶναι ἔννοεῖται εἰσέναι μοι ἔλεεινόν. τὸ εἰκός εἶναι, εἶναι ὑποκείμενον τοῦ ἀπροσώπου δόξειεν ἂν. οὐτε αὖ ἡδονή... ἐννοεῖται τὸ ῥήμα εἰσῆι μοι, ὡς ἐν φιλοσοφίᾳ ὄντων τὸ πλήρες θά ἦτο: ὡς εἰσῆι μοι ἔλεεινόν, ἡμῶν ὄντων ἐν φιλοσοφίᾳ. ὥσπερ εἰώδουμεν ἐνν. τὸ ἀπαρέμματος ἐν φιλοσοφίᾳ εἶναι. ἀτεχνῶς ἐπαρηματ. διορισμὸς ἐπιτείνων τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄτοπον. συγκεκραμένη μετοχὴ παθητ. παρακειμένου τοῦ ῥήμ. συγκεράννυμι. ἐνδυμουμένῳ ἐκφέρεται ἡ μετοχὴ κατὰ δοτικὴν, διότι συμφωνεῖ πρὸς τὸ ἀνωτέρω ὑποκείμενόν της μοι. ὅτε μὲν γελῶντες, ἐνίστε δὲ δακρύοντες εἶναι ἐπεξηγήσεις τοῦ σχεδόν τι οὕτω. αἱ μετοχαὶ εἶναι κατηγορηματικαὶ ἐκ τοῦ διεκείμεθα. εἰς δὲ ἡμῶν... ἐννοεῖται τὸ ῥήμα οὕτω διέκειτο. Ἀπολλόδωρος εἶναι ἐπεξηγήσεις τοῦ εἰς. πῶς γὰρ οὐ ἐνν. τὸ ῥήμα οἶδα. παραγενόμενοι κατηγορηματ. μετοχὴ ἐκ τοῦ ἔτυχον. Πλάτων δέ, οἶμαι, ἡσθένει. Τὸ πλήρες θά ἦτο: Πλάτων δὲ ἦν ἅπῳ, διότι, οἶμαι, ἡσθένει. Ἐν Αἰγίνῃ ἐλέγοντο εἶναι ἐτέθη τὸ προσωπικὸν ἐλέγοντο ἀντὶ τοῦ ἀπροσώπου ἐλέγετο τούτους εἶναι. παραγενέσθαι εἰδικὸν ἀπαρέμματος ἐκ τοῦ οἶμαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ III.— Ἑρμηνεία

Ἐγὼ θὰ προσπαθῶ (πειράσομαι) νὰ σοῦ διηγηθῶ ὅλα ἐξ ἀρχῆς. Διότι πάντοτε, ὡς εἶναι γνωστὸν (δῆ), καὶ κατὰ τὰς προηγουμένας ἡμέρας συνηθίζομεν νὰ συχνάζωμεν καὶ ἐγὼ καὶ οἱ ἄλλοι πλησίον τοῦ Σωκράτους συγκεντρωνόμενοι ἀπὸ πρωΐας (ἔωθεν) εἰς τὸ δικαστήριον, εἰς τὸ ὅποσον διεξήχθη ἡ δίκη· διότι τοῦτο εὐρίσκετο πλησίον τῆς φυλακῆς· ἀνεμένομεν λοιπὸν καθ' ἑκάστην φορὰν, μέχρις ὅτου ἀνοιχθῇ ἡ φυλακή, περνῶντες τὸν καιρὸν εἰς συζήτησιν μεταξὺ μας (διατρίβοντες)· διότι δὲν ἠνοίγετο πρωΐ ἡ φυλακή, ὥσῳ δὲ ἤθελεν ἀνοιχθῇ, εἰσρχόμεθα (εἰσῆμεν) πρὸς τὸν Σωκράτην καὶ τὸν περὶ σσότερον καιρὸν (τὰ πολλὰ) ἐπερνούσαμεν ὅλην τὴν ἡμέραν συζητοῦντες (διημερεύομεν) μαζί του. Καὶ μάλιστα (καὶ δῆ) καὶ τότε,

συνεκεντρώθημεν ἐνωρίτερον τοῦ συνήθους (πρωϊαίτερον.) Διότι κατὰ τὴν προηγούμενην ἡμέραν, μόλις ἐξήλθομεν ἀπὸ τὴν φυλακὴν κατὰ τὴν ἐσπέραν, ἐπληροφορήθημεν (ἐπυδόμεθα), ὅτι τὸ πλοῖον εἶχεν ἔλθει (ἀφίγμενον εἶη) ἀπὸ τὴν Δῆλον. Παρηγγείλαμεν λοιπὸν (συνεννοήθημεν) μεταξύ μας νὰ προσέλθωμεν (ἦκειν) ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον πρῶτ' (ὡς πρωϊαίτατα) εἰς τὸν συνήθη τόπον τῆς συγκεντρώσεώς μας (εἰς τὸ εἰωδός). Καὶ προσήλθομεν (καὶ ἦκομεν) καὶ ἄφ' οὗ ἐξῆλθεν ὁ θυρωρός, ἐκεῖνος ἀκριβῶς, (ὅσπερ) ὁ ὁποῖος, συνήθιζε νὰ ἀνοίγῃ, εἶπε νὰ περιμένωμεν καὶ νὰ μὴ εἰσέλθωμεν πρῶ-
 τύτερα, μέχρις ὅτου αὐτὸς δώσῃ ἐντολὴν (ἕως ἂν αὐτὸς κε-
 λεύσῃ)· διότι ἐλευθερώνουν, εἶπεν, οἱ ἔνδεκα τὸν Σωκράτην ἀπὸ τὰ δεσμὰ (λύουσι γάρ) καὶ δίδουν τὰς ἀναγκαίας διαταγὰς, ἵνα ἀπο-
 θάνῃ κατ' αὐτὴν δὲ τὴν ἡμέραν· χρονοτριβήσας δὲ τέλος πάντων ἐπ' ὀλίγον (οὐ πολὺν δ' οὖν χρόνον ἐπισχών) ἐπανῆλθεν (ἦκε) καὶ
 προέτρεψεν ἡμᾶς νὰ εἰσέλθωμεν ἐντὸς τῆς φυλακῆς. Εἰσελθόντες λοι-
 πὸν εὐρίσκομεν τὸν Σωκράτην μόλις πρὸ ὀλίγου (ἄρτι) λυτρωμένον ἀπὸ τὰ δεσμὰ (λελυμένον), τὴν δὲ Ξανθίππην — τὴν γνωρίζεις βέ-
 βαια — κρατοῦσαν τὸ παιδί του καὶ καθημένην πλησίον αὐτοῦ. Μόλις
 λοιπὸν μᾶς εἶδεν ἡ Ξανθίππη, ἔβαλε γοερὰν κραυγὴν [ἐξεφώνισε] (ἀνευ-
 φήμησε) καὶ εἶπε τοιαῦτα περίπου (τοιαῦτ' ἄττα), ὅποια συνηθί-
 ζουν ὡς γνωστὸν (δὴ) αἱ γυναῖκες νὰ λέγουν, ὅτι δηλαδὴ «ὦ Σωκράτη,
 διὰ τελευταίαν φορὰν (ὑστατον) θὰ σὲ χαιρετίσουν (προσεροῦσί σε)
 τώρα οἱ φίλοι σου καὶ σὺ θὰ χαιρετίσης τούτους». Καὶ ὁ Σωκράτης
 ἄφ' οὗ ἔστρεψε τὰ βλέμματα πρὸς τὸν Κρίτωνα, «ὦ Κρίτων»· εἶπεν,
 «ἄς ἀπομακρύνῃ (ἀπαγέτω) ἕνας αὐτὴν εἰς τὸ σπίτι (οἶκαδε)». Καὶ
 ἐκείνην μὲν προσεπάθουν νὰ ἀπομακρύνουν (ἀπήχον) μερικοὶ ἐκ τῶν
 ἀνθρώπων τοῦ Κρίτωνος φωνάζουσιν καὶ χτυπῶσαν ἀπὸ τὴν θλίψιν
 τῆς ἑαυτὴν [τὸ στήθος ἢ τὴν κεφαλὴν της]. Ὁ δὲ Σωκράτης καθήμε-
 νας πάλιν (ἀνακαδιζόμενος) ἐπάνω εἰς τὴν κλίνην καὶ ἔκαμψεν ὁμοῦ
 (συνέκαμψε) τὸ σκέλος του καὶ ἔτριψεν αὐτὸ μὲ τὴν χειρὰ του (καὶ
 ἐξέτριψε τῇ χειρί), καὶ συγχρόνως (ἅμα) ἐνῶ τὸ ἔτριβε «πόσον
 πολὺ παράδοξον (ὡς ἄτοπὸν τι), εἶπεν, ὦ ἄνδρες, φαίνεται (ἔοικε),
 εἶναι τοῦτο, τὸ ὁποῖον οἱ ἄνθρωποι ὀνομάζουν εὐχάριστον (ἡδύ)
 πόσον παράδοξον φύσει σχέσιν ἔχει (ὡς θαυμασίως πέφυκε) πρὸς
 ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον φαίνεται, ὅτι εἶναι ἀντίθετον, δηλαδὴ πρὸς τὸ λυπη-
 ρόν, μὲ τὸ νὰ μὴ θέλουν μὲν αὐτὰ συγχρόνως (ἅμα) νὰ ὑπάρχουν (πα-
 ραχίγνεσθαι) εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν δὲ κανεὶς ἐπιδιώκῃ νὰ λάβῃ
 διώκῃ) τὸ ἐν ἐκ τῶν δύο (τὸ ἕτερον), καὶ τὸ λαμβάνῃ, ν' ἀναγκά-

ζεται περίπου (σχεδόν τι) πάντοτε (ἀεί) νά λαμβάνη καὶ τὸ ἄλλο, ὥσάν ἀκριβῶς νά εἶναι κρεμασμένα ἀπὸ μίαν κορυφήν, ἐνῶ εἶναι δύο (ὥσπερ ἐκ μίας κορυφῆς συνημμένω ὄντε δύο). Καὶ νομίζω (δοκεῖ μοι), εἶπεν, ὅτι ἐὰν ᾔθελε στοχασθῇ τοῦτο (εἰ ἐνενόησεν) ὁ Αἰσώπος, ᾔθελε δημιουργήσῃ (συνδεῖναι ἄν) μῦθον, ὅτι ὁ θεὸς ἐπειδὴ ᾔθελε νά συνδιαλλάξῃ αὐτὰ (διαλλάξαι) ἐχθρικῶς διακείμενα [ἀντιτιθέμενα μεταξύ των] (πολεμοῦντα), ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο, συνήνωσε (συνῆψεν) εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον τὰς κορυφὰς αὐτῶν, καὶ δι' αὐτοὺς τοὺς λόγους εἰς ὅποιον (ὦ) θέλει εὐρεθῇ (παραγένηται ἄν) τὸ ἐν ἐκ τῶν δύο (τὸ ἕτερον) ἐπακολουθεῖ βραδύτερον καὶ τὸ ἄλλο. Καθὼς ἀκριβῶς (ὥσπερ) ὁμοιάζει (ἔοικε) καὶ εἰς ἐμὲ τὸν ἴδιον νά ἐπακολουθῇ· ἐπειδὴ [δηλαδὴ] λόγῳ τῶν δεσμῶν μου ὑπῆρχεν εἰς τὸ σκέλος μου τὸ λυπηρὸν (τὸ ἀλγεινόν), φαίνεται προφανῶς (δῆ), ὅτι ἐπακολουθεῖ εἰς αὐτὸ τὸ εὐχάριστον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

πειράσομαι μέλλον τοῦ πειράομαι—ῶμαι. εἰώδειμεν ὑπερσυντέλικος τοῦ εἰῶθα, ὅπερ εἶναι παρακείμενος μὲ σημασίαν ἐνεστώτους. ἔωθεν (ἐκ τοῦ ἔως—ἢ αὐγῇ) ἐπιρρηματικός χρονικός προσδιορισμός. ἔως ἀνοιχθεῖν χρονικὴ πρότασις, ἐκφέρεται δὲ κατ' εὐκτικήν, διότι ἐξαρτάται ἐκ ῥήματος ἱστορικοῦ χρόνου περιεμμένον. ἀνέωγέτο παρατατικός τοῦ ἀνοίγομαι. εἰσῆμεν παρατατικός τοῦ εἰσέρχομαι. πρωΐαιτερον ἐπίρρημα συγκριτικοῦ βαθμοῦ τοῦ πρῶ· ἐννοεῖται ὡς β'. ὄρος συγκρίσεως τὸ ἢ ἄλλοτε. συνελέχμεν παθητικός ἀόρ. τοῦ συλλέγομαι. ἐσπέρας γενικὴ χρονική. ἐπυθόμεθα ἀόριστος β'. τοῦ πυνθάνομαι. ὅτι ἀφικόμενον εἴη εἰδικὴ πρότασις, ἐκφέρεται δὲ κατ' εὐκτικήν, ὡς ἐξαρτωμένη ἐκ ῥήματος ἱστορικοῦ χρόνου ἐπυθόμεθα. ὡς πρωΐαίτατα ἐπιρρηματικός χρονικός προσδιορισμός. ἔως ἂν κελεύσῃ χρονικὴ πρότασις ἐκφερομένη μετὰ τοῦ ἂν καὶ ὑποτακτικῆς, ἐπειδὴ δηλοῦται προσδοκωμένη πρᾶξις, ὅπως ἂν τελευτήσῃ, καὶ αὕτη εἶναι ἀναφορικὴ ὑποθετ. πρότασις, σημαίνουσα πρᾶξιν προσδοκωμένην. ἐπισχὼν μετοχὴ ἀόρ. β'. τοῦ ἔλμ. ἐπέχω. λελυμένον κατηγορημ. μετοχὴ ἐκ τοῦ κατελαμβάνομεν. ἔχουσιν καὶ παρακαδημένην κατηγορηματικαὶ ἐπίσης μετοχαί. τοιαῦτ' ἅττα σύστοιχον ἀντικείμενον τοῦ εἶπε. τὸ ἅττα εἶναι ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία—τινά. οἷα εἰώδασιν ἀναφορ. πρότασις, ἐννοεῖται τὸ τελικὸν ἀπαρέμματος λέγειν. προσερούσι μέλλον τοῦ προσάγοεῖν. τῶν τοῦ κρίτῳ γενικὴ διαιρητικὴ εἰς τὸ τινές. τῇ χειρὶ δοτικὴ ὀργανικὴ. ὡς ἄτοπον... ἡ κανονικὴ σειρά τῶν λέξεων θὰ ἦτο: ὡς ἔοικε τοῦτο εἶναι ἄτοπὸν τι. ἄτοπὸν τι κατηγορούμενον τοῦ τοῦτο, τὸ δὲ τι ἐπιτείνει τὴν σημασίαν τοῦ ἄτοπον. πέφυκε ὑποκείμενόν του εἶναι τὸ ἡδύ. τὸ ἐναντίον εἶναι κατηγορούμενον τοῦ λυπηρὸν. τὸ λυπηρὸν ἐπεξηγήσεις τοῦ πρὸς τὸ δοκοῦν ἐναντίον εἶναι. τῷ μὴ ἐδέλειν τροπικός προσδιορισμός. αὐτῷ (εἶναι δοῦνός ἀριθμὸς) εἶναι ὑποκείμενον τοῦ ἐδέλειν. ἀναγκάζεσθαι ἐννοεῖται τὸ τῷ = τῷ ἀναγκάζεσθαι. συνημμένα μετοχὴ παθητικοῦ παρα-

κειμένου τοῦ συνάπτω. εἰ ἐνενόησεν (ἀόρ. τοῦ ἐννοῶ)—συνδεῖναι ἂν ὑποθετικὸς λόγος β'. εἶδους, τοῦ μὴ πραγματικοῦ. συνδεῖναι ἀπαρέμφατον ἀόρ. β'. τοῦ συντίθηναι. δουλόμενος αἰτιολογ. μετοχή. ᾧ ἂν παραγένηται ἀναφορικὴ ὑποθετικὴ πρότασις, σημαίνουσα τὴν ἀόριστον ἐπανάληψιν τῆς πράξεως. ὥσπερ ἔοικε καὶ ἐμοὶ αὐτῷ ἀναφορικὴ πρότασις, ἐννοεῖται ὑποκείμενον τὸ ἀπαρέμφατον ἐπακολουθεῖν. ὑπὸ τοῦ δεσμοῦ ἀναγκαστ. αἰτιον. ἥκειν ὑποκείμενον τοῦ ὡς ἀπροσώπου ἐκλαμβανομένου φαίνεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ IV.— Ἑρμηνεία

Ὁ Κέβης λοιπὸν λαβὼν τὸν λόγον (ὑπολαβὼν) εἶπε· μὰ τὸν Δία, ὦ Σωκράτη, καλὰ (εὖ) βέβαια ἔκαμες (γ' ἐποίησας), ὑπενθυμίσας εἰς ἐμὲ τοῦτο (ἀναμνήσας με). Διότι διὰ τὰ ποιήματα βεβαίως, τὰ ὅποια ἔχεις κάμει στιχουργήσας (ἐντείνας) τοὺς εἰς τὸ πεζὸν μῦθους (λόγους) τοῦ Αἰσώπου καὶ τὸν εἰς τὸν Ἀπόλλωνα γενόμενον ἕμνον (προοίμιον) καὶ μερικοὶ ἄλλοι μὲ ἠρώτησαν (ἤροντό με) τώρα πλέον (ἤδη), ἀλλὰ καὶ ὁ Εὐήνος πρό τινας χρόνου (πρῶην), τί τέλος πάντων σκεφθεῖς [ὑπὸ τίνος τέλος πάντων σκέψεως παρορμηθεῖς] (ὅ,τι ποτὲ διανοηθεῖς), ἔκαμες αὐτά, ὅτε ἦλθες ἐδῶ, ἐνῶ πρωτύτερα οὐδέποτε μέχρι τοῦδε (πῶποτε) ἔχεις κάμει (ποιήσας). ἐὰν λοιπὸν ἔχῃς ἀποιοῦν ἐνδιαφέρων (εἰ οὖν τί σοι μέλει) διὰ νὰ δύναμαι ἐγὼ (τοῦ ἔχειν ἐμέ) ν' ἀποκριθῶ εἰς τὸν Εὐήνον, ὅταν μὲ ἐρωτᾷ πάλιν—διότι γνωρίζω καλῶς, ὅτι θὰ μὲ ἐρωτήσῃ (ἐρήσεται με)—εἰπέ, τί πρέπει νὰ λέγῃ· «λέγε λοιπὸν», εἶπεν, «εἰς αὐτόν», ὦ Κέβης, τὴν ἀλήθειαν, ὅτι συνέθεσα αὐτά, χωρὶς νὰ θέλω νὰ εἶμαι ἀντίζηλος εἰς τὴν τέχνην (ἀντίτεχνος εἶναι) πρὸς ἐκείνον οὔτε καὶ εἰς τὰ ποιήματα αὐτοῦ—διότι ἐγνωρίζον (ἤδειν γάρ), ὅτι δὲν ἦτο τοῦτο εὐκόλον (ὥς οὐ ράδιον εἶη)—ἀλλ' ἐπειδὴ ἤθελον νὰ δοκιμάσω (ἀλλ' ἀποπειρώμενος) μερικὰ ὄνειρά μου, τί ἐννοοῦν (τί λέγει), καὶ ἐκπληρῶν τὸ καθήκον μου πρὸς τὸν θεὸν (καὶ ἀφορισούμενος), μήπως ἴσως (εἰ πολλάκις) μοῦ παραγγέλλῃ (ἐπιτάττοι μοι) ν' ἀσκῶ αὐτὴν τὴν ποιητικὴν ἐργασίαν (ταύτην τὴν μουσικὴν). ἦσαν δηλαδὴ τοιαῦτα περίπου, (ἅττα=τινὰ τοιάδε) τὰ ὄνειρα· πολλὰς φορὰς δηλαδὴ ἐμφανιζόμενον (φοιτῶν) κατὰ τὸν παρελθόντα βίον μου τὸ ἴδιον νύπνιον, ἄλλοτε εἰς ἄλλην μορφήν ἐμφανιζόμενον, τὰ ἴδια δὲ λέγον· Ὁ Σώκρατες, εἶπε, ν' ἀσκήσῃ τὴν μουσικὴν καὶ νὰ ἐργάζεσθαι· καὶ γὰρ κατὰ τὸν προηγούμενον βεβαίως χρόνον εἶχον τὴν ἰδέαν (ὑπελάμνανον), ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὅποιον (ὅπερ) ἐπραττον, αὐτὸ καὶ μὲ προσέρεπε νὰ πράττω (παρακελεύεσθαι τε) καὶ μὲ ἐνεθάρρουνεν ἐν τῇ

ἐνεργεία μου αὐτῇ (καὶ ἐπικελεύειν), καθὼς ἀκριβῶς (ὥσπερ) ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἐνθαρρύνουν (οἱ διακελευόμενοι) τοὺς τρέχοντας (τοῖς θεόουσι), καὶ ἐμὲ τοιουτοτρόπως (οὕτω) [ἐνόμιζον] (ἐννοεῖται=ὑπελάμβανον), ὅτι τὸ ἐνύπνιον μὲ ἐνθαρρύνει εἰς τοῦτο, τὸ ὅποιον ἔπραττον, δηλαδὴ νὰ ἀσχολοῦμαι εἰς τὴν φιλοσοφίαν (μουσικὴν ποιεῖν), πεπειδὴ, ὡς γνωστὸν (ὥς) ἡ μὲν φιλοσοφία εἶναι ἡ κατ' ἐξοχὴν μουσική, ἐγὼ δὲ τοῦτο πράττω τώρα ὅμως ἀφ' οὗ καὶ ἡ δίκη ἐγίνε καὶ ἡ ἐορτὴ τοῦ θεοῦ μὲ ἡμπαύδιζε (διεκωλυέ με) ν' ἀποθνήσκω, ἐφάνη ὅτι ἔπρεπε (χρῆναι), μήπως ἴσως (εἰ ἄρα) μοὶ παρήγγελλε (προστάττοι) πολλὰς φορὰς τὸ ἐνύπνιον ν' ἀσχολοῦμαι εἰς αὐτὴν τὴν κατὰ τὴν ἀντίληψιν τοῦ κοινοῦ μουσικὴν (τὴν δημῶδη μουσικὴν), [ἐπαναλαμβάνεται τὸ ἐφάνη ὅτι ἔπρεπε] νὰ μὴ παρακούσω εἰς αὐτό, ἀλλὰ ν' ἀσχολοῦμαι εἰς αὐτὴν (τὴν δημῶδη μουσικὴν)· διότι μοῦ ἐφάνη (ἔδοξε μοι), ὅτι ἦτο ἀσφαλέστερον νὰ μὴ ἀπέλθω εἰς τὸν Ἄδην, πρὸ τοῦ ἐκπληρώσω τὸ ἱερὸν καθῆκον πρὸς τὸν θεὸν (ἀφοσιώσασθαι), συνθέσας ποιήματα, καὶ ὑπακούων εἰς τὴν ἐντολὴν τοῦ ἐνυπνίου. Τοιουτοτρόπως λοιπὸν (δὴ) κατὰ πρῶτον μὲν ἐστιχουργήσα ποιήματα πρὸς τιμὴν τοῦ θεοῦ, εἰς τὸν ὅποιον ἦτο ἀφιερωμένη ἡ παρούσα θυσία· μετὰ δὲ τὸν ὕμνον πρὸς τὸν θεόν, ἀντιληφθεὶς (ἐννοήσας), ὅτι εἶναι ἀνάγκη (δέοι) ὁ ποιητής, ἐὰν βέβαια πρόκειται (εἴπερ μέλλοι) νὰ εἶναι ποιητής, νὰ πλάττῃ μυθικὰς διηγήσεις (μύθους) καὶ ὄχι διηγήσεις πραγματικῶν γεγονότων (λόγους), καὶ ὅτι ὁ ἴδιος ἐγὼ δὲν ἤμην (οὐκ ἦ) μυθολογιστὴς [δὲν εἶχον δηλαδὴ τὸ τάλαντον νὰ πλάττω μύθους] (μυθολογικός), δι' αὐτοὺς ἀκριβῶς (δὴ) τοὺς λόγους, ἐκείνους τοὺς μύθους τοῦ Αἰσώπου, τοὺς ὁποίους εἶχον προχείρους καὶ ἐγνώριζον καλῶς (καὶ ἠπιστάμην), τούτους ἐστιχουργήσα, τοὺς ὁποίους ἔτυγε νὰ σκεφθῶ (οἷς ἐνέτυχον).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ὦν πεποίηκας ἐτέθη ὦν καθ' ἑλξιν ἀντὶ τοῦ ἐκείνων ἄ. ἐντείνας μετοχὴ ἀορ. α'. τοῦ ῥήμ. ἐντείνω, εἶναι χρονικὴ μετοχή. ὅτι ποτὲ διανοηθεὶς ἐποίησας πλαγία ἐρωτηματ. πρότασις ἐκ τοῦ ῥήμ. ἤρουντο. οὐδὲν ποιήσας μετοχὴ ἐνδοτικὴ. εἰ μέλει σοι... εἰπέ ὑποθετικὸς λόγος α'. εἶδους. μέλει συντάσσεται μὲ τὴν δοτ. σοὶ καὶ τὴν γενικὴν τοῦ ἔχειν. ἀποκρίνασθαι τελικὸν ἀπαρέμφατον καὶ ἐξαργατὰ ἐκ τοῦ ἔχειν. τί χρὴ λέγειν πλαγία ἐρωτηματικὴ πρότασις ἐκ τοῦ ῥήμ. εἰπέ. λέγειν ὑποκείμενον τοῦ ἀπροσώπου χρή. οὐ βουλόμενος αἰτιολογικὴ μετοχή. ἐκέινω καὶ τοῖς ποιήμασιν αὐτοῦ ἀντικείμενα τοῦ ἀντιτινέως εἶναι. ἤδων α'. ἐνικ. πρόσωπον ὀριστικὴ παρατατικὸ τοῦ ῥήμα οἶδα. ὡς οὐ ράδιον εἶη εἰδικὴ πρότασις, ἐκφέρεται δὲ κατ' εὐκτικὴν,

διότι ἐξαρτᾶται ἐκ ῥήματος ιστορικοῦ χρόνου ἦδ' εἶναι. ἐννοεῖται ὡς συμπλήρωμα (ὡς ὑποκειμενον τοῦ οὐ ῥᾷδιον εἶη) τὸ ἀντίτεχνος εἶναι ἐκείνῳ οὐδὲ τοῖς ποιήμασιν αὐτοῦ. ἐνυπνίων τινῶν ἀντικείμενον τοῦ ἀποπειρώμενος. τί λέγει πλαγία ἐρωτηματ. πρότασις. εἰ ἐπιτάττοι πλαγία ἐρωτηματ. πρότασις. ἦν γὰρ ἅπτα τοιάδε Ἀττικὴ σύνταξις. καὶ ἐγὼ... ἡ κανονικὴ σειρά τῶν λέξεων εἶναι: καὶ ἐγώ, ὅπερ ἔπραττον ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ, τοῦτ' αὐτὸ ὑπελάμβανον παρακελεύεσθαι τε καὶ ἐπικελεύειν μοι. τὰ ἀπαρέμματα εἶναι εἰδικά, ἐξαρτώμενα ἐκ τοῦ ὑπελάμβανον, ὑποκειμενον δὲ αὐτῶν εἶναι τὸ ἐνύπνιον. ὡπερ οἱ τοῖς θεοῦσι... ἐννοῦνται τὰ ῥήματα πορακελεύονται καὶ ἐπικελεύουσιν. καὶ ἐμοὶ οὕτω... ἡ κανονικὴ σειρά τῶν λέξεων εἶναι καὶ ὑπελάμβανον οὕτω τὸ ἐνύπνιον ἐπικελεύειν μοι τοῦτο. μουσικὴν ποιεῖν ἐπεξηγηταὶς τοῦ τοῦτο. ὡς οὗσης αἰτιολογικῆ μετοχῆ, ὁμοίως καὶ ἡ πράττοντος. ἔδοξε χρῆναι... ἡ κανονικὴ πλοκὴ τῶν λέξεων εἶναι: ἔδοξε χρῆναι μὴ ἀπειδῆσαι αὐτῷ [τῷ θεῷ], εἰ ἄρα προστάττοι τοῦτο τὸ ἐνύπνιον ποιεῖν τὴν δημῶδη μουσικὴν. χρῆναι εἶναι ὑποκειμενον τοῦ ἀπροσώπου ἔδοξε, ὅπως καὶ τὸ μὴ ἀπειδῆσαι ὑποκειμενον τοῦ χρῆναι. εἰ ἄρα προστάττοι πλαγία ἐρωτηματ. πρότασις. ἀσφαλέστερον γὰρ εἶναι εἶναι ὑποκειμενον τοῦ ἐννοουμένου ἀπροσώπου ἔδοξε. μὴ ἀπέναι εἶναι ἐπίσης εἶναι ὑποκειμενον τοῦ ἀπροσώπου ἀσφαλέστερον εἶναι. ὅτι τὸν ποιητὴν δεοί... εἶναι εἰδικὴ πρότασις, ἐκφέρεται δὲ αὕτη κατ' εὐκτιζήν, ἐπεὶ ἐξαρτᾶται ἐξ ιστορικοῦ χρόνου ἐννοήσας. ποιεῖν ὑποκειμενον τοῦ ἀπροσώπου δεοί. ἢ α'. ἐνικ. πρόσωπον παρατατιζοῦ τοῦ ῥήμ. εἰμί. οἷς ἐνέτυχον ἀναφορικῇ πρότασις, τὸ δὲ οἷς εἶναι ἀντικείμενον τοῦ ἐνέτυχον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ V.— Ἑρμηνεία

Αὐτὰ λοιπόν, ὦ Κέβης, νὰ λέγῃς εἰς τὸν Εὐήνον καὶ νὰ τοῦ εἴπῃς νὰ ὑγιαίνῃ [νὰ διαβιβάσῃς τοὺς χαιρετισμούς μου] (ἐρρῶσθαι), καὶ ἂν σωφρονῇ νὰ μὲ ἀκολουθήσῃ (ἐμέ διώκειν) ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον. Θὰ ἀπέλθω δὲ (ἄπειμι δέ), ὡς φαίνεται (ὡς ἔοικε) σήμερον· διότι διατάσσουν (κελεύουσιν) τοῦτο οἱ Ἀθηναῖοι. Καὶ ὁ Σιμμίας εἶπε· «ποῖον εἶναι τοῦτο, τὸ ὁποῖον προτρέπεις (οἶον τοῦτο παρακελεύει), ὦ Σωκράτη, εἰς τὸν Εὐήνον; διότι πολλὰς τῶρα πλέον φορὰς ἔχω συναντήσῃ τὸν ἄνδρα· ἀπὸ ὅσα λοιπὸν ἔχω ἐγὼ καταλάβει (ἐξ ὧν ἐγὼ ἠοδημαὶ) ἐπάνω κάτω (σχεδόν) κατ' οὐδέναν τρόπον (οὐδ' ὅπως οὐδὲν) θὰ πεισθῇ εἰς σέ (πείσεται σοι) μὲ τὴν θέλησίν του (ἐκὼν εἶναι). Ἀλλὰ τί λοιπὸν (τί δαί);, εἶπεν οὗτος, δὲν εἶναι φιλόσοφος ὁ Εὐήνος; Βεβαίως αὐτὸ τοῦλάχιστον πιστεύω (ἐμοίγε δοκεῖ), εἶπεν ὁ Σιμμίας. Θὰ θελήσῃ λοιπὸν καὶ ὁ Εὐήνος καὶ πᾶς ἄλλος, ὁ ὁποῖος μετέχει ἀνταξίως αὐτοῦ τοῦ πράγματος [δηλαδὴ τῆς φιλοσοφίας] (ὅτῳ μέτεστιν ἀξίως τούτου τοῦ πράγματος). Δὲν θὰ ἀναγκάσῃ (οὐ βιάσεται) ὁμῶς ἴσως τὸν ἑαυτὸν του (αὐτόν); διό-

τι λέγουν, ὅτι δὲν εἶναι τοῦτο ἐπιτετραμμένον (οὐ δεμιτόν εἶναι). Καὶ συγχρόνως (καὶ ἄμα) ἐνῷ ἔλεγεν αὐτὰ κατεβίβασε (καθῆκε) τὰ σκέλη του ἀπὸ τῆς κλίνης ἐπὶ τῆς γῆς καὶ καθήμενος τώρα πλέον τοιοῦτοτρόπως συνωμίλει εἰς τὸ ἐξῆς (τὰ λοιπά). Ἠρώτησε λοιπὸν αὐτὸν ὁ Κέβης· κατὰ τίνα τρόπον ἐννοεῖς (λέγεις) τοῦτο, ὦ Σωκράτη, δηλαδή τὸ νὰ μὴ εἶναι ἐπιτετραμμένον (τὸ μὴ δεμιτόν εἶναι) νὰ ἀναγκάξῃ διὰ τῆς βίας τὸν ἑαυτὸν του, νὰ θέλῃ ὅμως ν' ἀκολουθῇ (ἐπεσθαι) τὸν ἀποδνήσκοντα ὁ φιλόσοφος; Ἀλλὰ τί, ὦ Κέβης; δὲν ἔχετε ἀκούσει καὶ σὺ καὶ ὁ Σιμμίας περὶ τῶν τοιούτων, ἂν καὶ ἔχετε διατελέσει μαθηταὶ (συγγεγονότες) τοῦ Φιλολάου; Τίποτε βέβαια τὸ σαφὲς δὲν ἔχομεν ἀκούσει, ὦ Σωκράτη. Ἀλλ' ὅμως (ἀλλὰ μὴν) καὶ ἐγὼ ἐξ ἀκοῆς περὶ αὐτοῦ ὁμιλῶ· διότι ὅσα μὲν τῶρα κατὰ τύχην (τυγχάνω) ἔχω ἀκούσει, εὐχαρίστως (οὐδεὶς φθόνος) θὰ εἴπω· διότι ἴσως καὶ κατ' ἐξοχὴν (καὶ μάλιστα) ἐνῷ πρόκειται (μέλλοντα) ν' ἀπέλθω (ἀποδημεῖν) ἐκεῖ, πρέπει νὰ ἐξετάζω λεπτομερῶς (διασκοπεῖν) καὶ νὰ διηγοῦμαι ὑπὸ μορφὴν μύθου (καὶ μυθολογεῖν) περὶ τῆς μεταβάσεως καὶ διαμονῆς (περὶ τῆς ἀποδημίας) ἐκεῖ [εἰς τὸν Ἄδην], ποίον εἶδους (ποίαν τινά) νομίζομεν ὅτι εἶναι αὕτη· διότι τὸ ἄλλο δύναται νὰ πράττῃ κανεὶς (τί γὰρ ἂν τις ἄλλο ποιοῖ) κατὰ τὸ μέχρι τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου χρονικὸν διάστημα.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ἐρρώσθαι ἀπαρέμφατον παρακειμένου τοῦ ῥήμ. ῥώννυμαι, εἶναι τελικὸν ἀπαρέμφατον ἐξαγωγόμενον ἐκ τοῦ φράζε, ἔχοντος ἐδῶ κελευστικὴν ἐννοίαν, ὁμοίως καὶ τὸ διώκειν. ἐὰν σωφρονῇ ὑποθετ. λόγος δ'. εἶδους. οἶον τοῦτο = ποῖόν ἐστι τοῦτο ὁ οἶον παρακελεύει εὐθεῖα ἐρωτηματ. πρότασις. πολλὰ ἐπιρρηματ. διορισμὸς τοῦ χρόνου. ἐντετύχηκα παρακείμενος τοῦ ῥήμ. ἐντυχάνω. ἥσθημαι παρακείμενος τοῦ αἰσθάνομαι. οὐδ' ὁπωσtioῦν ἐπιρρηματικὸς διορισμὸς τοῦ τρόπου = οὐδαμῶς, κατ' οὐδένα τρόπον. ἐκὼν εἶναι τὸ εἶναι ἡδύνατο καὶ νὰ λείψῃ. πείσεται μέλλον τοῦ πείθομαι. ἔμοιγε δοκεῖ τὸ πληγες θὰ ἦτο ἔμοιγε δοκεῖ φιλόσοφον εἶναι τὸν Εὐήνον. ὅτῳ μέτεστιν ἀξίως τούτου τοῦ πράγματος τὸ μέτεστι συντάσσεται μετὰ δοτικῆς προσώπου καὶ γενικῆς τοῦ πράγματος. καθῆκε γ'. ἐνικ. πρόσ. ἀορ. β'. τοῦ ῥ. καθίημι πῶς τοῦτο λέγεις... εὐθεῖα ἐρωτηματ. πρότ. τὸ μὴ δεμιτόν εἶναι βιάζεσθαι ἐθέλειν δὲ ἐπεσθαι εἶναι ἐπεξήγησις τοῦ τοῦτο. βιάζεσθαι ὑποκείμενον τοῦ ἀπροσώπου μὴ δεμιτόν εἶναι, ὁμοίως καὶ τὸ ἐθέλειν, τὸ δὲ ἐπεσθαι εἶναι ἀντικείμενον τοῦ ἐθέλειν, τελικ. ἀπαρέμφ. τῷ ἀποδνήσκοντι ἀντικείμεν. τοῦ ἐπεσθαι. συγγεγονότες μετοχὴ παρακειμέν. τοῦ ῥήμ. συγγίγνομαι, εἶναι ἐναντιωματικὴ μετοχή. Φιλολάφ, τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς. ἀκηκῶς μετοχὴ κατηγορηματ. ἐκ τοῦ τυγχάνω. οὐδεὶς φθόνος ἐνν. ἐστὶ. καὶ μάλιστα ὁ καὶ

ἐπιτείνει τὴν ἔννοιαν τοῦ μάλιστα. διασκοπεῖν καὶ μυθολογεῖν ὑποκείμενα τοῦ ἀπροσώπου δεῖ. ποῖαν τινὰ οἰόμεθα αὐτὴν εἶναι πλαγία ἐρωτηματ. πρότασις. τί γὰρ ἂν τις ποιοῖ; εὐθεῖα ἐρωτηματ. πρότασις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ VI. — Ἑρμηνεία

Διὰ τίνα λοιπὸν τέλος πάντων λόγον (κατὰ τί δὴ οὖν ποτε) λέγουν, ὅτι δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον (οὐ φασὶ θεμιτὸν εἶναι) νὰ φωνεῖ κανεὶς ὁ ἴδιος τὸν ἑαυτὸν του (ἑαυτὸν ἀποκτινύναι), ὃ Σωκράτης; διότι τώρα πλέον (ἤδη γάρ) ἐγὼ τοῦλάχιστον, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον σὺ πρὸ ὀλίγου ἠρώτησες (ὅπερ νῦν δὴ ἤρου) καὶ ἀπὸ τὸν Φιλόλαον τὸ ἤκουσα, καθ' ὃν χρόνον διέμενεν ἐδῶ (ὅτε παρ' ἡμῖν διητάτο), τώρα δὲ πλέον (ἤδη δὲ) καὶ ἀπὸ μερικοὺς ἄλλους, ὅτι δὲν πρέπει (οὐ δέοι) νὰ κάμνωμεν τοῦτο· ἀλλὰ περὶ αὐτῶν ἀκριβὲς τίποτε δὲν ἔχω ἀκούσει μέχρι τοῦδε ἀπὸ κανένα. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ἔχῃς προθυμίαν, εἶπεν· διότι ἴσως (τάχα) ἤθελες ἀκούσει περὶ αὐτῶν ἴσως ὅμως θὰ σοῦ φανῇ παρὰδοξον (δαυμαστόν), ἂν τοῦτο μόνον τὸ νὰ αὐτοκτονῇ κανεὶς [τὸ ν' ἀποθνήσκῃ] (τὸ τεθνάναι) ἔξ ὧλων ἐν γένει τῶν ἄλλων πραγμάτων εἶναι μονοειδὲς (ἀπλοῦν ἐστίν) καὶ οὐδέποτε κατὰ τύχην εἶναι διὰ τὸν ἀνθρώπον, ὅπως καὶ τὰ ἄλλα, καὶ μάλιστα (καί) ἐνίοτε (ἐὸτιν ὅτε) εἰς ὅσους εἶναι προτιμότερον (βέλτιον) νὰ ἀποθάνουν παρὰ νὰ ζοῦν· εἰς ὅσους δὲ εἶναι προτιμότερον νὰ ἀποθάνουν, σοῦ φαίνεται ἴσως παρὰδοξον, ἂν εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους δὲν εἶναι εὐσεβὲς (μὴ ὁσιόν ἐστίν) νὰ εὐεργετοῦν οἱ ἴδιοι τοὺς ἑαυτοὺς τῶν (αὐτοὺς ἑαυτοὺς εὖ ποιεῖν, τὸ ἑαυτοὺς ἀποκτινύναι) [ἐφ' ὅσον ὁ θάνατος δι' αὐτοὺς εἶναι ἀγαθόν], ἀλλὰ πρέπει νὰ περιμένουν ἄλλον εὐεργέτην. Καὶ ὁ Κέβης ἀφ' οὗ ἦσυχ (ἡρέμα) ἐγέλασεν ἐπάνω εἰς αὐτὰ (ἐπιγελάσας) ὥς εἶναι μάρτυς (ἵπτω = ἴστω) ὁ Ζεὺς εἶπεν ὁμιλήσας μὲ τὴν ἰδικὴν του τοπικὴν διάλεκτον (τῇ αὐτοῦ φωνῇ) διότι καὶ ἔτσι ἐκ πρώτης ὥψεως [ἄνευ ἀκριβεστέρας ἐξετάσεως] (οὕτω) ἤθελε φανῇ (δόξειεν ἂν), ὅτι βεβαίως εἶναι παράλογον (ἄλογον) τοῦτο· ὅχι ὅμως παράλογον (οὐ μέντοι ἄλογον), ἀλλ' ἴσως ἔχει σοβαρόν τινα λόγον· τὸ μὲν λοιπὸν λεγόμενον εἰς τὰς ἀπορρήτους διδασκαλίας (ἐν ἀπορρήτοις) διδάγμα (λόγος), ὅτι οἱ ἀνθρώποι εὐρισκόμεθα εἰς ἓνα εἶδος φρουρᾶς (ἐν τινι φρουρᾷ) καὶ δὲν πρέπει (οὐ δεῖ) προφανῶς (δὴ) ν' ἀπολυτρῶνῃ κανεὶς (λύειν τινὰ) ἀπὸ αὐτὴν τὸν ἑαυτὸν του, οὔτε καὶ νὰ δραπετεύῃ (οὐδ' ἀποδιδράσκειν) καὶ πολὺ σαβαρὸς (μέγας τέ τις) μοῦ φαίνεται ὅτι εἶναι καὶ

δὲν εἶναι εὐχολον (οὐ ῥάδιον) ν' ἀντιληφθῶμεν αὐτὸν ἐν ἑν ὅλῃ του τῇ σημασίᾳ (διιδεῖν)· ἀλλ' ὅμως (οὐ μέντοι ἀλλὰ) τὸ ἐξῆς, ὃ Κέβη, μοῦ φαίνεται, ὅτι καλῶς λέγεται, τὸ ὅτι δηλαδὴ οἱ θεοὶ εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι φροντίζουν δι' ἡμᾶς (τοὺς ἐπιμελουμένους ἡμῶν) καὶ ὅτι ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι εἴμεθα ἐν τῶν πλασμάτων τῶν θεῶν· ἡ δὲν νομίζεις σὺ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον; Βεβαίως (ἐμοίγε δοκεῖ), εἶπεν ὁ Κέβης. Λοιπὸν (οὐκοῦν), εἶπεν αὐτός, καὶ σὺ ἂν ἐν ἐκ τῶν πλασμάτων σου ἤθελε φρονεῖσαι (ἀποκτιννύοι) τὸν ἑαυτὸν του, χωρὶς νὰ ἐκδηλώσῃς σὺ διὰ σημείου τοῦτο (μὴ σημήναντός σου), ὅτι ἐπιθυμεῖς νὰ ἀποθάνῃ αὐτό, ἤθελες ὀργισθῇ (χαλεπαίνοις ἄν) ἐναντίον του, καὶ ἂν εἶχες καμμίαν τιμωρίαν, ἤθελες τιμωρεῖ αὐτὸ (τιμωροῖο ἄν); βεβαίως (πάνυ γε) εἶπεν. Ἴσως λοιπὸν δὲν εἶναι παράλογον (οὐκ ἄλογον) κατὰ τὸν συλλογιστικὸν τοῦτον τρόπον (ταύτῃ) νὰ μὴ εἶναι ὀρθὸν (μὴ δεῖν) νὰ φονεύῃ κανεὶς πρωτύτερα τὸν ἑαυτὸν του, πρὸ τοῦ ἀποστελεῖν μίαν ἀπόλυτον [μοιραίαν] ἀνάγκην ὃ θεός, ὅπως ἀκριβῶς καὶ τὴν παροῦσαν τώρα εἰς ἡμᾶς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Κατὰ τί ἀναγκαστ. αἰτίων. οὐ δεμιτόν εἶναι ἀντικείμενον (εἰδικ. ἀπαρέμφατον) τοῦ οὐ φασί. ἀποκτιννύναι ὑποκείμε. τοῦ ἀπροσώπου, οὐ δεμιτόν εἶναι. ἤρου β'. ἐνικ. πρὸς. μέσ. ἀόρ. β'. τοῦ ῥήμ. ἐρωτῶ. καὶ ἄλλων τινῶν ἀντικείμενον τοῦ ἐννοουμένου ἤκουσα. ὡς οὐ δέοι εἰδικῇ πρότασις, ἐκφέρεται δὲ κατ' εὐκτιζήν ἐγκλισιν, διότι ἐξαρτάται ἐκ ῥήμ. ἱστορικοῦ χρόνον ἤκουσα. ποιεῖν ὑποκείμε. τοῦ ἀπροσώπου δέοι. οὐδενός ἀντικείμε. τοῦ ἀκήκοα, τὸ ὅποιον ἐπὶ αὐτηκοῖας συντάσσεται μετὰ γενικῆς. προθυμεῖσθαι ὑποκείμε. τοῦ ἀπροσώπου χρή. εἰ ἁπλοῦν ἔστι καὶ οὐδέποτε τυγχάνει—δουμαστόν σοι φανέται ὑποθετικὸς λόγος α'. εἰδους. καὶ οἷς βέλτιόν ἔστι τεθνάναι ἀναφορικῇ πρότασις. τὸ τεθνάναι καὶ ζῆν ὑποκείμενα τοῦ ἀπροσώπου βέλτιόν ἔστι. ἡ ζῆν β'. ὁρ. τῆς συγκρίσεως ἐκ τοῦ βέλτιον. εὐ ποιεῖν ὑποκείμε. τοῦ ἀπροσώπου μὴ δοῖον ἔστι. περιμένειν ἐπίσης ὑποκείμε. τοῦ ἀπροσώπου δεῖ. ἴττω κατὰ τὴν Βοιωτικὴν διάλεκτον, ἀντὶ ἴστω, γ'. ἐνικ. πρόσωπον προστακτικῆς ἐνεστώτος τοῦ ῥήμ. οἶδα. τῇ αὐτοῦ φωνῇ δοτικῇ ὀργαγική. εἶναι ἄλογον ὑποκείμενον τοῦ ἀπροσώπου δόξειεν ἄν, λυεῖν—ἀποδιδράσκειν ὑποκείμενα τοῦ ἀπροσώπου δεῖ. μέγας καὶ οὐ ῥάδιος κατηγορούμενα τοῦ ὁ λόγος. διιδεῖν ἀπαρέμφατον ἀόρ. β'. τοῦ ῥήμ. διορῶ. εὐ λέγεσθαι ὑποκείμενον τοῦ ἀπροσώπου δοκεῖ, ὑποκείμε. δὲ τοῦ ἀπαρεμφ. εἶναι τὸ τόδε. τὸ θεοὺς εἶναι τοὺς ἐπιμελουμένους καὶ ἡμᾶς... εἶναι εἶναι ἐπεξηγησις τοῦ τόδε. ἡ σοὶ οὐ δοκεῖ οὕτως; ἐννοεῖται τὸ ὑποκείμε. ἔχειν. ὁμοίως εἰς τὸ ἐμοίγε ἐννοεῖται δοκεῖ οὕτως ἔχειν. καὶ σὺ ἄν, ὃ ἄν ἀρμόζει εἰς τὸ χαλεπαίνοις, εἰς τὸ ὅποιον ἐπαναλαμβάνεται κατωτέρω μετ' αὐτοῦ. εἰ ἀποκτιννύοι—χαλεπαίνοις ἄν ὑποθετ. λόγος γ'. εἰδους. τῶν σαυτοῦ κτημάτων γενικῇ

διαίρετική εἰς τὸ τι. μὴ σημήναντός σου μετοχή ἐνδοτική. αὐτῷ ἀντικείμεν. τοῦ χαλεπαίνους ἂν ὡς ἐχθρὰς σημαντικοῦ. εἰ ἔχοις—τιμωροῖτο ἂν; ἐν τῇ εὐθείᾳ καθόλου ἐρωτήσει, ὑπάρχει ὁ ὑποθετικὸς αὐτὸς λόγος γ'. εἶδους. ταύτη τροπικὸς προσδιορισμὸς . . . οὐκ ἄλογον, ἡ κανονικὴ πλοκὴ τῶν λέξεων εἶναι: οὐκ ἄλογόν ἐστι. δεῖν μὴ ἀποκτινύναι αὐτὸν πρότερον. τὸ δεῖν εἶναι ὑποκειμ. τοῦ ἀπροσώπου οὐκ ἄλογόν ἐστι. μὴ ἀποκτινύναι ἐπίσης ὑποκείμενον τοῦ ἀπροσώπου δεῖν. πρὶν ἐπιπέμψῃ χρονικὴ πρότασις διὰ τοῦ πρὶν καὶ ὑποτακτικῆς ἐκφερομένη. ἐπειδὴ προηγείται ἀποφασικὴ ἔννοια οὐκ ἄλογόν ἐστι. ὥσπερ . . . ἐννοεῖται τὸ ῥῆμα ἐπέπεμψεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ VII. — Ἑρμηνεία

Ἄλλ' εὐλογον βεβαίως (εἰκὸς γε) τοῦτο φαίνεται, εἶπεν ὁ Κέβης. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον τώρα πρὸ ὀλίγου (νῦν δὴ) ἔλεγες, τὸ ὅτι οἱ φιλόσοφοι προθύμως (ῥαδίως) ἤθελον ἐπιθυμήσει (ἐδέλαιν ἂν) ν' ἀποθνήσκουν, ὁμοιάζει τοῦτο, ὃ Σωκράτη, μὲ παράδοξον πρᾶγμα (ἀτόπῳ), ἔάν βέβαια ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον τώρα πρὸ ὀλίγου (νῦν δὴ) ἔλεγόμεν εἶναι εὐλογον, τὸ ὅτι δηλαδὴ καὶ ὁ Θεὸς εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος περὶ ἡμῶν φροντίζει (τὸν ἐπιμελούμενον ἡμῶν) καὶ ὅτι ἡμεῖς εἴμεθα κτήματα ἐκείνου. Τὸ νὰ μὴ ἀγανακτοῦν οἱ φιλόσοφοι (τούς φρονιμωτάτους), διὰν ἀπομακρύνονται (ἀπιόντας) ἀπὸ τὴν φροντίδα αὐτὴν (ἐκ ταύτης τῆς θεραπειᾶς), καθ' ἣν ἐποπτεύουν [φροντίζουν] (ἐπιστατοῦσιν) ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι εἶναι ἄριστοι ἐξ ὅλων τῶν ὑπαρχόντων (τῶν ὄντων) ἐπιμεληταὶ (ἐπιστάται), δηλαδὴ οἱ θεοί, εἶναι ἀδικοιολόγητον (οὐκ ἔχει λόγον) διότι αὐτὸς δὲν πιστεύει, ἂν δὲν ἀπατῶμαι (που), ὅτι μόνος του (αὐτός) τοῦλάχιστον (γε) θὰ φροντίσῃ (ἐπιμελήσασθαι) διὰ τὸν ἑαυτὸν του (αὐτοῦ) καλύτερον (ἄμεινον), ἂν γίνῃ ἐλεύθερος [ἀπὸ ἀπληλαγμένους δηλαδὴ τῆς φροντίδος ἐκ μέρους τῶν θεῶν]· ἀλλ' ἓνας ἀνόητος μὲν ἄνθρωπος ἴσως (τάχα) ἤθελε πιστεύσει ταῦτα (οἰήθει ἂν ταῦτα), ὅτι πρέπει δηλαδὴ γ' ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὸν κύριόν του (φευκτέον εἶναι ἀπὸ τοῦ δεσπότου), καὶ δὲν ἤθελεν ὑπολογίσει [λογαριάσει] (οὐκ ἂν λογιζοίτο), ὅτι δὲν πρέπει, (οὐ δεῖν) ν' ἀπομακρύνεται τοῦλάχιστον (φεύγειν γε) ἀπὸ τὸν ἀγαθόν, ἀλλ' ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον (ὅ,τι μάλιστα) ν' ἀναμένῃ, διὰ τοῦτο (διὸ) ἀσυλλογίστως ἤθελεν ἀπομακρυνθῇ (φεύγοι ἂν)· ἐνῷ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος εἶναι νοινεχῆς (ὁ νοῦν ἔχων) ἤθελεν ἐπιθυμεῖ, ὡς νομίζω (που) νὰ εἶναι πάντοτε πλησιόν τοῦ καλύτερου του. καὶ ὅμως ὁ Σωκράτης, εἶναι εὐλογον (εἰκὸς ἐστίν) νὰ εἶναι τοῦτο τὸ ἀντίθετον (τοῦναντίον) πρὸς ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον Π. Ν. Δημοπούλου. Μετάφρασις Φαίδωνος Πλάτωνος

τώρα πρὸ ὀλίγου (νῦν δὴ) ἐλέγετο· δηλαδή οἱ μὲν φρόνιμοι πρέπει ν' ἀγανακτοῦν, διότι ἀποθνήσκουν, οἱ δὲ ἄφρονες νὰ χαίρουν. Ἀφ' οὗ ἤκουσε λοιπὸν ὁ Σωκράτης, μοῦ ἐφάνη (ἐδοξέ μοι), ὅτι καὶ ἠδωκ' ἐστὶν (ἡσθῆναι τε) ἐκ τῆς φιλοσοφικῆς ἀναπτύξεως (τῇ πραγματείᾳ) τοῦ Κέβητος καὶ ἀφ' οὗ ἔστρεψε τὴν προσοχὴν του (καὶ ἐπιβλέψας) πρὸς ἡμᾶς· πάντοτε βέβαια (ἀεί τοι), εἶπεν, ὁ Κέβης, ἀναζητεῖ (ἀνερευνᾷ) ἀντιλογίας (λόγους) καὶ δὲν θέλει ὅλως ἀμέσως (πάνυ τε εὐθέως) νὰ πείθεται, εἰς ὅτιδήποτε εἴπη κανεῖς. Καὶ ὁ Σιμμίας εἶπεν (ἔφη)· ἀλλ' ὅμως ὁ Σωκράτη, τώρα βέβαια (γε) καὶ εἰς ἡμᾶς τὸν ἴδιον φαίνεται, ὅτι λέγει κάτι σοβαρόν· διότι τί ἐπιθυμοῦντες ἄνδρες ἐν ὅλῃ τῇ σημασίᾳ τῆς λέξεως (ὡς ἀληθῶς) σοφοὶ ἤθελον ἀποφεύγει (φεύγοιεν ἄν) κυρίους καλυτέρους (ἀμείνους) ἐαυτῶν καὶ ἄνευ δυσφορίας) (ῥᾷδίως) [μὲ ἐλαφρὰν συνειδησιν] ἤθελον ἀπαλλάττεσθαι ἀπὸ αὐτοῦ; καὶ μοῦ φαίνεται, ὅτι ὁ Κέβης εἰς σὲ κατευθύνει (τείνων) τὸν λόγον [εἰς σὲ ἀποβλέπει], ὅτι δηλαδή μὲ τόσην ψυχικὴν ἡρεμίαν (οὐτὼ ῥᾷδίως) ἀνέχεσαι (φέρεις) καὶ ἡμᾶς νὰ ἐγκαταλείψης (ἀπολείπων) καὶ ἀγαθοὺς ἀρχοντας, καθὼς ὁ ἴδιος παραδέχεται, θεοῦς. αὐτὰ τὰ ὁποῖα λέγετε, εἶπεν, εἶναι δίκαια· διότι νομίζω, ὅτι σεῖς λέγετε, ὅτι πρέπει ἐγὼ ν' ἀπολογηθῶ πρὸς αὐτά, καθὼς ἐνώπιον δικαστηρίου. Βεβαιότατα (πάνυ μὲν οὖν), εἶπεν ὁ Σιμμίας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

τὸ τοὺς φιλοσόφους ἐδέλιν ἄν... εἶναι ἐπεξηγήσεις τοῦ ὁ μὲντοι νῦν δὴ ἔλεγε. ἔοικεν ὑποκείμενον τοῦτον εἶναι τὸ ὁ μὲν νῦν ἔλεγε. ἀτόπως ἀντικείμενον τοῦ ἔοικεν, ὡς ὁμοιότητος σημαντικοῦ. ὁ νῦν δὴ ἐλέγομεν εἶναι ὑποκείμε. τοῦ εὐλόγως ἔχει, τὸ θεὸν τε εἶναι τὸν ἐπιμελουμένον ἡμῶν καὶ ἡμᾶς εἶναι κτήματα, εἶναι ἐπεξηγήσεις τοῦ ὁ νῦν δὴ ἐλέγομεν. ἐκείνου γεν. κτητικὴ εἰς τὸ κτήμα. τὸ γὰρ μὴ ἀγανακτεῖν ὑποκείμε. τοῦ οὐκ ἔχει λόγον. τῶν ὄντων γενικὴ διαιρετικὴ εἰς τὸ οἷον ἄριστοι εἰσιν ἐπιστάται. θεοὶ παράθεσις τοῦ ἄριστοι ἐπιστάται. ἐπιμελήσεσθαι εἰδικ. ἀπαρρέμμενον ἀντικείμε. τοῦ οἶται. αὐτοῦ ἀντικείμε. τοῦ ἐπιμελήσεσθαι. γενόμενος ὑποθετ. μετοχή. φευκτέον εἶναι ἐπεξηγήσεις τοῦ ταῦτα. φεύγειν ὑποκείμε. τοῦ δεῖ, ὁμοίως καὶ τὸ περιμένειν. τούναντίον εἶναι εἰκὸς ἢ κανονικὴ σειρά τῶν λέξεων εἶναι: καίτοι εἰκὸς ἐστὶ τούναντίον εἶναι τοῦτο, τὸ εἶναι εἶναι ὑποκείμε. τοῦ εἰκὸς ἐστὶν. ἀγανακτεῖν εἶναι ὑποκείμενον τοῦ πρέπει ὑποκείμε. δὲ τοῦ ἀγανακτεῖν εἶναι τοὺς φρόνιμους, ὁμοίως καὶ τὸ χαίρειν εἶναι ὑποκείμε. τοῦ πρέπει. ἔδοξεν ἡσθῆναι. τὸ ἔδοξεν ἐδῶ εἶναι προσωπικόν, ὑποκείμενόν του εἶναι ὁ Σωκράτης. τὸ δὲ ἡσθῆναι εἶναι ἀντικείμε. τοῦ ἔδοξε, εἰδικὸν ἀπαρέμφ. ἡσθῆναι ἀπαρέμφ. παθητ. ἀορ. τοῦ ὁ. ἡδομαι. τῇ πραγματείᾳ ἀναγκαστ. αἴτιον τοῦ ἡσθῆναι ὅπερ εἶναι ψυχικοῦ πάθους σημαντικόν. ὅτι ἄν

τις εἶπη, ἀναφορικῇ ὑποθετ. πρότασις. νῦν γέ μοι δοκεῖ... ἡ κανονικὴ πλοκὴ τῶν λέξεων εἶναι : νῦν γε δοκεῖ μοι καὶ αὐτῷ Κέθης λέγειν τι καὶ ἔδω τὸ δοκεῖ εἶναι προσωπικόν. τί γὰρ ἄν... ἡ κανονικὴ σειρὰ τῶν λέξεων : τί γὰρ βουλόμενοι ἄνδρες ὡς ἀληθῶς σοφοὶ φεύγοιεν ἂν δεσπότης ἁμείνους αὐτῶν; ἡ πρότασις αὕτη καὶ ἡ ἐπομένη 'ραδίως ἀπαλλάττοντο αὐτῶν εἶναι εὐθεῖαι ἐρωτηματικαὶ προτάσεις. Καί μοι δοκεῖ Κέθης... τὸ δοκεῖ καὶ ἔδω εἶναι προσωπικόν, ὑποκείμενόν του εἶναι τὸ Κέθης, τὸ δὲ τείνειν εἶναι ἀντικείμενόν του, εἰδικ. ἀπαρέμφατον. ἀπολείπων κατηγορημ. μετοχὴ ἐκ τοῦ 'ραδίως φέρεῖς. λέγειν εἰδικ. ἀπαρέμφ., ἀντικείμε. τοῦ οἶμαι. ἀπολογησασθαι ὑποκείμε. τοῦ ἀπροσώπου χρή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ VIII.—Ἑρμηνεία

Ἐλα λοιπὸν (φέρε δὴ), εἶπεν οὗτος, ἃς προσπαθήσω (πειραδῶ) μὲ πειστικώτερον τρόπον (πιθανώτερον) ν' ἀπολογηθῶ πρὸς σὰς παρὰ πρὸς τοὺς δικαστάς. Ἐγὼ δηλαδή, εἶπεν, ὦ Σιμμία καὶ Κέβης, ἔάν μὲν δὲν ἐφρόνουν (εἰ μὲν μὴ ᾤμην), ὅτι θὰ ἔλθω (ῥῆξιν) κατὰ πρῶτον μὲν πρὸς ἄλλους θεοὺς καὶ σοφοὺς καὶ ἀγαθοὺς, ἔπειτα καὶ πρὸς ἀνθρώπους ἔχοντας ἀποθάνει καὶ υἱτέρους (ἁμείνους) ἀπὸ τοὺς ἔδω, θὰ διέπραττον ἀδίκημα [θὰ ἔκαμνον ἀσχημα] (ῥῥῖκουν ἄν), ἔάν δὲν ἡγανάκουν διὰ τὸν θάνατον· ἀλλὰ τώρα μάθετε καλὰ (εὐ ἴστε), ὅτι ἐλπίζω καὶ πρὸς ἄνδρας ὅτι θὰ ἔλθω ἀγαθοὺς· καὶ τοῦτο μὲν δὲν δύναμαι νὰ βεβαιώσω μετ' ἀκραδάντου πεποιθήσεως (οὐκ ἂν πάνυ διισχυρισάμην)· ὅτι ὅμως (μέντοι) ἐλπίζω νὰ ἔλθω (ῥῥῖν) εἰς θεοὺς κυρίους παρὰ πολὺ ἀγαθοὺς, μάθετε καλὰ (εὐ ἴστε), ὅτι ὑπὲρ πᾶν ἄλλο (εἶπερ τι ἄλλο) ἐκ τῶν τοιούτων ἡθέλον βεβαιώσαι καὶ τοῦτο μὲ πεποιθήσιν (διισχυρισάμην ἄν). Ὡστε δὲν ἀγανακτῶ δι' αὐτὰ καθ' ὅμοιον τρόπον, [ὅπως θὰ ἡγανάκουν, ἔάν δὲν εἶχον τὴν πεποιθήσιν ταύτην], ἀλλ' εὐελπιστῶ, ὅτι ὑπάρχει κάτι τι [βίος οὐχὶ ἐστερημένος σημασίας] (εἶναι τι) διὰ τοὺς ἔχοντας ἀποθάνει (τοῖς τετελευτηκόσι), καί, ὅπως βεβαίως λέγεται ἀπὸ τῶν παλαιῶν χρόνων (πάλαι), ὑπάρχει πολὺ καλύτερον (ἁμείνον) διὰ τοὺς ἀγαθοὺς παρὰ διὰ τοὺς κακοὺς. Ἀλλὰ τί λοιπόν, ὦ Σωκράτη, εἶπεν ὁ Σιμμίας; ἔχεις σκοπὸν (ἐν' νῶ ἔχεις) ν' ἀπέλθης (ἀπιέναι) εἰς τὸν Ἄδην κρατῶν (ἔχων) διὰ τὸν ἑαυτὸν σου μόνον (αὐτός) τὴν σκέψιν αὐτὴν ἢ δύνασαι νὰ μεταδώσης ταύτην καὶ εἰς ἡμᾶς; διότι νομίζω ἐγὼ τοῦλάχιστον (δοκεῖ γὰρ ἔμοιγε), ὅτι τοῦτο εἶναι κοινὸν ἀγαθὸν δι' ἡμᾶς, καὶ συγχρόνως (καὶ ἅμα) θὰ σοῦ χρησιμεύσῃ ὡς ἀπολογία, ἔάν μᾶς πείσης μὲ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα λέγεις. Ἀλλὰ θὰ προσ-

παθήσω ν' ἀπολογηθῶ (εἶπεν) (πειράσομαι, ἔφη)· κατὰ πρῶτον δὲ ἄς ἐξετάσωμεν [ἄς ἐρωτήσωμεν] (σκεψώμεθα) τοῦτον ἐδῶ τὸν Κρίτωνα, τί εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον φαίνεται, ὅτι ἐπιθυμεῖ πρὸ πολλοῦ (πάλαι) νὰ εἴπῃ. Τί ἄλλο βεβαίως, ὃ Σωκράτη, εἶπεν ὁ Κρίτων, θέλω νὰ εἴπω [ἐνν. βούλομαι εἰπεῖν]· ἢ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον πρὸ πολλοῦ μοῦ λέγει ἐκεῖνος, ὅστις πρόκειται (ὁ μέλλων) νὰ σοῦ δώσῃ τὸ φάρμακον, δηλαδή, ὅτι ἐπιβάλλεται (χρή) νὰ σοῦ εἴπω (φράζειν σοι) νὰ ὁμιλῇς ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγώτερον (ὡς ἐλάχιστα διαλέγεσθαι). Διότι λέγει (φησὶ γάρ), ὅτι θερμαίνονται περισσότερον τοῦ δέοντος (μᾶλλον), ὅταν ὁμιλοῦν οἱ πίνοντες τὸ φάρμακον, ἐνῶ ἐπιβάλλεται (δεῖν δέ) οὐδὲν τὸ τοιοῦτον νὰ χρησιμοποιοῦν ὡς ἀντίδοτον κατὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ φαρμάκου (προσφέρειν τῷ φαρμάκῳ). Εἰ δ' ἄλλως [λέγει] ὅτι μερικὰς φορὰς ἀναγκάζονται ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι πράττουν τὸ τοιοῦτον [δηλαδή νὰ ὁμιλοῦν] (τοὺς τὸ τοιοῦτον ποιοῦντας) νὰ τὸ πίνουν δύο καὶ τρεῖς φορὰς. Καὶ ὁ Σωκράτης εἶπεν· «ἄφησέ τον, νὰ χαίρῃ» [μὴ δίδης προσοχὴν εἰς αὐτὸν] (ἔα αὐτὸν χαίρειν)· ἀλλ' ἄς κάμνῃ αὐτὸς τὸ καθήκον του (τὸ ἑαυτοῦ παρασκευαζέτω), ἔτοιμος ὢν νὰ δώσῃ τὸ φάρμακον δύο καὶ τρεῖς φορὰς (ὡς δις δώσω), ἐὰν δὲ παραστῇ ἀνάγκη (ἐὰν δὲ δέῃ) καὶ τρεῖς φορὰς (καὶ τρίς)», Ἄλλ' ἤξευρα (ἀλλ' ἤδειν) ἐπάνω κάτω (σχεδόν τι) [ποῖαν ἀπάντησιν θὰ μοῦ ἐδίδες], εἶπεν ὁ Κρίτων· «ἀλλὰ πρὸ πολλοῦ (πάλαι) μὲ ἐνοχλεῖ (πράγματα παρέχει μοι)». Ἀφησέ τον, (ἔα αὐτόν) εἶπεν. Ἀλλὰ πρὸς ὑμᾶς φυσικὰ (δὴ) τοὺς δικαστὰς θέλω τώρα, πλέον (ἤδη) ν' ἀπολογηθῶ [νὰ λογοδοτήσω] (τὸν λόγον ἀποδοῦναι), ὅτι μοῦ φαίνεται, ὅτι εἷς ἀνὴρ διελθὼν τὸν βίον του (διατρίψας τὸν βίον) πραγματικῶς φιλοσοφῶν [ἀληθινὸς φιλόσοφος] τῷ ὄντι ἐν φιλοσοφίᾳ, διατρίψας) ὅτι εὐλόγως (εἰκότως) πρέπει νὰ εἶναι πλήρης θάρρους (θαρρεῖν), ὅταν πρόκειται ν' ἀποθάνῃ (μέλλων ἀποθανεῖσθαι) καὶ νὰ εὐελπιστῇ (εὐελπὶς εἶναι), ὅτι θὰ ἀπολαύσῃ [θὰ κερδίσῃ] (οἷσεσθαι) σπουδαιότατα ἀγαθὰ, ὅταν ἀποθάνῃ. Πῶς λοιπὸν τὸ ζήτημα ἤθελεν ἔχει τοιοιτοτρόπως, ὃ Σιμμία καὶ Κώβης, ἐγὼ θὰ προσπαθήσω (πειράσομαι) νὰ σοῦ εἴπω.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Φέρε δὴ πειραδῶ προτρεπτικὴ ὑποτακτικὴ, προταχθέντος τοῦ προτρεπτικοῦ μορίου φέρε δὴ, πειραδῶ ὑποτακτ. παθητ. ἀορίστου τοῦ ῥήμ. πειράσμαι-σθαι. πιθανώτερον ἐπιρρηματικὸς τροπικὸς προσδιορισμός. ἢ πρὸς τοὺς δικαστὰς β'. ὅρος συγκρίσεως ἐκ τοῦ πιθανώτερον. εἰ μὴ ὦρην—ἡδίκουν ἄν

ὑποθετ. λόγος β'. εἶδους. ὦμην παρατατικὸς τοῦ οἶμαι, οἶμαι. ἤξειν ἀπαρέμφ. μέλλ. τοῦ ὅ. ἤκω, τὸ ἀπαρέμφ. εἶναι εἰδικόν, ἀντικείμε. τοῦ ὦμην. τῶν ἐν-
θάδε β'. ὄρος συγκρίσεως ἐκ τοῦ ἄμεινους. οὐκ ἀγανακτῶν. ὑποθετ. μετοχή.
τῷ θανάτῳ ἀναγκαστ. αἴτιον τοῦ ῥήματος ψυχικοῦ πάθους ἀγανακτῶν. ἵστε
β'. πληθ. πρόσωπον προστακτικῆς ἐνεστώτος τοῦ ὅ. οἶδα. ἀφίξεσθαι ἀπαρέμφ.
μέλλοντος τοῦ ῥήμ. ἀφικνέομαι-οὔμαι. ἤξειν ἀντικείμε. τοῦ ἐλπίζω κατ' ἀνα-
λογίαν συντάξεως πρὸς τὸ ἀνωτέρω ἐλπίζω ἀφίξεσθαι, ἐνῶ κανονικῶς ἔπρεπε
νὰ τεθῇ ὅτι ἤξω. οὐχ' ὁμοίως ἐννοεῖται ὁλόκληρος πρότασις, ὡς ἡγανάκτου
ἂν, εἰ μὴ ὦμην τοῦτο. ἢ τοῖς κακοῖς β'. ὄρος συγκρίσεως ἐκ τοῦ πολὺ
ἔμεινον. ἔχων μετοχή ἐνδοτική. κἂν=καὶ ἂν (ὁ ἂν εἶναι δυνατὸς). μετα-
δοίης. β'. ἐνικ. πρόσ. ἄορ. β'. τοῦ ῥήμ. μεταδίδωμι. κοινὸν ἀγαθὸν κατηγο-
ρούμενον τοῦ τοῦτο. ἐὰν ἡμᾶς πείσης—ἀπολογία σοὶ ἐστίν δ'. εἶδος ὑπο-
θετικοῦ λόγου. ἄπερ ἔλξις=ἐκείνοις ἄπερ λέγεις. σκεψώμεθα ὑποτακτικὴ μέσ.
ἄορ. α'. τοῦ ὅ. σκοποῦμαι, προτρεπτικὴ ὑποτακτ. τί ἐστίν=εὐθεία ἐρωτηματ.
πρὸτ. βούλεσθαι ὑποκείμ. τοῦ ἀπροσώπου δοκεῖ. εἰπεῖν. τελ. ἀπαρέμφ. ἀντι-
κείμ. τοῦ βούλεσθαι. ἡ κανονικὴ σειρά τῶν λέξεων θὰ ἦτο: τί ἐστίν ἐκεῖνο,
ὃ δοκεῖ μοι τοῦτον βούλεσθαι πάλαί εἰπεῖν, ἢ προσωπικῶς: ὃ δοκεῖ μοι
οὗτος... τί ἄλλο γε ἤ... τί ἄλλο γε βούλομαι εἰπεῖν ἢ ὃ μοι λέγει πάλαί
ὅ... ὅτι χρή φράζειν σοί. χρησιμεύει ὡς ἐπεξηγήσις τοῦ ὃ μοι λέγει... φρά-
ζειν ὑποκείμ. τοῦ ἀπροσώπου χρή. διαλεγόμενους ὑποθετικὴ ἢ χρον. μετοχή.
ἔχει δὲ ὡς ὑποκείμενόν της τὸ τοὺς πίνοντας τὸ φάρμακον. ὅπερ εἶναι ὑπο-
κείμ. τοῦ θερμαίνεσθαι. θερμαίνεσθαι καὶ δεῖν ἀντικείμενα (εἰδικ. ἀπαρέμφ.)
τοῦ φησί, τὸ δὲ προσφέρειν ὑποκείμ. τοῦ δεῖν. εἰδὲ μὴ, τοῦτο μετὰ πρότασιν
ἀποφατικὴν, ὅπως εἶναι ἐδῶ οὐδὲν τοιοῦτον προσφέρειν, ἰσοδυναμεῖ πρὸς
τὸ ἄλλως. ἀναγκάζεσθαι. καὶ τοῦτο ἀντίκ. (εἰδικ. ἀπαρέμφ.) τοῦ φησί. ἔα.
β'. ἐνικ. πρόσωπον προστακτικῆς τοῦ ῥήμ. ἐάω-ῶ. ὡς δώσω τελικὴ μετοχή.
δέη ὑποτακτ. τοῦ ἀπροσώπου δεῖ. ἤδειν α'. ἐνικ. πρόσωπον ὀριστικῆς παρα-
τατικοῦ τοῦ ὅ. οἶδα. τῷ ὄντι προσδιορίζει ἐπιτεῖνον τὴν ἐννοίαν τοῦ ἐν φι-
λοσοφίᾳ διατρίψας. θαρρεῖν ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ φαίνεται, εἰδικ. ἀπαρέμφ.
ἀποθανεῖσθαι ἀπαρέμφ. μέλλ. τοῦ ῥήμ. ἀποθνήσκω. καὶ εὐελπίς εἶναι καὶ
αὐτὸ τὸ ἀπαρέμφ. ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ φαίνεται. οὔσεσθαι ἀπαρέμφ. μέλλοντος
τοῦ ὅ. φέρω. πῶς ἂν ἔχοι πλαγία ἐρωτηματ. πρὸτ., ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ φράσαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΧ. — Ἑρμηνεία.

Φαίνονται δηλαδή (κινδυνεύουσι γάρ) ὅσοι κατὰ τύχην ἐπι-
λαμβάνονται (ἀπτόμενοι) ὀρθῶς τῆς φιλοσοφίας [οἱ γνήσιοι φιλόσο-
φοι] νὰ ἔχουν διαφύγει (λεληθέναι) τὴν προσοχὴν τῶν ἄλλων, ὅτι
τίποτε ἄλλο δὲν ἐπιδιώκουν αὐτοὶ (οὐδὲν ἄλλο αὐτοὶ ἐπετηδεύ-
ουσιν) παρὰ καὶ ν' ἀποθνήσκουν διαρκῶς [ἐφ' ὅσον διαρκῶς μελετῶσι
τὸν θάνατον] καὶ νὰ τερματίσουν τὸν βίον τῶν ἐν τῇ μελέτῃ τοῦ θανά-
του αὐτῶν (καὶ τεθνάναι)· ἐὰν λοιπὸν τοῦτο ἀληθεύῃ, ἥθελεν εἶναι,
βεβαίως, ἂν δὲν ἀπατώμαι (δῆπου), παρὰδοξον (ἄτοπον) νὰ ἐπιδιώ-

κουν μὲν μετὰ ζήλου (προδουμείσθαι) καθ' ὅλον τὸν βίον των τίποτε
 ἄλλο ἢ αὐτό, ὅταν δὲ ἔλθῃ τέλος αὐτὸ (ἦκοντος δὲ δὴ αὐτοῦ) ν' ἀγα-
 νακτοῦν δι' ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον μετὰ ζήλου ἐπεδίωκον (προδουμοῦντο)
 καὶ ἐπηγγέλλοντο [ἦσκουν] (καὶ ἐπετήδεον). Καὶ ὁ Σιμμίας ἀφ' οὗ ἐγέ-
 λασεν, εἶπεν· μὰ τὸν Δία, εἶπεν, ὦ Σωκράτη, μὲ ἔκαμες νὰ γελάσω,
 ἐνῶ βέβαια δὲν ἐπεθύμουν νὰ γελάσω (οὐ γελασεῖοντα). Διότι νο-
 μίζω (οἶμοι γάρ), ὅτι οἱ πολλοὶ [τὸ πολὺ κοινόν], ὅταν ἀκούσουν
 αὐτὸ τὸ ἴδιον, ἤθελον σχηματίσει τὴν ἀντίληψιν (δοκεῖν αὖν), ὅτι
 τοῦτο ὠραιότατα (εὖ πάνυ) ἔχει λεχθῇ (εἰρησθαι) διὰ τοὺς φιλοσο-
 φούντας καὶ ὅτι ἤθελον συμφωνήσῃ (συμφάναι αὖν) οἱ ἰδικοὶ μας
 ἄνθρωποι [δηλαδή οἱ Θηβαῖοι] καὶ πολὺ μάλιστα (καί πάνυ), ὅτι τῷ
 ὄντι οἱ φιλοσοφούντες ἐπιθυμοῦν τὸν θάνατον (θανατῶσι) καὶ δὲν
 ἔχουν διαφύγει τὴν προσοχὴν των [ἐννοεῖ τῶν πολλῶν] (οὐ λελήθα-
 σι σφᾶς), ὅτι εἶναι ἄξιοι νὰ πάσχουν αὐτό. Καὶ ἀληθῆ βέβαια ἤθε-
 λον λέγει, ὦ Σιμμία, ἐκτὸς τοῦ ὅτι τοῦτο ἔχει διαφύγει τὴν προσοχὴν
 των (πλὴν γε τοῦ μὴ λεληθέναι σφᾶς). Ἐχει διαφύγει δηλαδή
 τὴν προσοχὴν των (λέληθε γάρ) καὶ κατὰ ποῖον τρόπον ἐπιθυμοῦν
 τὸν θάνατον (ἢ τε θανατῶσι) καὶ πῶς (καὶ ἥ) εἶναι ἄξιοι θανάτου
 καὶ τίνος εἶδους (καὶ οἴου) θανάτου οἱ πραγματικοὶ (οἱ ὡς ἀλη-
 θῶς) φιλόσοφοι. Ἄς συζητήσωμεν λοιπὸν (εἴπωμεν γάρ) μόνοι
 μας (πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς), ἀφ' οὗ ἀφήσωμεν ἐκείνους νὰ χαίρουν
 [χωρὶς νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ἐκείνους (εἰπόντες χαίρειν ἐκείνοις)]
 νομίζομεν, ὅτι εἶναι κάτι τι ὁ θάνατος; βεβαιότατα (πάνυ γε) εἶπεν,
 λαβὼν τὸν λόγον ὁ Σιμμίας. Ἀρά γε μήπως νομίζομεν (μὴ ἡγού-
 μεθα), ὅτι εἶναι ἄλλο τι ὁ θάνατος ἀπὸ τὸν χωρισμὸν (τὴν ἀπαλλα-
 γήν) τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος; καὶ νομίζομεν (καὶ ἡγούμεθα),
 ὅτι ὁ θάνατος εἶναι τοῦτο, τὸ νὰ καταστῇ δηλαδή μόνον τοῦ τὸ σῶμα
 (αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ γεγονάναι) [νὰ ἔχῃ ἀπομονωθῇ], ἀποχωρισθὲν
 (ἀπαλλαγέν) ἀπὸ τὴν ψυχὴν, γὰ ἀπομονωθῇ δὲ ἡ ψυχὴ (χωρὶς δὲ
 τὴν ψυχὴν αὐτὴν καθ' αὐτὴν εἶναι) ἀφ' οὗ ἀποχωρισθῇ (ἀπαλ-
 λαγεῖσαν) ἀπὸ τὸ σῶμα; ἀρά γε μήπως εἶναι (μὴ ἥ) ὁ θάνατος
 ἄλλο τι ἢ αὐτό; δὲν εἶναι ἄλλο τι (οὐκ), ἀλλ' εἶναι τοῦτο, εἶπεν. Ἐξέ-
 τασε λοιπὸν (σκέψαι δὴ), ὦ ἀγαθέ, ἐὰν κατ' ἀκολουθίαν (ἐὰν ἄρα)
 καὶ σὺ συμφωνῇς (ἐὰν ἄρα καὶ σοὶ συνδοκῇ) μὲ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα
 παραδέχομαι ἐγὼ (ἄπερ ἐμοί); διότι ἐξ αὐτῶν [τὰ ὁποῖα θὰ ἀναπτύ-
 χθῶσι κατωτέρω], νομίζω (οἶμαι), ὅτι καλῦτερον θὰ μάθωμεν (μάλ-
 λον εἴσοσθαι) ἐκεῖνα, περὶ τῶν ὁποίων κάμνομεν τὴν ἐξέτασιν αὐ-
 τὴν (περὶ ὧν σκοποῦμεν). νομίζεις (φαίνεται σοι), ὅτι εἶναι ἔργον

ἀνδρὸς φιλοσόφου (ἀνδρὸς φιλοσόφου εἶναι) νὰ ἐνδιαφέρεται σοβαρῶς (ἐσπουδακέναι) μὲ τὰς ὀνομαζομένας ἡδονάς, τὰς τοιαύτας, ὅπως ἐπὶ παραδείγματι (οἶον) τὰς ἡδονὰς τῶν τροφῶν καὶ τῶν ποτῶν; οὐδαμῶς (ἥκιστα) [οὐδαμῶς μοῦ φαίνεται, ὅτι τοῦτο εἶναι ἔργον φιλοσόφου], εἶπεν ὁ Σιμμίας. Ἄλλὰ τί; νὰ ἐνδιαφέρεται σοβαρῶς (ἐσπουδακέναι) μὲ τὰς ἡδονὰς τῶν ἀφροδισίων; κατ' οὐδένα τρόπον. Ἀλλὰ τί; νομίζεις (δοκεῖ σοι), ὅτι ὁ τοιοῦτος [δηλ. ὁ φιλόσοφος] θεωρεῖ ἀξίας τιμῆς (ἐντίμους) τὰς ἄλλας φροντίδας (θεραπείας) διὰ τὸ σῶμα; παραδείγματος χάριν (οἶον) τὰς ἀποκτήσεις (κτήσεις) πολυτελῶν ἐνδυμάτων (διαφερόντων ἱματίων) καὶ ὑποδημάτων καὶ τοὺς ἄλλους σωματικούς καλλωπισμούς, ποῖον ἐκ τῶν δύο (πότερον) νομίζεις σὺ (δοκεῖ σοι) ὅτι τὰ τιμᾷ ἢ τὰ καταφρονεῖ (ἀτιμάζειν), ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἀπόλυτος ἀνάγκη (μὴ πολλὴ ἀνάγκη ἐστὶ) νὰ μετέχη αὐτῶν; νομίζω ἐγὼ τοῦλάχιστον (δοκεῖ ἔμοιγε), εἶπεν ὅτι τὰ καταφρονεῖ (ἀτιμάζειν) ὁ πραγματικὸς φιλόσοφος. Λοιπὸν σοῦ φαίνεται (δοκεῖ σοι), ὅτι ἡ ἐνασχόλησις εἰς τὸ τοιοῦτον (ἢ τοῦ τοιούτου πραγματεία) δὲν ἀπασχολεῖται ἕξ ὁλοκλήρου (ὅλως) μὲ τὸ σῶμα (οὐκ εἶναι περὶ τὸ σῶμα), ἀλλ' ὅτι ἐφ' ὅσον δύναται ἀπομακρύνεται (ἀφεστάναι) ἀπὸ αὐτοῦ, καὶ ὅτι ἔχει τραπῇ (τετράβηαι) πρὸς τὴν ψυχὴν; αὐτὸ νομίζω ἐγὼ τοῦλάχιστον (ἐμοιγε δοκεῖ). Ἀρὰ γε λοιπὸν (ἀρ' οὖν) κατὰ πρῶτον μὲν μὲ τὰ τοιαῦτα, τὰ ὅποια ἐνημερυνέσαμεν ἀνωτέρω (ἐν τοῖς τοιούτοις), εἶναι φανερόν ὅτι ὁ φιλόσοφος προσπαθεῖ ν' ἀποχωρήσῃ τὴν ψυχὴν (δηλὸς ἐστὶν ἀπολύων ὅτι μάλιστα τὴν ψυχὴν) ἀπὸ τὴν ἐπικοινωνίαν (τῆς κοινωνίας) μετὰ τοῦ σώματος περισσότερον (διαφερόντως) ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους; εἶναι φανερόν τοῦτο. Καὶ νομίζουν, βεβαίως ἂν δὲν ἀπατώμαι (καὶ δοκεῖ γε δήπου), ὃ Σιμμία, οἱ πολλοὶ ἀνθρώποι (τὸ κοινόν), ὅτι δὲν εἶναι ἄξιον νὰ ζῇ ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον οὐδὲν ἐκ τῶν τοιούτων εὐχαριστεῖ (ὧ οὐδὲν τῶν τοιούτων ἡδὺ ἐστὶ), ἀλλ' ὅτι σπεύδει (τείνειν) πλησίον τοῦ θανάτου [πλησιάζει πρὸς τὸν θάνατον] (ἐγγύς τι τείνειν τοῦ τεθνάναι) ἐκεῖνος, ὁ ὅποιος οὐδεμίαν ἔχει φροντίδα διὰ τὰς σωματικὰς ἡδονὰς (αἱ διὰ τοῦ σώματος εἰσιν). Ἀληθέστατα λέγεις.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ἀπτόμενοι κατηγορηματικῇ μετοχῇ ἐκ τοῦ τυγχάνουσιν· λεληθέναι εἰδὲκὸν ἀπαρέμφατον, ἀντικείμεν. τοῦ κινδυνεύουσιν, ὅπερ ἔχει σημασίαν δοξαστικοῦ—δοκοῦσιν, εἶναι δὲ τὸ λεληθέναι ἀπαρέμφ. παρακειμ. τοῦ λανθάνω·

τῆς φιλοσοφίας ἀντιτείμ. τοῦ ἀπτόμενοι, συντασσομένου μετὰ γενικῆς, ὡς ἀφ᾽ ἑνὸς σημαντικοῦ. εἰ τοῦτο ἀληθές—ἀτοπον ἂν εἴη... ὑποθετικὸς λόγος ἀ' εἶδους. προθυμεῖσθαι ὑποκείμενον τοῦ ἀπροσώπου ἀτοπον ἂν εἴη, ὁμοίως καὶ τὸ ἀγανακτεῖν. ἤκοντος χρονικὴ μετοχή. δ=δι' ἐκεῖνο (ἀναγκαστ. αἰτ. τοῦ ἀγανακτεῖν) ὃ (ἀντικείμεν. τοῦ προθυμοῦντο καὶ ἐπετηδεύον. οὐ πάνυ γε... ἢ κανονικῇ σειρά τῶν λέξεων εἶναι: ἐποίησάς με γελᾶσαι οὐ πάνυ γε γελασέοντα. γελασέοντα ἐνδοτικὴ μετοχή. τὸ γελασεῖω εἶναι ῥῆμα ἐφετιζόν = ἐπιθυμῶ γὰ γελῶ. οἶμαι γάρ... ἢ κανονικὴ πλοκή τοῦ λόγου εἶναι: οἶμαι γάρ δὴ πολλοὺς ἀκούσαντας δοκεῖν ἂν πάνυ εὖ αὐτὸ τοῦτο εἰρῆσθαι εἰς τοὺς φιλοσοφοῦντας καὶ ξυμφάναι ἂν καὶ πάνυ τοὺς παρ' ἡμῖν ἀνθρώπους, ὅτι τῷ ὄντι οἱ φιλοσοφοῦντες θανατῶσι καὶ οὐ λεληθασιν σφᾶς, ὅτι εἰσὶν ἄξιοι πάσχειν τοῦτο. ἀκούσαντας χρον. μετοχή. δοκεῖν ἂν εἰδικ. ἀπαρέμφ., ἀντικείμεν. τοῦ δοξαστικοῦ οἶμαι. πάνυ εἰρῆσθαι καὶ αὐτὸ εἰδικ. ἀπαρέμφ. ἐκ τοῦ δοκεῖν ἂν, ὑποκείμενον δὲ τοῦ εἰρῆσθαι εἶναι τὸ αὐτὸ τοῦτο. ἐπίσης τὸ ἀπαρέμφ. ξυμφάναι ἂν εἶναι εἰδικ. ἀπαρέμφ. ἐκ τοῦ δοκεῖν ἂν. τοὺς παρ' ἡμῖν ἀνθρώπους ὑποκείμενον τοῦ ξυμφάναι ἂν. καὶ πάνυ προσδιορίζει ἐπιτατικῶς τὸ ξυμφάναι ἂν. ὅτι θανατῶσι καὶ λεληθασιν εἰδῆται προτάσεις, ἐξαρτώμεναι ἐκ τοῦ ξυμφάναι ἂν. θανατῶσι τοῦ ῥήμ. θανατῶ -ῶ, ὅπερ εἶναι ἐφετιζόν = ἐπιθυμοῦν τὸν θάνατον. ἢ θανατῶσι καὶ ἢ ἄξιοι εἰσὶν θανάτου καὶ οὔου θανάτου (ἄξιοι εἰσιν) πλάγαι ἐρωτηματ. προτάσεις ἐξαρτώμεναι ἐκ τοῦ λέληθεν. εἰπόμεν προτρεπτικῇ ὑποτακτικῇ. πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς συνάπτεται πρὸς τὸ εἰπόμεν. εἰπόντες χρονικὴ μετοχή. τὸν θάνατον εἶναι εἰδικ. ἀπαρέμφ. ἐκ τοῦ δοξαστικοῦ ἡγούμεδα. τι κατηγορούμενον τοῦ τὸν θάνατον. ἄρα μή... ἐννοεῖται τὸ ῥήμ. ἡγούμεδα. ἄλλο τι καὶ ἀπαλλαγὴν κατηγορούμενα τοῦ τὸν θάνατον. καὶ εἶναι εἰδικ. ἀπαρέμφ. ἐκ τοῦ ἐννουμένου ἡγούμεδα. τοῦτο κατηγορούμεν. τοῦ τεθνάναι. χωρὶς μέν... γεγονέναι, χωρὶς δὲ τὴν ψυχὴν... καθ' αὐτὴν εἶναι; ἀποτελοῦν ἐπεξήγησιν τοῦ προηγουμένου τοῦτο. ἄρα μή ἢ ὁ θάνατος ἄλλο τι ἢ τοῦτο. ἄλλο τι καὶ τοῦτο εἶναι κατηγορούμενον τοῦ ὁ θάνατος. οὐκ ἐνν. ἄλλο τι ἐστίν. σκέψαι β' ἐνν. πρὸς. προστακτικῆς μέσου ἄρ. α' τοῦ ῥ. σκοπῶ. ἐάν καὶ ξυνδοκῇ σοι πλάγαι ἐρωτηματ. προτάσεις ἐκ τοῦ σκέψαι. ὅπερ ἐμοὶ ἐνν. κατ' Ἀττικὴν σύνταξιν ξυνδοκεῖ. εἴσεσθαι ἀπαρέμφ. μέλλοντος τοῦ ῥ. οἶδα, εἰδικ. ἀπαρέμφ. ἐκ τοῦ οἶμαι, τὸ δὲ μάλλον προσδιορίζει τὸ εἴσεσθαι. περὶ ὧν = ἐκεῖνα περὶ ὧν. φαίνεται σοι φιλοσόφου ἀνδρὸς εἶναι ἐσπουδακέναι. φιλοσόφου ἀνδρὸς γενικὴ κατηγορηματικὴ = ἴδιον φιλοσόφου ἀνδρὸς. εἶναι ὑποκείμεν. τοῦ ἀπροσώπου φαίνεται, τὸ δ' ἐσπουδακέναι εἶναι ὁμοίως ὑποκείμενον τῆς ἀπροσώπου ἐκφράσεως φιλοσόφου ἀνδρὸς εἶναι. ἥκιστα προσδιορίζει ἐπισηματικῶς τὸ φαίνεται. δοκεῖ σοι ἐντίμους ἡγεῖσθαι ὁ τοιοῦτος, τὸ δοκεῖ ἐδῶ εἶναι προσωπικὸν ἔχον ὡς ὑποκείμενον τὸ ὁ τοιοῦτος, ἐπομένως τὸ ἡγεῖσθαι εἶναι ἀντικείμεν., εἰδικ. ἀπαρέμφ. ἐκ τοῦ δοκεῖ. ἐντίμους κατηγοροῦν. τοῦ τὰς περὶ τὸ σῶμα θεραπείας. πότερον προεξαγγέλλει διπλὴν ἐρώτησιν δοκεῖ σοι πάλιν ὑποκείμεν. ὁ τοιοῦτος, καθ' ὅσον μὴ πολλὴ ἀνάγκη ἀναφορ. προτάσεις. μετέχειν ὑποκείμεν. τῆς ἀπροσώπου ἐκφράσεως μὴ πολλὴ ἀνάγκη ἐστίν. ἀτιμάζειν ἔμοιγε δοκεῖ πάλιν ἐδῶ τὸ δοκεῖ εἶναι προσωπικὸν μὲ ὑποκείμενον ὃ ὡς ἀληθῶς φιλόσοφος. ὡς ἀληθῶς ἐπισηματ. διορι-

σμός τοῦ τρόπου εἰς τὸ φιλόσοφος. οὐκοῦν οὐ δοκεῖ σοι ἡ τοῦ τοιοῦτου πραγματεία οὐκ εἶναι... καὶ ἐδῶ τὸ δοκεῖ εἶναι προσωπικόν. ἔχον ὡς ὑποκείμενον τὸ ἡ πραγματεία. περὶ τὸ σῶμα προσδιορισμός τῆς ἀναφορᾶς. τὰ εἶναι καὶ ἀφεστάναι καὶ τετράφθαι εἶναι εἰδικὰ ἀπαρέμματα ἐκ τοῦ δοκεῖ. τὸ ἀφεστάναι εἶναι ἀπαρέμφ. παρακείμ. τοῦ ῥήμ. ἀφίσταμαι=ἀφεστηκέναι, τὸ δὲ τετράφθαι εἶναι ἀπαρέμφ. παρακείμ. τοῦ τρέπομαι. ἔμοιγε ἔνν. δοκεῖ. ἀπολύων κατηγορηματ. μετοχὴ ἐκ τοῦ δηλός ἔστιν. καὶ δοκεῖ γε δήπου... ἐδῶ τὸ δοκεῖ εἶναι ἀπροσώπων, τὸ δὲ τοῖς πολλοῖς ἀνθρώποις δοτικὴ προσωπικὴ ἐκ τοῦ δοκεῖ. οὐκ ἄξιον εἶναι ὑποκείμ. τοῦ ὡς ἀπροσώπου λαμβανομένου δοκεῖ. ζῆν ἐπίσης ὑποκείμ. τοῦ ἀπροσώπου οὐκ ἄξιον εἶναι. ἐγγύς τι τείνειν εἶναι εἰδικ. ἀπαρέμφ. ἀντικείμενον ἐκ τοῦ δοκεῖ, ὅπερ ἐν τέλει λαμβάνεται ὡς προσωπικόν καὶ ὑποκείμενόν του πλέον εἶναι ὁ μὴδὲν φροντίζων. Ἡ κανονικὴ πλοκὴ τοῦ λόγου εἶναι : καὶ δοκεῖ γε δήπου, ὦ Σιμμία, τοῖς πολλοῖς ἀνθρώποις οὐκ ἄξιον εἶναι ζῆν [ἐκείνῳ] ὃ μὴδὲν ἐστὶ τῶν τοιούτων ἡδὺ μὴδὲ μετέχει αὐτῶν, ἀλλὰ δοκεῖ ὁ μὴδὲν φροντίζων τῶν ἡδονῶν, αἱ εἰσὶ διὰ τοῦ σώματος, ἐγγύς τι τείνειν τοῦ τεθνάναι. τῶν τοιούτων εἶναι γεν. διαιρετικὴ εἰς τὸ μὴδὲν. ἡδὺ κατηγορούμ. τοῦ μὴδὲν. αἱ εἰσὶν ἀναφορικὴ προσδιοριστικὴ πρὸς τὰς τοῦ τῶν ἡδονῶν. τοῦ τεθνάναι ἀντικείμ. τοῦ ἐγγύς τείνειν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Χ. — Ἑρμηνεία

Τί δὲ λοιπὸν φρονεῖς (τί δὲ δοκεῖ σοι) ὡς πρὸς αὐτὴν τὴν ἀπόκτησιν φρονήσεως [τῆς πνευματικῆς δηλαδὴ ἐπικοινωνίας τῆς ψυχῆς μετὰ τῶν ἰδεῶν] (περὶ αὐτὴν τὴν κτῆσιν τῆς φρονήσεως) ; ποῖον ἐκ τῶν δύο (πότερον) εἶναι ἐμπόδιον ἢ ὄχι τὸ σῶμα, ἐὰν κανεῖς αὐτὸ παραλαμβάνῃ μαζί ὡς συμμετόχον (κοινωνόν) κατὰ τὴν φιλοσοφικὴν ἔρευναν (ἐν τῇ ζητήσει) ; παραδείγματος χάριν (οἶον) ἐννοῶ (λέγω) τὸ ἐξῆς περίπου (τὸ τοιόνδε)· ἄρα γε παρέχει (ἔχει) ἀληθεῖς ὁπωσδήποτε ἐντυπώσεις (ἀληθειάν τινα) καὶ ἡ αἴσθησις τῆς ὁράσεως (ὄψις τε) καὶ ἡ αἴσθησις τῆς ἀκοῆς εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ἢ τὰ τοιαῦτα εἶναι βεβαίως, ὅπως οἱ ποιηταὶ συχνὰ μᾶς ἐπαναλαμβάνουν (ἀεὶ θρυλοῦσιν), ὅτι δηλαδὴ οὔτε ἀκούομεν μετ' ἀκριβείας τίποτε οὔτε βλέπομεν ; Καὶ ὅμως (καίτοι) ἐὰν αὐταὶ ἐκ τῶν σωματικῶν αἰσθήσεων δὲν εἶναι ἀκριβεῖς οὔτε καὶ εὐκρινεῖς (σαφεῖς), μετὰ δυσκολίας [πολὴν ὀλιγότερον] (συχολῇ) βέβαια θὰ ἦσαν αἱ ἄλλαι· διότι ὅλαι, ὡς νομίζω, εἶναι κατώτεραι (φασυλότεραι) ἀπὸ αὐτῶν· ἢ δὲν σοῦ φαίνονται τοιοῦτοτρόπως ; βεβαίότατα, εἶπεν. Πότε λοιπόν, εἶπεν οὗτος, ἢ ψυχὴ ἐπιλαμβάνεται τῆς ἀληθείας [εὐρίσκει τὴν ἀλήθειαν] (ἄπτεται τῆς ἀληθείας) ; διότι ὅταν ἐπιχειρῇ νὰ ἐξετάσῃ

(σκοπεῖν) κάτι τι μαζί με τὸ σῶμα, εἶναι φανερόν, ὅτι τότε ἐξαπα-
 τᾶται ὑπ' αὐτοῦ· ἀληθῆ λέγεις. Ἄρα γε λοιπὸν δὲν καθίσταται ὀλοφά-
 νερος (οὐ κατὰδηλον γίγνεται) κάποια ἐκ τῶν ἰδεῶν (τῶν ὄντων
 τι) ὑπ' αὐτῆς (αὐτῇ) διὰ τῆς καθαρᾶς ἄνευ τοῦ σώματος διανοητικῆς
 ἐνεργείας (ἐν τῷ λογίζεσθαι) περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον τρόπον
 ἐνεργείας (εἵπερ που ἄλλοδι) ; ναί. Ἐνεργεῖ δὲ διανοητικῶς (λογί-
 ζεται δὲ) βεβαίως ὥς νομίζω (γέ που) ἄριστα, ὅταν οὐδὲν ἐκ τού-
 των τὴν παρενοχλῇ (παραλυπῇ), δηλαδὴ μήτε ἡ ἀκοή μήτε ἡ αἴσθη-
 σις τῆς ὁράσεως (ἡ ὄψις) μήτε κάποια λύπη ἢ εὐχαρίστησις (ἀλγη-
 δὼν ἢ ἡδονή), ἀλλ' ὅταν ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον (ὅτι μάλι-
 στα) καθίσταται μόνῃ [ἀπομονώνεται εἰς ἑαυτὴν] αὐτὴ καθ' αὐτὴν
 γίγνηται, ἀφίνουσα (ἐῶσα) τὸ σῶμα νὰ χαίρῃ καὶ ἐφ' ὅσον τῆς
 εἶναι δυνατόν μὴ ἐπικοινωνοῦσα μετὰ τὸ σῶμα μήτε καὶ ἐρχομένη εἰς
 ἐπαφὴν μετ' αὐτὸ (μὴδ' ἀπομένῃ) ἐπιδιώκῃ νὰ εὕρῃ τὴν ἀλήθειαν
 (ὀρέγεται τοῦ ὄντος). Ἔτσι εἶναι αὐτὰ (ἔστι ταῦτα). Λοιπὸν καὶ
 ἐν τῇ ζητήσῃ τῶν ἰδεῶν (καὶ ἐνταῦθα) ἡ ψυχὴ τοῦ φιλοσόφου κα-
 ταφρονεῖ προπάντων (ἀτιμάζει μάλιστα) τὸ σῶμα καὶ ἀπομακρύνε-
 ται ἀπ' αὐτό, ἐπιζητεῖ δὲ νὰ ἀπομονώνεται εἰς τὸν ἑαυτὸν τῆς (αὐτὴ
 καθ' αὐτὴν γίγνεσθαι) ; φαίνεται. πῶς δὲ (τί δὲ) λοιπὸν ἐννοεῖς
 (λέγεις) τὰ ἑξῆς (τὰ τοιάδε), ὃ Σιμμία ; ὑποστηρίζομεν (φαμέν),
 ὅτι ὑπάρχει αὐτὴ ἡ ἰδέα τοῦ δικαίου ἢ δὲν ὑπάρχει ; παραδεχόμεθα
 βέβαια μὰ τὸν Δία. ἐπίσης παραδεχόμεθα, ὅτι ὑπάρχει βεβαίως κάποια
 ἰδέα τοῦ καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ ; βεβαίως (πῶς δ' οὐ) ; εἶδες λοιπὸν τώρα
 πλέον (ἤδη οὖν) μέχρι τοῦδε (πῶποτε) κάποιαν ἐκ τῶν τοιούτων
 ἰδεῶν μετὰ τοὺς ὀφθαλμούς σου ; οὐδόλως, εἶπεν οὗτος. ἀλλ' ἤλθες εἰς
 ἐπικοινωνίαν μετ' αὐτάς (ἀλλ' ἐφήψω αὐτῶν) δι' ἄλλης καμίας ἐκ
 τῶν σωματικῶν αἰσθήσεων ; ὁμιλῶ δὲ περὶ ὅλων, παραδείγματος χά-
 ριν περὶ μεγέθους, περὶ ὑγείας, περὶ ἰσχύος, καὶ περὶ ὅλων ἐν γένει
 τῶν ἰδεῶν (τῆς οὐσίας ἀπάντων), ὅσαι ἰδέαι κατὰ τύχην ὑπάρχουν
 (ὃ ἕκαστον τυγχάνει ὄν)· ἄρα γε ἡ ἀληθὴς οὐσία αὐτῶν (τὸ ἀλη-
 θεύστατον αὐτῶν) διὰ τοῦ σώματος γίνεται ἀντιληπτὴ (θεωρεῖται)
 ἢ τὸ πρᾶγμα ἔχει ὥς ἑξῆς (ᾧδε)· ὅποιος δηλαδὴ ἀπὸ ἡμᾶς ἤθελε
 προπαρασκευάσει (παρασκευάσῃ) αὐτὸ ὅσον τὸ δυνατόν περισ-
 σότερον καὶ ἀκριβέστερον διὰ νὰ διανοηθῇ ἕκαστον, τὸ ὅποιον ἐξετά-
 ζει (περὶ οὐ σκοπεῖ), οὗτος ἤθελε φθάσει (ἴοι ἂν) πλησιέστατα εἰς
 τὴν γνῶσιν ἐκείνης ἰδέας (ἐγγύτατα τοῦ γινῶναι ἕκαστον) ; βε-
 βαίωτατα (πάνυ μὲν οὖν). Ἄρα γε λοιπὸν ἐκεῖνος ἤθελεν ἐπιτύχει
 (ποιήσκειν ἂν) τοῦτο καθαρῶτατα, ὃ ὅποιος ὅσον τὸ δυνατόν πε-

ρισσότερον (ὅτι μάλιστα) ἤθελε βαδίσει (ἴοι) εἰς τὴν ἐξέτασιν ἐκάστης ἰδέας (ἐφ' ἑκάστον) μὲ μόνην τὴν διάνοιάν του (αὐτῇ τῇ διανοίᾳ), μίτε τὴν αἰσθησιν τῆς ὁράσεως (τὴν ὄψιν) χρησιμοποιῶν (παρὰ τὸν θέμενος) ἐν τῇ διανοητικῇ του ἐργασίᾳ μίτε παίρνων (ἐφέλκων) μετὰ τῆς διανοητικῆς του ἐργασίας (μετὰ τοῦ λογισμοῦ) οὐδεμίαν ἄλλην αἰσθησιν, ἀλλὰ χρησιμοποιῶν (χρῶμενος) αὐτὴν μόνην (αὐτῇ καθ' αὐτήν) καθαρὰν (εἰλικρινεῖ) τὴν διάνοιαν, ἤθελεν ἐπιχειρῇ νὰ ἐπιζητῇ νὰ ἐξετάσῃ (θηρεύειν) ἐκάστην ἐκ τῶν ἰδεῶν (τῶν ὄντων), ἂν οὐ ἀπαλλαγῇ ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον (ὅτι μάλιστα) καὶ ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἀπὸ τὰ ὅτα καὶ σχεδὸν (καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν) ἀπὸ ὅλον καθόλου τὸ σῶμα (ξύμπαντος τοῦ σώματος), ἐπειδὴ τοῦτο ταράσσει καὶ δὲν ἀφίνει (οὐκ ἐώντος) τὴν ψυχὴν ν' ἀποκτήσῃ (κτήσασθαι) τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν πνευματικὴν ἐπικοινωνίαν τῆς ψυχῆς μετὰ τῶν ἰδεῶν (καὶ τὴν φρόνησιν), ὅταν ἐπικοινωνῇ μετ' αὐτῆς; ἄρα γε δὲν εἶναι αὐτός, ὁ Σιμμία, ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος θὰ ἐπιτύχῃ νὰ εὑρῇ τὴν ἰδέαν (ὁ τευξόμενος τοῦ ὄντος) περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον (εἶπερ τις καὶ ἄλλος); ὑπερεξόχως ἀληθῆ (ὑπερφνωῶς ὡς ἀληθῆ) εἶπεν ὁ Σιμμίας εἶναι αὐτά, τὰ ὁποῖα λέγεις, ὁ Σωκράτης.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Τὶ δὲ δὴ... ἐννοεῖται τὸ ῥῆμα δοκεῖ σοι; ἐμπόδιον καὶ κοινωνόν κατηγορούμενα τοῦ σώματος καὶ αὐτό. καὶ οἱ ποιεῖται τὸ καὶ εἶναι ὁμοιοματικόν = ὅπως. τῶν αἰσθήσεων γενικὴ διαιρετικὴ τοῦ αὐτοῦ. σχολῇ γε ἐπιρρηματ. τροπικὸς διορισμὸς τοῦ ἐννοουμένου εἰσίν. ἢ σοὶ οὐ δοκοῦσιν ἐννοεῖται φαυλότεροι εἶναι. τῆς ἀληθείας ἀντιχείμ. τοῦ ἀπτεται, ὡς ἀφῆς σημαντικοῦ. ἐν τῷ λογίζεσθαι = διὰ τοῦ λογίζεσθαι, προσδιορισμὸς τοῦ ὁργάνου. εἶπερ που ἄλλοθι ἐξησθενημένη ὑποθετικὴ πρότασις, σημαίνουσα τὸ ὑπὲρ πάν ἄλλο, περισσότερον παντός ἄλλου. κατάδηλον γίγνεται αὐτῇ, τὸ αὐτῇ εἶναι ποιητικὸν αἰτιον. τῶν ὄντων γενικὴ διαιρετικὴ τοῦ τι. ἀλλ' ὅτι μάλιστα αὐτῇ καθ' αὐτήν γίγνεται ἐννοεῖται τὸ ὅταν = ἀλλ' ὅταν ὅτι μάλιστα ἐπιρρηματικὸς προσδιορισμὸς τοῦ ποσοῦ εἰς τὸ καθ' αὐτὴν γίγνεται. ἔωσα μετοχ. θηλ. τοῦ ῥ. εἶω-ῶ. τοῦ ὄντος ἀντιχείμ. τοῦ ὀρέγεται. ὡς ἐπιθυμίας σημαντικοῦ. φάμεν αὐτὸ δίκαιον εἶναι τι τὸ αὐτὸ δίκαιον εἶναι ὑποκειμ. τοῦ εἶναι, τὸ δὲ τι εἶναι κατηγορούμενον αὐτοῦ. καὶ καλόν γε τι καὶ ἀγαθόν; ἐννοεῖται τὸ φάμεν εἶναι. πῶς δ' οὐ ὁμοίως ἐννοεῖται τὸ αὐτὸ ῥῆμα. τοῖς ὀφθαλμοῖς δοτικὴ ὁργανικὴ ἄλλη τινὶ αἰσθήσει ὁμοίως δοτικὴ ὁργανικὴ. ἐφήψω β'. ἐνικ. πρόσ. ἰόρ. τοῦ ἐφάπτομαι. περί ἀναστροφῆς προθέσεως περί. καὶ τῶν ἄλλων κτλ. ἡ κανονικὴ σειρὰ τῶν λέξεων εἶναι: καὶ ἐνὶ λόγῳ περί τῆς οὐσίας πάντων τῶν ἄλλων. ὅν κατηγορηματ. μετοχὴ ἐκ τοῦ τυγχάνει. ὅς ἂν παρασκευάσῃται ἀναφορικὴ ὑποθετικὴ πρότασις. οὗτος ἐγγύτατα ἴοι ἂν, εὐθεῖα ἐρωτηματ. πρὸτ. τὸ ἴοι γ'. ἐνικ. πρόσ.

ἐντικτιῆς ἐνεστ. τοῦ ῥήμ. ἔρχομαι. τοῦ γινῶναι ἀντιτείμενον τοῦ ἐγγύτατα τοι ὡς προσεγγίσεως σημαντικοῦ. ἄρ' οὖν ἐκεῖνος ποιήσειεν ἂν τοῦτο—δοσις, (=εἰ τις) τοι ὑποθετικῇ προτάσει γ' εἰδους, ἢ ὑπόθεσις ὑπάρχει ἐν τῇ ἀναφορικῇ ὑποθετικῇ προτάσει δοσις (=εἰ τις) τοι. αὐτῇ τῇ διανοίᾳ δοτικῇ ὁργανικῇ. ἀλλὰ χρώμενος αὐτῇ καθ' ἑαυτὴν εἰλικρινεῖ τῇ διανοίᾳ. τὸ αὐτῇ ἀντιτείμ. τοῦ χρώμενος, τὸ δὲ εἰλικρινεῖ κατηγοροῦμενον τοῦ αὐτῇ. ὁμοίως καὶ τὸ εἰλικρινές εἶναι κατηγοροῦμ. τοῦ ἕκαστον. ἐπιχειροῖ ἐνν. ὑποκείμ. τὸ δοσις. ὡς ταραττοντος καὶ οὐκ ἔωντος αἰτιολογ. μετοχῆ. ὁ τευξόμενος ἐπιθετικῇ μετοχῇ, εἶναι μέλλοντος τοῦ τυγχάνω. τοῦ ὄντος ἀντιτείμ. αὐτῆς. ὑπερφυῶς ἐπιτείνει τὸ ὡς ἀληθῆ. ἢ προτάσεις θὰ ἦτο πλήρης. ὡς ἐξῆς: ὑπερφυῶς ὡς ἀληθῆ. ἔφη ὁ Σιμμίας, ἐστὶν ἐκεῖνα, ἃ λέγεις, ὦ Σώκρατες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XI.—Ἑρμηνεία

Λοιπὸν εἶναι ἀναγκαῖον, εἶπεν, νὰ σχηματίζουσιν τοιαύτην περίου γνῶμην (παρίστασθαι τοιάνδε τινὰ δόξαν) οἱ γνήσιοι φιλόσοφοι, ὥστε καὶ μεταξύ των τοιαῦτα τινὰ (ἄττα) νὰ λέγουν, ὅτι πλησιάζει βεβαίως (κινδυνεύοι τοι) [ἢ συλλογιστικῇ ἡμῶν πορείᾳ] σὰν κάποια ἀτραπὸς (μονοπάτι) νὰ μᾶς ὀδηγῇ μετὰ τῆς καθαρᾶς διανοητικῆς ἐνεργείας (μετὰ τοῦ λόγου) πρὸς τὸ τέρμα, ἔξω ἀπὸ τὰς παρουσιαζομένας δυσκολίας καὶ ἀβεβαιότητας (ἐκφέρειν) κατὰ τὴν φιλοσοφικὴν ἡμῶν ἔρευναν (ἐν τῇ σκέψει), εἰς τὸ ὅτι, ἔως ὅτου θέλομεν ἔχει σῶμα καὶ εἶναι συνηνωμένη (συμπεφυρμένη ἢ) ἡ ψυχὴ μας μετὰ τοιοῦτου κακοῦ [ἐνν. τοῦ σώματος], ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει (οὐ μὴ ποτε) θὰ ἀποκτήσωμεν (κτησώμεθα) ἱκανοποιητικῶς ἐκεῖνο, τὸ ὅποῖον ἐπιθυμοῦμεν λέγομεν δέ, ὅτι τοῦτο εἶναι ἡ ἀλήθεια. Διότι ἀπείρους μὲν περισπασμοὺς [ἀπασχολήσεις] (μυρίας ἀσχολίας) μᾶς παρέχει τὸ σῶμα ἕνεκα τῆς ἀναγκαίας τροφῆς· προσέτι δέ, ἂν ἐνσκήψουν (ἂν προσπέσωσιν) μερικαὶ ἀσθένειαι, ἐμποδίζουν ἡμᾶς νὰ ἐρευνήσωμεν τὴν ἰδέαν (τὴν θήραν τοῦ ὄντος). Μᾶς γεμίζει δὲ (ἐμπίπλησι) μὲ ἔρωτας καὶ διαφόρους ἐπιθυμίας καὶ φόβους καὶ παντὸς εἶδους πλάσματα τῆς φαντασίας ἡμῶν (παντοδαπῶν εἰδῶλων) καὶ μὲ πολλοὺς ἀνοήτους λόγους (φλυαρίας πολλῆς), ὥστε καθὼς λέγει ὁ κόσμος (τὸ λεγόμενον), ἐν ἀπολύτῳ βεβαιότητι (ὡς ἀληθῶς τῷ ὄντι) οὐδέποτε καθίσταται δυνατόν (οὐδέποτε ἐγγίγνεται) ἐξ αἰτίας αὐτοῦ (ὑπ' αὐτοῦ) νὰ φθάσῶμεν εἰς τὴν γνῶσιν οὐδεμιᾶς ἰδέας (φρονῆσαι οὐδέν). Διότι καὶ πολέμους καὶ ἐσωτερικὰς ἐπαναστάσεις (καὶ στάσεις) καὶ μάχας τίποτε ἄλλο δὲν τὰς προκαλεῖ παρὰ μόνον τὸ σῶμα καὶ αἱ ἐπιθυμίαι αὐτοῦ· διότι ὅλοι οἱ πόλεμοι γίνονται διὰ τὴν ἀπό-

κτησιν τῶν χρημάτων, ἀναγκαζόμεθα δὲ ν' ἀποκτῶμεν τὰ χρήματα χάριν τοῦ σώματος, ὑπηρετοῦντες εἰς τὴν περὶ τούτου φροντίδα (τῇ τούτου **θεραπείᾳ**)· καὶ λόγῳ τοῦ γεγονότος αὐτοῦ (καὶ ἐκ τούτου) δὲν ἔχομεν καιρὸν ν' ἀσχοληθῶμεν (**ἀσχολίαν ἄγομεν**) διὰ τὴν φιλοσοφίαν ἐξ αἰτίας ὄλων αὐτῶν. Τὸ δὲ χεῖριστον (τὸ δ' **ἔσχατον**) ἐξ ὄλων εἶναι, ὅτι ἂν μᾶς τύχῃ καμμία εὐκαιρία νὰ μὴ ἀσχοληθῶμεν μὲ αὐτὸ (**ἐάν τις καὶ σχολὴ γένηται ἡμῖν ἀπ' αὐτοῦ**) καὶ τραπῶμεν εἰς τὴν ἐξέτασιν φιλοσοφικοῦ τινος ζητήματος (**σκοπεῖν τι**), παρεμβαῖνον (**παραπίπτον**) πάλιν (**αὐτὸ**) εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις (**πανταχοῦ**) κατὰ τὰς ἐρεῦνας ἡμῶν (**ἐν ταῖς ζητήσεσιν**), μᾶς προξενεῖ θόρουβον καὶ ταραχὴν καὶ μᾶς ζαλίζει τὴν ψυχὴν (**ἐκπλήττει**), ὥστε νὰ μὴ δυνάμεθα ἐξ αἰτίας αὐτοῦ νὰ διακρίνωμεν (**καθορᾶν**) τὴν ἀλήθειαν. Ἄλλ' ἐν τῇ πραγματικότητι ἔχει καταδειχθῆ εἰς ἡμᾶς, ὅτι ἂν ἔχομεν τὴν πρόθεσιν (**εἰ μέλλομεν**) καμμίαν φορὰν (**ποτέ**) νὰ γνωρίσωμεν τι (**εἴσεσθαι**) ἀκριβῶς, πρέπει ν' ἀπαλλαγῶμεν (**ἀπαλλακτέον**) ἀπ' αὐτοῦ καὶ νὰ ἴδωμεν (**καὶ θεατέον**) τὰ πράγματα μὲ αὐτὴν τὴν ψυχὴν μας· καὶ τότε, καθὼς φαίνεται (**ὥς ἔοικε**), θὰ ἀποκτήσωμεν ἡμεῖς (**ἔσται ἡμῖν**) ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον καὶ ἐπιθυμοῦμεν καὶ λέγομεν, ὅτι εἴμεθα λάτρεις αὐτοῦ, δηλαδὴ τὴν φρόνησιν, ὅταν ἀποθάνωμεν, ὅπως ὑποδηλοῖ ἡ συλλογιστικὴ ἡμῶν πορεία (**ὁ λόγος**), δὲν θὰ τὸ ἀποκτήσωμεν ὅμως, ὅταν ζῶμεν (**ζῶσι δὲ οὐ**). Διότι ἂν δὲν εἶναι δυνατόν (**εἰ μὴ οἶόν τ' ἐστι**) νὰ μάθωμεν μετὰ τοῦ σώματος τίποτε μὲ ἀκρίβειαν (**μηδὲν καθαρῶς**), τὸ ἐν ἑκ τῶν δύο συμβαίνει (**δυσοῖν δάτερόν ἐστι**) ἢ πουθενά δὲν εἶναι δυνατόν ν' ἀποκτήσωμεν τὴν γνῶσιν (**κτήσασθαι τὸ εἰδέναι**) παρὰ μόνον ὅταν ἀποθάνωμεν (**ἢ τελευτήσασιν ἡμῖν**)· διότι τότε ἡ ψυχὴ μόνη τῆς θὰ εἶναι χωρισμένη ἀπὸ τὰ σώμα, ἐνὸς πρωτύτερον δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι χωρισμένη ἀπὸ τὸ σώμα (**πρότερον δ' οὐ**). Καὶ καθ' ὃν χρόνον θέλωμεν εἶσθαι ἐν τῇ ζωῇ (**ἐν ᾧ ἂν ζῶμεν**), τότε (**οὕτως**), ὥς φαίνεται, θὰ πλησιάζωμεν (**ἐσόμεθα ἐγγυτάτω**) εἰς τὴν γνῶσιν (**τοῦ εἰδέναι**), ἂν ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον (**ὅτι μάλιστα**) οὐδὲως ἐρχόμεθα εἰς σχέσιν καὶ ἐπικοινωνίαν (**μηδὲν κοινωνῶμεν**) μετὰ τοῦ σώματος, ἐκτὸς ἂν ὑπάρχῃ ἀπόλυτος ἀνάγκη (**ὅτι μὴ πᾶσα ἀνάγκη**), μήτε καὶ ἂν μολυνώμεθα (**ἀναμιμπλώμεθα**) ἀπὸ τὴν φύσιν αὐτοῦ, ἀλλ' ἂν εἴμεθα καθαροὶ (**καθαρεύωμεν**) ἀπὸ τὰς ἐπιδράσεις αὐτοῦ (**καθαρεύωμεν**) μέχρις ὅτου ὁ ἴδιος ὁ θεὸς μᾶς ἀπολυτρώσῃ ἀπὸ τὰ δεσμὰ αὐτοῦ (**ἀπολύσῃ ἡμᾶς**)· καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἀπαλασσύμενοι μὲν ἀπὸ τὴν ἀνικανότητα τοῦ σώματος θὰ ἐπικοι-

νοήσωμεν ὡς εἶναι εὐλογον (ὡς τὸ εἰκός), μετὰ τοιούτων ἰδεῶν καὶ θὰ γνωρίσωμεν (καὶ γνωσόμεθα) διὰ τῆς ἰδίας τῆς ψυχῆς μας (δι' ἡμῶν αὐτῶν) πᾶν τὸ εἰλικρινές. Τοῦτο δὲ εἶναι χωρὶς καμμίαν ἀμφιβολίαν (ἴσως) ἢ ἀλήθεια· διότι [φοβοῦμαι], μήπως δὲν εἶναι δυνατόν (μὴ οὐ δεμιτόν ἢ) εἰς τὸ καθαρὸν (ὅπως εἶναι ἢ ψυχὴ) νὰ ἔρχεται εἰς ἐπαφὴν [νὰ ἐπικοινωνῇ στενῶς] (ἐφάπτεσθαι) μὲ τὸ μὴ καθαρὸν. Τοιαῦτα, νομίζω (οἶμαι), ὦ Σεμμία, εἶναι ἀναγκαῖον νὰ λέγουν καὶ τοιαύτας γνώμας νὰ ἔχουν (καὶ δοξάζειν) ὅλοι οἱ πραγματικοὶ φιλόσοφοι (πάντας τοὺς ὀρθῶς φιλομαθεῖς). Ἡ δὲν σοῦ φαίνεται, ὅτι τοιοιτοτρόπως ἔχει τὸ πρᾶγμα; Ὑπὲρ πᾶν ἄλλο βεβαίως, ὦ Σωκράτη.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Παρίστασθαι δόξαν τοιαύτην τὸ ἀπαρέμφ. εἶναι ὑποκείμε. τῆς ἀπροσώπ. ἐκφράσεως ἀνάγκη ἐστίν. ὅτι κινδυνεύει τοι... ἐπεξηγήσεις τοῦ τοιαῦτα ἅττα. κινδυνεύει ὡς ὑποκείμε. ἐννοεῖται ἡ συλλογιστικὴ ἡμῶν ὁδός. ἐκφέρειν ἢ πρόθεσις ἐκ σημαίνει ἔξω τῶν δυσκολιῶν κ.τ.λ. ἔως ἂν ἔχωμεν χρονικὴ ὑπόθετ. πρότασις, ὁμοίως ὑποθετικὴ εἶναι ἡ καὶ ἂν ἢ συμπεφυρμένη ἢ ψυχὴ ἡμῶν, ὡς ἀπόδοσις τούτων εἶναι οὐ μὴ ποτε κτησόμεθα. τὸ οὐ μὴ μεθ' ὑποτακτικῆς ἀορίστου σημαίνει ἰσχυράν ἀρνησιν. συμπεφυρμένη μετοχὴ παραιρεμ. τοῦ ῥήμ. συμφύρομαι. διὰ τὴν ἀναγκαῖαν τροφὴν προσδιορισμός ἀναγκαστ. αἰτίου. ἂν προσπέσωσιν—ἐμποδίζουσιν ὑποθετ. λόγος δ'. εἰδούς. τοῦ ὄντος γενικὴ ἀντικειμεν. τοῦ τὴν θήραν. ἐρώτων καὶ ἐπιθυμιῶν κ.τ.λ. εἶναι ἀντικείμενα τοῦ ἐμπύμπλησιν, ὡς πληρώσεως σημαντικοῦ. τὸ λεγόμενον προσδιορ. ἀναφορᾶς=κατὰ τὸ λεγόμενον, καθὼς λέγει ὁ κόσμος. ὑπ' αὐτοῦ ἀναγκαστ. αἰτίον. οὐδὲ φρονῆσαι... ἡ κανονικὴ σειρά τῶν λέξεων εἶναι: οὐδ' ἐγγίγνεται ἡμῖν ὑπ' αὐτοῦ φρονῆσαι οὐδέποτε οὐδέν. τὸ φρονῆσαι εἶναι ὑποκείμε. τοῦ ἀπροσώπ. ἐγγίγνεται, τὸ δὲ ὑπ' αὐτοῦ εἶναι ἀναγκ. αἰτίον. διὰ τὴν κτήσιν τελικὸν αἰτίον. διὰ τὸ σῶμα ἀναγκαστ. αἰτίον. θεραπεία τούτου ἢ γενικὴ αὕτη εἶναι ἀντικειμενικὴ τοῦ θεραπέια. διὰ πάντα ταῦτα ἀναγκαστ. αἰτίον. τὸ δ' ἔσχατον πάντων προεξαγγελτικὴ παράθεσις τῆς ἐπομένης ἐννοίας. ἂν τις σχολὴ γένηται καὶ τραπόμεθα θόρυβον παρέχει καὶ ταραχὴν καὶ ἐκπλήσσει ὑποθετικὸς λόγος δ'. εἰδούς. τραπόμεθα ὑποτακτικὴ μέσου ὁρ. α'. τοῦ ῥήμ. τρέπω. πρὸς τὸ σκοπεῖν τελ. αἰτίον. ὥστε μὴ δύνασθαι συμπερασματικὴ πρότασις. ὑπ' αὐτοῦ ἀναγκαστ. αἰτίον. εἰ μέλλοντες εἴσεσθαι—ἀπαλλακτέον ἐστίν αὐτοῦ καὶ θεατέον ἐστίν. ὑποθετικὸς λόγος α'. εἰδούς. εἴσεσθαι ἀπαρέμφ. μέλλοντος τοῦ ῥήμ. οἶδα. αὐτῇ τῇ ψυχῇ δοτικὴ ὀργανικὴ. οὐ=ἐκεῖνο (ὑποκείμε. τοῦ ἔσται) οὐ ἀντικείμε. τοῦ ἐπιθυμοῦμεν καὶ ἐρασταὶ εἶναι, ὡς ἐπιθυμίας σημαντικῶν. φρονήσεως ἐπεξηγήσεις τοῦ οὐ. ζῶσι μετοχὴ ἔνεστ. δοτ. πληθυντ. ἀριθμῶν, εἶναι ὑποθετικὴ μετοχὴ. ζῶσι δὲ οὐ ἐνν. ἔσται ἐκεῖνο οὐ ἐπιθυμοῦμεν κ.τ.λ. εἰ γὰρ μὴ οἶόν τ' ἐστὶ

— δυοῖν θάτερόν ἐστιν ὑποθετ. λόγῳ α'. εἶδους, μὴ δὲν γινῶναι ὑποκείμε. τοῦ ἀπροσώπου εἰ μὴ οἷόν τ' ἐστί. κτήσασθαι ὑποκείμε. τοῦ ἀπροσώπου ἐστί. εἰδέναι ἀπαρέμ. τοῦ οἶδα. τελευτήσασιν μετοχή ἀορ. τοῦ τελευτάω—ὦ, ἐτέθη δὲ κατὰ δοτικὴν διὰ τὴν συμφωνίαν μετὰ τὸ ὑποκείμενον τῆς ἡμῖν. πρότερον δ' οὐ ἔνν. ἐστί. Ἐν ᾧ ἂν ζῶμεν ὑποθετικὴ ἀναφορ. πρότασις. ἐγγυτάτω ἐπίρρημα ὑπερθετ. βαθμοῦ. ὁ θετικὸς εἶναι ἐγγύς, καὶ ὁ συγκριτικὸς ἐγγυτέρω. τοῦ εἰδέναι ἀντικείμε. τοῦ ἐγγυτάτω ἐσόμεθα. ἐὰν μὴ δὲν ὁμιλῶμεν, μὴ δὲ κοινωνῶμεν, μὴ δὲ ἀναπιπλῶμεθα, ἀλλὰ καθαρῶμεν εἶναι ὑποθέσεις ὑποθετικοῦ λόγου δ'. εἶδους, οὐ ἀπόδοσις εἶναι: ἐγγυτάτω ἐσόμεθα. τῷ σώματι ἀντικ. τῶν ὁμιλῶμεν καὶ κοινωνῶμεν. ὅτι μὴ πᾶσα ἀνάγκη ἔνν. ἐστὶν ὁμιλεῖν καὶ κοινωνεῖν. τῆς φύσεως τοῦτου ἀντικείμε. τοῦ ἀναπιπλῶμεθα. ἕως ἂν ἀπολύτῳ χρονικῇ ὑποθετ. πρότασις, σημαίνουσα προσδοκωμένην πράξιν. ἀπαλλαττόμενοι ὑποθετ. μετοχ., εἰς τὴν ὑπόθεσιν δὲ ἐὰν ἀπαλλαττώμεθα ἀκολουθεῖ ἡ ἀπόδοσις ἐσόμεθα καὶ γνωσόμεθα εἶναι ὑποθετ. λόγος δ'. εἶδους. μὴ οὐ θεμιτὸν ἢ πλαγία ἐρωτήματ. (ἐνδοιαστικῇ) πρότασις, ἐξαχρωμένη ἐκ τοῦ ἐννοουμένου φοβοῦμαι ἐφάπτεσθαι ὑποκείμε. τῆς ἀπροσώπου ἐκφράσεως μὴ οὐ θεμιτὸν ἢ. ἀναγκαῖον εἶναι ἀντικείμε. (εἰδικ. ἀπαρέμφ.) τοῦ οἶμαι. λέγειν τε καὶ δοξάζειν ὑποκείμενα τῆς ἀπροσώπου ἐκφράσεως μὴ οὐ θεμιτὸν ἢ. Ἡ οὐ δοκεῖ σοι οὕτως; ἔνν. ὡς ὑποκείμε. τὸ ἔχειν. παντός γε μᾶλλον ἐννοεῖται δοκεῖ ἔχειν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XII.—Ἑρμηνεία.

Λοιπόν, εἶπεν ὁ Σωκράτης, ἐὰν ταῦτα εἶναι ἀληθῆ, ὦ φίλε, ὑπάρχει μεγάλη ἐλπίς, εἰς τινά, ὅταν φθάσῃ (ἀφικομένῳ) ὅπου (οἷ) ἐγὼ πηγαίνω, ἐκεῖ ν' ἀποκτήσῃ ἀρκετά, (ἱκανῶς κτήσασθαι), περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλο μέρος (εἵπερ που ἄλλοθι) τοῦτο, χάριν τοῦ ὁποίου (οὐ ἔνεκα) ἔχει γίνεσθαι (γέγονεν) ἡ μακρὰ καὶ ἐπίπονος σπουδὴ ὑφ' ἡμῶν (ἡ πολλὴ πρᾶγματεία ἡμῖν) κατὰ τὸν παρελθόντα ἡμῶν βίον, ὥστε καὶ ἡ ἀποδημία μου, ἡ ὁποία εἶχε προσταχθῇ τῷ ἄρτι εἰς ἐμέ, γίνεται μετὰ ἀγαθὴν ἐλπίδα, καὶ ὑπ' ἄλλον ἄνδρῶς, ὁ ὁποῖος νομίζει (ἡγεῖται), ὅτι ἔχει προπαρασκευασθῆ ἡ διάνοιά του (οἷ), τὸν τρόπον τινά (ὥσπερ) καθαρὰ. Βεβαίότατα, εἶπεν ὁ Σιμμίας. Κάθαρσις δὲ ἄρ' ἂν γε δὲν συμβαίνει νὰ εἶναι τοῦτο, τὸ ὁποῖον πρὸ πολλοῦ λέγεται εἰς τὴν παράδοσιν (ἐν τῷ λόγῳ), τὸ νὰ ἀποχωρίζωμεν δηλαδή, ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον, τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ σώματος καὶ νὰ συνηθίσωμεν αὐτὴν (καὶ τὸ ἐδίδοι αὐτὴν) νὰ συνέρχεται (συναγεῖρεσθαι) καὶ νὰ συγκεντρώνεται (καὶ ἀδροῖζεσθαι) μόνῃ (καθ' αὐτὴν) ὑφ' ὅλας τὰς ἐπὶ ψυχὰς (πανταχόθεν) καὶ νὰ μένῃ (οἰκεῖν) καὶ εἰς τὸν παρόντα βίον ἕως ὅσον εἶναι δυνατόν τοῦτο (καὶ ἐν τῷ νῦν παρόντι κατὰ τὸ δυνατόν) καὶ ἐν τῇ μελλούσῃ ζωῇ (καὶ ἐν

τῷ ἔπειτα) μόνη ἀπελευθερούμενη (ἐκλυομένη) ἀπὸ τὸ σῶμα, καθὼς ἀπὸ δεσμά; Βεβαιότατα, εἶπεν. Λοιπὸν τοῦτο βεβαίως ὀνομάζεται θάνατος, ἡ ἀπελευθέρωσις (λύσις) καὶ ὁ χωρισμὸς τοῦ σώματος ἀπὸ τῆς ψυχῆς; Καθ' ὁλοκληρίαν βέβαια (παντάπασι γε), εἶπεν οὗτος (ἡ δ' ὅς). Προθυμοποιοῦνται δὲ ν' ἀπελευθερώσιν (λύειν) αὐτήν, ὥς εἶπομεν, κατ' ἐξοχὴν (μάλιστα) πάντοτε (ἀεί) καὶ μόνοι οἱ γνήσιοι φιλόσοφοι (οἱ φιλοσοφοῦντες ὁρδῶς), καὶ τὸ ἀντικείμενον τῆς σπουδῆς (τὸ μελέτημα) τῶν φιλοσόφων τοῦτο εἶναι, δηλαδὴ ἡ ἀπολύτρωσις (λύσις) καὶ ὁ χωρισμὸς τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος· ἢ ὅχι; Φαίνεται. Λοιπὸν, ἔκείνο τὸ ὁποῖον ἔλεγον εἰς τὴν ἀρχήν, ἤθελεν εἶναι γελοῖον (γελοῖον ἂν εἴη), ἐὰν εἷς ἄνθρωπος ἤθελε προπαρασκευάζει (παρασκευάζοντα ἑαυτὸν) κατὰ τὸ διάστημα τοῦ βίου του νὰ ζῇ τοιοῦτοτρόπως· οὕτω ζῆν), εὐρισχόμενος ὅσον τὸ δυνατόν πλησιέστερον (ὅτι ἐγγυτάτω) πρὸς τὸν θάνατον καὶ ἔπειτα νὰ ἀγανακτῇ οὗτος, ὅταν ἔλθῃ αὐτὸς (ἥκοντος τούτου); Γελοῖον ἤθελεν εἶναι βεβαίως. Ἐπομένως (ἄρα), εἶπεν, ὦ Σιμμία, οἱ γνήσιοι φιλόσοφοι (οἱ ὁρδῶς φιλοσοφοῦντες) ἔχουν ὥς ἀντικείμενον τῆς σπουδῆς αὐτῶν (μελετῶσιν) τὸν θάνατον καὶ ὁ θάνατος (τὸ τεθνάναι) δὲν εἶναι καθόλου (ἡκιστα) φοβερός εἰς αὐτοὺς (τῶν ἀνθρώπων). Ἐκ τῶν ἐξῆς (ἐκ τῶνδε) δὲ κάμνει τὴν ἐξέτασιν (σκοπεῖ). Ἐὰν δηλαδὴ ἔχουν περιέλθει εἰς ἐχθρότητα (εἰ διαβέβληνται) ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις (πανταχῇ) πρὸς τὸ σῶμα, ἐπιθυμοῦν δὲ νὰ ἔχουν μόνην (καθ' αὐτήν) τὴν ψυχὴν των, ὅταν δὲ τοῦτο κατορθώνεται (τούτου δὲ γιγνομένου), ἐὰν ἤθελον ἔχει φόβους καὶ ἀγανακτεῖ, δὲν ἤθελεν εἶναι τοῦτο χονδροειδὲς παραλογισμὸς (ἀλογία), ἐὰν δὲν ἤθελον μεταβαίνει (εἰ μὴ ἴοιεν) μετὰ χαρᾶς (ἄσμενοι) εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος, ὅπου (οἱ) ὅταν μεταβῶσιν (ἀφικομένοις) ὑπάρχει ἐλπίς νὰ ἐπιτύχουν (τυχεῖν) ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον κατὰ τὸ διάστημα τοῦ βίου των (διὰ βίου) ἐπεθύμουν (ἥρων) — ἐπεθύμουν δὲ τὴν καθαρὰν πνευματικὴν ἐνέργειαν (φρονήσεως) καὶ νὰ εἶναι ἀπηλλαγμένοι (ἀπηλλάχθαι) ἀπὸ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον συνυπῆρχε μετ' αὐτῶν [τῶν ψυχῶν των] (τούτου συνόντος), πρὸς τὸ ὁποῖον εἶχον περιέλθει εἰς ἐχθρότητα (διεβέβληντο); Ἡ ὅτε μὲν ἀπέθανον ἀντικείμενα ἀνθρωπίνων ἐρώτων (ἀνθρωπίνων παιδικῶν) καὶ γυναῖκες καὶ υἱοὶ των, πολλοὶ ὥς γνωστὸν (δὴ) ἠθέλησαν μὲ τὴν θέλησίν των (ἐκόντες) νὰ μεταβῶν (μετελθεῖν) εἰς τὸν Ἅδην, ἐπειδὴ ὥρμῳντο (ἀγόμενοι) ὑπὸ τῆς ἐλπίδος καὶ νὰ ἴδουν (ὄψεσθαι τε) ἐκεῖ, ἐκεῖνα [τὰ ἀγαπητὰ πρόσωπα] τὰ ὁποῖα ἐπεθύμουν καὶ νὰ συναναστραφοῦν αὐτὰ (καὶ συνέσεσθαι).

συνεπῶς (ἄρα) ἐπιθυμῶν τις τῷ ὄντι τὴν καθαρὰν διανοητικὴν ἐνέργειαν (φρονήσεως) καὶ λαβὼν ὑπερβολικὰ (σφόδρα) τὴν ἰδίαν αὐτὴν ἐλπίδα [τὴν ὁποίαν ἔλαβον οἱ καταβάντες εἰς τὸν Ἄδην, ὅτι θὰ συναντήσουν ἐκεῖ τὰ προσφιλῆ αὐτῶν πρόσωπα], ὅτι εἰς οὐδὲν ἄλλο μέρος οὐδαμοῦ ἄλλοδι, θὰ συναντήσῃ (ἐντεύξεσθαι) αὐτὴν κατ' ἀξιόλογον τρόπον (ἀξίως λόγου) παρὰ μόνον εἰς τὸν Ἄδην, [ὅτι] θὰ ἀγανακτήσῃ, ἐπειδὴ ἀποθνήσκει καὶ δὲν, θὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ (οὐκ εἴσιν αὐτόσε) μὲ χαρὰ (ἄσμενος); πρέπει βεβαίως νὰ πιστεύῃ τοῦτο [ὅτι δὲν θὰ ἀγανακτήσῃ κτλ.] (χρή γε οἶεσθαι), ἐάν, ὦ φίλε, εἶναι οὗτος γνήσιος (τῷ ὄντι) φιλόσοφος· διότι ἰσχυρὰν γνώμην θὰ σχηματίσῃ αὐτὸς (σφόδρα γὰρ αὐτῷ δόξει), ὅτι πούθενά ἄλλου δὲν θὰ εὗρῃ καθαρὰν τὴν φρόνησιν [τὴν καθαρὰν πνευματικὴν ἐνέργειαν] (ἐντεύξεσθαι φρονήσει) παρὰ μόνον (ἀλλ' ἢ) ἐκεῖ. Ἐάν δὲ τὸ πρᾶγμα ἔχῃ τοιοῦτοτρόπως, ὅπως ἀκριβῶς (ὅπερ) πρὸ ὀλίγου (ἄρτι) ἔλεγον, δὲν ἤθελεν εἶναι, χονδροειδὴς παραλογισμὸς (οὐκ ἂν εἴη πολλὴ ἀλογία), ἐάν ὁ τοιοῦτος ἤθελε φοβεῖσθαι τὸν θάνατον; Βεβαίως (μέντοι, μέγας παραλογισμὸς ἤθελεν εἶναι μὰ τὸν Δία, εἶπεν οὗτος.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Εἰ ταῦτα ἀληθῆ ἐστίν—πολλὴ ἐλπίς ἐστίν ὑποθετικὸς λόγος α'. εἶδους ἀφικομένῳ χρόν. μετοχή, ἐτέθη δὲ κατὰ δοτικὴν διὰ νὰ συμφωνήσῃ μὲ τὸ ὑποκειμενόν της αὐτῷ. οἱ ἐγὼ πορεύομαι ἀναφορικῇ πρὸς. οὗ ἕνεκα τελικὸν αἶτιον. ὅς ἡγείται οἱ ἀναφῶρ. πρὸς. τὸ οἱ καταδοτικὴ ἐνικὸς γ' προσώπου τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας, ἥτις εἶναι οἱ—αὐτῷ, ἀλλὰ δὲν ἔχει τόνον, διότι ἔλαβε χώραν ἐγκλισίης τόνου. ἢ οἱ ἐδῶ ἢ εἶναι ποιητικὸν αἶτιον εἰς τὸ παρεσκευάσθαι ἢ εἶναι δοτικὴ τῆς κτήσεως εἰς τὸ διάνοιαν. ξυμβαίνει, ἐδῶ τὸ ῥῆμα τοῦτο εἶναι προσωπικόν, ὑποκείμεν. εἶναι τὸ κάθαρσις, κατηγορούμενον δὲ αὐτοῦ τὸ τοῦτο. τὸ χωρίζειν καὶ ἐδῶσαι ἐπεξήγησις τοῦ τοῦτο. συναγείρεσθαι καὶ ἀθροίζεσθαι καὶ οἰεῖν ἀντικείμενα (τελικὰ ἀπαρέμματα) τοῦ ἐδῶσαι. λύσις καὶ χωρισμός... ἐπεξήγησις τοῦ ὁ θάνατος. ἐπίσης καὶ τὸ κατωτέρω λύσις καὶ χωρισμός... εἶναι ἐπεξήγησις τοῦ μελέτημα, ὅπερ ἐν ἀρχῇ ἔλεγον προεξαγγελτικὴ παρένθεσις τοῦ γελοῖον ἂν οἶη... ἢ κανονικὴ πλοκὴ τῶν λέξεων εἶναι: οὐκοῦν γελοῖον ἂν εἴη ἄνδρα παρασκευάζοντα ἑαυτὸν ἐν τῷ θίῳ οὕτω ζῆν, ὄντα ὅτι ἐγγυτάτῳ τοῦ τεθνάναι, καὶ ἔπειτα ἀγανακτεῖν ἥκοντος τούτου αὐτῷ; ἀγανακτεῖν εἶναι ὑποκείμεν. τῆς ἀπροσώπου ἐκφράσεως γελοῖον ἂν εἴη, ἥκοντος μετοχὴ χρονικῇ. ζῆν ἀντικείμεν. (τελ. ἀπαρέμψ.) τοῦ παρασκευάζοντα. ὄντα ὅτι ἐγγυτάτῳ τοῦ τεθνάναι ἐπεξήγησις τοῦ οὕτω. τοῦ τεθνάναι ἀντικείμεν. τοῦ ὄντα ἐγγυτάτῳ. Γελοῖον, ἔνν. ἂν εἴη, ἐπίσης ἔνν. τοῦτο καὶ εἰς τὸ πῶς δ' οὐ; ἀνθρώπων γενικὴ διαίρεσις. Π. Ν. Δημοπούλου. Μετάφρασις Φαίδωνος Πλάτωνος

τιζή εἰς τὸ αὐτοῖς. γὰρ διασαφητικός. πανταχῇ τροπικός διορισμός τοῦ διαβέ-
βληνται. τῷ σώματι ἀντικείμε. τοῦ ῥήματος τούτου. γενεσμένου ὑποθετ. μετ. εἰ
φοβοῖντο καὶ ἀγανακτοῖεν.—οὐκ ἂν εἴη πολλὰ ἀλογία ; ὑποθετικός λόγος
γ'. εἶδους. εἰ μὴ ὄσμενοι ἴοιεν χρησιμεύει καὶ αὐτὴ ὡς ὑπόθεσις τοῦ αὐτοῦ ὑ-
πόθετ. λόγου, ὡς ἐπεξηγηματικωτέρα ἐκφράσις τῆς ἐννοίας εἰ φοβοῖντο καὶ ἀ-
γανακτοῖεν. οἱ τοπικός διορισμός=ὅπου. ἀφικομένοις (αὐτοῖς) χρόν μετοχή. τυ-
χεῖν. ὑποκείμενον τῆς ἀπρὸς. ἐκφράσεως ἐλπίς ἔστιν. οὐ=ἐκείνου (ἀντικείμε. τοῦ
τυχεῖν) οὐ (ἀντικείμε. τοῦ ἥρων). ἥρων γ'. πληθ. πρὸς. παρατατ. τοῦ ῥήμ. ἐρώ-ω.
ἀπηλλάχθαι καὶ αὐτὸ ὑποκείμε. τοῦ ἀπρὸς. ἐλπίς ἔστιν. ἀποδανόντων αἰτιολο-
γ. μετοχή. ἀγόμενοι αἰτιολογ. μετοχή. ὦν=ἐκεῖνα ὦν. συνέσεσθαι (αὐτοῖς)
ἀπαρέμφ. μέλλοντος τοῦ σύνειμι. φρονήσεως ἀντικείμε. τοῦ ἐρῶν. ἐντεύξε-
σθαι. ἀντικ. τοῦ λαβὼν τὴν ἐλπίδα. ἀποδνήσκων αἰτιολογ. μετοχή, αἰτιολο-
γουσα τὸ ἀγανακτήσει. εἴσιν μέλλων τοῦ εἶμι=πορεύομαι. οἴεσθαι ὑπο-
κείμε. τοῦ χρή. ἐὰν τῷ ὄντι ἤ—χρή οἴεσθαι ὑποθετικός λόγος δ'. εἶδους. μη-
δαμοῦ ἄλλοδι ἐντεύξεσθαι... ἐπεξηγήσεις τοῦ ταῦτα. φρονήσις ἀντικείμε. τοῦ
ἐντεύξεσθαι. εἰ φοβοῖτο τὸν θάνατον—οὐ πολλὰ ἂν εἴη ἀλογία ὑποθετι-
κός λόγος γ'. εἶδους. Πολλὰ μέντοι ἐννοεῖται ἂν εἴη ἀλογία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XIII.— Ερμηνεία.

Λοιπὸν ἀρχετὴ ἀποδείξεις (ἱκανὸν τεκμήριον), εἶπεν, εἶναι
τοῦτο δι' ἄνδρα, ἐὰν ἤθελες ἶδει ὅτι οὗτος ἀγανακτεῖ, ὅταν πρό-
κειται (μέλλοντα) ν' ἀποθάνῃ, ὅτι λοιπὸν [ὡς βλέπομεν ἐκ τῶν
ὑστέρων] (ἄρα) δὲν ἦτο οὗτος φιλόσοφος, ἀλλ' ἓνας φιλόζωος
(φιλοσώματος); Ὁ ἴδιος δέ, ὡς νομίζω (που), τυγχάνει νὰ
εἶναι καὶ φιλοχρήματος καὶ φιλόδοξος, ἢ τὸ ἐν ἐκ τῶν δύο ταύ-
των (ἦτοι τὰ ἑτέρα) ἢ καὶ τὰ δύο (ἢ ἀμφότερα). Παρὰ πολὺ
ἔχει τὸ πρᾶγμα τοιουτοτρόπως, ὅπως λέγεις. Ἀράγε λοιπὸν καὶ
ἐκείνη, ἡ ὁποία λέγεται ἀνδρεία δὲν ἀρμόζει (οὐ προσήκει) πρὸ πάν-
των (μάλιστα εἰς τοὺς ἔχοντας αὐτὰς τὰς ἰδέας (τοῖς οὕτω διακει-
μένοις) [δηλαδὴ εἰς τοὺς φιλοσόφους]; Ἐξάπαντος (πάντως) βεβαί-
ως ὡς νομίζω (δὴπου) εἶπεν. Λοιπὸν καὶ ἡ ἐγκράτεια (σωφροσύνη)
τὴν ὁποίαν καὶ οἱ πολλοὶ ὀνομάζουν ἐγκράτειαν, τὸ νὰ μὴ κυριεύονται
δηλαδὴ (μὴ ἐπτοῇσθαι) ἀπὸ τὸ πάθος τῶν ἐπιθυμιῶν, ἀλλὰ ν' ἀδια-
φοροῦν (ὀλιγώρως ἔχειν) καὶ νὰ εἶναι ἐγκρατεῖς (καὶ κοσμίως
ἔχειν), ἄρα γε δὲν ἀρμόζει (οὐ προσήκει) εἰς μόνους αὐτοὺς, δη-
λαδὴ εἰς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον καὶ διὰ
τὸ σῶμά των ἀδιαφοροῦν (τοῖς ὀλιγωροῦσι τε τοῦ σώματος) καὶ
διάγουν ὡς φιλόσοφοι; Εἶναι ἀνάγκη, εἶπε, νὰ συμβαίῃ τοιουτο-
τρόπως. Διότι ἐὰν θέλῃς, εἶπεν αὐτός, νὰ καταλάβῃς (ἐννοῇσαι) τὴν
ἀνδρείαν καὶ τὴν ἐγκράτειαν τῶν ἄλλων, θὰ σοῦ φανῇ, ὅτι αὕτη εἶναι

παράδοξος (ἄτοπος). Πῶς λοιπὸν ἔχει τὸ πρᾶγμα, ὦ Σωκράτῃ; Γνωρίζεις (οἶσθα) εἶπεν οὗτος (ἡ δ' ὅς), ὅτι ὅλοι οἱ ἄλλοι θεωροῦν (ἡγοῦνται) τὸν θάνατον, ὅτι εἶναι ἕν ἐκ τῶν μεγάλων κακῶν; Καὶ παρὰ πολὺ (καὶ μάλα) εἶπεν. Λοιπὸν ἐκ φόβου μεγαλυτέρων κακῶν ὑπομένουν οἱ ἄνδρες οἱ ἐξ αὐτῶν τὸν θάνατον, ὅταν ὑπομένουν αὐτόν; Ἔτσι εἶναι αὐτά. Ἐπομένως (ἄρα) διὰ τὸ ὅτι φοβοῦνται (τῷ δεδιέναι) καὶ διότι καταλαμβάνονται ὑπὸ τρόμου (καὶ δέει) εἶναι ὅλοι ἄνδρες οἱ ἐκτὸς τῶν φιλοσόφων· καὶ ὅμως (καίτοι) εἶναι βέβαια παράλογον νὰ εἶναι κανεῖς ἄνδρες ὑπὸ φόβον καὶ δειλίαν δέει καὶ δειλία. Βεβαίωτατα. Ἀλλὰ τί; οἱ ἐγκρατεῖς ἐξ αὐτῶν δὲν ἔχουν πάθει τὸ ἴδιον αὐτὸ πάθημα [ὅπως καὶ οἱ ἄνδρες], εἶναι δηλαδὴ ἐγκρατεῖς (σώφρονες) ἀπὸ κάποιαν ἀκολασίαν; Καὶ ὅμως ὑποστηρίζομεν βέβαια (φαμέν γε), ὅτι τοῦτο εἶναι ἀδύνατον. Ἀλλ' ὅμως εἰς αὐτοὺς συμβαίνει νὰ εἶναι τὸ πάθος των περὶ τὴν μορὰν (εὐήδη ἐγκράτειαν) ὅμοιον μὲ τὸ ἐξῆς (τούτῳ)· ἐπειδὴ δηλαδὴ (γὰρ) φοβοῦνται, μήπως στερηθοῦν ἄλλας ἡδονὰς καὶ ἐπειδὴ ἐπιθυμοῦν ἐκείνας, ἀπομακρύνονται (ἀπέχονται) ἀπὸ ἄλλας, διότι κυριεύονται (κρατούμενοι) ἀπὸ ἄλλας. Καὶ ὅμως (καίτοι) ὀνομάζουν ἀκολασίαν τὸ νὰ ἐξουσιάζωνται ὑπὸ τῶν ἡδονῶν, ἀλλ' ὅμως συμβαίνει εἰς αὐτοὺς, ἐνῷ ἐξουσιάζονται ὑπὸ ἡδονῶν (κρατούμενοις ὑφ' ἡδονῶν) νὰ γίνωνται κύριοι (κρατεῖν) ἄλλων ἡδονῶν. Τοῦτο δὲ εἶναι ὅμοιον μὲ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον τώρα πρὸ ὀλίγου (νῦν δὴ) ἐλέγετο, μὲ τὸ ὅτι δηλαδὴ κατὰ τινα τρόπον εἶναι αὐτοὶ ἐγκρατεῖς (σεσωφρονίσθαι) ἀπὸ ἀκολασίαν. Naί, ἔτσι φαίνεται (ἔοικε). Ἀλλὰ φοβοῦμαι ὅ καλότης (ὦ μακάριε) Σιμμία, μήπως ἀληθῶς (μὴ γὰρ) δὲν εἶναι (οὐκ ἦ) τοῦτο ἡ ὀρθὴ ἀνταλλαγὴ πρὸς ἀπόκτησιν ἀρετῆς (πρὸς ἀρετήν), δηλαδὴ ν' ἀνταλλάσσει τις (καταλάττεσθαι) ἡδονὰς μὲ ἡδονὰς καὶ λύπας μὲ λύπας καὶ φόβον μὲ φόβον καὶ μεγαλύτερα κακὰ μὲ μικρότερα, καθὼς ἀκριβῶς (ὥπερ) τὰ νοήματα, ἀλλὰ μήπως ἐκεῖνο μόνον τὸ νόμισμα εἶναι γνήσιον (ὀρθόν), μὲ τὸ ὁποῖον (ἀντί οὐ) πρέπει ὅλα γενικῶς αὐτὰ ν' ἀνταλλάσσωνται, δηλαδὴ ἡ φρόνησις· καὶ μήπως μὲ αὐτὸ (τούτου) ὅλα καὶ μετ' αὐτοῦ ἀγοραζόμενα (ῥαγίζοντα) καὶ πωλούμενα καὶ πιπρασκόμενα εἶναι πράγματι (τῷ ὄντι ἦ) καὶ ἀνδρεία καὶ σωφροσύνη καὶ δικαιοσύνη καὶ γενικῶς (ξυλλήθδην) ἀρετή, δηλαδὴ ὅταν συνοδεύονται ὑπὸ φρονήσεως, εἴτε ἐὰν πρόκειται νὰ προστεθοῦν (καὶ προσγιγνομένων) εἴτε ἂν πρόκειται ν' ἀποβληθοῦν (καὶ ἀπογιγνομένων) καὶ ἡδοναὶ καὶ φόβοι καὶ ὅλα τὰ τοιαῦτα· ἐὰν δὲ χωρίζονται ἀπὸ τὴν φρόνησιν καὶ ἀνταλ-

λάσσονται ἀναμεταξύ των, φοβοῦμαι, μήπως ἡ τοιαύτη ἀρετὴ καταντᾷ νὰ εἶναι (ἤ) ἀπατηλὴ τις εἰκὼν (σκιαγραφία τις) καὶ ἀληθῶς δολοπρεπὴς (ἀνδραποδῶδης) καὶ δὲν ἐνέχει αὕτη οὐδεμίαν ὁρθότητα (οὐδὲν ὑγιές) οὔτε καὶ ἀλήθειαν, ἡ δὲ πραγματικὴ ἀρετὴ (τὸ δὲ ἀληθές) φοβοῦμαι, μήπως εἶναι (ἤ) μία ἀποκάθαρσις ἀπὸ ὅλα τὰ τοιαῦτα, δηλαδὴ μήπως καὶ ἡ ἐγκράτεια καὶ ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀνδρεία καὶ αὐτὴ ἡ καθαρὰ πνευματικὴ ἐνέργεια (ἡ φρόνησις) εἶναι ἓνας καθαρμός. Καὶ πλησιάζουν (καὶ κινδυνεύουσι) καὶ οἱ γνωστοὶ ἐκεῖνοι (οὗτοι) οἱ ὁποῖοι ὤρισαν [ἴδρυσαν] [οἱ καταστήσαντες] εἰς ἡμᾶς τὰ μυστήρια [τὰ Ἑλευσίνια μυστήρια] (τὰς τελετάς) νὰ μὴ εἶναι τυχαῖον (οὐ φαῦλοι εἶναι), ἀλλ' ὅτι ὄντως ἀπὸ τῶν παλαιῶν χρόνων (πάλαι) συμβολικῶς ὑποδηλοῦν (αἰνίττεσθαι), ὅτι, ὁποῖος ἤθελεν μεταβῆ (ἀφίκηται ἄν) εἰς τὸν Ἄδην ἀμυσταγώγητος (ἀμύητος) καὶ ἀκατήχητος (καὶ ἀτέλεστος), θὰ εἶναι εἰς τὸν βόρβορον, ἐνθ' ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἔχει ὑποστῇ τὸν ἐξαγνισμόν (ὁ κεκαρμένος) καὶ μεμνημένος (τετελεσμένος) ὅταν ὑπάγῃ ἐκεῖ θὰ κατοικήσῃ μετὰ τῶν θεῶν. Διότι ὑπάρχουν προφανῶς (δὴ) καθὼς λέγουν οἱ ἀσχολούμενοι μὲ τὰ μυστήρια (οἱ περὶ τὰς τελετάς), «πολλοὶ μὲν οἱ φέροντες θύρσον ὡς θιασῶται τοῦ θεοῦ εἰς τὰς τελετάς (ναρθηκοφόροι μὲν πολλοί), ἀληθῶς δὲ ἐμπνευσμένοι [θεόπνευστοι δὲ] ὀλίγοι (παῦροι)»· οὗτοι δὲ [οἱ τελευταῖοι] δὲν εἶναι ἄλλοι κατὰ τὴν γνώμην μου (κατὰ τὴν ἐμὴν δόξαν) παρὰ ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι εἶναι γνήσιοι φιλόσοφοι (οἱ πεφιλοσοφηκότες ὀρθῶς)· ἐκ τούτων δέ, ὡς γνωστὸν (δὴ), καὶ ἐγὼ οὐδόλως ἔπαιψα βεβαίως κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ βίου μου (οὐδὲν γε ἀπέλιπον ἐν τῷ βίῳ) νὰ γίνω ἓνας, ἀλλὰ μὲ πάντα τρόπον ἔδειξα ὅλην τὴν προθυμίαν (προϋθυμήδην) νὰ καταστῶ [ἓνας ἐξ αὐτῶν]. Ἐὰν δὲ ὄντως ἔδειξα τὴν προθυμίαν αὐτὴν καὶ καταφρόνῳσαμεν (ἠνύσαμεν) κάτι τι, ἀφ' οὗ ὑπάγωμεν ἐκεῖ [εἰς τὸν Ἄδην] ὀλίγον βραδύτερον, θὰ μάθωμεν (εἰσόμεθα) τὴν ἀλήθειαν, ἂν θέλῃ ὁ θεός, καθὼς φαντάζομαι (ὡς ἐμοὶ δοκεῖ).

Ταῦτα λοιπόν, εἶπεν, ὁ Σιμμία καὶ Κέβης, ἀπολογοῦμαι, ὅτι ἐυλόγως [καλὰ κάμνω ποῦν] (εἰκότως) δὲν στενοχωροῦμαι (οὐ χαλεπῶς φέρω) οὔτε καὶ ἀγανακτῶ, διότι ἐγκαταλείπω (ὡς ἐγκαταλείπων) καὶ πᾶς καὶ τοὺς ἐδῶ κυρίους μου, ἐπειδὴ νομίζω (ἡγοῦμενος), ὅτι ἐξ ἴσου θὰ συναντήσω τόσον καὶ ἐκεῖ (οὐδὲν ἥττον κάκεῖ) ὅσον καὶ ἐδῶ (ἢ ἐνθάδε) κυρίους ἀγαθοὺς καὶ φίλους (καὶ ἐταίρους)· ἀλλὰ τοῦτο τὸ πρᾶγμα δυσπιστίαν παρέχει εἰς τὸ κοινὸν (τοῖς πολλοῖς). Ἐὰν λοιπὸν εἶμαι κάπως (τι) πειστικώτερος κατὰ τὴν ἀπο-

λογίαν μου παρὰ εἰς τοὺς δικαστὰς τῶν Ἀθηναίων, θὰ εἶχε τοῦτο καλῶς (εὖ ἂν ἔχοι).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

“Ὅν ἂν ἴδης ὑποθετ. ἀναφορ. πρότασις—ἐὰν τινα ἴδης, ἀγανακτοῦντα κατηγορηματ. μετ. ἐκ τοῦ ἴδης, ἀποθανεῖσθαι ἀπαρέμφ. μέλλοντος τοῦ ἀποθνήσκω, ἐτέθη δὲ κατὰ χρόνον μέλλοντα, ἐπειδὴ ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ῥήμ. μέλλω. ὦν κατηγορημ. μετ. ἐκ τοῦ τυγχάνει. τοῖς διακειμένοις εἶναι ἀντικείμε. τοῦ προσήκει. πάντως δὴπου ἐννοεῖται προσήκει. τὸ μὴ ἐπτοῆσθαι περὶ τὰς ἐπιθυμίας ὅλλ’ ἔχειν ὀλιγώρως καὶ κοσμίως εἶναι ἐπεξήγησις τοῦ ἡ σωφροσύνη. περὶ τὰς ἐπιθυμίας προσδιορισμός τῆς ἀναφορᾶς. τοῦ σώματος ἀντικείμε. τοῦ ὀλιγωροῦσι. δόξει σοι εἶναι ἄτοπος τὸ δόξει εἰδῶ εἶναι προσωπική, ὑποκειμένον του εἶναι ἡ ἀνδρεία καὶ σωφροσύνη τῶν πολλῶν, τούτων δὲ κατηγορούμενον εἶναι τὸ ἄτοπος. τῶν μεγάλων κακῶν γενική (κατηγορηματική) διαιρετική εἰς τὸν θάνατον. μειζόνων κακῶν γενική ἀντικείμεν. τοῦ φόβῳ. αὐτῶν ὁμοίως γενική διαιρετ. εἰς τὸ οἱ ἀνδρεῖοι. τῷ δεδιέναι καὶ δέει ἀναγκαστικά αἰτία καὶ τὸ ἀνδρεῖοί εἰσι. καίτοι ἄλογόν ἐστὶ τινα εἶναι τὸ εἶναι εἶναι ὑποκείμε. τῆς ἀπροσώπου ἐκφράσεως ἄλογόν ἐστι. πεπόνθασιν παρακείμενος τοῦ πάσχω. ἀκολασία τινὶ ἀναγκαστ. αἰτιον. τούτῳ ἀντικείμε. τοῦ συμβαίνει. περὶ ταύτην τὴν εὐλόγη σωφροσύνην προσδιορ. τῆς ἀναφορᾶς. γὰρ ἐπεξηγηματικός, ὅλη δὲ ἡ πρότασις εἶναι ἐπεξήγησις τοῦ ἀνωτέρω τούτῳ. ἀκολασίαν κατηγορούμενον τοῦ ὑπὸ τῶν ἡδονῶν ἄρχεσθαι κρατεῖν ὑποκείμε. τοῦ ἀπροσώπου συμβαίνει. ἄλλων ἡδονῶν ἀντικείμε. τοῦ κρατεῖν. ᾧ νῦν δὴ ἐλέγετο=ἐκείνῳ (ἀντικείμε. τοῦ ὁμοίον ἐστίν) ὃ (ὑποκείμε. τοῦ ἐλέγετο). δι’ ἀκολασίαν ἀναγκαστ. αἰτιον. μὴ αὕτη ἢ ἡ ὀρθή κ.τ.λ. πλαγία ἐνδοιαστική πρότασις, ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ ἐννοουμένου φόβου σημαντικοῦ ῥήμ. φοβοῦμαι... ἡδονὰς πρὸς ἡδονὰς... καταλλάττεσθαι ἐπεξήγησις τοῦ μὴ ἢ ὀρθή ἀλλαγῇ... ἀλλ’ ἢ, καὶ αὕτη εἶναι πλαγία ἔρωτ. πρότασις, ἐννοουμένου τοῦ ἀλλὰ φοβοῦμαι μὴ ἢ. καταλλάττεσθαι ὑποκείμε. τοῦ ἀπροσ. δεῖ· φρόνησις ἐπεξήγησις τοῦ τὸ νόμισμα ὀρθόν. καὶ τούτου γενική του τιμήματος· τῷ ὄντι ἢ πλαγία ἐρωτηματική, πρῶτ., ἐννοουμένου τοῦ φοβοῦμαι μὴ. μετὰ φρονήσεως ἐπεξήγησις τοῦ ἀνωτέρω μετὰ τούτου. καὶ προσχίγνομένων καὶ ἀποχίγνομένων μετοχαὶ ὑποθετικά. μὴ σκιαγραφία τις ἢ καὶ αὕτη πλαγία ἐρωτηματ. πρῶτ. ἐκ τοῦ ἐννοουμένου φοβοῦμαι μὴ. ἀνδραποδώδης κατηγοροῦμ. τοῦ ἡ τοιαύτη ἀρετή. τὸ δ’ ἀληθές τῷ ὄντι ἢ καὶ αὕτη πλαγία ἐρωτημ. πρότασις, ἐννοουμένου τοῦ αὐτοῦ ῥήματος φόβου σημαντικοῦ. κάδαρος τις κατηγοροῦμ. τοῦ τὸ δ’ ἀληθές—ἡ δὲ ἀληθὴς ἀρετή. τὸ αὐτό, ὡς ἀνωτέρω ζητέον καὶ διὰ τὴν πρότασιν μὴ καθαρμός τις ἢ, τὸ δὲ καθαρμός εἶναι κατηγοροῦμ. τοῦ ἡ φρόνησις. οὐ φαῦλοι εἶναι καὶ αἰνίττεσθαι τελικά ἀπαρέμφατα ἀντικείμενα τοῦ κινδυνεύουσι. ὅς ἂν ἀφίκηται ἀναφορ. ὑποθ. πρότασις. ἀμήντος καὶ ἀτέλεστος κατηγορούμενα τοῦ ὅς. πολλοὶ καὶ παῦροι κατηγοροῦμ. τῶν νερθηκοφόροι καὶ βάκχοι.—Ἦν γενική διαιρετική εἰς τὸ ἐγὼ. ἂν θεός ἐθέλῃ—εἰσόμεθα ὑποθετικός λόγος· δ’ εἰδους. ὡς εἰκότως... ἡ κανονική πλοκή τῶν λέξεων εἶναι: ὡς οὐ χαλεπῶς ἐρώω οὐδ’ ἀγανακτῶ ἀπολείπων ὑμᾶς τε καὶ τοὺς ἐνθάδε δεσπότης, ἡγούμε-

νος οὐδὲν ἦττον κάκει ἢ ἐνθάδε ἐντεύξεσθαι δεσπότας τε ἀγαθοὺς καὶ ἑταίρους. ἀπολείπων σημαίνει τὸ αἴτιον τοῦ ψυχικοῦ πάθους σημαντικῶν ῥήμ. οὐ χαλεπῶς φέρω οὐδ' ἀγανακτῶ. ἡγούμενος αἰτιολογ. μετοχ. ἢ ἐνθάδε β' ὅρος συγκρίσεως ἐκ τοῦ οὐδὲν ἦττον. δεσπόταις ἀγαθοῖς ἀντικείμεν. τοῦ ἐντεύξεσθαι. ἀπιστίαν παρέχει ἐννοεῖται ὑποκείμεν. τοῦτο (ἢ ἐννοία δηλ. ποῦ ἀνέπτυξεν ἀνωτέρω). εἰ πιθανώτερός εἰμι—εὖ ἂν ἔχοι ὑποθετ. λόγος α'. εἰδους. ἢ τοῖς Ἀθην. δικασταῖς β', ὅρος συγκρίσεως ἐκ τοῦ πιθανώτερος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΧΙV.—Ἑρμηνεία.

Ἄφ' οὗ λοιπὸν ὁ Σωκράτης εἶπε ταῦτα, λαβὼν τὸν λόγον (ὕπο-
λαβὼν) ὁ Κέβης εἶπεν ᾧ Σωκράτη, τὰ μὲν ἄλλα νομίζω ἐγὼ τοῦ-
λάχιστον (ἐμοιγε δοκεῖ), ὅτι λέγονται καλῶς, τὰ δὲ λεγόμενα περὶ
τῆς ψυχῆς μεγάλην δυσπιστίαν παρέχουν εἰς τοὺς ἀνθρώπους, φοβου-
μένους μήπως, ὅταν αὕτη ἀποχωρισθῇ ἀπὸ τὸ σῶμα, δὲν ὑπάρχη
πλέον πονθενά (οὐδαμοῦ ἢ τι ἦ) ἀλλὰ μήπως κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέ-
ραν καταστρέφεται (διαφθείρηται) καὶ χάνεται (καὶ ἀπολλύεται),
κατὰ τὴν ὁποίαν (ἦ) ὁ ἄνθρωπος ἤθελεν ἀποθνήσκει· δηλαδὴ μήπως
εὐθὺς ὡς ἀπελευθερωθῇ (ἀπαλλαττομένη) ἀπὸ τὸ σῶμα καὶ ἐξέλθῃ
(καὶ ἐκβαίνουσα) διασκορπισθεῖσα (διασκεδασθεῖσα) ἐν εἴδη ἀνέ-
μου (πνεύμα) ἢ καπνοῦ ταχέως φύγῃ (οἷχηται) πετάξῃ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ
[ἐξαφανισθῇ] (διαπομένη) καὶ δὲν ὑπάρχη πλέον (ἔτι) τίποτε πον-
θενά (οὐδὲν οὐδαμοῦ). Ἐπειδὴ, εἴαν ἤθελεν εἶναι (εἰ εἴη) κάποιον
μόνη της συγκεντρωμένη (συνηθροισμένη) καὶ ἀπηλλαγμένη ἀπ' αὐτὰ
τὰ κακά, τὰ ὅποια σὺ τώρα πρὸ ὀλίγου (ὦν σὺ νῦν δὴ) ἐξέστηκες
(διήλθες), πολλὴ καὶ καλὴ ἐλπίς ἤθελεν εἶναι, ᾧ Σωκράτη, ὅτι εἶναι
ἀληθῆ, ὅσα σὺ λέγεις. Ἀλλὰ τοῦτο ἀκριβῶς (δὴ) δὲν ἔχει ἀνάγκην
(οὐ δεῖται) ἴσως μικρᾶς παρηγορίας [μαρτυρικῆς ἀποδείξεως] (πα-
ραμυθίας) καὶ πειθοῦς καὶ πίστεως), ὅτι δηλαδὴ καὶ ὑπάρχει ἡ
ψυχὴ, ὅταν ἀποθάνῃ ὁ ἄνθρωπος καὶ ἔχει καὶ κάποιαν ζωϊκὴν δύνα-
μιν καὶ διανοητικὴν τοιαύτην καὶ φρόνησιν). Ἀληθῆ λέγεις, ᾧ Κέ-
βης, εἶπεν ὁ Σωκράτης. Ἀλλὰ τί λοιπὸν νὰ κάμνωμεν; ἢ θέλεις περὶ
αὐτῶν τούτων νὰ συζητῶμεν (διαμυθολογῶμεν) εἴτε εἶναι εὐλογον
(εἴτε εἰκός ἐστι) νὰ ἔχουν τοιοῦτοτρόπως εἴτε ὄχι. Ἐγὼ τοῦλάχι-
στον (γούν), εἶπεν ὁ Κέβης, εὐχαρίστως ἤθελον ἀκούσει, ποίαν γνώ-
μην (δόξαν) ἔχεις περὶ αὐτῶν. Δὲν νομίζω λοιπὸν βέβαια (οὐκουν
γε οἶμαι), εἶπεν ὁ Σωκράτης, ὅτι δύναται νὰ εἴπῃ τις (εἰπεῖν ἂν
τινα) ὅστις ἤθελεν ἀκούσει ἐμέ, οὔτε καὶ ἂν εἶναι ποιητῆς κωμωδιῶν,

ὅτι τάχα (ὡς) φλυαρῶ (ἀδολεσχῶ) καὶ δὲν ὁμιλῶ περὶ ἐκείνων, τὰ ὅποια πρέπει νὰ λεχθῶν (περὶ προσηκόντων). Ἐὰν λοιπὸν τὸ θεωρῆς εὐλογον (εἰ δοκεῖ σοι), πρέπει νὰ ἐξετάζωμεν λεπτομερῶς τὸ πρῶγμα (χρὴ διασκοπεῖσθαι).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ.

Τὰ μὲν ἄλλα ἔμοιγε δοκεῖ, τὸ δοκεῖ ἐκληπτέον ἢ ὡς προσωπικὸν μὲ ὑποκείμενόν του τὰ ἄλλα κατ' Ἀττικὴν σύνταξιν, ἢ ὡς ἀπρόσωπον, ὅτε τὸ λέγεσθαι εἶναι ὑποκείμεν. αὐτοῦ. τὰ δὲ παρέχει, Ἀττικὴ σύνταξις. μὴ οὐδαμοῦ ἔτι ἤ, ἀλλὰ διαφθείρηται τε καὶ ἀπολλύηται πλάγια ἐρωτηματικά (ἐνδοιαστικά καὶ προτάσεις), ἐξαρθόμενα ἐκ τοῦ ἐννοουμένου φόβου σημαντικοῦ φοβουμένους. ἢ ἂν ἀποδινήσκη. ἀναφορ. ὑποθετ. πρὸτ. εὐθύς... εἶναι ἐπεξήγησις τῶν ἀνωτέρω καὶ δι' αὐτὸ ἐκφέρεται ἀσυνδέτως. οἷχεται καὶ οὐδὲν οὐδαμοῦ ἢ ὡς αὐταὶ πλάγια ἐρωτημ. πρὸτ. ἐκ φόβου πάλιν σημαντ. ῥήματος. διαπτομένη κατηγορηματ. μετοχὴ ἐκ τοῦ οἷχεται, ἐξηγουμένη μὲ ῥῆμα, τὸ δὲ ῥῆμα οἷχεται μὲ ἐπίρρημα—ταχέως. εἴπερ εἴη—πολλὴ ἂν ἐλπίς εἴη ὑποθετικὸς λόγος γ'. εἰδους. Ἐπεὶ αἰτιολογικὸν καὶ συνάπτεται μὲ τὸ πολλὴ ἂν ἐλπίς εἴη. ὦν διηλθες καθ' ἑλξιν—ἐκείνων (προσδιορ. τὸ τῶν κακῶν) ἃ (ἀντικ. τοῦ διηλθες). οὐκ ὀλίγης παραμυθίας ἀντικείμεν. τοῦ δεῖται. τί δὴ ποιῶμεν; εὐθεῖα ἐρωτ. πρὸτ. ἢ ὑποτακτ. ποιῶμεν; εἶναι ἀπορηματικὴ. τὸ αὐτὸ ῥητέον καὶ περὶ τῆς ἡ βούλει διαμυθολογῶμεν; ἔχειν ὑποκ. τοῦ ἀπρὸς. εἰκὸς ἐστίν, ἡδῶς ἂν ἀκούσαιμι ἀπόδοσις ὑποθετικοῦ λόγου γ'. εἰδους, ἐννοουμένης τῆς ὑποθέσεως εἰ λέγοις. ἢν τινα δόξαν ἔχεις πλάγια ἐρωτηματ. πρότασις ἐκ τοῦ ἀκούσαιμι ἂν. εἰπεῖν αἴ τινα ἀντικείμεν. (εἰδικ. ἀπαρέμφ.) τοῦ οἶμαι. ἀκούσαντα ὑποθετ. μετοχὴ. ὡς ἀδολεσχῶ καὶ οὐ ποιοῦμαι· εἰδικαὶ προτάσεις ἐκ τοῦ εἰπεῖν ἂν τινα. διασκοπεῖσθαι ὑποκ. τοῦ χρὴ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΧV. — Ἑρμηνεία.

Ἄς ἐξετάσωμεν (σκεψώμεθα) δὲ αὐτὸ ἀπὸ τὰς ἐξῆς περιήπου ἀπόψεις (τῇδε πη), εἴτε δηλαδή, ὡς συνήθως πιστεύεται (εἴτ' ἄρα), ὑπάρχουν αἱ ψυχαὶ εἰς τὸν Ἅδην, ὅταν ἀποθάνουν οἱ ἄνθρωποι εἴτε καὶ ὄχι. Ὑπάρχει μὲν κάποια παλαιὰ δοξασία (παλαιὸς λόγος), τὸν ὅποιον ἐνθυμούμεθα (οὐ μεμνήμεθα) ὅτι δηλαδή (ὡς) ὑπάρχουν αἱ ψυχαί, ἂψ οὐ ὑπάρχουν ἂπ' ἐδῶ ἐκεῖ, καὶ ἔρχονται πάλιν ἐδῶ (δεῦρο) καὶ γίνονται ἀπὸ τοὺς ἀποθανόντας οἱ ζῶντες. Καὶ ἂν μὲν τοῦτο τὸ πρῶγμα ἔχη τοιοῦτοτρόπως, ἄλλο τι συμβαίνει (ἐστίν) ἢ ἡθέλον· εἶναι (εἴεν ἂν) αἱ ψυχαὶ ἡμῶν ἐκεῖ; διότι, ὡς νομίζω (που), δὲν θὰ ἐγίνοντο πάλιν αἱ ψυχαί, ἐὰν δὲν ὑπῆρχον (μὴ οὔσαι), καὶ τοῦτο εἶναι ἀρκετὴ ἀπόδειξις (ἱκανὸν τεκμήριον) τοῦ ὅτι ταῦτα ἔχουν τοιοῦτοτρόπως, ἐὰν ὄντως ἡθελε φανερωθῇ, ὅτι ἀπὸ οὐδεμίαν ἄλλην πηγὴν (οὐδαμῶδες ἄλλοθεν) γίνονται οἱ ζῶντες παρὰ ἐκ τῶν ἀποθα-

νότων. Ἐὰν δὲ δὲν εἶναι δυνατόν ν' ἀποδειχθῇ τοῦτο (εἰ δὲ μὴ ἔστι τοῦτο), ἤθελε παραστῇ ἀνάγκη (δέοι ἄν) ἄλλον τινὸς (του) ἀποδεικτικοῦ λόγου. Βεβαίωτατα, εἶπεν ὁ Κέβης. Μὴ λοιπὸν ἐρευνᾶς (μὴ τοίνυν σκόπει), εἶπεν αὐτός, τοῦτο ἀποβλέπων μόνον εἰς ἀνθρώπους (μόνον κατ' ἀνθρώπων), εἰάν θέλῃς καλύτερον (ῥᾶον) νὰ μάθῃς τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ἀποβλέπων καὶ εἰς ὅλα τὰ ζῶα (καὶ κατὰ ζώων) καὶ εἰς τὰ φυτά, καὶ γενικῶς (συλλήβδην) εἰς ὅσα ἔχουν γένεσιν, περὶ ὧν ἄς ἴδωμεν, ἄρά γε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον (οὕτως) ὅλα γίνονται, οὐχὶ δηλαδὴ ἀπὸ ἄλλης πηγῆς (οὐκ ἄλλοθεν) παρὰ τὰ ἀντίθετα γίνονται ἀπὸ τὰ ἀντίθετα, εἰς ὅσα κατὰ τύχην ὑπάρχει ἡ τοιαύτη ιδιότης (τοιούτων τι ὄν), παραδείγματος χάριν (οἷον) τὸ ὠραῖον (τὸ καλόν) εἶναι, ὥς νομίζω (που), ἀντίθετον πρὸς τὸ ἄσχημον (τῷ αἰσχυρῷ) καὶ τὸ δίκαιον πρὸς τὸ ἀδίκον, καὶ ἄλλα ὥς γνωστὸν (δῆ), ἅπειρα (μυρία) τοιουτοτρόπως ἔχουν. Τὸ ἐξῆς λοιπὸν ἄς ἐξετάσωμεν (σκεψώμεθα), ἄρά γε εἶναι ἀναγκαῖον, εἰς ὅσα ὑπάρχει τι ἀντίθετον, ἀπὸ οὐδεμίαν ἄλλην πηγὴν νὰ γίνεται αὐτὸ παρὰ ἐκ τοῦ ἀντιθέτου πρὸς αὐτό· παραδείγματος χάριν, ὅταν γίνεται τι μεγαλύτερον, εἶναι ἀναγκαῖον, ὥς νομίζω, νὰ γίνεται μεγαλύτερον ὕστερον (ἔπειτα) ἀπὸ ὅ,τι ἦτο πρωτύτερον ὀλιγώτερον; Ναί. Λοιπὸν καὶ ἂν γίνεται ὀλιγώτερον, γίνεται ὀλιγώτερον, ἔπειτα ἀπὸ ὅ,τι ἦτο πρωτύτερον μεγαλύτερον; Ἔτσι εἶναι, εἶπεν. Καὶ ὁντως (καὶ μὴν) ἀπὸ τὸ ἰσχυρότερον γίνεται βέβαια (γε) τὸ ἀσθενέστερον καὶ ἀπὸ τὸ βραδυτέρον τὸ ταχύτερον (τὸ δάπτον); Βεβαίως. Ἀλλὰ τί; Ἄν γίνεται τι χειρότερον, δὲν γίνεται ἀπὸ τὸ καλύτερον (ἐξ ἀμείνονος) καὶ ἂν δικαιότερον, δὲν γίνεται ἀπὸ τὸ ἀδικώτερον; Βεβαίως. Ἀρκετὰ λοιπὸν γνωρίζομεν (ἔχομεν) τοῦτο, ὅτι ὅλα τοιουτοτρόπως γίνονται, ἀπὸ τὰ ἀντίθετα τὰ ἀντίθετα πράγματα; Βεβαίως. Ἀλλὰ τί πάλιν; Ὑπάρχει καὶ κάποια τοιαύτη ιδιότης (τι καὶ τοιόνδε) εἰς αὐτά, παραδείγματος χάριν μεταξὺ τῶν μελῶν ὧν τῶν ἀντιθέτων ζευγῶν (δυοῖν ὄντοιν) ὑπάρχουν δύο γενέσεις, μία μὲν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἐκ τῶν δύο (ἀπὸ τοῦ ἑτέρου) εἰς τὸ ἄλλο, μία δὲ πάλιν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς τούτων εἰς τὸ ἄλλο. Διότι μεταξὺ μεγαλύτερου καὶ μικροτέρου πράγματος ὑπάρχει αὐξήσις καὶ ἐλάττωσις (καὶ φθίσις) καὶ ὀνομάζομεν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὴν μὲν μίαν γένεσιν (τὸ μὲν) αὐξάνεσθαι, τὴν δὲ ἄλλην ἐλάττωσιν; Ναί, εἶπεν. Λοιπὸν καὶ τὸ νὰ χωρίζονται (διακρίνεσθαι) καὶ νὰ ἐνώνυνται (καὶ συγκρίνεσθαι) καὶ νὰ ψύχονται καὶ νὰ θερμαίνονται, καὶ ὅλα κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ γίνονται, καὶ εἰάν δὲν χρησιμοποιῶμεν εἷς τινὰς περιπτώσεις (ἐνιαχοῦ) τὰ

ὀνόματα, ἀλλὰ πραγματικῶς (ἀλλ' ἔργῳ) λέγομεν, ὅτι ἤθελεν εἶναι ἀναγκαῖον (ἀναγκαῖον ἂν εἶναι) νὰ ἔχουν τοιοῦτοτρόπως (οὕτως ἔχειν), δηλαδή καὶ νὰ γίνωνται αὐτὰ ἀμοιβαίως (ἐξ ἀλλήλων) καὶ νὰ ὑπάρχῃ γένεσις ἀπὸ τὸ ἐν ἐκ τῶν δύο ἀμοιβαίως; Βεβαίωτατα, εἶπεν αὐτός.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Σκεψώμεθα προτρεπτικὴ ὑποτακτικὴ. τῇδε πη τροπικὸς προσδιορισμός. εἴτ' ἄρα εἰσὶν αἱ ψυχαὶ εἴτε καὶ οὐ. πλάγιοι ἐρωτ. προτάσεις ἐκ τοῦ σκεψώμεθα. ὡς εἰσὶν ἐκεῖ, ἀφικόμεναι ἐνδένδε, ἡ μετοχὴ εἶναι χρονικὴ. εἰ τοῦδ' οὕτως ἔχει—ἄλλο τι ἐστὶν ἤ... ὑποθετ. λόγος α'. εἶδους. πάλιν γίγνεσθαι... ἐπεξηγήσεις τοῦ τοῦδ' οὕτως ἔχει. οὐ γὰρ ἂν ἐγίνοντο—μὴ οὔσαι (εἰ μὴ ἦσαν) ὑποθετικὸς λόγος β'. εἶδους, τοῦ μὴ πραγματικοῦ. εἰ δὲ μὴ ἔστι τοῦτο. —ἄλλου του (τινός) δέοι λόγου ὑποθετ. λόγος α'. εἶδους. ἄλλου του λόγου ἀντικείμεν. τοῦ δέοι. Μὴ τοίνυν συνάπτεται μετὰ τοῦ σκόπει. κατ' ἀνθρώπων, κατὰ ζῶων καὶ φυτῶν προσδιορισμοὶ τοῦ κατὰ τι ἢ ἀναφορᾶς. ἄρ' οὕτως πάντα γίγνεται πλαγία ἐρωτημ. πρὸτ. ἐκ τοῦ ἴδωμεν. τυγχάνει. ὃν ἡ μετοχὴ ὃν εἶναι κατηγορηματικὴ ἐκ τοῦ τυγχάνει μηδαρμόθεν ἄλλοθεν γίγνεσθαι ὑποκείμεν. τοῦ ἀναγκαῖόν ἐστι, ὁμοίως καὶ τὸ μείζον γίγνεσθαι εἶναι ὑποκείμεν. τοῦ ἀνάγκη ἐστί. αὐξάνεσθαι καὶ φθίνειν κατηγορούμ. τῶν τὸ μὲν, τὸ δέ, Ἄλλ' ἔργῳ γοῦν... ὁ κανονικὸς καὶ πλήρης λόγος θὰ ἦτο: ἀλλὰ λέγομεν ἔργῳ γοῦν ἀναγκαῖον ἂν εἶναι πανταχοῦ οὕτως ἔχειν. ὁ ἂν λαμβάνεται ἐκ τοῦ κἂν. ἀναγκαῖον ἂν εἶναι, ἀντικείμεν. (εἰδὶς ἀπαρέμφ.) τοῦ λέγομεν, τὸ δὲ οὕτως ἔχειν ὑποκείμεν. τοῦ ἀπροσώπου ἀναγκαῖον εἶναι. γίγνεσθαι τε... γένεσίν τε εἶναι... ἐπεξηγήσεις τοῦ οὕτως ἔχειν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΧVI.—Ἑρμηνεία.

Τί λοιπόν; εἶπεν. Ὑπάρχει κάτι τι ἀντίθετον πρὸς τὸ ζῆν (πρὸς τὸ νὰ ζῇ κανεῖς] ὅπως ἀκριβῶς (ῶσπερ) πρὸς τὴν ἐροήγορσιν [πρὸς τὸ νὰ ἐξυπνᾷ κανεῖς] (τῷ ἐρηγορέναι) ὁ ὕπνος [τὸ νὰ κοιμᾷται] (τὸ καθεύδειν); Βεβαίωτατα, εἶπεν. Τί; εἶναι ὁ θάνατος (τὸ τεθνάναι), εἶπεν. Λοιπὸν ἀμοιβαίως (ἐξ ἀλλήλων) γίνονται αὐτά, ἐὰν βεβαίως (εἴπερ) εἶναι ἀντίθετα, καὶ αἱ γενέσεις αὐτῶν μεταξύ των εἶναι δύο ἄφ' οὗ αὐτὰ εἶναι δύο (δυσοῖν ὄντοι); Βεβαίως (πῶς γὰρ οὐ); Τὸ μὲν λοιπὸν ἐν ἐκ τῶν δύο ζεῦγος, (τὴν μὲν τοίνυν ἐτέραν συζυγίαν) ἀπὸ ἐκείνας τὰς ὁποίας τώρα πρὸ ὀλίγου (νῦν δὴ) ἔλεγον, ἐγώ, εἶπεν, θὰ σοῦ εἴπω (ἐρῶ σοι), εἶπεν ὁ Σωκράτης, τόσον αὐτό, ὅσον καὶ τὰς γενέσεις αὐτοῦ, σὺ δὲ νὰ μοῦ εἴπῃς (εἰπέ μοι) τὸ ἄλλο ζεῦγος (τὴν ἐτέραν). Ὀνομάζω δὲ (λέγω δέ) τὸ μὲν ἐν μέλος τοῦ

ζεύγους αὐτοῦ (τὸ μὲν) κοιμᾶσθαι (καθεύδειν), τὸ δὲ ἄλλο ἐξυπνᾶν (ἐγρηγορέναι) καὶ ὅτι ἐκ μὲν κοιμᾶσθαι (ἐκ τοῦ καθεύδειν) γίνεται ἡ ἐγρηγόρσις (τὸ ἐγρηγορέναι) καὶ ἐκ τῆς ἐγρηγόρσεως τὸ κατακλίνεσθαι (καταδαρδάνειν), καὶ ὅτι αἱ γενέσεις αὐτῶν εἶναι, ἡ μὲν μία κατάκλισις [ὑπνος] (τὴν μὲν καταδαρδάνειν), ἡ δὲ ἄλλη ἀνέγερσις [ἐγρηγόρσις] (τὴν δ' ἀνεγείρεσθαι). Σὲ ἀρκεῖ τοῦτο (ικανῶς σοὶ ἐστίν), εἶπεν ἢ ὄχι; Βεβαίότατα. Λέγε λοιπὸν καὶ σὺ εἰς ἐμέ, εἶπε, κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν (οὕτω) περὶ ζωῆς καὶ θανάτου. Δὲν παραδέχεσθαι (οὐ φῆς) βεβαίως (μὲν), ὅτι ὁ θάνατος εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὴν ζωὴν (τῷ ζῆν) ; Ἐγὼ τοῦλάχιστον τὸ παραδέχομαι (ἐγώ γε φημι) ὅτι δὲ γίνονται ἀμοιβαίως τὸ ἐν ἀπὸ τὸ ἄλλο (ἐξ ἀλλήλων) ; Ναί. Ἀπὸ τὸ ζῆν λοιπὸν ποῖον εἶναι ἐκείνο ποῦ γίνεται ; Τὸ ἀποθανόν, εἶπεν. Τί δὲ γίνεται, εἶπεν αὐτός, ἐκ τοῦ ἀποθανόντος ; Εἶναι ἀναγκαῖον, εἶπε, νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι γίνεται τὸ ζῶν. Ἀπὸ τὰ ἀποθανόντα ἐπομένως (ἄρα), ὃ Κέβης, γίνονται καὶ τὰ ζῶντα καὶ οἱ ζῶντες ; Φαίνεται τοῦτο, εἶπεν. Ὑπάρχουν συνεπῶς (ἄρα) αἱ ψυχαί μας εἰς τὸν Ἄδην. Φαίνεται. Λοιπὸν καὶ ἐκ τῶν γενέσεων, αἱ ὁποῖαι ἀφορῶσιν εἰς αὐτὰ (τοῖν περὶ αὐτά), ἡ μία ἐκ τῶν δύο κατὰ τύχην εἶναι βέβαια (γε) ἀληθής ; Διότι ὁ θάνατος εἶναι ἀληθής (σαφές), βεβαίως ἂν δὲν ἀπατῶμαι (δῆπου) ἢ δὲν εἶναι ἀληθής ; Βεβαίότατα, εἶπεν. Πῶς λοιπὸν, εἶπεν αὐτός, θὰ πράξωμεν ; δὲν θὰ δεχθῶμεν [δὲν θὰ ἀποδῶσωμεν] (οὐκ ἀνταποδῶσωμεν) εἰς αὐτὸν τὴν ἀντίθετον γένεσιν, ἀλλ' εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο (ἀλλὰ ταύτη) θὰ εἶναι ἐλαττωματικὴ [ἀνάπηρος] (χωλὴ) ἢ φύσις ; ἢ εἶναι ἀνάγκη ν' ἀποδῶσωμεν εἰς τὸν θάνατον κάποιαν ἀντίθετον γένεσιν ; Ἐξάπαντος (πάντως) ὡς νομίζω (που), εἶπεν. Ποία εἶναι αὕτη, ποῦ θὰ ἀποδῶσωμεν (τίνα ταύτην) ; τὴν ἀναβίωσιν, [τὸ νὰ ξαναζῆ κανεῖς] (τὸ ἀναβιώσκεσθαι). Λοιπὸν, εἶπεν αὐτός, ἐὰν βέβαια ὑπάρχη ἡ ἀναβίωσις, ἀπὸ τοὺς ἀποθανόντας ἤθελε προσέλθει (εἴη ἂν) ἡ γένεσις εἰς τοὺς ζῶντας, δηλαδὴ ἡ ἀναβίωσις ; Βεβαίως. Γίνεται ἐπομένως (ἄρα) παραδεκτὸν (ὁμολογεῖται) ἀπὸ ἡμᾶς, ὅτι καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον (καὶ οὕτω) οἱ ζῶντες ἔχουν γίνοι ἐξ ἴσου (οὐδὲν ἥττον) ἀπὸ τοὺς ἀποθανόντας, ὅπως καὶ οἱ ἀποθανόντες ἀπὸ τοὺς ζῶντας. Ἐὰν δὲ τοῦτο εἶναι ἀληθὲς (τούτου δὲ ὄντος), σοῦ ἐφαίνετο ὡς νομίζω (που), ὅτι εἶναι ἀρκετὴ ἀπόδειξις (ικανὸν εἶναι τεκμήριον), ὅτι εἶναι ἀναγκαῖον νὰ εἶναι κάπου αἱ ψυχαὶ τῶν ἀποθανόντων, ἀπὸ ὅπου (ὅθεν) προφανῶς (δῆ) νὰ γίνωνται πάλιν. Μοῦ φαίνεται, ὃ Σωκράτη, εἶπεν,

ὅτι εἶναι ἀταγκαῖον νὰ ἔχουν τοιοῦτοτρόπως τὰ πράγματα ἀπὸ ὅσα ἔχομεν παραδεχθῇ (ἐκ τῶν ὡμολογημένων).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ.

Τῷ ζῆν εἶναι ἀντιτείν. τοῦ ἐναντίου, ὅπως καὶ τῷ ἐργηγορέναι. τὸ τεθνάναι τὸ πλήρες θά ἦτο· τῷ ζῆν ἐστὶν ἐναντίον τὸ τεθνάναι. δυοῖν (δυϊκὸς ἀριθμ.) ὄντοιν χρόν. ἢ αἰτιολ. μετοχή. ὦν ἔλεγον=ἐκείνων γεν. διαιρετ. ὃ ἀντικ. τοῦ ἔλεγον. ἐρῶ μέλλων τοῦ λέγω). ὦν ἔλεγον=ἐκείνων, ἃς ἔλεγον. σέ δέ μοι ἐνν. εἰπέ. τὰς γενέσεις αὐτοῖν ἀντί γενικῆς διαιρετ. τῶν γενέσεων αὐτοῖν. τὴν μὲν—τὴν δέ εἶναι τὰ μέρη τῆς γενικῆς διαιρετικῆς. τῷ ζῆν. ἀντικ. τοῦ ἐναντίου. "Ἐγὼ γε ἐνν. φημί. γίγνεσθαι δέ ἐξ' ἀλλήλων. ἀντικ. (εἰδικ. ἀπαρέμφ.) ἐκ τοῦ ἐννοουμένου φῆς. ὁμολογεῖν. ὑποκ. τοῦ ἀπροσώπου ἀναγκαῖόν ἐστι. τοῖς γενεσέοιν (δυϊκοῦ ἀριθμοῦ) γεν. διαιρετ. οὕσα κατηγορ. μετ. ἐκ τοῦ τυγχάνει. ταύτη προσδιορισμὸς τῆς ἀναφορᾶς. ἀποδοῦναι ὑποκείμε. τοῦ ἀπροσώπου ἀνάγκη ἐστὶ. ὁμολογεῖται ἡμῖν. ἢ δοτικὴ εἶναι τὸ ποιητικὸν αἴτιον εἰς τὸ ὁμολογεῖται. γεγονέναι ὑποκείμε. τοῦ ἀπροσώπου ὁμολογεῖται. ἢ τοὺς τεθνεώτας. β'. ὁρος συγκρίσεως ἐκ τοῦ οὐδὲν ἦτον. τεκμήριον εἶναι ὑποκείμε. τοῦ ἀπροσώπου ἐδόκει. εἶναι που ὑποκείμε. τοῦ ἐδόκει., ἐπίσης καὶ τὸ γίγνεσθαι πάλιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΧVΙΙ.— Ἑρμηνεία

Παρατήρησον λοιπὸν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ὃ Κέβης, εἶπεν, ὅτι οὐχὶ ἄνευ λόγου (οὐδ' ἀδίκως) ἔχομεν παραδεχθῇ (ὡμολογήκαμεν) ταῦτα, καθὼς ἐγὼ νομίζω. Ἐάν δηλαδὴ (γάρ) δὲν ἤθελον ἀντιστοιχεῖ (μὴ ἀνταποδιδόη) ὅταν γίνωνται τὰ μὲν (τὰ ἕτερα) πρὸς τὰ ἄλλα (τοῖς ἑτέροις) [ἢ μία γένεσις πρὸς τὴν ἄλλην], διαγράφοντα τρόπον τινὰ (ὥσπερ εἰ) διαγράφοντα κυκλικὴν τροχίαν (κύκλῳ περιιόντα), ἀλλ' ἤθελον εἶναι κατ' εὐθεΐαν γραμμὴν ἢ γένεσις ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μόνον μέλους εἰς τὸ ἀπέναντι σημεῖον (εἰς τὸ καταντικρὺ) καὶ δὲν ἤθελε πάλιν ἐπιστρέφει (ἀνακάμπτοι) εἰς τὸ ἄλλο μέρος καὶ δὲν ἤθελε κάμνει καμπήν, γνωρίζεις (οἶσθα), ὅτι ὅλα εἰς τὸ τέλος (τελευτῶντα) ἤθελον λάβει (σχοίη ἄν) τὴν αὐτὴν μορφήν καὶ ἤθελον πάθει τὸ ἴδιον πάθημα καὶ ἤθελον παύσει (καὶ παύσαιτο) ἀπὸ τοῦ νὰ γίνωνται. Πῶς τὸ ἐννοεῖς; εἶπεν. Οὐδόλως εἶναι δύσκολον (οὐδὲν χαλεπόν), εἶπεν αὐτός, νὰ καταλάβης (ἐννοῇσαι) ἐκεῖνο, ποῦ ἐννοῶ· ἀλλὰ παραδείγματος χάριν (ἀλλ' οἶον) ἐάν μὲν ἤθελεν ὑπάρχει, ὁ ὕπνος (τὸ καταδαρδάνειν), δὲν ἤθελεν ὅμως ἀντιστοιχεῖ (μὴ ἀνταποδιδόη) ἢ ἐργογόροις (τὸ ἀνεγείρεσθαι) προερχόμενον ἐκ τοῦ

ὑπνου (ἐκ τοῦ καθεύδοντος), γνωρίζεις (οἶσθα), ὅτι εἰς τὸ τέλος των (τελευτῶντα) ἤθελον ἀποδείξει (ἀποδείξειεν ἂν) ὡς καθ' ὅλοκληρίαν φλυνάριαν (πάντα λήρον) τὸν μῦθον περὶ τοῦ Ἐνδυμίωνος (Ἐνδυμίωνα) καὶ οὐδεμίαν ἤθελεν ἔχει οὗτος ἀξίαν (οὐδαμοῦ ἂν φαίνοιτο), διὸ τὸν λόγον ὅτι καὶ ὅλα τὰ ἄλλα τὸ αὐτὸ πάθημα ἔχουν πάθει μὲ ἐκείνῳ (διὰ τὸ καὶ τὰλλα πάντα ταυτὸν πεπονθέναι ἐκείνῳ) δηλ. τὸν ὑπνον (καθεύδειν). Καὶ ἐὰν ἤθελον μὲν συνενώσθαι ὅλα (εἰ συγκρίνοιτο μὲν πάντα), δὲν ἤθελον ὁμως χωρίζεσθαι (μὴ διακρίνοι το δέ), ταχέως ἤθελε λάβει χώραν ἰταχύ ἂν γεγονός εἴη) τὸ λεχθὲν ὑπὸ τοῦ Ἀναξαγόρου «ὅλα ὁμοῦ τὰ πράγματα ἦσαν ἀναμιξ (ὁμοῦ πάντα χρήματα)». Ὡσαύτως δέ, ὦ φίλε Κέβης, ἐὰν ἤθελον μὲν ὅλα ἀποθνήσκει, ὅσα ἤθελον μετὰσχη τῆς ζωῆς [ἤθελον ζῆσαι] (μεταλάβοι τοῦ ζῆν), ὅσάκις δὲ ἤθελον ἀποθάνοι, ἤθελον μένει στάσιμα εἰς αὐτὴν τὴν μορφήν (μένει ἐν τούτῳ τῷ σχήματι) τὰ ἔχοντα ἀποθάνει καὶ δὲν ἤθελον ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ζωὴν πάλιν (καὶ μὴ πάλιν ἀναβιώσκοιτο), ἄρα γε δὲν εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη αὐτὰ ἐν τέλει (τελευτῶντα) νὰ ἔχουν ἀποθάνει καὶ νὰ μὴ ζοῦν καθόλου; Ἐὰν δηλαδή ἀπὸ μὲν τὰ ἄλλα προέρχωνται τὰ ζῶντα, τὰ δὲ ζῶντα ἤθελον καταλήγῃ εἰς τὸν θάνατον (θνήσκοι) ποῖος τρόπος ὑπάρχει (τίς μηχανὴ ἐστίν) [πῶς εἶναι δυνατόν] νὰ μὴ ἔχουν ὅλα φθαρῇ (καταναλωθῇ) εἰς τὸν θάνατον; οὔτε καὶ εἰς ἐμὲ φαίνεται, ὅτι οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα, ὦ Σωκράτη, εἶπεν ὁ Κέβης, ἀλλὰ νομίζω (δοκεῖ μοι) ὅτι καθολοκληρίαν ἀληθῆ λέγεις. Διότι ἔτσι (οὕτω) εἶναι, εἶπεν, ὦ Κέβης, περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλο (παντός μάλλον) καὶ ἡμεῖς τὰ ἴδια αὐτὰ παραδεχόμεθα (ὁμολογοῦμεν), χωρὶς νὰ ἐξαπατώμεθα. Ἀλλ' ὑπάρχει ὄντως καὶ ἡ ἀναβίωσις καὶ ὅτι οἱ ζῶντες γίνονται ἀπὸ τοὺς ἀποθανόντας καὶ ὅτι ὑπάρχουν αἱ ψυχαὶ τῶν ἀποθανόντων [καὶ ὅτι εἰς μὲν ἀγαθοὺς ἀνδρας ἢ κατὰστασις εἶναι καλυτέρα, εἰς δὲ τοὺς κακοὺς χειροτέρα (κἀκίον)].

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Εἰ γὰρ μὴ ἀνταποδιδοίη, ἀλλ' εὐθεὶά τις εἴη γένεσις καὶ μὴ ἀνακάμπτοι πάλιν μηδὲ καμπὴν ποιοῖτο εἶναι ὅλαι ὑποθέσεις ὑποθετικοῦ λόγου γ' εἶδους, ἡ δὲ ἀπόδοσις αὐτῶν εἶναι: (οἶσθ' ὅτι) τὸ αὐτὸ σχῆμα ἂν σχοίη καὶ τὸ αὐτὸ πάθος ἂν πάθοι καὶ παύσαιτο γιγνόμενα. εὐθεὶα κατηγορούμ. τοῦ ἡ γένεσις. γιγνόμενα κατηγορηματ. μετοχή ἐκ παύσαιτο. ἐννοῆσαι ὑποκειμ. τοῦ ἀπορροῶπον οὐδὲν χαλεπὸν ἐστίν. εἰ τὸ καταδαρδάνειν εἴη, τὸ δ' ἀνεγείρεσθαι μὴ ἀνταποδιδοίη ὑποθέσεις τοῦ ὑποθετ. λόγου γ' εἶδους, ὧν

ἀπόδοσις εἶναι (οἷσθ' ὅτι). πάντ' ἂν λῆρον (τὸν Ἑνδυμ.) ἀποδείξειε καὶ οὐ-
δαμοῦ ἂν φαίνοιτο. πάντ' ἂν λῆρον κατηγορ. τοῦ τὸν Ἑνδυμῖωνα (δηλ. τὸν
μῦθον περὶ Ἑνδυμῖωνος). διὰ τὸ πεπονθέναι ἀναγκαστ. αἱ τιον. ὑποκείμε. τοῦ
ἀπαρεμφάτου εἶναι τὸ καὶ τᾶλλα πάντα. ἐκείνῳ ἀντικείμε. τοῦ ταυτόν. κα-
θεύδειν ἐπεξηγήσεις τοῦ ταυτόν πεπονθέναι. εἰ συγκρίνοιτο μὲν πάντα μὴ
διακρίνοιτο δὲ ὑποθέσεις τοῦ ὑποθετ. λόγου γ'. εἶδους, ὧν ἀπόδοσις εἶναι :
ταχύ ἂν γεγονός εἴη. εἰ ἀποδνήσκοι μὲν πάντα, μένοι ἐν τούτῳ τὸ σχή-
ματι=καὶ μὴ ἀναβιώσκοιτο ὑποθέσεις ὑποθετ. λόγου α'. εἶδους, ὧν ἀπόδοσις
εἶναι οἱ πολλὰ ἀνάγκη ἐστί πάντα τεθνάναι καὶ μὴδὲν ζῆν ; μεταλάβο,
εὐκτική ἀορ. β'. τοῦ ὁ. μεταλαμβάνω. τοῦ ζῆν ἀντικείμενόν του. τεθνάναι
καὶ μὴδὲν ζῆν ὑποκείμε. τοῦ ἀπροσώπου ἀνάγκη ἐστί. καταναλωθῆναι ἀπα-
ρέμφ. παθητ. ἀορ. τοῦ καταναλίσκω. παντός β'. ὅρος συγκρίσεως ἐκ τοῦ μάλ-
λον. οὐκ ἐξαπατῶμενοι τροπικὴ μετοχή. τὸ ἀναβιώσκεισθαι καὶ τὰ λοιπὰ
ἀπαρέμματα μέχρι τέλους τῆς περιόδου εἶναι ὑποκείμενα τοῦ ἄλλ' ἐστί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΧVIII.— Ἑρμηνεία.

Καὶ πρὸς τούτοις, λαβὼν τὸν λόγον (ὑπολαβὼν) ὁ Κέβης, καὶ
σύμφωνα μὲ ἐκείνον τὸν λόγον βέβαια, ὦ Σωκράτη, ἔαν εἶναι ἀληθὴς,
τὸν ὁποῖον σὺ συνθηγίζεις (εἰώδας) συχνὰ (δαμά) ν' ἀναφέρης, ὅτι ἡ
μάθησις κατὰ τύχην δὲν εἶναι ἄλλο τι παρὰ ἀνάμνησις, καὶ σύμφωνα μὲ
αὐτὸν (καὶ κατὰ τοῦτον) εἶναι ἀνάγκη, ἂν δὲν ἀπατώμαι, νὰ εἶχο-
μεν μάθει ἡμεῖς εἰς κάποιον προηγούμενον χρόνον, ὅσα τώρα ἐπανα-
φέρομεν εἰς τὴν μνήμην μας (ἀναμνησκόμεθα). Τοῦτο ὅμως εἶναι
ἀδύνατον, ἔαν δὲν ὑπῆρχε κάποιος ἡ ψυχὴ ἡμῶν, πρὸ τοῦ νὰ ἐνσκηνώσῃ
(πρὶν γενέσθαι) ἐντὸς τούτου δὲ τοῦ ἀνθρωπίνου σχήματος [σώμα-
τος] (ἐν τῷδε τῷ ἀνθρωπίνῳ εἶδει) ὥστε καὶ κατὰ τὸν λόγον
τοῦτον (καὶ ταύτην) ἡ ψυχὴ φαίνεται (ἔοικεν) ὅτι εἶναι ἀθάνατος.
Ἄλλ', ὦ Κέβης, εἶπεν ὁ Σιμμίας, ἅφ' οὗ ἔλαβε τὸν λόγον, ποῖαι
ὑπάρχουν αἱ ἀποδείξεις τούτων ; ὑπενθύμισόν μου (ὑπόμνησόν με)·
διότι δὲν ἐνθυμοῦμαι πολὺ ἐν τῷ παρόντι. Θὰ σοῦ ὑπενθυμίσω [ὑπο-
μνήσω σε] μὲ μίαν ὥραισιότατην ἀπόδειξιν (καλλίστῳ λόγῳ), ὅτι
ὅταν ἐρωτῶνται οἱ ἀνθρώποι, ἔφ' ὅσον κανεῖς καλῶς ἐρωτᾷ, μόνοι
των (αὐτοὶ) λέγουν ὅλα, πῶς ἔχουν (ἢ ἔχει)· καὶ ὁμως (καίτοι) ἔαν
κατὰ τύχην αὐτοὶ δὲν εἶχον ἐν ἑαυτοῖς (εἰ μὴ ἐτύγχανεν αὐτοῖς
ἐνοῦσα) ἀληθὴς γνῶσις (ἐπιστήμη) καὶ ὁρθὸς συλλογισμὸς (ὀρθαὶ
κρίσεις), δὲν θὰ ἦσαν ἱκαναὶ (οὐκ ἂν οἰοί τ' ἦσαν) νὰ πράξουν
τοῦτο. Ἐπειτα ἔαν κανεῖς ὁδηγῇ (ἄγῃ) ἐξείνους, τοὺς ὁποίους θέλει
νὰ διδάξῃ εἰς τὰ γεωμετρικὰ σχήματα (ἐπὶ τὰ διαγράμματα) ἢ εἰς
ἄλλο τι ἐκ τῶν τοιούτων, ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ (ἐνταῦθα) ἀποδεικνύει

ἀκριβέστατα, ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο τοιοιτοτρόπως ἔχει. Ἐὰν δὲ σύμφωνα μὲ τὴν ἄποψιν αὐτὴν βέβαια (ταύτῃ γε) δὲν πείθεσαι (μὴ πείθῃ), ὦ Σιμμία, εἶπεν ὁ Σωκράτης, σκέψου, ἂν συμφωνήσῃς, (ἂν συνδόξῃ σοι) ἐξετάζων τὸ πρᾶγμα κατὰ τὸν ἐξῆς περίπου τρόπον (σκοποῦμένῳ τῇδὲ πῇ). Δυσπιστεῖς δηλαδὴ (γάρ) προφανῶς (δὴ), πῶς ἐκείνη, ἡ ὁποία λέγεται μάθησις, εἶναι ἀνάμνησις; Δὲν δυσπιστῶ μὲν ἐγὼ τοῦλάχιστον, εἶπεν ὁ Σιμμία, ἀλλ' αὐτὸ τὸ ἴδιον ἐπιθυμῶ νὰ μάθω, περὶ τοῦ ὁποίου γίνεται ὁ λόγος, δηλαδὴ ν' ἀναμνησθῶ. Καὶ ἐπάνω κάτω (σχεδὸν τι) βεβαίως, ἐξ ἐκείνων, τὰ ὁποία ὁ Κέβης προσεπάθησε (ἐπεχείρησε) νὰ εἴπῃ, τώρα πλέον ἔχω ἀναμνησθῇ καὶ πείθομαι· οὐδόλως ὅμως (οὐδὲν μέντοι) ὀλιγότερον (ἤττον) ἤθελον ἀκούει τώρα [ἐξ ἴσου ὅμως] ἤθελον ἀκούει τώρα, κατὰ τίνα τρόπον (πῇ) σὺ προσεπάθησες νὰ ἀναπτύξῃς. Κατ' αὐτὸν δὲ τὸν τρόπον (τῇδε) ἐγὼ τοῦλάχιστον, εἶπεν αὐτός. Παραδεχόμεθα δηλαδὴ (γάρ), ἂν δὲν ἀπατῶμαι (δῆπου), ἐὰν κανεὶς ἐνθυμηθῇ κάτι τι, ὅτι πρέπει (δεῖν) νὰ τὸ ἐγνώριζεν (ἐπίστασθαι) κάποτε πρωτίτερα. Βεβαίότατα εἶπεν. Ἄρα γε· λοιπὸν καὶ τὸ ἐξῆς (καὶ τόδε) παρεδεχόμεθα (ὁμολογοῦμεν), ὅτι ὅταν σχηματίζεται ἡ ἀληθὴς γνώσις [αἱ παραστάσεις], κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον (ὅταν ἐπιστήμη παραγίγνηται τρόπῳ τοιούτῳ), ὅτι αὕτη εἶναι ἀνάμνησις; ἐννοῶ δὲ τὸν ἐξῆς περίπου (τόνδε τινὰ) τρόπον· ἐὰν δηλαδὴ κἀνεὶς ἄλλο τι ἀφ' οὗ ἴδῃ ἢ ἀκούσῃ καὶ ἀφ' οὗ ἀντιληφθῇ δι' ἄλλης τινὸς αἰσθήσεως (ἢ ἄλλην τινα αἰσθησὶν λαβών), δὲν λάβῃ μόνον τὴν παράστασιν ἐκείνου (μὴ ἐκεῖνο μόνον γνῶ) ἀλλὰ ἀναπλάσῃ καὶ παράστασιν ἄλλου (καὶ ἕτερον ἐννοήσῃ), τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ἀντικείμενον τοῦ αὐτοῦ πεδίου γνώσεως (οὐ μὴ ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη), ἀλλ' ἄλλου, ἄρα γε δὲν λέγομεν δικαίως, ὅτι οὗτος ἐπανάφερεν εἰς τὴν μνήμην του ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον συνέλαβεν εἰς τὸν νοῦν του (οὐ τὴν ἐννοίαν ἔλαβεν); πῶς τὸ λέγεις; παραδείγματος χάριν (οἶον) τὰ ἐξῆς περίπου (τὰ τοιάδε)· ἄλλη εἶναι, ἂν δὲν ἀπατῶμαι (που), ἡ γνώσις τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἄλλη τῆς λύρας. Βεβαίως. Λοιπὸν γνωρίζεις (οἶσθα), ὅτι οἱ ἔρασταί, ὅταν ἴδουν λύραν ἢ ἔνδυμα ἢ ἄλλο τι ἀντικείμενον ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποία (οἷς) συνηθίζει (εἶωθε) νὰ χρησιμοποιῇ (χρησθῇ) τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἔρωτός των (τὰ παιδικά), πάσχουν τὸ ἐξῆς ψυχολογικὸν φαινόμενον (τοῦτο)· λαμβάνουν δηλαδὴ συνήθως γνώσιν (ἐγνώσαν τε) τῆς λύρας καὶ εἰς τὸν νοῦν των σχηματίζουν τὴν παράστασιν τῆς μορφῆς (τοῦ εἶδους) τοῦ παιδός, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνῆκεν ἡ λύρα; τοῦτο δὲ εἶναι ἀνάμνησις· καθὼς ἀκριβῶς βέβαια (ὥσπερ γε) καὶ

τὸν Σιμμίαν ὅταν ἴδῃ καὶ γαίεις πολλάκις ἐπανέφερον εἰς τῆς μνήμην του τὸν Κέρβητα καὶ ἄλλα ὡς νομίζω (ποῦ) ἄπειρα (μυρία) παρόμοια (τοιαῦτα) παραδείγματα ἤθελον ὑπάρξει (ἂν εἴη). Ἄπειρα βεβαίως (μέντοι), μὰ τὸν Δία, εἶπεν ὁ Σιμμίας. Λοιπὸν, εἶπεν αὐτός, τὸ τοιοῦτον εἶναι κάποια ἀνάμνησις; Μάλιστα βέβαια, ὅταν κανεὶς πάθῃ σχετικῶς μὲ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα λόγῳ τῆς παρόδου τοῦ χρόνου καὶ λόγῳ τῆς μὴ ἐποπτείας αὐτῶν (καὶ τοῦ μὴ ἐπισκοπεῖν) τὰ εἶχε λησμονήσῃ τῶρα πλέον (ἐπελέληστο ἤδη); Βεβαίότατα, εἶπεν. Ἀλλὰ τί; εἶπεν αὐτός· εἶναι δυνατόν (ἔστιν) ἔαν ἴδῃ κανεὶς ἐξωγραφημένον (γεγραμμένον) ἵππον καὶ ἐξωγραφημένην λύραν νὰ ἐνθυμηθῇ (μνησθῇ) ἀνθρώπον, καὶ ἔαν ἴδῃ ἐξωγραφημένον τὸν Σιμμίαν νὰ ἐνθυμηθῇ τὸν Κέρβητα; Βεβαίως. Λοιπὸν καὶ ἔαν ἴδῃ τὸν Σιμμίαν ἐξωγραφημένον νὰ ἐνθυμηθῇ τὸν ἴδιον τὸν Σιμμίαν [αὐτὸ τὸ πρωτό-τυπον]; Εἶναι δυνατόν βέβαια (ἔστι μέντοι) εἶπεν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Τυχάνει οὖσα ἡ μετοχὴ εἶναι κατηγορηματικὴ. μεμαθηκέναι ὑποκειμ. τοῦ ἀπροσώπου ἀνάγκη ἐστί. ταύτῃ ἐπιρρηματ. τροπικὸς προσδιορισμός. ὁδόναντον κατηγορ. τοῦ ἡ ψυχῆ. ὑπόμνησον β' ἐνικ. πρόσ. προστακτ. ἀορ. α'. τοῦ ῥήμ. ὑπομνησκω. ἐνὶ λόγῳ ὄργαν. δοτικῇ, ἐνν. τὸ ῥήμ. ὑπομνήσω σε. ἡ ἔχει. πλαγία ἐρωτημ. πρότασις, ἀντικεινὴ σύνταξις, τὸ δὲ ἡ εἶναι τροπικὸς προσδιορισμός. εἰ μὴ ἐτύγγανεν — οὐκ' ἂν οἶοι τ' ἦσαν ὑποθετ. λόγος β'. εἶδους, τοῦ ἀπραγματοποιήτου. ἐνοῦσα κατηγορημ. μετ. ἐκ τοῦ ἐτύγγανεν. ἔαν τις ἀγῇ—κατηγορεῖ ὑποθετ. λόγος δ' εἶδους. εἰ δέ γε μὴ ταύτῃ πείθῃ—σκέψαι ὑποθετ. λόγος α' εἶδους. τὸ ταύτῃ εἶναι τροπικὸς προσδιορισμός. σκέψαι β' ἐνικ. πρόσ. προστακτ. μέσου ἀορ. α' ἂν συνδόξῃ σοι πλαγία ἐρωτηματ. πρότ. ἐκ τοῦ σκέψαι. πῶς ἡ μάθησις ἀνάμνησις ἐστίν πλαγία ἐρωτ. πρότ. ἀπιστῶ μὲν οὐ ἡ ἀρνήσις ἐτέθη ἐν τέλει τῆς προτ. πρὸς ἔμφασιν. περὶ οὗ ὁ λόγος ἐστί. ἀναφορ. πρότ. περὶ οὗ εἶναι προσδιορ. ἀναφορᾶς. ἀναμνησθῆναι ἐπεξήγησις τοῦ αὐτοῦ τοῦτο. πῇ ἐπεχείρησας πλαγία ἐρωτημ. πρότ. ἐκ τοῦ ἀκούοιμι. τῇδ' ἔγωγε ἐνν. ἐπεχείρησα. εἰ τις ἀναμνησθήσεται τι—ὁμολογοῦμεν ὑποθετ. λόγος α' εἶδους. δεῖν ἀντικ. (εἰδικ. ἀπαρέμφ.) τοῦ ὁμολογοῦμεν· ἐπίστασθαι ὑποκ. τοῦ δεῖν. αἱ μετοχαὶ ἰδῶν ἀκούσας, λαβὼν εἶναι χρονικαί. ἔαν τις γνῶ καὶ ἐννοήσῃ—λέγομεν, ὑποθετ. λόγος δ' εἶδους, τοῦ προσδοκωμένου. γνῶ γ' ἐνικ. πρόσ. ὑποτακτ. ἀορ. β' τοῦ ῥ. γινώσκω. ἄρα οὐχὶ δικαίως λέγομεν; εὐθεῖα ἐρωτημ. πρότ. οἷς τὰ παιδικὰ αὐτῶν εἶωθε χρῆσθαι ἀναφορ. πρότ. τὸ οἷς ἀντικ. τοῦ χρῆσθαι. τὰ παιδικὰ εἶωθε ἀντ. σύνταξις. οὗ ἦν ἡ λύρα ἡ γενικὴ οὗ εἶναι κτητικὴ εἰς τὸ λύρα. ὑπὸ τοῦ χρόνου καὶ ὑπὸ τοῦ μὴ ἐπισκοπεῖν ἀναγκαστικὰ αἰτία εἰς τὸ ἐπελέληστο, ὅπερ εἶναι γ' ἐνικ. πρόσ. ὑπερσυντελικόν τοῦ ῥ. ἐπιλανθάνομαι. ἔστιν ἵππον... ἀναμνησθῆναι τὸ ἀπαρέμφ. εἶναι ὑποκ. τοῦ ἀπροσ.

ἔστιν, ἰδόντα ὑποθετ. μετοχή. τὰ ἀνθρώπου καὶ Κέθτος ἀντικείμενα τοῦ ἀναμνησθῆναι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XIX.—Ἑρμηνεία

Ἄρα γε λοιπὸν δὲν συμβαίνει σύμφωνα μὲ ὅλα αὐτὰ νὰ εἶναι ἡ ἀνάμνησις ἀφ' ἑνὸς μὲν (μέν) ἀπὸ ὁμοία, νὰ προέρχεται δὲ ἀφ' ἐτέρου (εἶναι δέ) καὶ ἀπὸ ἀνόμοια; Συμβαίνει. Ἄλλ' ὅταν βεβαίως ἀπὸ τὰ ὁμοία ἐνθυμῆται κανεὶς κάτι τι ἄρα γε δὲν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ δοκιμάζῃ καὶ τὸ ἐξῆς ψυχολογικὸν φαινόμενον (καὶ τότε προσπάσχειν) νὰ ἐννοῇ δηλαδή, εἴτε ὑπολείπεται κάπως (τι) (εἴτε ἐλλείπει) εἴτε ὅχι κατὰ τὴν ὁμοιότητα ἀπὸ ἐκεῖνο, τὸ ὅποῖον ἐπανέφερον εἰς τὴν μνήμην του [ἀπὸ τὸ πρωτότυπον]; Ἀνάγκη εἶναι, εἴπε, τοιοῦτοτρόπως νὰ ἔχῃ τὸ πρᾶγμα. Ἐξέταζε λοιπὸν, (σκόπει δὴ) εἶπεν αὐτὸς (ἢ δ' ὅς), ἐὰν αὐτὰ ἔχουν τοιοῦτοτρόπως. Παραδεχόμεθα (φαμέν), ἂν δὲν ἀπατῶμαι (που), ὅτι ὑπάρχει κάποια ἰδέα τῆς ἰσότητος (ἴσον τι), δὲν ἐννοῶ (οὐ λέγω) ξύλον μὲ ξύλον, οὔτε καὶ λίθον μὲ λίθον, οὔτε καὶ κανὲν ἄλλο ἐκ τῶν τοιούτων, ἀλλὰ πέραν αὐτῶν (παρὰ ταῦτα) κάτι τι ἄλλο (ἕτερόν τι), αὐτὴν τὴν ἰδέαν τῆς ἰσότητος (αὐτὸ τὸ ἴσον)· νὰ παραδεχθῶμεν (φῶμεν), ὅτι τοῦτο εἶναι κάτι τι ἢ ὅτι δὲν εἶναι τίποτε; ὡς παραδεχθῶμεν βέβαια (φῶμεν μέντοι), μὰ τὸν Δία, εἶπεν ὁ Σιμίας, κατὰ θαυμαστὸν μάλιστα τρόπον (θαυμαστῶς γε). Ἄρα γε καὶ γνωρίζομεν αὐτὸ τὸ ὄν [τὸ ὄντως ὄν, τὴν ἰδέαν] (ὃ ἔστιν); Βεβαιότατα (πάνυ γε, εἶπεν οὗτος). [Τὸ γνωρίζομεν], ἀπὸ ποῦ ἀφ' οὗ ἐλάβομεν τὴν γνῶσιν αὐτοῦ; Ἄρα γε ἀπὸ ἐκεῖνα, τὰ ὅποια τῶρα πρὸ ὀλίγου ἐλέγομεν, ἀφ' οὗ εἶδομεν ἢ ξύλα ἢ λίθους ἢ τινα ἄλλα ἴσα, δὲν ἐνόησαμεν (οὐκ ἐνενοήσαμεν) ἐκεῖνο [δηλαδή αὐτὴν τὴν ἰδέαν τῆς ἰσότητος] ἂν καὶ εἶναι (ὄν) διάφορον (ἕτερον) ἀπὸ αὐτά; ἢ δὲν σοῦ φαίνεται, ὅτι εἶναι διάφορον; Ἐξέταζε δὲ (σκόπει δέ) καὶ κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον (καὶ τῇδε)· Ἄρα γε οἱ λίθοι καὶ τὰ ξύλα ἐνῶ εἶναι τὰ ἴδια (ταῦτά ὄντα) φαίνονται ἐνίοτε εἰς ἄλλον μὲν ἴσα εἰς ἄλλον δὲ ὅχι; Βεβαιότατα. Ἄλλὰ τί; Αὐτὰ τὰ ἴσα [ἐννοεῖ καὶ ἐδῶ τὴν ἰδέαν τῆς ἰσότητος] μοῦ ἐφάνησαν καμμίαν φορὰν (ἐνίοτε) ἄνισα, ἢ ἡ ἰσότης ἐφάνη ἀνισότης; οὐδέποτε βέβαια μέχρι τοῦδε ἀκόμη (οὐδεπώποτε γε), ὦ Σωκράτη. Δὲν εἶναι ἐπομένως (ἄρα) τὸ ἴδιον, εἶπεν αὐτός, καὶ αὐτὰ τὰ ἴσα καὶ αὐτὴ ἡ ἰδέα τῆς ἰσότητος· οὐδόλως μοῦ φαίνεται, ὅτι εἶναι τὸ ἴδιον πρᾶγμα, ὦ Σωκράτη. Ἄλλ' ὅμως (ἀλλὰ μὴν) ἀπὸ αὐτὰ βέβαια, εἶπε, τὰ ἴσα, ἂν καὶ εἶναι διάφορα

(ἐτέρων ὄντων) ἀπὸ ἐκείνην τὴν ἰδέαν τῆς ἰσότητος (ἐκείνου τοῦ ἴσου), ἐν τούτοις ὅμως ἔχεις λάβει τὴν γνῶσιν αὐτοῦ καὶ τὸ ἔχεις ἐννοήσει (ἐννεονόηκός τε) ; Ἀληθέστατα, εἶπε, λέγεις. Λοιπὸν [ἔχεις λάβει τὴν γνῶσιν ἐκείνου], εἴτε τοῦτο [δηλ. ἡ ἰδέα τῆς ἰσότητος] εἶναι ὁμοιον μὲ αὐτὰ (τὰ ἴσα) εἴτε εἶναι ἀνόμοιον ; βεβαίως. Δὲν διαφέρει δὲ βεβαίως, εἶπεν αὐτός, οὐδόλως· ἂν ὅσον δηλαδή, ἂν οὐ ἴδῃς ἄλλο, ἢ θελεις γνωρίσει (ἕως ἂν ἐννοήσης) δι' αὐτῆς τῆς ὀπτικῆς εἰκόνος (ἀπὸ ταύτης τῆς ὀψεως) ἄλλο, εἴτε εἶναι ὁμοιον· εἴτε εἶναι ἀνόμοιον, εἶναι ἀναγκαῖον, εἶπε, νὰ θεωρηθῇ αὐτὸ ἀνάμνησις. Βεβαίωτατα. Ἀλλὰ τί ; εἶπεν αὐτός· ἄρα γε δοκιμάζομεν τοιοῦτον τι ψυχολογικὸν φαινόμενον (πάσχομένον τι τοιοῦτον) ἐν σχέσει πρὸς τὰ λεχθέντα διὰ τὰ ξύλα (περὶ τὰ ἐν τοῖς ξύλοις) καὶ πρὸς τὴν ἰδέαν τῆς ἰσότητος (τοῖς ἴσοις) τὰ ὅποια τώρα πρὸ ὀλίγου (οἷς νῦν δὴ) ἐλέγομεν ; Ἀρὰ γε φαίνονται εἰς ἡμᾶς ὅτι εἶναι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἴσα καθὼς ἀκριβῶς (ὥσπερ) ἡ ἰδέα τῆς ἰσότητος (αὐτὸ ὃ ἔστιν ἴσον) ἢ ὑπολείπονται κάπως (ἐνδεῖ τι) τὰ ἴσα αὐτὰ ἀπὸ ἐκείνην τὴν ἰδέαν τῆς ἰσότητος (ἐκείνου) ὥς πρὸς τὸ νὰ εἶναι (τῷ εἶναι) ὅποια εἶναι ἡ ἰδέα τῆς ἰσότητος (οἷον τὸ ἴσον) ἢ οὐδόλως διαφέρουν (ἢ οὐδέν) ; καὶ παρὰ πολὺ μάλιστα (γε) ὑπολείπονται [εἶναι κατώτερα] (ἐνδεῖ), εἶπεν. Λοιπὸν παραδεχόμεθα, ὅταν κανεῖς, ἂν οὐ ἴδῃ κατὰ τι ἐννοήσῃ, ὅτι θέλει μὲν τοῦτο, τὸ ὅποιον ἐγὼ τώρα βλέπω, νὰ εἶναι μία ἄλλη τις ἰδέα (ἄλλο τι τῶν ὄντων), ὑπολείπεται ὅμως [εἶναι ὅμως κατώτερον (ἐνδεῖ) τοῦτο καὶ δὲν δύναται νὰ εἶναι τοιοῦτον, ὅπως ἐκεῖνο [δηλ. ἡ ἰδέα τῆς ἰσότητος], ἀλλ' εἶναι κατώτερον (φαυλότερον αὐτῆς), εἶναι ἀναγκαῖον ὥς νομίζω (ποῦ) ἐκεῖνος, ὃ ὅποιος τοῦτο ἐννοεῖ, νὰ τύχῃ νὰ γνωρίζῃ πρωτύτερα (τυχεῖν προειδόντα), ἐκεῖνο πρὸς τὸ ὅποιον λέγει, ὅτι ὁμοιάζει μὲν αὐτὸ (αὐτὸ προσοικέσθαι), εἶναι ὅμως κατώτερον αὐτοῦ (ἐνδεεστέως δὲ ἔχειν) ; Εἶναι ἀνάγκη τοιουτοτρόπως νὰ ἔχῃ τὸ πρᾶγμα. Τί λοιπὸν συμβαίνει ; παρόμοιον ψυχολογικὸν φαινόμενον ἔχομεν δοκιμάσει (τοιοῦτον πεπόνδμεν) καὶ ἡμεῖς ἢ ὅχι καὶ ὡς πρὸς τὰ ἴσα καὶ ὡς πρὸς αὐτὴν τὴν ἰδέαν τῆς ἰσότητος ; Καθ' ὁλοκληρίαν βέβαια (παντάσας γε) ἔτσι εἶναι. Εἶναι ἀναγκαῖον ἐπομένως (ἄρα) νὰ γνωρίζωμεν πρωτύτερα (προειδέναι) τὴν ἰδέαν τῆς ἰσότητος (τὸ ἴσον) πρὸ τοῦ χρόνου ἐκείνου, ὅτε κατὰ πρῶτον μόλις εἶδομεν τὰ ἴσα πράγματα ἐνοήσαμεν, ὅτι ἐπιθυμοῦν μὲν ὅλα αὐτὰ νὰ εἶναι, ὅπως ἡ ἰδέα τῆς ἰσότητος (τὸ ἴσον), ἀλλ' εἶναι κατώτερα (ἀλλ' ἔχει ἐνδεεστέως). Ἔτσι εἶναι. Ἀλλὰ προσέτι καὶ τὸ ἕξῃς (καὶ τότε) παραδεχόμεθα (ὁμολογοῦμεν), ὅτι ἔχο-

Π. Ν. Δημοπούλου, Μετάφρασις Φαίδωνος Πλάτωνος

μεν αὐτὰ ἐννοήσει καὶ εἶναι δυνατόν νὰ τὰ ἐννοήσωμεν οὐχὶ δι' ἄλλης τινὸς πηγῆς (μὴ ἄλλοθεν) παρὰ μόνον (ἀλλ' ἢ) ἐκ τῆς ὄψεως ἢ τῆς ἀφῆς ἢ ἀπὸ καμμίαν ἄλλην αἰσθήσιν· τὸ ἴδιον δὲ ἐννοῶ δι' ὅλα αὐτὰ (δι' ὅλας τὰς αἰσθήσεις). Τὸ ἴδιον βεβαίως (γὰρ) εἶναι, ὃ Σωκράτη, ἐν σχέσει βέβαια πρὸς ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον (πρὸς ὃ γέ) θέλει νὰ φανερώσῃ ὁ λόγος. Ἀλλὰ βεβαίως (ἀλλὰ μὲν) ὥς εἶναι προφανές, (δὴ), πρέπει νὰ ἐννοήσῃ τις ἀπὸ τὰς αἰσθήσεις, ὅτι ὅλα τὰ αἰσθητὰ ἴσα (τὰ ἐν ταῖς αἰσθήσεσιν) καὶ ἐκεῖνο ποθοῦν (ἐκεῖνου τε ὀρέγεται), τὸ ὅποιον εἶναι ἢ ἰσότης, καὶ ἀπ' αὐτὸ εἶναι αὐτὰ κατώτερα (ἐνδεέστερά εἰσιν)· ἢ πῶς ἐννοοῦμεν τοῦτο (πῶς λέγομεν); Μάλιστα τοιοῦτοτρόπως. Πρὸ τοῦ ἐπομένως (ἄρα) νὰ ἀρχίσωμεν (ἀρξασθαι) ἡμεῖς νὰ βλέπωμεν καὶ νὰ ἀκούωμεν καὶ νὰ αἰσθανώμεθα τὰ ἄλλα, ἔπρεπε νὰ εἴχομεν λάβει γνῶσιν (εἰληφότας ἐπιστήμην) αὐτῆς τῆς ιδέας τῆς ἰσότητος (αὐτοῦ τοῦ ἴσου), τί εἶναι αὐτὸ (ὃ, τι ἔστιν), εἰς ἐπρόκειτο (εἰ ἐμέλλομεν) τὰ ἐκ τῶν αἰσθήσεών μας νὰ τὰ συσχετίσωμεν [νὰ τὰ συγκρίνωμεν]· (ἀνοίσειν) πρὸς ἐκεῖνο (τὸ ἴσον) [καὶ νὰ ἐννοήσωμεν], ὅτι προθυμοποιοῦνται μὲν ὅλα νὰ εἶναι τοιαῦτα, ὅπως εἶναι ἐκεῖνο [ἢ ἰδέα τῆς ἰσότητος], εἶναι ὅμως κατώτερα ἀπὸ αὐτὸ (φαιλότερα αὐτοῦ). Εἶναι ἀνάγκη, ὃ Σωκράτη, ἔτσι νὰ εἶναι τὸ πρᾶγμα ἐξ ὅλων, τὰ ὁποῖα εἴπομεν προηγουμένως (ἐκ τῶν προειρημένων). Λοιπὸν ἀμέσως ὥς ἐγεννήθημεν (γενόμενοι εὐδύς) καὶ ἐβλέπομεν καὶ ἠκούομεν καὶ εἴχομεν τὰς ἄλλας αἰσθήσεις; βεβαίως. Ἔπρεπε (ἔδει) δὲ βεβαίως, ὥς λέγομεν, νὰ εἴχομεν λάβει πρὸ τούτων [τὰ ὁποῖα ἀπεκτίσαμεν διὰ τῶν αἰσθήσεων] τὴν γνῶσιν τῆς ιδέας τῆς ἰσότητος (τὴν τοῦ ἴσου ἐπιστήμην); Ναί. Πρὸ τοῦ νὰ γεννηθῶμεν ἐπομένως (ἄρα) εἶναι ἀνάγκη, ὥς φαίνεται νὰ εἴχομεν λάβει τὴν γνῶσιν αὐτήν; Φαίνεται.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

τὴν ἀνάμνησιν εἶναι ὑποκείμεν. τοῦ ἀπροσώπου συμβαίνει. προσπάσχειν ὑποκείμεν. τοῦ ἀπροσ. οὐκ ἀναγκαῖόν ἐστι. ἐννοεῖν ὁμοίως ὑποκείμεν. τοῦ αὐτοῦ ἀπροσώπου καὶ εἶναι ἐπεξηγήσις τοῦ τόδε προσπάσχειν. ἐκεῖνου ἀντικ. τοῦ ἐλλείπει. ἀνάγκη ἐστὶ ἐνν. τὸ ὑποκείμεν. ἐννοεῖν. εἰ τοῦτο οὕτως ἔχει πλῆγία ἔρωτ. πρῶτ. ἐκ τοῦ σκόπει. ξύλῳ, λίθῳ ἀντικείμενα τοῦ ἴσου. φῶμεν ἀπορηματ. ὑποτακτ. τοῦ ῥήμ. φημί. πόθεν λαβόντες χρόν. μετοχή, ἐννοεῖται τὸ ῥῆμα. ἐπιστάμεθα. ἕτερον ὃν εἶναι μετοχὴ ἐναντιωματικὴ καὶ τῇδε τροπικὸς προσδιορισμὸς. ταυτὰ ὄντα ἐναντιωματικὴ μετ. οὐ ταυτὸν κατηγορ. τοῦ ταυτὰ τε τὰ ἴσα καὶ αὐτὸ τὸ ἴσον. ἐτέρων ὄντων καὶ αὐτὴ ἐναντιωματ. μετ. ὁμοίου ὄντος μετοχὴ ἐναντιωματικὴ. ἕως ὃν ἐννοήσῃς ἀναφορικὴ ὑποθετ. πρότασις. ἀνάμνησιν γεγενῆσθαι ὑποκείμεν. τοῦ ἀπροσ. ἀναγκαῖόν ἐστι.

περί τὰ ἐν τοῖς ξύλοις τε καὶ οἷς προσδιορισμὸς τῆς ἀναφορᾶς φαίνεται ἡμῖν ἀπ. σύνταξις. ἐκείνου ἀντικείμεν. τοῦ ἐνδεῖ. τῷ τοιοῦτον εἶναι προσδιορ. τῆς ἀναφορᾶς. ἢ οὐδὲν ἐνν. τὸ ῥῆμα ἐλλείπει. ὅτι βούλεται... ἡ κανονικὴ σειρὰ τῶν λέξεων εἶναι: ὅτι βούλεται εἶναι τοιοῦτον οἷον ἐστὶν ἄλλο τι τῶν ὄντων. τυχεῖν προειδὸτα τὸ ἀπαρέμφ. εἶναι ὑποκείμεν. τοῦ ἀναγκαῖον ἐστὶ, τὸ δὲ προειδὸτα (τοῦ ῥήμ. πρόοιδα) εἶναι κατηγορημ. μετ. ἐκ τοῦ τυχεῖν. ὧ ἀντικ. τοῦ προσεοικέναι. ἐνδεεστερώς δὲ ἔχειν ἐνν. β' ὅρος συγκρίσεως τὸ αὐτοῦ. περί τε τὰ ἴσα... προσδιορισμὸς ἀναφορᾶς. προειδέναι (τοῦ πρόοιδα) ὑποκείμεν. τοῦ ἀναγκαῖον ἐστὶ. ὀρέγεται, ἔχει, ἀπ. σύνταξις μετ τὸ ὑποκείμεν. πάντα ταῦτα. μὴ ἄλλοθεν ἐννενοηκέναι μῆδὲ δυνατόν εἶναι... ἀντικείμεν., εἰδικὰ ἀπαρέμφ. ἐκ τοῦ ὁμολογοῦμεν, τὸ δὲ ἐννοῆσαι ὑποκείμεν. τοῦ ἀπροσώπου μῆδὲ δυνατόν εἶναι. πρὸς ὃ προσδιορισμὸς τῆς ἀναφορᾶς. ἐννοῆσαι ὑποκείμεν. τοῦ ἀπροσ. δεῖ. τοῦ ὃ ἐστὶν ἴσον ἐπεξηγήσεις τοῦ ἐκείνου. ἔδει τυχεῖν εἰληφότας που τὸ τυχεῖν εἶναι ὑποκ. τοῦ ἀπροσ. ἔδει, τὸ δὲ εἰληφότας κατηγορημ. μετοχὴ ἐκ τοῦ τυχεῖν. ὅτι ἐστὶν πλαγία ἐρωτημ. πρότ. ἐκ τοῦ εἰληφότας ἐπιστήμην. ἀνοίσειν ἀπαρέμφ. μέλλοντος τοῦ ῥ. ἀναφέρειν, ἐτέθη δὲ κατὰ χρόνον μέλλοντα, διότι ἐξαργτάται ἐκ τοῦ ῥήμ. μέλλω. αὐτοῦ β' ὅρ. συγκρίσ. τοῦ φαυλότερα. ἀνάγκη ἐστὶν ἐκ τῶν προειρημένων ἐνν. εἶναι φαυλότερα. πρὶν γενέσθαι χρόν. πρότ., ἐκφέρεται μετ τὸ πρὶν καὶ ἀπαρέμφ., ἐπειδὴ ἡ κυρία πρότ. (ἀνάγκη ἡμῖν...) εἶναι καταφατικὴ. εἰληφέναι ὑποκ. τοῦ ἀπροσ. ἀνάγκη ἐστὶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XX.—Ἑρμηνεία.

Λοιπόν, ἐὰν μὲν, ἀφ' οὗ ἐλάβομεν αὐτὴν τὴν γνῶσιν (τὴν ἐπιστήμην) ἐγεννήθημεν, ἐγνωρίζομεν (ἡπιστάμεθα) καὶ πρὸ τοῦ νὰ γεννηθῶμεν καὶ ἀμέσως ἀφ' οὗ ἐγεννήθημεν ὅχι μόνον τὸ ἴσον καὶ τὸ ἄνισον (τὸ μείζον καὶ τὸ ἔλαττον) ἀλλὰ καὶ ὅλα ἐν γένει τὰ παρόμοια; Διότι δὲν κάμνομεν τώρα λόγον περισσότερον περὶ τοῦ ἴσου παρὰ καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ καλοῦ καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ περὶ τοῦ δικαίου καὶ τοῦ ὀσίου, καὶ γενικῶς περὶ ὅλων ἐν γένει, εἰς τὰ ὅποια ἀποδίδομεν τὸ ὄνομα τοῦτο (οἷς ἐποσφραγίζομεθα) τοῦ ὄντος [τῆς ἰδέας] (τοῦτο ὃ ἐστὶ), καὶ ὁσάκις ἐρωτῶμεν καὶ ὁσάκις ἀπαντῶμεν κατὰ τὰς ἀπαντήσεις μας. Ὡστε εἶναι ἀναγκαῖον εἰς ἡμᾶς νὰ εἴχομεν λαβεῖ (εἰληφέναι) τὰς γνώσεις ὅλων αὐτῶν πρὸ τοῦ νὰ γεννηθῶμεν. Ἔτσι εἶναι αὐτό. Καὶ ἐὰν μὲν βεβαίως, ἀφ' οὗ ἐλάβομεν, δὲν ἔχομεν λησμονήσει τὰς γνώσεις αὐτὰς (μὴ ἐπιλελήσμεθα) ἕκαστος κατὰ τὴν γέννησίν του (ἐκάστοτε) [εἶναι ἀναγκαῖον] νὰ γεννώμεθα (γίγνεσθαι) γνωρίζοντες πάντοτε (εἰδόμενος αἰεὶ) καὶ νὰ γνωρίζωμεν (καὶ εἰδέναι) κατὰ τὸ διάστημα τοῦ βίου μας (διὰ βίου). Διότι τὸ νὰ γνωρίζῃ κανεὶς (τὸ γὰρ εἰδέναι) εἶναι τοῦτο, ἀφ' οὗ δηλ. λάβῃ γνῶσιν πράγματός τινος (λαβόντα του) (=τινὸς ἐπι-

στήμην) νὰ διατηρῇ (ἔχειν) αὐτὴν καὶ νὰ μὴν τὴν ξεχάσῃ (ἀπολω-
 λεκέναι)· ἣ δὲν ὀνομάζομεν ὦ Σιμμία, τοῦτο λήθην, δηλ. τὸ νὰ χά-
 σωμεν γνῶσιν (ἀποβολὴν ἐπιστήμης); Ἐξάπαντος (πάντως), βε-
 βαίως, ὡς νομίζω (δήπου), ὦ Σωκράτη, εἶπεν.—Ἐὰν δὲ βεβαίως,
 ὡς νομίζω (οἶμαι) ἄρ' οὐ ἐλάβομεν αὐτὴν πρὶν γεννηθῶμεν, ἐχάσα-
 μεν (ἀπωλέσαμεν) αὐτὴν κατὰ τὴν γέννησίν μας (γίγνόμενοι),
 βραδύτερον δὲ χρησιμοποιοῦντες (χρῶμενοι) τὰς αἰσθήσεις μας πε-
 ρὶ αὐτὰ τὰ αἰσθητά, λαμβάνομεν πάλιν (ἀνακτῶμεν) τὰς σχετικὰς
 γνώσεις, τὰς ὁποίας κάποτε καὶ πρωτότερα εἰχομεν, ἄρα γε ἐκεῖνο τὸ
 ὁποῖον ὀνομάζομεν μανθάνειν δὲν ἠθέλεν εἶναι (οὐκ ἂν εἴη) τὸ
 νὰ ἀποκτᾷ κανεὶς πάλιν (ἀναλαμβάνειν) ἰδικὴν του (οἰκείαν)
 γνῶσιν; Τοῦτο ἔαν ἠθέλομεν ὀνομάσει ἀνάμνησιν, ὁρθῶς ἠθέλομεν
 ὀνομάσει αὐτό; Βεβαιότατα.—Δυνατὸν λοιπὸν προφανῶς ἐφάνη τοῦτο,
 ὅτι ἀντιληφθεὶς κανεὶς κάτι τι (αἰσδόμενόν τι) ἢ ἰδὼν ἢ ἀκούσας ἢ
 λαβὼν ἄλλην τινὰ αἰσθησιν, νὰ ἐννοήσῃ διὰ τῆς παραστάσεως αὐτῆς
 (ἀπὸ τούτου) ἄλλην τινὰ ιδέαν, τὴν ὁποίαν εἶχε λησμονήσῃ (ὃ ἐπε-
 λέληστο), καὶ πρὸς τὴν ὁποίαν (ᾧ) τοῦτο ἐπλησίασεν, ὃν ἀνόμοιον
 πρὸς αὐτὸ ἢ ὃν ὅμοιον.—Ὡστε αὐτὸ ποῦ ἐννοῶ (ὅπερ λέγω), ἐν ἐκ
 τῶν δύο (δυσὶν δάτερον) συμβαίνει, ἢ βεβαίως (ἦτοι γε) ἔχομεν
 γεννηθῇ (γεγόναμεν) γνωρίζοντες (ἐπιστάμενοι) αὐτὰ καὶ τὰ γνω-
 ρίζομεν ὅλοι καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ζωῆς μας (διὰ θίου) ἢ βρα-
 δύτερον, ἐκεῖνοι, διὰ τοὺς ὁποίους λέγομεν ὅτι μανθάνουν, τίποτε
 ἄλλο δὲν κάμνουν (οὐδὲν ἄλλο ποιοῦσιν) οὗτοι παρὰ ἐνθυμοῦνται
 (ἀλλ' ἢ ἀναμνησκονται), καὶ ἡ μάθησις τοιουτοτρόπως ἠθέλεν
 εἶναι ἀνάμνησις. Καὶ παρὰ πολὺ μάλιστα (καὶ μάλα δὴ) ἔτσι ἔχει
 τὸ πρᾶγμα, ὦ Σωκράτη).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Εἰ λαβόντες...ἐγεγόμεθα—ἡπιστάμεθα ὑποθετ. λόγος α' εἶδους. Λα-
 βόντες χρονικὴ μετοχή. ἢ καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ καλοῦ κτλ. β'. ὁρος συγκρί-
 σεως ἐκ τοῦ οὐ μᾶλλον τι. οἷς ἐπισφραγιζόμεθα ἀναφορ. πρότ., τὸ δὲ οἷς
 εἶναι ἀντικειμή. τοῦ δήμ. ἐπισφραγιζόμεθα. ἐρωτῶντες, ἀποκρινόμενοι
 χρόν. μετοχαί. εἰληφέναι ὑποκειμ. τοῦ ἀπρος. ἀναγκαῖον ἐστι. εἰ μὲν λα-
 βόντες μὴ ἐπιλελήσμεθα—[ἀναγκαῖόν ἐστι] γίγνεσθαι καὶ εἰδέναι ὑποκειμένα τοῦ ἀπρος.
 λόγος α'. εἶδους. τὰ ἀπαρέμφορα γίγνεσθαι καὶ εἰδέναι ὑποκειμένα τοῦ ἀπρος.
 ἀναγκαῖόν ἐστι. διὰ θίου ἐμπροσθετος διορισμὸς τοῦ χρόνου, σημαίνων τὴν
 διάρκειαν. τοῦτ' ἐστὶν τὸ τοῦτο εἶναι κατηγορούμ. τοῦ τὸ εἰδέναι. λαβόντα...
 ἔχειν καὶ μὴ ἀπολωλέκεναι ἐπεξήγησις τοῦ τοῦτο. του=τινός, γενικὴ ἀντι-
 κειμ. τοῦ ἐπιστήμην. ἀποβολὴν ἐπιστήμης ἐπεξήγησις τοῦ τοῦτο λήθην,
 τὸ δὲ ἐπιστήμης εἶναι γενικὴ ἀντικειμ. τοῦ ἀποβολήν. εἰ δὲ γε... ἀπωλέ-
 σαμεν, ὕστερον δὲ ἀναλαμβάνομεν...—ἄρ' οὐκ ἂν εἴη... ὑποθετ. λόγος α'.

εἶδους· ταῖς αἰσθήσεσιν ἀντικ. τοῦ χρώμενοι. λέγοντες ὑποθετ. μετοχή=εἰ λέγοιμεν, μετὰ δὲ τοῦ ἂν λέγοιμεν ἀποτελοῦν ὑποθετ. λόγον γ'. εἶδους. Δυνατόν γάρ... ἔφηνει εἶναι ἀπρόσωπος ἑκφρασις καὶ διὰ τοῦτο τὸ ἐννοῆσαι εἶναι ὑποκείμενον αὐτῆς. αἰσθόμενον ἢ ἰδόντα ἢ ἀκούσαντα ὑποθετικαὶ μετοχαί. ἐπελέληστο γ'. ἐνικ. πρόσ. ὀριστικῆς ὑπερσυντελ. τοῦ ὅ. ἐπιλανθάνομαι. δοῦν γενικὴ διαίρετ. εἰς τὸ θάτερον=τὸ ἕτερον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XXI. — Ἑρμηνεία.

Ποῖον ἐκ τῶν δύο (πότερον) λοιπὸν προτιμᾷς (αἰρεῖ) ὁ Σιμμία; ὅτι ἡμεῖς ἐγεννήθημεν γνωρίζοντες (ἐπισταμένους) ἢ ὅτι ἐπαναφέρομεν εἰς τὴν μνήμην ἡμῶν βραδύτερον (ἢ ἀναμνησκεισθαι ὕστερον) ἐκεῖνα, τῶν ὁποίων πρωτύτερα εἴχομεν λάβει γνῶσιν (ὣν ἐπιστήμην πρότερον εἰληφότες ἤμεν) ;

— Δὲν δύναμαι, ὁ Σωκράτη, ἐν τῷ παρόντι νὰ προτιμήσω (ἐλέσθαι). Ἀλλὰ τί ; τὸ ἐξῆς δύνασαι (ἔχεις) νὰ ἐκλέξης καὶ ποῖαν γνώμην ἔχεις (καὶ πῇ σοι δοκεῖ) περὶ αὐτοῦ; εἰς ἕνα ἀνθρώπου γνωρίζῃ (ἀνὴρ ἐπιστάμενος) [μερικὰ πράγματα], ἢ θελε δυνηθῇ (ἔχει ἂν) ἢ ὅχι νὰ δικαιολογήσῃ (δοῦναι λόγον) ἐκεῖνα τῶν ὁποίων ἔχει τὰς γνώσεις ; Πολλὴ ἀνάγκη εἶναι, ὁ Σωκράτη, νὰ δύναται νὰ δικαιολογήσῃ τὰς γνώσεις του, εἶπεν. Ἀρά γε (ἦ) καὶ φρονεῖς, ὅτι ὅλοι (δοκοῦσι σοι πάντες) δύνανται νὰ δίδουν λόγον [νὰ δικαιολογοῦν] ἐκεῖνα, περὶ τῶν ὁποίων τώρα πρὸ ὀλίγου (ὣν νῦν δὴ) ὁμιλοῦσαμεν; Θὰ ἤθελον βεβαίως (βουλοίμην μέντοι ἂν) νὰ ἔχῃ οὕτω τὸ πρᾶγμα, εἶπεν ὁ Σιμμίας· ἀλλὰ πολὺ τοῦναντίον (πολὺ μᾶλλον) ἔχω τὸν φόβον, μήπως αὖριον κατ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν ὥραν (τηνικᾶδε) δὲν ὑπάρχῃ πλέον (οὐκέτι ἦ) κανεὶς ἐκ τῶν ἀνθρώπων νὰ εἶναι ἱκανὸς (οἷός τε εἶναι) νὰ πράξῃ τοῦτο ἐπαξίως. Φρονεῖς ἐπομένως (ἄρα) εἶπεν, ὁ Σιμμία ὅτι ὅλοι (δοκοῦσί σοι πάντες) δὲν γνωρίζουν (οὐκ ἐπίστασθαι) αὐτά ; Οὐδόλως. Ἐνθυμοῦνται συνεπῶς (ἄρα), ὅσα πρωτύτερα κάποτε ἔμαθαν; εἶναι ἀνάγκη νὰ τὰ ἐνθυμοῦνται. Τὰ ἐνθυμοῦνται, ἀφ' οὗ ποτε αἱ ψυχαί μας ἔλαβον γνῶσιν (ἐπιστήμην) αὐτῶν; διότι προφανῶς (δὴ) δὲν ἔλαβον γνῶσιν αὐτῶν ἀπὸ τῆς στιγμῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν (ἀφ' οὗ) ἐγεννήθημεν. Ὁχι βέβαια (οὐ δῆτα). Ἐπομένως (ἄρα) πρωτύτερα ; Ναί. Ὑπῆρχον κατ' ἀκολουθίαν (ἄρα), ὁ Σιμμία, αἱ ψυχαί τῶν ἀνθρώπων καὶ πρῶτύτερα, πρὸ τοῦ νὰ λάβουν τὴν μορφὴν τοῦ ἀνθρώπου (πρὶν εἶναι ἐν ἀνθρώπου εἶδει), ἄνευ σωμάτων, καὶ εἶχον καθαρὰν διανοητικὴν ἐνέργειαν (φρόνησιν). Ἐκτὸς ἂν ἴσως (ἄρα) λαμβάνομεν ταύτας τὰς γνώσεις κατὰ τὴν γέννησίν μας· διότι αὐτὸς ὁ χρόνος ὑπολείπεται ἀκόμη. Ἔστω, ὁ φίλε· ἐχάνομεν δὲ

(ἀπόλλυμεν δὲ) αὐτὰς κατὰ ποῖον ἄλλον χρόνον [ἐκτὸς τοῦ χρόνου τῆς γεννήσεώς μας]; διότι προφανῶς (δὴ) δὲν γεννώμεθα ἔχοντες βεβαίως αὐτάς, [ὄντες κάτοχοι αὐτῶν], ὅπως παρεδέχθημεν πρὸ ὀλίγου (ὥς ἄρτι ὠμολογήσαμεν). Ἡ τὰς χάνομεν κατ' αὐτὸν τὸν χρόνον, κατὰ τὸν ὁποῖον (ἐν ᾧ περ) καὶ λαμβάνομεν αὐτάς; ἢ δύνασαι ν' ἀναφέρῃς (ἔχεις εἰπεῖν) κανένα ἄλλον χρόνον; οὐδόλως ἔχω ν' ἀναφέρω ἄλλον χρόνον, ὃ Σωκράτη, ἀλλὰ χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσω (ἐλαθὼν ἐμαυτὸν) δὲν εἶπον τίποτε (εἰπὼν οὐδέν).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Αἰρεῖ β' ἐνικ. πρόσ. ὁριστικῆς ἐνεστώτος τοῦ ρήμ. αἰρέομαι—οὔμαι. ἐπισημαίνοντες γεγονέναι ἢ ἀναμνησέσθαι ἐπεξηγήσεις τοῦ πότερον, εἶναι δὲ τὰ ἀπαρέμφατα τελικά, ἀντικείμενα τοῦ αἰρεῖ. ὦν=ἐκείνων (ἀντικ. τοῦ ἀναμνησέσθαι) ἃ ἀντικ. τοῦ εἰληφότες ἦμεν. ἐλέσθαι ἀπαρέμφ. ἀορ. β' τοῦ αἰρέομαι—οὔμαι. περὶ ὧν ἐπίσταται=περὶ ἐκείνων ἃ ἐπίσταται. πολλὴ ἀνάγκη ἐστὶν ἐννοεῖται τὸ ὑποκείμε. ἔχειν ἂν δοῦναι λόγον. βουλοίμην μέντων (μέντοι ἂν) τὸ πλήρες θὰ ἦτο: βουλοίμην μέντοι ἂν ἔχειν πάντας διδόναι λόγον περὶ τούτων κ.τ.λ. μὴ οὐκέτι ἢ πλαγία ἐνδοιαστικὴ πρὸτ. ἐκ τοῦ φοβοῦμαι. ἀπόλλυμεν ἂ' πληθ. πρόσ. ὁριστ. ἐνεστώτος τοῦ ρήμ. ἀπόλλυμι. ἐλαθὼν οὐδὲν εἰπὼν ἢ μετοχὴ εἶναι κατηγορηματικὴ ἐκ τοῦ ἐλαθὼν, ὅπερ ἐξηγεῖται: μὲ ἐπίρρημα=λεληθότως, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβω, ἢ δὲ μετοχὴ μὲ ρήμα=εἶπον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XXII. — Ἑρμηνεία

* Ἀρὰ γε λοιπόν, εἶπεν, τοιουτοτρόπως ἔχει εἰς ἡμᾶς τὸ πρᾶγμα, ὃ Σιμμία; ἐὰν μὲν ὑπάρχουν, ὅσα συνήθως ἐπαναλαμβάνομεν ἐν τῇ ὁμιλίᾳ μας (θρυλοῦμεν), δηλαδὴ καὶ κάποιο ὥραϊον καὶ ἀγαθὸν καὶ ὅλη ἡ τοιαύτη ἰδέα τῶν ὄντων (ἢ οὐσία) καὶ μὲ αὐτὴν συσχετίζομεν (καὶ ἐπὶ ταύτην ἀναφέρομεν) ὅλα τὰ αἰσθητὰ ὄντα (πάντα τὰ ἐκ τῶν αἰσθήσεων), ἀνευρίσκοντες αὐτήν, ὑπάρχουσιν πρωτίτερα, ὥς ἰδικήν μας, καὶ παρομοιάζομεν [συγκρίνομεν] (ἀπεικάζομεν) αὐτὰ [τὰ αἰσθητὰ] μὲ ἐκείνην, εἶναι ἀναγκαῖον τοιουτοτρόπως, ὅπως καὶ αὐτὰ εἶναι, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ εἶναι καὶ ἡ ἰδική μας ψυχὴ, καὶ πρὸ τοῦ νὰ γεννηθῶμεν ἡμεῖς· ἐὰν δὲ δὲν ὑπάρχουν αὐτὰ [τὰ ἐκ τῶν αἰσθήσεων] ματαίως (ἄλλως) ὁ λόγος ἦθελεν ἔχει λεχθῆ; * Ἀρὰ γε τοιουτοτρόπως ἔχει τὸ πρᾶγμα καὶ εἶναι ἐξ ἴσου ἀνάγκη καὶ [αὐτὰ δηλαδὴ αἱ ἰδέαι] νὰ ὑπάρχουν καὶ αἱ ψυχαί μας πρὸ τοῦ νὰ γεννηθῶμεν ἡμεῖς (πρὶν ἡμᾶς γεγονέναι), καὶ ἐὰν δὲν ὑπάρχουν αὐτὰ (δηλ. αἱ ἰδέαι τῶν ὄντων) οὔτε καὶ αὐτὰ ἐδῶ (δηλ. ἡ προ-

ὑπαρξίς τῆς ψυχῆς ἡμῶν); ὑπερβολικά (ὑπερφυῶς), ὃ Σωκράτης, εἶπεν ὁ Σιμμίας, μοῦ φαίνεται, ὅτι ἡ ἰδία ἀνάγκη εἶναι καὶ εἰς ὥραιον συμπέρασμα βεβαίως (εἰς καλὸν γε) καταλήγει ἢ συζήτησίς μας (ὁ λόγος), δηλαδή εἰς τὸ ὅτι καθ' ὅμοιον τρόπον ὑπάρχει ἡ ψυχὴ μας, πρὸ τοῦ νὰ γεννηθῶμεν ἡμεῖς, καὶ ἡ ἰδέα (ἡ οὐσία) τὴν ὁποίαν σὺ τώρα ἀναφέρεις.—Διότι ἐγὼ τοῦλάχιστον δὲν ἔχω τίποτε τόσον ὀλοφάνερον (οὕτως ἐναργές), ὅπως εἶναι τοῦτο, τὸ ὅτι δηλαδή καὶ ὅλα τὰ τοιαῦτα ὑπάρχουν καθ' ὁλοκληρίαν [ἐν τῇ πλήρει σημασίᾳ τῆς λέξεως] (ὡς οἶόν τε μάλιστα), δηλαδή καὶ ἡ ἰδέα τοῦ ἀγαθοῦ καὶ ὅλα τὰ ἄλλα, τὰ ὅποια τώρα πρὸ ὀλίγου (νῦν δὲ) σὺ ἔλεγες· καὶ καὶ θῶς τοῦλάχιστον φρονῶ (καὶ ἔμοιγε δοκεῖ) ἀρκετὰ (ἰκανῶς) ἔχει ἀποδειχθῆ τὸ πρᾶγμα. Τί ὅμως λοιπὸν φρονεῖ ὁ Κέβης (τί δὲ δὴ Κέβητι δοκεῖ); εἶπεν ὁ Σωκράτης· διότι εἶναι ἀνάγκη νὰ πείθωμεν τὸν Κέβητα. — Ἀρκετὰ ἔχει ἀποδειχθῆ, εἶπεν ὁ Σιμμίας, καθὼς ἐγὼ τοῦλάχιστον νομίζω (ὡς ἔγωγε οἶμαι)· καίτοι εἶναι ἰσχυρογνωμονέστατος ἄνθρωπος εἰς τὸ νὰ δυσπιστῇ (ἀπιστεῖν) εἰς τοὺς λόγους. Ἀλλὰ νομίζω, ὅτι ἀρκούντως (οὐκ ἐνδεῶς) ἔχει τοῦτο πείσει (πεπείσθαι) αὐτόν, ὅτι ὑπῆρχεν ἡ ψυχὴ μας, πρὸ τοῦ νὰ γεννηθῶμεν ἡμεῖς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Εἰ μὲν ἔστιν... ἀναγκαῖόν ἐστιν... ὑποθετ. λόγος α' εἶδους. καλὸν τέ τι καὶ ἀγαθὸν καὶ πᾶσα ἡ τοιαύτη οὐσία ἐπεξήγησις τοῦ ἃ θρυλοῦμεν ἡμετέραν οὖσαν ἢ μέτοχὴ εἶναι κατηγορηματ. ἐκ τοῦ ἀνευρίσκοντες. ἐκείνη ἀντικ. τοῦ ἀπεικάζομεν. καὶ τὴν ἡμετέραν ψυχὴν εἶναι ὑποκεῖμ. τοῦ ἀπροσ. ἀναγκαῖόν ἐστιν. εἰ δὲ μὴ ἔστι ταῦτα, ἄλλως ἂν εἴη εἰρημένος ὁ λόγος οὗτος; ὑποθετ. λόγος α' εἶδους. ταῦτά τε εἶναι καὶ τὰς ἡμετέρας ψυχάς. ὑποκεῖμ. τῆς ἀπροσώπου ἐκφράσεως ἀνάγκη ἐστὶ. ὑπερφυῶς ποσοτικός προσδιορισμὸς τοῦ δοκεῖ, ὅπερ ἐδῶ εἶναι προσωπικόν, ἔχον ὡς ὑποκ. τὸ ἢ αὐτὴ ἀνάγκη. εἰς τὸ ὁμοίως εἶναι... εἶναι ἐπεξήγησις τοῦ εἰς καλὸν καταφεύγει ὁ λόγος. τὸ πάντα τὰ τοιαῦτ' εἶναι ἐπεξήγ. τοῦ τοῦτο, ὅπως καὶ τὰ καλὸν τε καὶ ἀγαθὸν καὶ τᾶλλα πάντα εἶναι ἐπεξήγ. τοῦ πάντα τὰ τοιαῦτα. τί δὲ δὴ Κέβητι; ἐνν. δοκεῖ. πείθειν ὑποκ. τοῦ δεῖ. πρὸς τὸ ἀπιστεῖν προσδιορισμὸς τὴν ἀναφορᾶς. τοῖς λόγοις ἀντικ. αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XXIII. — Ἑρμηνεία.

Ἐὰν ὅμως (μέντοι) καὶ ὅταν ἀποθάνωμεν, θὰ ὑπάρχῃ ἀκόμη ἡ ψυχὴ ἡμῶν, οὔτε καὶ εἰς ἐμὲ αὐτὸν φαίνεται, ὃ Σωκράτης, ὅτι ἔχει ἀποδειχθῆ (ἀποδεδειχθαι)· ἀλλ' ἀκόμη ἐναντιώνεται (ἐνέστηκεν) ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον τώρα πρὸ ὀλίγου (νῦν δὲ) ἔλεγεν ὁ Κέβης, δηλαδή

ἐκεῖνο τὸ ἐπιχείρημα ποὺ προβάλλουν οἱ πολλοὶ (τὸ τῶν πολλῶν), μήπως δηλαδὴ (ὅπως μὴ) ὅταν αποθνήσκῃ ὁ ἄνθρωπος διασκορπίζεται [ἐξυφανίζεται] (διασκεδάννυται) ἡ ψυχὴ καὶ μήπως τοῦτο [ὁ διασκορπισμὸς] εἶναι (ἢ) τὸ τέλος τῆς υπάρξεώς της (τέλος τοῦ εἶναι). Διότι τί ἐμποδίζει (τί γὰρ κωλύει) νὰ γεννᾶται μὲν αὕτη καὶ νὰ συνίσταται ἀπὸ διαφορετικὰ τινα στοιχεῖα (ἄλλοθεν ποθεν) [ἂψ ὅσα εἶναι τὸ σῶμα], πρὸ τοῦ νὰ εἰσέλθῃ αὕτη εἰς ἀνθρώπινον σῶμα, ὅταν δὲ ἔλθῃ εἰς αὐτὸ καὶ ἀποχωρίζεται (ἀπαλλάττεται) ἀπ' αὐτό, τότε καὶ αὕτη ν' αποθνήσκῃ καὶ νὰ χάνεται; Καλὰ εὖ τὰ λέγεις, εἶπεν ὁ Κέβης, ὦ Σιμμία. Διότι φαίνεται νὰ ἔχῃ ἀποδειχθῇ τρόπον τινα (ὥσπερ) τὸ ἥμισυ ἐκείνου, τὸ ὁποῖον πρέπει ν' ἀποδειχθῇ, ὅτι δηλαδὴ πρὸ τοῦ νὰ γεννηθῶμεν ἡμεῖς, ὑπῆρχεν ἡ ψυχὴ μας· εἶναι δὲ ἀνάγκη νὰ ἀποδείξωμεν ἀκόμη (προσαποδείξαι), ὅτι καὶ ὅταν ἀποθάνωμεν θὰ ὑπάρχῃ ἐξ ἴσου (οὐδὲν ἦττον ἔσται) ὅπως καὶ πρὸ τοῦ νὰ γεννηθῶμεν (ἢ πρὶν γενέσθαι). ἐὰν πρόκειται (εἰ μέλλοι) νὰ εἶναι τελεία (τέλος ἔχειν) ἡ ἀπόδειξις. Ἔχει μὲν ἀποδειχθῇ, ὦ Σιμμία καὶ Κέβης, εἶπεν ὁ Σωκράτης, καὶ τώρα, ἐὰν θέλετε νὰ συνενώσητε (συνδεῖναι εἰς ταῦτόν) καὶ αὐτὴν τὴν τελευταίαν ἀπόδειξιν τοῦτόν τε τὸν λόγον) καὶ ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον πρὸ αὐτοῦ παρεδέχθημεν (ὡμολογήσαμεν), τὸ ὅτι δηλαδὴ γίνεται πᾶν τὸ ἔχον ζῶν (τὸ ζῶν) ἐκ τοῦ ἀποθανόντος. Διότι ἐὰν μὲν ὑπάρχῃ ἡ ψυχὴ καὶ πρὸ τοῦ νὰ γεννηθῶμεν (καὶ πρότερον), εἶναι δὲ ἀναγκαῖον εἰς αὐτὴν ἐρχομένην εἰς τὴν ζῶν (ἰούση εἰς τὸ ζῆν) καὶ γεννωμένην νὰ μὴ γεννᾶται ἀπὸ οὐδεμίαν ἄλλην πηγὴν (μηδαμῶθεν ἄλλοθεν) παρὰ ἀπὸ τὸν θάνατον καὶ ἀπὸ τὴν θνησιμότητα, πῶς δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπάρχῃ αὕτη, καὶ ὅταν ἀποθάνῃ, ἂψ οὐ βέβαια (ἐπειδὴ γε) πρέπει νὰ εἰσέλθῃ αὕτη πάλιν εἰς τὴν ζῶν; Ἔχει ἀποδειχθῇ μὲν λοιπὸν καὶ τώρα, ὅπως ἀκριβῶς ἔχει λεχθῇ ἀπὸ ἡμᾶς προηγουμένως (ὅπερ λέγεται).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Εἰδὲ μοι ἔσται.—οὐδὲ αὐτῷ μοι δοκεῖ ἀποδεδείχθαι ὑποθετ. λόγος α'. εἶδος ἀποδεδείχθαι ὑποκ. τοῦ ἀπροσ. δοκεῖ. ἐνέστηκεν παρακείμε. τοῦ ὁ. ἐνίσταμαι. τὸ τῶν πολλῶν ἐπεξηγήσις τοῦ ὁ νῦν δὴ Κέβης ἔλεγε. ὅπως μὴ διασκεδάννυται ἡ ψυχὴ πλαγίᾳ ἐρωτήμ. πρῶτ. ἐκ τοῦ ἐνέστηκεν, ὁμοίως καὶ ἡ ἐπομένη μὴ καὶ τοῦτο ἢ τέλος τοῦ εἶναι. τέλος εἶναι κατηγορ. τοῦ τοῦτο. Τί γὰρ κωλύει... εὐθεῖα ἐρωτήμ. πρῶτ. ξυνίστασθαι καὶ εἶναι καὶ τὰ κατωτέρω τελευτᾶν καὶ διαφθεῖρεσθαι εἶναι τελικὰ ἀπαρέμφ., ἐξαργετώμενα ἐκ τοῦ τί κωλύει. πρὶν ἀφικέσθαι χρόν. πρῶτ., ἐτέθη δὲ τὸ πρὶν μετ' ἀπαρέμφ., ἐπειδὴ προηγείται καταφατικὴ κυρία πρότασις. τί κωλύει... ἀποδεδείχθαι ὑποκ. τοῦ ἀπροσ. φαίνεται. οὐ γενικὴ διαιρετική. προσαποδείξαι,

ἐπίσης ὑποκ. τοῦ δεῖ. ἢ πρὶν γενέσθαι β'. ὅρος συγκρίσεως ἐκ τοῦ οὐδὲν ἦττον. συνθεῖναι. ἀπαρέμφ. ἐνεργ. ἀόρ. β' τοῦ ῥήματος συντίθημι. τὸ γίγνεσθαι . . . ἐπεξηγήσεις τοῦ τοῦτόν τε τὸν λόγον καὶ ὃν πρὸ τούτου ὠμολογήσαμεν. εἰ γὰρ ἔστι μὲν ἡ ψυχὴ. . . πῶς οὐκ ἀνάγκη αὐτὴν. . . ὑποθετ. λόγος α'. εἰδους. ἰούση δοτ. ἐνικ. θηλ. γένους τῆς μετοχῆς τοῦ ἔρχομαι. ἰὼν—ἰούσα—ἰόν. ἰούση καὶ γιγνομένη ὑποθετικαὶ μετοχαί. γίγνεσθαι μηδαρμόθεν ἄλλοθεν ὑποκείμε. τοῦ ἀπρος. ἀνάγκη ἐστί. πῶς οὐκ ἀνάγκη ἐστὶν αὐτὴν εἶναι εὐθεῖα ἐρωτημ. πρὸτ., τὸ εἶναι ὑποκ. τοῦ ἀπρος. ἀνάγκη ἐστί, ἐπίσης τὸ γίγνεσθαι ὑποκ. τοῦ δεῖ. ὅπερ λέγεται ἐτέθη ὁ ἐνεστώς ἀντὶ τοῦ παρακαίμ. εἴρηται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XXIV.—Ἑρμηνεία.

Ἐν τούτοις ὅμως νομίζω, ὅτι καὶ σὺ καὶ ὁ Σιμμίας εὐχαρίστως ἠθέλατε ἐξετάσει [ἠθέλατε βασανίσει] ἀκόμη περισσότερον [ἀπὸ ὅσον μέχρι τοῦδε ἠρευνήσαμεν] (διαπραγματεύσασθαι ἔτι μᾶλλον) τὸν λόγον καὶ ὅτι φοβεῖσθε (δεδιέναι) ἐκείνου, τὸ ὅποιον φοβοῦνται τὰ παιδιά, μήπως ἐν τῇ πραγματικότητι (ὡς ἀληθῶς) ὁ ἄνεμος μόλις βγαίνει αὐτῇ [ἢ ψυχῇ] ἀπὸ τοῦ σώματος (ἐκβαίνουσας) τὴν φυσῶν κατὰ διαφόρους διευθύνσεις καὶ τὴν διασκορπίῃ (καὶ διασκεδάνυσαι), καὶ μάλιστα (ἄλλωστε) ὅταν κατὰ τύχην (τύχη) κανεὶς ἀποθνήσκῃ οὐχὶ μὲ ἔλλειψιν ἀνέμου (ἐν νηνεμίᾳ) ἀλλὰ μὲ πολὺν μεγάλον (μεγάλῳ τινί) ἄνεμον. Καὶ ὁ Κέβης ἀφ' οὗ ἐγέλασεν ἐπάνω εἰς αὐτὸ (ἐπιγελάσας) προσπάθησον (πειρῶ), ὃ Σωκράτη, νὰ μεταπειθῇς (ἀναπειδεῖν) ἡμᾶς, ὡς φοβουμένους (ὡς δεδιότων) ἢ καλύτερον (μᾶλλον δὲ) ὅχι, διότι ἡμεῖς φοβούμεθα, ἀλλ' ἴσως ἐνυπάρχει (ἐνι—ἐνεστι) καὶ μεταξύ μας (ἐν ἡμῖν) κάποιος, ὁ ὁποῖος ἔχει τοὺς τοιοῦτους φόβους· αὐτὸν λοιπὸν προσπάθει (πειρῶ) νὰ μεταπειθῇς διὰ νὰ μὴ φοβῇται (μὴ δεδιέναι) τὸν θάνατον, καθὼς ἀκριβῶς τὰ φόβητρα [τὰ σκιάχτρα] (τὰ μορμολύκεια). Ἀλλὰ πρόει (χρή), εἶπεν ὁ Σωκράτης, νὰ ψάλωμεν χάριν αὐτοῦ ἐπὶ φῶς [μαγικὰ ἔσματα πρὸς θεραπείαν νόσων, ἐδῶ δὲ ἐννοεῖ τοὺς φιλοσοφικοὺς λόγους πρὸς θεραπείαν πασχούσης ψυχῆς] (ἐπάδειν) καθ' ἑκάστην ἡμέραν, μέχρις ὅτου θέλετε θεραπεύσῃ αὐτὸν διὰ τῶν ἐπὶ φῶς (ἕως ἂν ἐξεπάσητε). Ἀλλ' ἀπὸ ποῦ, ὃ Σωκράτη, εἶπεν, θὰ λάβωμεν (ληψόμεθα) ἱκανὸν θεραπευτὴν διὰ τῶν τοιούτων ἐπὶ φῶς ἀφ' οὗ σύ, εἶπεν, ἐγκαταλείπεις ἡμᾶς (ἀπολείπεις ἡμᾶς); Εἶναι μὲν μεγάλη ἡ Ἑλλάς, εἶπεν, ὃ Κέβης, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐνυπάρχουν ἱκανοὶ ἄνδρες, πολλὰ δὲ εἶναι καὶ τὰ γένη τῶν βαρβάρων, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων

ὄλων πρέπει νὰ ἐρευνήσωμεν ἐπιμελῶς (χρὴ διερευνᾶσθαι), ἀναζητοῦντες νὰ εὕρωμεν τοιοῦτον ἱατροφιλόσοφον (ἐπωδόν), χωρὶς μῆτε χρήματα νὰ λυπούμεθα (μῆτε φειδομένους) μῆτε κόπους, διότι δὲν ὑπάρχει ἄλλο τι εἰς τὸ ὁποῖον ἠθέλετε δαπανᾶ (ἀναλοίσκοιτ' ἂν) καταλλήλοτερον (εὐκαιρότερον) χρήματα. Πρέπει δὲ νὰ προβαίνετε εἰς τὴν ζήτησιν αὐτῶν ἀναμεταξύ σας (μετ' ἀλλήλων)· διότι ἴσως οὐδὲ εὐκόλως ἠθέλετε εὕρει (εὔροιτ' ἂν) ἄλλους, οἱ ὅποιοι θὰ ἠδύναντο νὰ κάμνουν τὸ ἔργον τοῦτο καλύτερον ἀπὸ σᾶς. Ἄλλ' αὐτὰ μὲν θὰ γίνουν (ὑπάρξει), εἶπεν ὁ Κέβης· ἐκεῖ δὲ ὅπου (ὅθεν) διεκόψαμεν τὸν λόγον μας (ἀπελίπομεν), ἃς ἐπανέλθωμεν, ἐὰν σὲ εὐχαριστῇ [ἐπιδιοκιμάζῃς] τοῦτο (εἰ σοὶ ἔστιν ἡδομένω). Ἄλλ' ὅμως θὰ μοῦ εἶναι βεβαίως εὐχάριστον τοῦτο (ἀλλὰ μὴν ἡδομένω μοι ἔσται)· διότι πῶς ὄχι (πῶς γὰρ οὐ μέλλει); Καλὰ εἶπε, τὰ λέγεις.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ἂν διαπραγματεύσασθαι καὶ δεδιέναι εἰδικὰ ἀπαρέμφата ἐκ τοῦ δοκεῖς. μὴ ὡς ἀληθὺς... διαφυσὸς καὶ διασκεδάννυσιν πλάγιοι. (ἐνδοιαστικαί) ἐρωτηματ. προτάσεις ἐξαρτώμεναι ἐκ τοῦ φόβου σημαντ' ὀήματος δεδιέναι. ἀποδνησίων κατηγορ. μετοχή ἐκ τοῦ τύχη τις πειρῶ. β'. ἐνικ. πρόσ. προστακτ. ἐνεσθίτος τοῦ ῥ. πειράσθαι—ῶμαι. ὡς δεδιότων ἀντὶ τῆς ἀπολύτου κατὰ γενικὴν μετοχῆς αὐτῆς. ἔπρεπε νὰ εἶναι ὡς δεδιότας διὰ νὰ συμφωνήσῃ μὲ τὸ ἀντικειμ. τοῦ ἀναπείδειν, τὸ ἡμᾶς.—ἐνι=ἐνεστι. τὸν θάνατον καὶ τὰ μορμολύκεια ἀντικείμενα τοῦ μὴ δεδιέναι. ἐπάδειν ὑποκείμε. τοῦ ἀπρος. χρή. ἕως ἂν ἐξεπάρσῃτε χρόν. ὑποθ. πρότ. ἐνεῖσι γ'. πληθ. πρόσ. ὀριστ. ἐνεστ. τοῦ ἐνεμι. διερευνᾶσθαι ὑποκείμε. τοῦ ἀπρος. χρή. μῆτε φειδομένους τροπ. μετοχή. εἰς ὅ,τι ἂν ἀναλίσκοιτο ὑποθετ. ἀναφορ. πρότ. ὡν β'. ὁρος τῆς συγκρίσεως ἐκ τοῦ πολλόν. ὅθεν ἀπελίπομεν ἀναφορ. πρότ. ἐπανέλθωμεν προτρεπτ. ὑποτακτικῇ. εἰ σοὶ ἡδομένω ἔστιν—ἐπανέλθωμεν. ὑποθετ. πρότ. α'. εἰδους. ἀλλὰ μὴν ἡδομένω μοι ἐνν. τὸ ῥ. ἔσται. πῶς οὐ γὰρ οὐ μέλλει ἐνν. ἡδομένω μοι εἶναι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XXV.— Ἑρμηνεία.

Λοιπὸν κάτι τοιοῦτον, εἶπεν οὗτος ὁ Σωκράτης, πρέπει ἡμεῖς νὰ ἐρωτήσωμεν ἡμᾶς αὐτοὺς (ἐαυτούς), εἰς ποῖον ἄρα γε πρᾶγμα (τῷ ποίῳ τινί) ἀρμόζει (προσῆκει) νὰ πάσχη αὐτὸ τὸ πάθημα, δηλαδὴ τὸ νὰ διασκορπίζεται (τὸ διασκεδάννυσθαι) καὶ διὰ ποῖον ἄρα γε ἀρμόζει νὰ φοβούμεθα (δεδιέναι), μήπως πάθη αὐτὸ τὸ πάθημα καὶ εἰς ποῖον ὄχι· καὶ ὕστερον ἀπ' αὐτὸ πρέπει πάλιν νὰ ἐξετάσωμεν (ἐπισκέψασθαι), εἰς ποῖαν ἐκ τῶν δύο τούτων κατηγοριῶν (πότερον) ἀνήκει ἡ ψυχὴ [δηλ. εἰς ἐκεῖνα ποῦ διασκορπίζονται ἢ εἰς ἐκεῖνα

ποῦ δὲν διασκορπίζονται], καὶ ἀπ' αὐτὰ [ποῦ θὰ ἐξετάσωμεν] νὰ ἔχωμεν θάρρος (θαρρεῖν) ἢ νὰ ἔχωμεν φόβους διὰ τὴν ψυχὴν μας; Ἀληθῆ, εἶπε, λέγεις. Ἄρα γε λοιπὸν εἰς μὲν τὸ συντεθὲν ἐκ πολλῶν στοιχείων καὶ ὃν σύνθετον ἐκ φύσεως ἀρμόζει νὰ πάσχη τὸ πάθημα τοῦτο, νὰ διαιρεθῇ δηλαδὴ κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον (ταύτῃ), κατὰ τὸν ὁποῖον συνετέθη, ἐὰν δέ τι κατὰ τύχην εἶναι ἀσύνθετον, εἰς αὐτὸ μόνον ἀρμόζει (προσῆκει) ὑπὲρ πᾶν ἄλλο (εἴπερ τῷ ἄλλῳ) νὰ πάσχη τὸ πάθημα αὐτὸ; Νομίζω ὅτι τοιοιτοτρόπως ἔχει τὸ πρᾶγμα, εἶπεν ὁ Κέβης. Λοιπὸν, ὅσα ἀκριβῶς εἶναι πάντοτε τὰ ἴδια καὶ κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον [ἀναλλοίωτα] (κατὰ ταῦτά καὶ ὡσαύτως ἔχει, ταῦτα πρὸ πάντων (μάλιστα) σοῦ φαίνεται (δοκεῖ σοι) ὅτι εἶναι φυσικὸν (εἰκὸς εἶναι) νὰ εἶναι τὰ ἀσύνθετα, ἐκεῖνα δὲ [τοῦναντίον] τὰ ὁποῖα ἄλλοτε κατ' ἄλλον τρόπον (ἄλλως) ἔχουν καὶ οὐδέποτε εἶναι τὰ ἴδια (κατὰ ταῦτά), ὅτι ταῦτα εἶναι τὰ σύνθετα; Ἐγὼ τοῦλάχιστον τοιοιτοτρόπως φρονῶ (ἔμοιγε δοκεῖ οὕτως). Ἄς ἐπανέλθωμεν λοιπὸν (ἴωμεν δὴ), εἶπεν, εἰς τὴν ἐξέτασιν τούτων, εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν ὁποίων (ἐφ' ᾧπερ) προέβημεν (ἐνν. ἡλδομεν) κατὰ τὴν προηγουμένην συζητήσιν ἡμῶν (ἐν τῷ ἔμπροσθεν λόγῳ). Αὕτῃ ἡ ἰδέα (ἡ οὐσία), διὰ τὴν ὑπαρξιν τῆς ὁποίας (ἥς) ὡς ὁρισμὸν δίδομεν τὸν τοῦ εἶναι κατὰ τὰς διαλογικὰς ἡμῶν συζητήσεις (καὶ ἐρωτῶντες καὶ ἐρωτῶμενοί), ποῖον ἐκ τῶν δύο (πότερον) πάντοτε εἶναι ἡ ἰδία (ὡσαύτως αἰεὶ ἔχει κατὰ ταῦτά) ἢ εἰς ἄλλας περιπτώσεις (ἄλλοτε) ἔχει ἄλλως; Αὕτῃ ἡ ἰδέα τῆς ἰσότητος (αὐτὸ τὸ ἴσον), αὕτῃ ἡ ἰδέα τοῦ ὠραίου (αὐτὸ τὸ καλόν), ἐν γένει ἐκάστη ἐκ τῶν ἰδεῶν αὐτῶν (αὐτὸ ἕκαστον ὃ ἔστιν), μήπως ἄρα γε (μήποτε) ἐπιδέχεται (ἐνδέχεται) καμμίαν μεταβολήν, ἔστω καὶ τὴν ἐλάχιστην (καὶ ἡντιοῦν); ἢ πάντοτε ἐκάστη ἰδέα ἐξ αὐτῶν (ἕκαστον αὐτῶν, ὃ ἔστιν), ἐπειδὴ εἶναι ἀπλῇ [ὄχι σύνθετος] (μονοειδὲς ὢν) αὕτῃ καθ' ἑαυτήν, εἶναι πάντοτε ἡ ἰδία καὶ οὐδέποτε κατ' οὐδένα τρόπον (οὐδαμῇ) οὐδόλως ἐπιδέχεται μεταβολήν (ἀλλοίωσιν); κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον (ὡσαύτως), εἶπεν ὁ Κέβης, εἶναι ἀνάγκη νὰ εἶναι ἡ ἰδία (κατὰ ταῦτά ἔχειν), ὦ Σωκράτη. Τί δὲ φρονεῖς διὰ τὸ πλῆθος τῶν αἰσθητῶν πραγμάτων (τί οἶει περὶ τῶν πολλῶν), παραδείγματος χάριν (οἶον) τῶν ἀνθρώπων ἢ τῶν ἵππων ἢ ἐνδυμάτων ἢ ἄλλων τοιούτων οἷωνδῆποτε (ὠντινωνοῦν) δηλαδὴ ἢ τῶν ἴσων ἢ τῶν ὠραίων ἢ ὅλων, ποῦ ἔχουν τὸ ἴδιον ὄνομα τῆς ἰδέας (τῶν ὁμωνύμων); Ἄρα γε τὰ ἴδια εἶναι (κατὰ ταῦτά ἔχει) ἢ ὅλως ἀντιθέτως (ἢ πᾶν τοῦναντίον) πρὸς ἐκεῖνα [τὰς ἰδέας] οὔτε αὐτὰ μὲ τὸν ἑαυτὸν τῶν οὔτε καμμίαν φορὰν μεταξύ των (ἀλλήλοισ), διὰ νὰ εἴπω συντόμως, οὐδόλως εἶναι τὰ

ἴδια (οὐδαμῶς κατὰ ταύτά) ; Ἐτσι πάλιν ἔχει τὸ πρᾶγμα, εἶπεν ὁ Κέβης· οὐδέποτε εἶναι τὰ ἴδια. Λοιπὸν αὐτὰ μὲν τὰ αἰσθητὰ δύνασαι νὰ τὰ πιᾷς καὶ διὰ τῆς ἀφῆς (κᾶν ἄψαιο) καὶ δύνασαι νὰ τὰ ἴδῃς (κᾶν ἴδοις) καὶ διὰ τῶν ἄλλων αἰσθήσεων δύνασαι ν' ἀντιληφθῇς (κᾶν ταῖς ἄλλαις αἰσθήσεσιν αἰσθοιο ἄν), ἐνῶ τὰ ἄλλα τὰ ὅποια εἶναι τὰ ἴδια (τῶν κατὰ ταύτὰ ἐχόντων) δὲν εἶναι δυνατὸν (οὐκ ἔστιν) νὰ τὰ συλλάβῃς [νὰ τὰ ἀντιληφθῇς] δι' ἄλλου μέσου παρὰ μόνον διὰ τῆς καθαρᾶς διανοητικῆς ἐνεργείας (τῷ λογισμῷ τῆς διανοίας), ἀλλ' εἶναι τὰ τοιαῦτα ἄμορφα καὶ ὄχι ὁρατά ; Καθ' ὅλοκληρίαν, εἶπε, λέγεις ἀληθῆ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ἐρέσθαι ἀπαρέμφ. μέσ. ἀορ. β'. τοῦ ῥήμ. ἐρωτῶ. τὸ διασκεδάννυσθαι ἐπεξηγήσεις τοῦ τοῦτο τὸ πάθος πάσχειν ἐρέσθαι καὶ δεδιέναι ὑποκείμενα τοῦ ἀπρος. δεῖ. μὴ πάθη πλαγία (ἐνδοιαστική) ἐρωτημ. πρὸτ., ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ φόβου σημαντικοῦ ῥήμ. δεδιέναι. οὐ = οὐ δεῖ δεδιέναι. ἐπεσκέψασθαι καὶ αὐτὸ εἶναι ὑποκείμεν. τοῦ αὐτοῦ ὡς ἀνωτέρω ἀπρος. ῥήμ. δεῖ, ὁμοίως καὶ τὰ ἀπαρέμφ. θαρρεῖν καὶ δεδιέναι. πάσχειν ὑποκ. τοῦ ἀπροσώπου προσήκει. διαιρεθῆναι ἐπεξηγ. τοῦ τοῦτο πάσχειν. ταύτη, ἥπερ τροπ. προσδιορισμοί. ὃν κατηγορημ. μετ. ἐκ τοῦ τυγχάνει. μὴ πάσχειν καὶ αὐτὸ ὑποκ. τοῦ ἀπροσώπου προσήκει. εἶπερ τῷ (= τινὶ) ἄλλῳ ἐνν. προσήκει καὶ σημαίνει = ὑπὲρ πᾶν ἄλλο. οὕτως ἔχειν ὑποκ. τοῦ δοκεῖ. εἶναι τὰ ἀξύνδετα ὑποκ. τοῦ ἀπρος. εἰκός ἐστι. ὥμοιγε δοκεῖ οὕτως ἐνν. ἔχειν. ἴωμεν προτρεπ. ὑποτακτ. ἐφ' ἧπερ ἐνν. τὸ ῥήμα ἤλδομεν. μονοειδὲς ὃν ἢ μετοχὴ ὃν εἶναι αἰτιολογική. οὐδαμῇ οὐδαμῶς τροπικοὶ προσδιορισμοί, τεθέντες ἀμφοτέρω πλεοναστικῶς. κατὰ ταῦτά ἔχειν ὑποκ. τοῦ ἀνάγκη ἐστί. τί δὲ τῶν πολλῶν = τί δὲ οἷε ἡ δοκεῖ σοι περὶ τῶν πολλῶν. ἐκείνοις ἀντικείμεν. τοῦ πᾶν τούναντίον. ἄψαιο β'. ἐνικ. πρὸς. ἀορ. τοῦ ἄπτομαι. ὅτῳ ἄλλῳ δοτ. ὁργανική. ἐπιλάβοιο β'. ἐνικ. πρὸς. ἀορ. β'. τοῦ ἐπιλαμβάνομαι. τῷ τῆς διανοίας λογισμῷ ὁμοίως δοτ. ὁργανική.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XXVI.—Ἑρμηνεία

Θέλεις (βούλεις) λοιπὸν νὰ παραδεχθῶμεν (θῶμεν) δύο εἴδη τῶν ὄντων, τὸ μὲν ἐν ὁρατόν, τὸ δὲ ἄλλο ἀόρατον (ἀειδές)· ἃς παραδεχθῶμεν (θῶμεν) εἶπε. Καὶ τὸ μὲν ἀόρατον νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι πάντοτε εἶναι τὸ ἴδιον (κατὰ ταύτὰ ἔχον) τὸ δὲ ὁρατὸν οὐδέποτε τὸ ἴδιον ; Καὶ τοῦτο, εἶπεν, ἃς παραδεχθῶμεν. Ἐλα λοιπόν, εἶπεν αὐτός, δὲν εἶναι ἀληθές (ἄλλο τι ἐστίν), ὅτι ἐκ τῶν συστατικῶν ἡμῶν (ἡμῶν αὐτῶν) τὸ μὲν ἐν εἶναι τὸ σῶμα, τὸ δὲ ἄλλο ἢ ψυχὴ ;

οὐδὲν ἄλλο, εἶπεν. Πρὸς ποῖον ἐκ τῶν δύο (ποτέρῳ) λοιπὸν εἶδος ἡθέλομεν παραδεχθῆ (φαῖμεν ἄν), ὅτι συγγενέστερον εἶναι τὸ σῶμα; Εἰς πάντα εἶναι βεβαίως (γε) τοῦτο φανερόν, ὅτι εἶναι συγγενέστερον πρὸς τὸ ὁρατόν. Τὶ δὲ εἶναι ἡ ψυχὴ; εἶναι ὁρατὸν ἢ ἀόρατον; δὲν εἶναι τοῦλάχιστον ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ὁρατὸν εἶπεν, ὦ Σωκράτη. Ἄλλ' ἡμεῖς βεβίως καὶ τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα ὀνομάζομεν ὥς πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν [ἀποβλέποντες εἰς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν] ἢ φαντάζεσθαι (ἢ οἶει), ὅτι ἐκάμνομεν τὴν διάκρισιν αὐτὴν ὥς πρὸς ἄλλην φύσιν [ἀποβλέποντες εἰς ἄλλην φύσιν]; βεβαίως ὥς πρὸς τὴν φύσιν τῶν ἀνθρώπων. Τὶ δὲ λέγομεν περὶ τῆς ψυχῆς; ὅτι αὕτη εἶναι ὁρατὸν ἢ ἀόρατον; οὐχὶ ὁρατόν. Ἐπομένως (ἄρα) εἶναι ἀόρατον; Ναί. Ὡστε ὁμοιότερον πρᾶγμα ἀπὸ τὸ σῶμα πρὸς τὸ ἀόρατον εἶναι ἡ ψυχὴ, τὸ σῶμα ὁμοιότερον πρὸς τὸ ὁρατόν· εἶναι πᾶσα ἀνάγκη τοιοῦτοτρόπως νὰ ἔχη τὸ πρᾶγμα, ὦ Σωκράτη.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Θῶμεν ὑποτακτ. ἐνεργ. ἄορ. β'. τοῦ ῥ. τίθημι, εἶναι ἀπορηματική ὑποτακτ., προηγείται δὲ αὐτῆς συνήθως τὸ βούλει, βούλεσθε, θέλεις κ.τ.λ. ἡμῶν αὐτῶν γεν. διαίρει. εἰς τὸ σῶμα καὶ ψυχὴ. οὐκ ὑπ' ἀνθρώπων ποιητ. αἰτιον εἰς τὸ ὁρατόν. τῇ τῶν ἀνθρώπων φύ. προσδιορ. τῆς ἀναφορᾶς. σώματος β'. ὅρος συγκρίσεως εἰς τὸ ὁμοιότερον. πᾶσα ἀνάγκη ἐνν. ὑποκ. ὁμοιότερον εἶναι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XXVII.—Ἑρμηνεία

Λοιπὸν καὶ τὸ ἐξῆς πρωτύτερα (πάσαι) ἐλέγομεν, ὅτι δηλαδὴ ἡ ψυχὴ, ὅταν μὲν ἡ ψυχὴ χρησιμοποιῇ προσέτι (προσχορῆται) τὸ σῶμα εἰς τὸ νὰ ἐξετάζη εἰς τὸ (σκοπεῖν) τι ἢ διὰ τῆς ὁράσεως ἢ δι' ἄλλης τινὸς αἰσθήσεως—διότι τοῦτο σημαίνει (ἐστὶ) τὸ νὰ ἐξετάζη κανεῖς (τὸ σκοπεῖν) διὰ τοῦ σώματος, τὸ νὰ ἐξετάζη δηλ. τι διὰ τῆς αἰσθήσεως—τότε μὲν ἔλκεται ὑπὸ τοῦ σώματος εἰς ἐκεῖνα, τὰ ὅποια οὐδέποτε εἶναι τὰ ἴδια (εἰς τὰ οὐδέποτε κατὰ ταῦτά ἔχοντα), καὶ ἡ ἴδια πλανᾶται καὶ ταράσσεται καὶ ζαλίζεται (καὶ ἰλιγγιᾷ), σὰν μεθυσμένη, ἐπειδὴ ὄντως (ᾧτε) ἔρχεται εἰς συνάφειαν (ἐφαπτομένη) τοιοῦτων πλανωμένων καὶ ταραττομένων; Βεβαιότατα. Ὅταν ὅμως βέβαια μόνῃ αὐτῇ (αὐτὴ καθ' ἑαυτήν) ἐξετάζη τὰ πράγματα, ἀπέρχεται ἐκεῖ καὶ εἰς τὸ καθαρὸν καὶ πάντοτε ὑπάρχον καὶ ἀθάνατον καὶ εἰς τὴν αὐτὴν πάντοτε κατάστασιν διατελοῦν (καὶ ὡσαύτως ἔχον), καὶ σὰν συγγενὴς ποὺ εἶναι αὐτοῦ πάντοτε μετ' ἐκείνου ὑπάρχει, ὅταν βεβαίως ὑπάρ-

ξη μόνη (γέννηται αὐτὴ καθ' ἑαυτήν) καὶ εἶναι δυνατόν εἰς αὐτὴν (καὶ ἐξῆ αὐτῇ) καὶ ἔχει παύσει ἀπὸ τὴν περιπλάνησιν (τοῦ πλάνου) καὶ ἔχει σχέσιν πάντοτε μὲ ἐκεῖνα τὰ ἴδια ἐν τῇ αὐτῇ καταστάσει ὄντα [τὰς ιδέας] (κατὰ ταῦτά ὡσαύτως), ἐπειδὴ ἀκριβῶς εἶναι εἰς συνάφειαν μὲ τοιαῦτα (ἅτε τοιούτων ἐφαπτομένη)· καὶ τοῦτο τὸ πάθημα αὐτῆς ἔχει ἀποκληθῆ καθαρά διανοητικὴ ἐνέργεια (φρόνησις); Καθ' ὁλοκληρίαν (παντάπασιν), εἶπε, καλὰ καὶ ἀληθινὰ τὰ λέγεις, ὦ Σωκράτη. Πρὸς ποῖον λοιπὸν εἶδος ἐκ τῶν δύο (ποτέρω οὖν εἶδει) φρονεῖς (δοκεῖ σοι) καὶ ἐκ τῶν πρωτύτερα καὶ ἐκ τῶν τώρα λεγόμενων, ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι ὁμοιότερον καὶ συγγενέστερον; Μοῦ φαίνεται (δοκεῖ μοι), ὦ Σωκράτη, ὅτι πᾶς καὶ ὁ δυσκόλως μανθάνων [ὁ βραδεῖαν ἀντίληψιν ἔχων] (ὁ δυσμαθέστερος) ἤθελε συμφωνήσει (συγχωρῆσαι ἄν) ἀπ' αὐτὴν τὴν μέθοδον, πὺν ἠκολουθήσαμεν (ἐκ ταύτης τῆς μεθόδου), ὅτι καὶ ἐν τῷ συνόλῳ (ὅλῳ) καὶ καθ' ἕκαστον μέρος (καὶ παντί) ἡ ψυχὴ εἶναι ὁμοιότερον πρὸς τὸ εὗρισκόμενον ἐν τῇ αὐτῇ πάντοτε καταστάσει [εἰς τὸ ἀμετάβλητον], δηλ. πρὸς τὴν ιδέαν (τῷ ἀεὶ ὡσαύτως ἔχοντι) μᾶλλον παρὰ πρὸς τὸ μὴ διατελοῦν εἰς τὴν αὐτὴν πάντοτε κατάστασιν (ἢ τῷ μὴ ὡσαύτως ἔχοντι). Μὲ ποῖον δὲ εἶναι ὁμοιότερον τὸ σῶμα; Μὲ τὸ ἄλλο (τῷ ἐτέρῳ) [ἐννοεῖ τὸ αἰσθητὸν καὶ πάντοτε μεταβαλλόμενον].

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

τῷ σώματι ἀντικ. τοῦ προσκρῆται. εἰς τὸ σκοπεῖν τελ. αἷτιον. διὰ τοῦ ὁρᾶν, διὰ τοῦ ἀκούειν ἢ δι' ἄλλης αἰσθήσεως προσδιορισμοὶ τοῦ ὁργάνου. ἅτε ἐφαπτομένη αἰτιολογ. μετ., τὸ ἅτε δηλοῖ τὴν πραγματικὴν αἰτιολογίαν. εἰς τὸ καθαρὸν τε . . . ἐπεξήγησις τοῦ ἐκεῖσε. ὡς συγγενὴς οὖσα αἰτιολογ. μετ. ἐξῆ γ'. ἐνικ. πρόσ. ὑποτακτ. ἐνεστ. τοῦ ἢ. ἀπρอส. ἔξεστι. ποτέρῳ . . . δοκεῖ, ἐδῶ τὸ δοκεῖ εἶναι προσωπικόν καὶ ὑποκείμενόν του εἶναι τὸ ἡ ψυχὴ. ὁμοιότερον καὶ συγγενέστερον εἶναι κατηγορούμενα αὐτῆς. Πᾶς μοι δοκεῖ καὶ ἐδῶ τὸ δοκεῖ εἶναι προσωπικόν, ὑποκείμ. αὐτοῦ εἶναι τὸ πᾶς· καὶ κατωτέρῳ ὁ δυσμαθέστερος, ὅλῳ καὶ παντί προσδιορισμοὶ τοῦ κατὰ τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς. τῷ ἀεὶ ὡσαύτως ἔχοντι ἀντικ. τοῦ ὁμοιότερον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XXVIII.— Ἑρμηνεία

Πρόσεχε λοιπὸν (ὄρα δὴ) καὶ εἰς τὸ ἐξῆς (καὶ τῇδε), ὅτι, ὅταν συνυπάρχουν (ἐν τῷ αὐτῷ ὡσιν) ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα, εἰς μὲν τὸ πρῶτον [τὸ σῶμα] ἡ φύσις παραγγέλει νὰ ὑπηρετῇ καὶ νὰ ἐξουσιάζεται ὑπὸ ἄλλου (δουλεύειν καὶ ἄρχεσθαι), εἰς δὲ τὴν ψυχὴν νὰ ἐξουσιάζῃ καὶ νὰ εἶναι κυρία (τῇ δὲ ἄρχειν καὶ δεσπόζειν)· καὶ σύμφωνα

μέ αὐτὰ (κατὰ ταύτᾱ) πάλιν, ποῖον ἐκ τῶν δύο σοῦ φαίνεται, ὅτι εἶναι ὅμοιον πρὸς τὸ θεῖον καὶ ποῖον ἐκ τῶν δύο πρὸς τὸ θνητόν; ἢ δὲν σοῦ φαίνεται, ὅτι μὲν θεῖον εἶναι τοιοῦτον ἐκ φύσεως (πεφυκέναι), ὥστε (οἶον) νὰ ἐξουσιάζῃ καὶ νὰ εἶναι κύριον (καὶ ἡγεμονεύειν), τὸ δὲ θνητόν καὶ νὰ ἐξουσιάζεται καὶ νὰ ὑπηρετῇ; Ἐγὼ τοῦλάχιστον συμφωνῶ (ἐμοιγε δοκεῖ). Πρὸς ποῖον λοιπὸν ἐκ τῶν δύο ὁμοιάζει ἡ ψυχὴ; Εἶναι φανερόν, ὃ Σωκράτης, ὅτι ὁμοιάζει πρὸς τὸ θνητόν. Κύτταξε (ἐξέταξε) λοιπὸν, εἶπεν ὁ Κέβης, ἐὰν ἐξ ὧν ἐν γένει τῶν λεχθέντων ἐξάγεται εἰς ἡμᾶς τὸ ἐξῆς συμπέρασμα (τάδε ἡμῖν συμβαίνει), δηλαδή ὅτι μὲ τὸ θεῖον μὲν καὶ ἀθάνατον καὶ νοητικὸν καὶ ἀπλοῦν (μονοειδεῖ) καὶ ἀδιάλυτον καὶ διατελοῦν πάντοτε εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν (καὶ αἰὶ ὥσαύτως κατὰ ταύτᾱ ἔχοντι ἑαυτῷ) εἶναι ὁμοιότατον ἢ ψυχῇ, ἀφ' ἑτέρου δὲ (αὐ) ὅτι μὲ τὸ ἀνθρώπινον καὶ θνητόν καὶ σύνθετον (καὶ πολυειδεῖ) καὶ μὴ νοῦν (καὶ ἀνοήτῳ) καὶ διαλυτὸν καὶ οὐδέποτε ὄν τὸ ἴδιον (καὶ μηδέποτε κατὰ ταύτᾱ ἔχοντι ἑαυτῷ) εἶναι ὁμοιότατον τὸ σῶμα. Δυνάμεθα νὰ εἰπῶμεν διαφορετικόν τι ἀπὸ αὐτὰ (ἔχομεν λέγειν ἄλλο τι παρὰ ταῦτα), ὃ φίλε Κέβης, δηλαδή, πῶς δὲν ἔχει τοιοῦτοτρόπως τὸ πρᾶγμα; Δὲν δυνάμεθα.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

τῇδε τροπικὸς προσδιορισμός. ὅτι ἐπειδὴν κ.τ.λ. εἶναι ἐπεξήγ. τοῦ τῇδε. τῷ μὲν = τῷ σώματι. τῇ δὲ = τῇ ψυχῇ. τῷ θεῖῳ καὶ τῷ θνητῷ ἀντικείμενα τοῦ ὁμοίου. ὅμοιον εἶναι καὶ πεφυκέναι ὑποκ. τοῦ ἀπροσώπου δοκεῖ. εἰ ἐκ πάντων τῶν εἰρημένων τάδε ἡμῖν συμβαίνει πλαγία ἐρωτ. πρὸτ. ἐκ τοῦ σκόπει. ὁμοιότατον εἶναι ὑποκείμε. τοῦ συμβαίνει. ἔχομεν ἄλλο λέγειν τὸ ἔχω μετ' ἀπαρέμφ. σημαίνει δύναμαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XXIX. — Ἑρμηνεία

Τί λοιπὸν; ἀφ' οὗ αὐτὰ ἔχουν τοιοῦτοτρόπως, ἀρά γε δὲν ἀρμόζει (οὐ προκρίκει) εἰς μὲν τὸ σῶμα νὰ διαλύεται συντόμως, εἰς δὲ τὴν ψυχὴν πάλιν νὰ εἶναι ἐντελῶς (τὸ παράπαν) ἀδιάλυτος ἢ σχεδὸν ἀδιάλυτος (ἢ ἐγγὺς τι τούτου); Ἐννοεῖς λοιπὸν, εἶπεν, ὅτι, ὅταν ἀποθάνῃ ὁ ἀνθρώπος, τὸ μὲν ὄρατὸν μέρος αὐτοῦ, δηλαδή τὸ σῶμα, καὶ εἰς ὄρατὸν εὐρισκόμενον τόπον, τὸ ὁποῖον ὀνομάζομεν ὡς γνωστὸν (δὴ) νεκρὸν, εἰς τὸ ὁποῖον ἀρμόζει νὰ διαλύεται καὶ διαλυόμενον νὰ διαρρέῃ (διαπίπτειν) καὶ νὰ ἐξαφανίζεται σὰν καπνὸς (καὶ διαπνεῖσθαι), δὲν παθαίνει ἀμέσως τίποτε ἐκ τούτων, πὺν ἀναφέραμεν ἀνωτέρω, ἀλλ' ἐπ' ἀρκετὰ συχνὸν χρονικὸν διάστημα παραμένει εἰσέτι

[διατηρεῖται] (ἐπιμένει), ἐὰν βέβαια (μὲν) ἔχων τις χαριτωμένον (χαριέντως ἔχων τὸ σῶμα) ἀποθάνῃ καὶ μὲ καλλονὴν ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς ἡλικίας του (καὶ ἐν τοιαύτῃ ὥρᾳ) καὶ πολὺ μάλιστα (καὶ πάνυ μάλα) διατηρεῖται ὥραϊον· διότι ὅταν συμμάξενθῇ [συρροικνωθῇ] (συμπεσόν) τὸ σῶμα καὶ ταρχενθῇ, καθὼς ἀκριβῶς ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ταρχενθῇ εἰς τὴν Αἴγυπτον, σχεδὸν (ὀλίγου δεῖν) δλόκληρον (ὅλον) παραμένει ἐπὶ ἀμέτρητον (ἀμήχανον ὅσον) χρονικὸν διάστημα· μερικὰ (ἐνία) δὲ μέρη τοῦ σώματος, καὶ ἂν σαποῦν, δηλαδὴ καὶ τὰ ὅσα καὶ τὰ νεῦρα καὶ ὅλα τὰ τοιαῦτα, εἶναι σχεδὸν (ὡς ἔπος εἰπεῖν) ἀθάνατα· ἢ ὄχι; Ναί. Ἡ δὲ ψυχὴ ἐπομένως, τὸ ἀόρατον (τὸ ἀειδές), τὸ ἀπερχόμενον (τὸ οἰχόμενον) εἰς ἄλλον τόπον ἀνάλογον πρὸς τὴν φύσιν αὐτῆς (τοιούτου) [δηλαδὴ εἰς αὔλον, ὅπως εἶναι καὶ αὐτῇ], εἰς ἐξαίρετον (γενναῖον) καὶ καθαρὸν καὶ ἀόρατον (καὶ ἀειδῆ), εἰς τὸν πραγματικὸν (ὡς ἀληθῶς) Ἄδην, πρὸς τὸν ἀγαθὸν καὶ φρόνιμον θεόν, ἐκεῖ ὅπου (οἶ) ἂν θελήσῃ ὁ θεός, καὶ ἡ ἰδική μου ψυχὴ πρέπει νὰ ὑπάγῃ (ἰτέον ἐστὶ τῇ ἐμῇ ψυχῇ), αὕτη δὲ δὴ ἡ ψυχὴ μας, ἡ ὁποία εἶναι τοιαύτη καὶ ἔχει τοιαύτην φυσικὴν σύστασιν (οὕτω πεφυκυῖα) ὅταν ἀποχωρίζεται ἀπὸ τὸ σῶμα ἀμέσως διαφυσᾶται καὶ χάνεται, καθὼς παραδέχονται οἱ πολλοὶ ἄνθρωποι; πολὺ ἀπέχει βέβαια ἀπὸ τοῦ ν' ἀληθεύῃ τοῦτο [ἀπὸ τοῦ νὰ πάθῃ τοιοῦτόν τι] (πολλοῦ γε καὶ δεῖ), ὃ φίλε Κέβης καὶ Σιμμία, ἀλλὰ πολὺ περισσότερον ἔχει ὥς ἐξῆς τὸ πρᾶγμα (ῶδε ἔχει)· ἐὰν μὲν δηλαδὴ ἀποχωρίζεται καθαρὰ ἀπὸ τὸ σῶμα, χωρὶς νὰ παίρῃ μαζύ της τίποτε ἀπὸ τὸ σῶμα (μηδὲν τοῦ σώματος ξυνεφέλκουσα), ἐπειδὴ βεβαίως (ᾧτε) οὐδόλως ἤρχετο εἰς ἐπικοινωνίαν μετ' αὐτοῦ κατὰ τὸ διάστημα τοῦ βίου μὲ τὴν θέλησίν της (ἐκοῦσα εἶναι), ἀλλ' ἀποφεύγουσα αὐτὸ καὶ συγκεντρωμένη μόνῃ εἰς τὸν ἑαυτὸν της, ἐπειδὴ τοῦτο πάντοτε ἐμελέτα (ᾧτε τοῦτο ἀεὶ μελετῶσα) [τὸ ν' ἀποφεύγῃ δηλαδὴ τὸ σῶμα καὶ νὰ συγκεντρώνεται μόνῃ], τοῦτο δὲ δὲν εἶναι ἄλλο τι παρὰ γνησίως φιλοσοφοῦσα καὶ πραγματικῶς (τῷ ὄντι) ἔχουσαν ὡς ἀντικείμενον τῆς σπουδῆς της (μελετῶσα) νὰ ἀποθάνῃ εὐχαρίστως (βαδίως)· ἢ δὲν ἠθέλει εἶναι τοῦτο σπουδὴ τοῦ θανάτου; Καθ' ὁλοκληρίαν βέβαια (παντάπασί γε). Λοιπὸν ἐν τοιαύτῃ μὲν καταστάσει διατελοῦσα (οὕτω μὲν ἔχουσα) [ὅταν δηλαδὴ καθαρὰ ἀποχωρίζεται ἀπὸ τὸ σῶμα κ.τ.λ.] ἀπέρχεται εἰς τὸ ὁμοίον της, τὸ ἀόρατον (τὸ ἀειδές), καὶ εἰς τὸ θεῖον δηλαδὴ καὶ ἀθάνατον καὶ φρόνιμον, εἰς τὴν ὁποίαν, ὅταν φθάσῃ εἶναι δυνατόν [ὑπάρχει] εἰς αὐτὴν [ἔχει ὅλον τὸν τρόπον αὐτῇ] νὰ εἶναι εὐτυχής, ἀπληλαγμένη ἀπὸ πλάνην καὶ ἄνοιαν καὶ ἀπὸ φόβους καὶ ἀπὸ παρὰ φύσιν ἔρωτας (ἀγρίων) καὶ ἀπὸ τὰς ἄλλας ἀν-

θρωπίνους κακίας, καθὼς δὲ ἀκριβῶς λέγεται περὶ τῶν μεμνημένων, διάγουσα τὸν ὑπόλοιπον χρόνον αὐτῆς πραγματικῶς μετὰ τῶν θεῶν· αὐτὸ νὰ παραδεχθῶμεν (φῶμεν) ὃ Κέβης ἢ κατ' ἄλλον τρόπον; Κατ' αὐτὸν μὰ τὸν Δία τρόπον, εἶπεν ὁ Κέβης.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

διαλύεσθαι ὑποκ. τοῦ προσήκει. ἀδιαλύτῳ κατηγορ. τοῦ τῇ ψυχῇ. διαλύεσθαι καὶ διαπίπτειν καὶ διαπνεῖσθαι εἶναι ὑποκείμενα τοῦ ἀπρὸς. προσήκει. καὶ πάνυ μάλα ἐνν. ἐπιμένει ἐν τοιαύτῃ ὥρᾳ. ὀλίγου ἐνν. δεῖν, σιγάζεται πρὸς τὸ ὅλον. τοῦ σώματος. γεν. διαιρετικὴ εἰς τὸ ἓν μέρη. ἂν σαπῇ Ἀττ. σύνταξις. ὡς ἀληθῶς προσδιορίζει ἐπιτεῖνον τὴν ἐννοιαν τοῦ Ἄδου. οἱ ἂν θεὸς ἐδέλῃ ἀναφορ. ὑποθετ. πρὸτ. τὸ οἱ τοπ. προσδιορ.=ἐκείσε ὅπου. ἰτέον ῥηματικὸν τοῦ εἶμι=πορεύομαι. πεφυκυῖα μετοχὴ παρακ. τοῦ ῥ. φύω. διαπεφύσθηται γ'. ἐν. πρὸς. παθητ. παρακ. τοῦ ῥ. διαφυσθῶ. ἀπόλωλεν γ'. ἐν. πρὸς. ἐνεργητ., ἀλλὰ μὲ παθητικῇ σημασίᾳ, παρακειμ. τοῦ ῥήμ. ἀπόλλυμι. πολλοῦ γε καὶ δεῖ ἐνν. τοῦ πεπονθέναι τοιοῦτόν τι. εἶναι φράσις ἑλλειπτικὴ σημαίνουσα=καθόλου, δὲν εἶναι δυνατόν τοῦτο. ἐάν μὲν καθάρᾳ ἀπαλλάττηται. . . ἐπεξήγ. τοῦ ᾧδε. μηδὲν ξυμφέλκουσα τροπικὴ μετοχὴ. ἅτε οὐδὲν κοινωοῦσα αἰτιολ. μετ. ἐκεῦσα εἶναι τὸ εἶναι ἡδύνατο νὰ παραλειφθῇ. ἅτε μελετώσα αἰτιολογ. μετ. τὸ ἀειδὲς ἐπεξήγ. τοῦ τὸ ὅμοιον, ὅπως εἶναι καὶ τὰ τὸ θεῖόν τε καὶ ἀθάνατον καὶ φρόνιμον. οἱ . . . ὑπάρχει ἀναφορ. πρὸτ. εὐδαίμονι κατηγορ. τοῦ αὐτῇ. πλάνης καὶ ἀνοίας καὶ φόβων καὶ ἀγρίων ἐρώτων καὶ τῶν ἄλλων κακῶν ἀντικείμενα τοῦ ἀπηλλαγμένη. κατὰ τῶν μεμνημένων προσδιορισμὸς τῆς ἀναφορᾶς. φῶμεν ἀπορηματ. ὑποτακτική.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XXX.—Ἑρμηνεία

Ἐὰν δὲ τοῦναντίον, ὡς νομίζω (οἶμαι), μεμολυσμένη καὶ ἀκάθαρτος ἀποχωρίζεται ἀπὸ τὸ σῶμα, ἐπειδὴ ἦτο στενῶς προσκεκολλημένη πάντοτε μὲ τὸ σῶμα (ἅτε ἀεὶ ξυνοῦσα τῷ σώματι) καὶ τοῦτο περιποιουμένη (θεραπεύουσα) καὶ ἀγαπῶσα καὶ καταμαγευμένη (γεγοητευμένη) ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τὰς ἐπιθυμίας του καὶ ἀπὸ τὰς εὐχαριστήσεις του, ὥστε νὰ νομίζῃ αὐτὴ (ὥστε δοκεῖν αὐτῇ), ὅτι τίποτε ἄλλο δὲν εἶναι ἀληθές, παρὰ μόνον τὸ σωματοειδές [τὸ ὕλικόν], πρὸς τὸ ὅποιον ἠθέλει ἔλθει εἰς ἐπαφὴν (ἄψαιτο ἂν) καὶ ἠθέλει ἴδωι αὐτὸ καὶ δι' αὐτοῦ ἠθέλει φάγει καὶ πίνει, (φάγοι ἂν καὶ πίοι) καὶ ἠθέλει χρησιμοποιήσῃ αὐτὸ διὰ τὰ ἀφροδίσια, ἐνῷ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον εἶναι ζοφερὸν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μας καὶ ἀόρατον (καὶ ἀειδές), νοσητικὸν δὲ καὶ ὑπὸ τῆς φιλοσοφίας καταληπτὸν (αἰρετόν), τοῦτο δὲ Π. Ν. Δημοπόλου. Μετάφρασις Φαίδωνος Πλάτωνος

ἐὰν εἶναι συνηθισμένη καὶ νὰ τὸ μισῇ καὶ νὰ τρέμῃ καὶ νὰ τὸ ἀποφεύ-
γῃ· ἔχεις τὴν ἐδέαν (οἶει) ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτὴ ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας
διατελοῦσα (οὕτως ἔχουσιν) θὰ κατορθώσῃ ν' ἀποχωρισθῇ ἀπὸ τὸ
σῶμα (ἀπαλλάξεσθαι) ἐν ὅλῃ τῇ καθαρότητι αὐτῆς (εἰλικρινεῖ);
Καὶ οὐδένα τρόπον, εἶπε. Ἄλλ' ὥς νομίζω, εἶναι πιασμένη βεβαίως
αὕτη σφικτὰ (διειλημμένην γε) ἀπὸ τὸ σωματικὸν [τὸ ὕλικόν], τὸ
ὁποῖον ἢ συναναστροφὴ (ἢ ὁμιλία) καὶ ἢ στενὴ προσκόλλησις [ἢ ἀχώ-
ριστος συμβίωσις] (καὶ συνουσία) τοῦ σώματος συνεχώνευσε (ἐνε-
ποίησε ξύμφυτον) μὲ αὐτήν, λόγῳ τῆς διαρκοῦς συναναστροφῆς
μὲ αὐτὸ (διὰ τὸ ἀεὶ ξυνεῖναι) καὶ τῆς πολλῆς ἀπασχολήσεώς της
[τῆς μεγάλης σπουδῆς της] μὲ αὐτό; Βεβαιότατα (πάνυ γε). Βαρύ-
νον δὲ βέβαια πρὸς τὰ κάτω (ἐμβριδές γε) πρέπει (χρή), ὦ φίλε,
νὰ θεωρῶμεν αὐτὸ ὅτι εἶναι (οἶεσθαι εἶναι) καὶ βαρὺ καὶ γῆϊν
ὑπόστασιν ἔχον (καὶ γεῶδες) καὶ ὁρατόν· αὐτὴν δὲ προφανῶς (ὁ
δὴ) τὴν ιδιότητα ἔχουσα ἢ τοιαύτη ψυχὴ βαρύνεται καὶ προσελκύεται
πάλιν εἰς τὸν ὁρατὸν τόπον [εἰς τὴν γῆν] ἐπειδὴ φοβεῖται τὸ ἀόρατον
καὶ τὸν Ἄδην, καθὼς λέγουν, καὶ ἀνὰ τὰ μνήματα καὶ ἀνὰ τοὺς τά-
φους περιφερομένη (κυλινδουμένη), πέριξ τῶν ὁποίων καὶ παρετη-
ρήθησαν (καὶ ὥφθη) καὶ μερικά (ἄττα) σκιοειδῆ φαντάσματα ψυ-
χῶν, ὅποια ὁμοιώματα παρουσιάζουν (παρέχονται) αἱ τοιαῦται ψυ-
χαί, αἱ ὁποῖαι δὲν ἀπεχωρίσθησαν τελείως (αἱ μὴ καθαρῶς ἀπο-
λυθεῖσαι), ἀλλὰ μετέχουσαι τοῦ ὁρατοῦ, διὸ καὶ βλέπονται. Εἶναι
εὐλογον βεβαίως (εἰκὸς γ' ἐστὶ) ἔτσι νὰ εἶναι τὸ πρᾶγμα, ὦ Σωκρά-
τη. Εἶναι βέβαια (μέντοι) εὐλογον, ὦ Κέβης. Καὶ δὲν εἶναι βεβαίως
ψυσιχὸν (καὶ οὐκ εἰκὸς γε) νὰ εἶναι αἷται αἱ ψυχαὶ τῶν ἀγαθῶν,
ἀλλ' αἱ ψυχαὶ τῶν φαύλων, αἱ ὁποῖαι εἰς τὰ τοιαῦτα ἀναγκάζονται νὰ
πλανῶνται, τιμωρούμεναι (δίκην τίνουσαι) διὰ τὸν προηγούμενον
τρόπον τῆς ζωῆς τῶν (τῆς προτέρας τροφῆς), ὁ ὁποῖος ἦτο κακός.
Καὶ μέχρι βέβαια ἐκείνου τοῦ χρόνου πλανῶνται, μέχρις ὅτου ἕνεκα
τοῦ ὅτι ἐπιθυμοῦν (ἐπιθυμῶ) ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἀκολουθεῖ μαζί των
(συνεπακολουθοῦντος), τοῦ σωματοειδοῦς, ἐνσαρκωθῶσι (ἐνδε-
δῶσι) πάλιν εἰς σῶμα.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Ἐὰν δὲ ἀπαλλάττηται—οἶει τὴν ψυχὴν ἀπαλλάξεσθαι ὑποθετ. λό-
γος δ' εἶδους. ἅτε ξυνοῦσα αἰτιολογ. μετοχή, ὡς καὶ ἡ θεραπεύουσα καὶ ἡ
ἐρώσα καὶ γεγοητευμένη. τῷ σώματι ἀντικ. τοῦ ξυνοῦσα. ὁψαίτο γ' ἐνικ.
πρὸς. ὁρ. τοῦ ὁ. ἄπτομαι. οὐ ἀντικείμε. αὐτοῦ. εἰλικρινῆ κατηγορ. τοῦ τὴν
ψυχὴν. διειλημμένην μετ. παθητ. παρακ. τοῦ διαλαμβάνω. διὰ τὸ ξυνεῖναι
καὶ διὰ τὴν μελέτην ἀναγκαστ. αἷτια τοῦ ἐνεποίησε ξύμφυτον. Ἐμβριδές

καὶ βαρὺ καὶ γεῶδες καὶ ὁρατὸν κατηγόρουμένα τοῦ τοῦτο. τὸ οἶσθαι εἶναι ὑποκ. τοῦ χρή, τὸ δὲ εἶναι ἀντικ. τοῦ οἶσθαι. περὶ ἃ δὴ ὤφθη ἀναφορ. πρὸτ., Ἄττ. σύνταξις. καὶ οὐ τί γε ταύτας εἶναι. εἰδικὸν ἀπαρέμφ., ἀντικειμ. τοῦ χρή οἶσθαι. τῆς προτέρας τροφῆς ἀναγκαστ. αἴτιον τοῦ δίκην τίνουσαι. ἕως ἂν ἐνδεδῶσιν χρόν. ὑποθετ. πρὸτ. τῇ ἐπιθυμίᾳ ἀναγκαστ. αἴτ. τοῦ ξυνεπακολουθοῦντος γεν. ἀντικειμεν. τοῦ ἐπιθυμῖα. τοῦ σωματοειδοῦς ἐπεξήγ. τοῦ ξυνεπακολουθοῦντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XXXI.—Ἑρμηνεία.

Ἐνσαρκώνονται (ἐνδούνται) δέ, ὅπως εἶναι φυσικόν, εἰς ζῷα χρησιμοποιοῦντα ἀναλόγους ἕξεις (τοιαῦτα ἤδη), εἰς τὰ ὅποια κατὰ τύχην (ἄττ' ἂν τύχῳσιν) ἤθελον ἀσχοληθῇ (μεμελετηκυῖται) εἰς τὸν βίον των. Ποῖαι δὲ ἄρά γε εἶναι αἱ ἕξεις αὐταί, τὰς ὁποίας ἀναφέρεις, ὦ Σωκράτῃ; Παραδείγματος χάριν (οἶον) εὐλογον εἶναι (εἰκὸς ἐστίν) νὰ ἐνσαρκώνονται (ἐνδύεσθαι) μὲν εἰς τὰ εἶδη τῶν ὄνων καὶ τῶν παρομοίων θηρίων ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἐπεδόθησαν (τοὺς μεμελετηκότας) εἰς τὰς πολυφαγίας (γαστριμαργίας) καὶ εἰς τὴν ἀσέλγειαν (καὶ ὕβρεις) καὶ εἰς τὰς φιλοποσίας καὶ μὴ ζήσαντες μὲ εὐλάβειαν; ἢ δὲν νομίζεις, ὅτι ἔτσι ἔχει τὸ πρᾶγμα (ἢ οὐκ οἶει); παρὰ πολὺ βεβαίως φυσικὸν λέγεις. Ἐκεῖνοι δέ, οἱ ὅποιοι εἶχον προτιμήσει κατὰ τὸ διάστημα τοῦ βίου των τὰς ἀδικίας καὶ τὰς τυραννικὰς ἐξουσίας καὶ τὰς ἀρπαγὰς εἶναι φυσικόν (ἐνν. εἰκὸς ἐστίν), νὰ ἐνσαρκωθοῦν εἰς τὰ εἶδη τῶν λύκων καὶ τῶν ἱεράκων καὶ τῶν ἱκτίνων [τῶν περδικογεράκων]; ἢ εἰς ποῖα ἄλλα εἶδη ζῴων παραδεχόμεθα (φαμέν), ὅτι ἤθελον ἀρμόζει (λέναι ἂν) αἱ τοιαῦται [ὥς ἀνωτέρω] ἕξεις; Βεβαίως, εἶπεν ὁ Κέβης, εἰς τὰ τοιαῦτα εἶδη. Λοιπὸν, εἶπεν οὗτος (ἢ δ' ὅς) αἱ ψυχαὶ καὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων (καὶ τάλλα) εἶναι προφανές (δῆλα δὴ ἐστίν) ποῦ [εἰς ποῖα εἶδη ζῴων] (ἢ) ἕκαστον ἐξ αὐτῶν ἤθελε μεταβῇ συμφώνως πρὸς τὰς ὁμοιότητας τῆς κλίσεως, ποῦ ἀνέπτυξαν ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν (κατὰ τὰς αὐτῶν ὁμοιότητας τῆς μελέτης); Εἶναι φανερόν προφανῶς τοῦτο, εἶπεν πῶς δὲ ὄχι; Λοιπὸν εὐτυχέστατοι, εἶπεν, καὶ ἀπὸ τούτους καὶ εἰς εὐδαιμονέστατον τόπον μεταβαίνοντες (ἰόντες) εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἔχουν ἀσκήσει τὴν κοινὴν (δημοτικὴν) καὶ πολιτικὴν ἀρετὴν, τὴν ὁποίαν, ὥς γνωστὸν (δῆ), ὀνομάζουν φρόνησιν καὶ δικαιοσύνην, ἢ ὁποῖα ἀποκτάται (γεγονυῖαν) ἐκ συνηθείας καὶ δι' ἀσκήσεως (ἐξ ἡδους τε καὶ μελέτης) ἄνευ φιλοσοφικῆς μελέτης καὶ διανοητικῆς ἐργασίας (ἄνευ φιλοσοφίας τε καὶ νοῦ); Πῶς (πῇ) λοιπὸν οὗτοι εἶναι εὖ-

χέστατοι ; διότι εἶναι φυσικὸν (εἰκὸς ἐστίν) νὰ πηγαίνουν εἰς τοιοῦτον πάλιν κοινωνικὸν καὶ ἡμερον εἶδος ἢ ὡς νομίζω (που) εἰς τὸ εἶδος τῶν μελισσῶν ἢ τῶν σφηκῶν ἢ μυρμηκῶν ἢ εἰς τὸ ἴδιον πάλιν τὸ ἀνθρώπινον γένος καὶ νὰ γίνωνται ἐξ αὐτῶν ἄνδρες χρηστοὶ (μετρίους). Εἶναι φυσικὸν τοῦτο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ἐνδoῦνται γ' πληθ. πρόσ. ἐνεστ. τοῦ ῥήμ. ἐνδέομαι—οὔμαι. ὅποια ἄττ' ἂν τύχωσιν ἀναφορ. ὑποθετ. πρότ. μεμελετηκυῖαι κατηγορ. μετ. ἐκ τοῦ τύχωσιν. τὰ ποῖα δὴ ταῦτα λέγεις ; τὸ πληρὸς θὰ ἦτο : ποῖα δὴ ταῦτά ἐστιν ἃ λέγεις ; τοὺς μὲν γαστριμαργίας κ.τ.λ. ἢ κανονικὴ πλοκὴ οἷον εἰκὸς ἐστὶν ἐνδύεσθαι τοὺς μὲν γαστριμαργίας τε καὶ ὕβρεις καὶ φιλοποσίας μεμελετηκότας καὶ μὴ διευλαθημένους εἰς τὰ γένη τῶν ὄνων καὶ τῶν τοιοῦτων θηρίων. ἐνδύεσθαι ὑποκείμε. τοῦ ἀπροσώπου εἰκὸς ἐστίν. ὑποκείμενα δὲ τοῦ ἐνδύεσθαι εἶναι τὰ τοὺς μὲν γαστριμαργίας τε καὶ ὕβρεις κ.τ.λ. μεμελετηκότας. ἢ οὐκ οἶει ; ἐνν. εἰκὸς εἶναι ἐνδύεσθαι κ.τ.λ. τοὺς δὲ γε ἀδικίας κτλ. ἢ κανονικὴ πλοκὴ τῶν λέξεων εἶναι : εἰκὸς δ' ἐστὶν ἐνδύεσθαι εἰς τὰ τῶν λύκων καὶ ἱεράκων καὶ ἰκτινῶν γένη τοὺς προτετιμηκότας γε ἀδικίας τε καὶ τυραννίδας καὶ ἀρπαγὰς. τὸ ἐνδύεσθαι εἶναι ὑποκ. τοῦ εἰκὸς ἐστίν. ἢ ἂν ἕκαστα ῥοι. . . πλαγία ἐρωτημ. πρότασις ἐκ τοῦ δηλαδὴ ἐστίν. ἄττ. σύνταξις. πῇ τροπικὸς χρῶσθαι ὁρισμός. ἀφικνεῖσθαι ὑποκ. τοῦ ἀπροσ. εἰκὸς ἐστίν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XXXII.— Ἑρμηνεία.

Εἰς δὲ τοὺς θεοὺς δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον (οὐ δέμις ἐστὶ) νὰ ὑπάγῃ κανεῖς (ἀφικνεῖσθαί τινα) ἐὰν δὲν φιλοσοφήσῃ καὶ ἐὰν δὲν ὑπάγῃ ἐκεῖ μὴ καθαρὸς ἐντελῶς, παρὰ μόνον εἰς τὸν φιλόσοφον (ἀλλ' ἢ φιλομαθεῖ). Ἄλλ' ἐξ αἰτίας αὐτῶν, ᾧ φίλε (ᾧ ἑταῖρε) Σιμμία καὶ Κέρβης, ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι εἶναι γνήσιοι φιλόσοφοι (οἱ ὀρθῶς φιλοσοφοῦντες) ἀπομακρύνονται ὅλων ἐν γένει τῶν σωματικῶν ἐπιθυμιῶν καὶ ἀντέχουν εἰς τὰς στερήσεις (καρτεροῦσι) καὶ δὲν παραδίδονται εἰς αὐτάς, χωρὶς νὰ φοβοῦνται καθόλου φθορὰν τῆς οἰκιακῆς τῶν περιουσίας καὶ τὴν πτωχείαν, καθὼς ἀκριβῶς οἱ πολλοὶ ἄνθρωποι καὶ οἱ φιλοχρήματοι, οὔτε καὶ πάλιν φοβούμενοι (δεδιότες) ἑλλειψιν τιμῶν (ἀτιμίαν) καὶ τὴν ταπεινὴν τῶν κοιτωνικῆν θέσιν (καὶ ἄδοξιαν μοχθηρίας), καθὼς οἱ φίλαρχοι καὶ οἱ φιλόδοξοι, ἔπειτα ἀπονακρύνονται ἀπ' αὐτάς. Διότι δὲν ἠθέλην εἶναι πρέπον (οὐ γὰρ ἂν πρέποι), εἶπεν ὁ Κέρβης, ᾧ Σωκράτης. Ὅχι βέβαια (οὐ μέντοι) μὰ τὸν Δία, εἶπεν αὐτός. Διὰ τοῦτο λοιπὸν (τοιγάρτοι) πρὸς τούτους μὲν ὅλους ἐν γένει, ᾧ Κέρβης, ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἔχουν κάποιον ἐνδια-

φέρων (οἷς μέλλει τι) διὰ τὴν ψυχὴν των, ἀλλὰ ζοῦν, χωρὶς νὰ προσπαθοῦν νὰ δημιουργήσουν καλὰ σώματα (μὴ πλάττοντες σώματα) ἄφ' οὗ εἶπουν εἰς αὐτοὺς νὰ χαίρουν [ἄφ' οὗ ἀδιαφορήσουν δι' αὐτοὺς] (χαίρειν εἰπόντες) δὲν ἀκολουθοῦν τὰ βήματα αὐτῶν (οὐ κατὰ ταῦτα πορεύονται αὐτοῖς), ἐπειδὴ δὲν γνωρίζουν (ὡς οὐκ εἰδόσιν), ποῦ βαδίζουν (ὅπη ἔρχονται)· ἐνῶ αὐτοὶ ἐπειδὴ νομίζουν (ἡγούμενοι), ὅτι δὲν πρέπει (οὐ δεῖν) νὰ ἐνεργοῦν ἀντίθετα πρὸς τὴν φιλοσοφίαν καὶ εἰς τὴν ἀπολύτρωσιν (λύσει τε) καὶ τὸν καθαρισμὸν ἐκείνης, λαμβάνουν πρόφανως (δὴ) αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν (ταύτη τρέπονται) ἀκολουθοῦντες ἐκείνην τὴν γραμμὴν (ἐπόμενοι ἐκείνῃ), τὴν ὁποίαν (ἡ) ὑποδεικνύει (ὑφηγεῖται) ἐκείνη.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Ἀφικνεῖσθαι ὑποκ. τοῦ ἀπροσώπου ἐκφράσεως οὐ δέμις ἐστί. μὴ φιλοσοφήσαντι καὶ ἀπιδόντι ὑποθετικάι μετοχαί. οὐ φοβούμενοι τροπ. μετοχή. ὥσπερ ἐνν. φοβούνται οὐ γὰρ ἂν πρέποι ἐννοεῖται ὑποκείμε. τῆς ἀπροσώπου αὐτῆς ἐκφράσεως τὸ παραδιδόναι αὐταῖς ἑαυτοὺς. τούτοις μὲν ἅπασιν ἀντικ. τοῦ εἰπόντες. οἷς μέλει τι τῆς ἑαυτῶν ψυχῆς τὸ μέλει συντάσσεται μετὰ δοτ. προσώπου οἷς καὶ γεν. πράγματος τῆς ἑαυτῶν ψυχῆς· αὐτοῖς ἀντικ. τοῦ οὐ κατὰ ταῦτά. . . καὶ οὐκ εἰδόσιν αἰτιολ. μετ. ὅπη ἔρχονται πλαγία ἐρωτημ. πρότ. ἡγούμενοι αἰτιολογ. μετ. οὐ δεῖν εἶδιν. ἀπαρέμφ., ἀντικ. τοῦ ἡγούμενοι. πρᾶττειν ὑποκ. τοῦ ἀπροσ. δεῖν. ἐκείνῃ ἀντικ. τοῦ ἐπόμενοι. ταύτη—ἡ τροπικοί προσδιορισμοί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XXXIII.—Ἑρμηνεία.

Κατὰ τινα τρόπον, ὃ Σωκράτης; Ἐγὼ θὰ ἀναπτύξω (ἐρῶ), εἵπεν. Διότι γνωρίζουν οἱ φιλόσοφοι, ὅτι ἄφ' οὗ παραλάβῃ ἡ φιλοσοφία τὴν ψυχὴν σφιγκτὰ προσδεδεμένην (ἀτεχνῶς δεδεμένην) καὶ προσκεκολλημένην εἰς τὸ σῶμα, ἀναγκαζομένην δὲ νὰ ἐξετάζῃ (σκοπεῖσθαι) τὰς ἰδέας (τὰ ὄντα) ὥσάν διὰ φυλακῆς (ὥσπερ εἰργμοῦ) καὶ οὐχὶ αὐτὴ μόνη τῆς (καθ' αὐτήν) καὶ κυλισμένην εἰς τὸ πέλαγος τῆς ἀμαθείας καὶ ἄφ' οὗ εἶδε καλῶς [κατενόησε] (κατιδοῦσα) τὴν δεινότητα τῆς φυλακῆς, ὅτι αὕτη εἶναι ἔργον ἐπιθυμίας (ὅτι δι' ἐπιθυμίας ἐστίν), ὥστε κυρίως (ὡς μάλιστα) αὕτη ἡ δεδεμένη ψυχὴ (αὐτὸς ὁ δεδεμένος) νὰ εἶναι συμβοηθὴς (συλλήπτωρ) αὐτῆς τῆς δεσμεύσεως (τοῦ δεδεσθαι)—ἐκεῖνο λοιπὸν τὸ ὁποῖον εἶπον ἀνωτέρω (ὅπερ οὖν λέγω)—γνωρίζουν οἱ φιλόσοφοι, ὅτι ἄφ' οὗ παραλάβῃ ἡ φιλοσοφία τοιουτοτρόπως ἔχουσιν τὴν ψυχὴν των, ἥρεμα τὴν ἐνθαυρνέει διὰ παρηγορητικῶν λόγων (παρὰμυθεῖται) καὶ προσπαθεῖ νὰ τὴν

ἐλευθερώσῃ, καταδεικνύουσα, ὅτι ἡ διὰ τῆς ὁράσεως (διὰ τῶν ὁμμάτων) ἔρευνα (σκέψις) εἶναι μὲν πλήρης ἀπάτης, ὁμοίας ἀπάτης ἢ διὰ τῶν ὧτων καὶ τῶν ἄλλων αἰσθήσεων γινομένη ἔρευνα, πείθουσα δὲ αὐτὴν ἀπ' αὐτὰς μὲν ν^ο ἀποσύρεται (ἀναχωρεῖν), ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ χρησιμοποιῇ αὐτὰ (χρηῶσαι αὐτοῖς), αὐτὴν δὲ προτρέπουσα (παρακελευομένη) νὰ συγκεντρώνεται (συλλέγεσθαι) εἰς τὸν ἑαυτὸν τῆς (εἰς αὐτὴν) καὶ νὰ συναθροίζεται, εἰς τίποτε δὲ ἄλλο νὰ μὴ ἔχῃ ἐμπιστοσύνην (μηδενὶ δὲ ἄλλῳ πιστεύειν) παρὰ μόνον ἢ ἰδίᾳ εἰς τὸν ἑαυτὸν τῆς εἰς ὅ,τιδήποτε ἤθελε νοήσῃ αὐτὴ μόνῃ αὐτὴν καθ' ἑαυτὴν τὴν ἰδέαν (αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ τῶν ὄντων) ἐνῶ ὅ,τι ἤθελεν ἐξετάζει (ὅ,τι ἂν σκοπῇ) δι' ἄλλων μέσων [δηλαδὴ διὰ τῶν αἰσθήσεων], τὸ ὅποῖον εἰς διάφορα πρόσωπα (ἐν ἄλλοις) φαίνεται ὅτι εἶναι διαφορετικὸν (ἄλλο ὄν), [προτρέπουσα] νὰ μὴ τὸ νομίζῃ καθόλου (μηδὲν ἡγεῖσθαι) ἀληθές· ὅτι δὲ εἶναι (εἶναι δέ) τὸ μὲν τοιοῦτον [τὸ ἐξεταζόμενον δηλαδὴ διὰ τῶν αἰσθήσεων καὶ διάφορον ὃν εἰς τὰ διάφορα πρόσωπα] καὶ ἀντιληπτὸν διὰ τῶν αἰσθήσεων (αἰσθητόν) καὶ ὁρατόν, ἐνῶ ἐκεῖνο, τὸ ὅποῖον αὐτὴ βλέπει εἶναι νοητόν καὶ ἀόρατον. Πρὸς αὐτὴν τὴν ἀπολύτρωσιν (τῇ λύσει) νομίζουσα (οἰομένη) ἡ ψυχὴ τοῦ γνησίου φιλοσόφου ὅτι δὲν πρέπει (οὐ δεῖν) νὰ ἐναντιώνεται, ἀπομακρύνεται (ἀπέχεται) ἀπὸ τὰς ἡδονὰς καὶ τὰς ἐπιθυμίας καὶ ἀπὸ τὰς λύπας καὶ ἀπὸ τοὺς φόβους, ἐφ' ὅσον τῆς εἶναι δυνατόν [λόγῳ τῆς ἀνάγκης τῆς ζωῆς] ὑπολογίζουσα (λογιζομένη), ὅτι ὁσάκις παρὰ πολὺ (σφόδρα) χαρῇ ἢ λυπηθῇ ἢ φοβηθῇ ἢ ἐπιθυμήσῃ τίποτε τόσον μέγα κακὸν συνήθως πάσχει (ἐπαδεν) ἀπ' αὐτὰς [δηλ. τὰς ἡδονὰς ἢ λύπας ἢ φόβους ἢ ἐπιθυμίας], ἐξ ὧν ἤθελε φαντασθῇ κακούς (ὧν ἂν τις οἴηδεῖν), παραδείγματος χάριν ἐὰν ἀσθενήσῃ ἢ δαπανήσῃ κάτι τι, λόγῳ τῶν ἐπιθυμιῶν του, ἀλλ' ἐκεῖνο, τὸ ὅποῖον εἶναι τὸ σημαντικώτατον (μέγιστον) καὶ χείριστον κακὸν (καὶ ἔσχατον) ἀπὸ ὅλα, τοῦτο πάσχει καὶ ὅμως δὲν ἀντιλαμβάνεται (οὐ λογίζεται) αὐτό. Ποῖον εἶναι τοῦτο, ὦ Σωκράτη; εἶπεν ὁ Κέρβης. Ὅτι δηλαδὴ ἡ ψυχὴ παντὸς ἀνθρώπου ἀναγκάζεται συγχρόνως καὶ νὰ εὐχαριστηθῇ (ἅμα τε ἡοδῆναι) ἢ νὰ λυπηθῇ παρὰ πολὺ διὰ κάποιαν αἰτίαν (ἐπί τῳ) καὶ νὰ νομίζῃ (καὶ ἡγεῖσθαι), ὅτι τοῦτο εἶναι φανερώτατον (ἐναργέστατον) καὶ ἀληθέστατον, τὸ ὅποῖον προκαλεῖ κυρίως τὸ συναίσθημα τοῦτο τῆς χαρᾶς ἢ λύπης (περὶ ὃ ἂν μάλιστα τοῦτο πάσχη), ἐνῶ δὲν ἔχει οὕτω [δὲν εἶναι ἐναργέστατον] (οὐχ οὕτως ἔχον). Ταῦτα δὲ τὰ ὅποια προκαλοῦν ἡδονὴν ἢ λύπην εἶναι κυρίως τὰ ὁρατὰ (τὰ ὕλικά) ἢ ὄχι; Βεβαίότατα. Λοιπὸν εἰς τοῦτο τὸ πάθημά της αὐτὸ προσδένεται [καρφώνεται] κυρίως (καταδεῖται μάλιστα)

ἡ ψυχὴ ὑπὸ τοῦ σώματος; Πῶς τέλος πάντων ἔχει τὸ πρᾶγμα; καθόσον ἐκάστη ἡδονὴ καὶ λύπη ὥσάν νὰ ἔχη ἥλον καθηλώνει (προσηλοῖ) αὐτὴν εἰς τὸ σῶμα καὶ τὴν καρφώνει προσέτι ὥς διὰ περόνης (καὶ προσπερονᾷ) καὶ τὴν καθιστᾷ σωματοειδῇ, νομίζουσιν (δοξάζουσιν) ὅτι αὐτὰ εἶναι ἀληθῆ, ὅσα ἀκριβῶς (ἄπερ) καὶ τὸ σῶμα ἠθέληεν εἶπει (ἄν φῇ). Διότι ἐξ αἰτίας τοῦ ὅτι ἔχει τὴν αὐτὴν γνώμην (ἐκ τοῦ γὰρ ὁμοδοξεῖν) μὲ τὸ σῶμα ἀναγκάζεται νὰ αἰσθάνεται χαρὰν καὶ μὲ ἰδικὰς του ὕλικὰς ἀπολαύσεις (τοῖς αὐτοῖς) καὶ νὰ ἔχη τὰς ἰδίας ἔξεις [τρόπους] καὶ ν' ἀκολουθῇ τὴν ἰδίαν δίαίταν (γίγνεσθαι ὁμότροπός τε καὶ ὁμότροφος) καὶ νὰ καθίσταται (καὶ γίγνεσθαι) τοιαύτη, ὅποια οὐδέποτε νὰ ὑπάγῃ καθαρά εἰς τὸν Ἄδην [ἀπηλλαγμένη ἀπὸ τὴν ὕλην] (καθαρώς ἀφικέσθαι), ἀλλ' ἐκάστοτε (ἀλλ' ἄει) νὰ ἐξέρχεται (ἐξιέναι) ἀπὸ τὸ σῶμα μεμολυσμένη (ἀναπλέα) ἀπ' αὐτό, ὥστε νὰ πίπτῃ πάλιν [βεβαρυμένη ἐκ τῶν ὕλικῶν στοιχείων] εἰς ἄλλο σῶμα καὶ νὰ προσκολλᾶται εἰς αὐτό (καὶ ἐμφύεσθαι) ὥσάν σπειρομένη, καὶ ἐξ αἰτίας τούτων νὲ εἶναι ἀμέτοχος (ἄμοιρος) τῆς ἐπικοινωνίας τῆς καὶ μετὰ τοῦ θείου καὶ τοῦ καθαροῦ καὶ τοῦ ἀπλοῦ (τοῦ μονοειδοῦς). Ἀληθέστατα, εἶπεν ὁ Κέρβης, λέγεις ὦ Σωκράτη.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Δι' εἰργμοῦ, διὰ τούτου προσδιορισμοὶ τοῦ ὁργάνου· ὁλλὰ μὴ δι' αὐτῆς ἐνν. σκοπεῖσθαι τοῦ δεδέσθαι γενικὴ ἀντικείμεν. τοῦ συλλήπτωρ· διὰ τῶν ὁρμάτων, τῶν ὦταν καὶ τῶν ἄλλων αἰσθήσεων προσδιορισμοὶ τοῦ ὁργάνου. χρῆσθαι ὑποκείμε. τῆς ἀπροσώπου ἐκφράσεως ἀνάγκη ἐστὶ. αὐτοῖς ἀντικείμε. τοῦ χρῆσθαι. συλλέγεσθαι καὶ ἀδροΐζεσθαι καὶ πιστεύειν ἀντικείμενα (εἰδικ. ἀπαρέμφ.) τοῦ παρακελευομένη. ὅτι ἂν νοῆσῃ ἀναφορικῇ ὑποθετ. πρὸτ., ὁμοίως καὶ ἡ ἐπομένη πρὸτ. ὅτι δ' ἂν σκοπῇ. δεῖν ἀντικ. (εἰδικ. ἀπαρέμφ.) τοῦ οὐκ οἰομένη, τὸ δὲ ἐναντιοῦσθαι ὑποκείμε. τοῦ ἀπρὸς. δεῖν. ἡσθῇ ὑποτακτ. παθητ. ἀορ. τοῦ ῥ. ἡδομαι. ἔπαθεν γνομικὸς ἀόριστος = συνήθως πάσχει. ἀπ' αὐτῶν ἀναγκ. αἰτιον. ὦν = ἐκείνων ἃ νοήσας, ἀναλώσας ὑποθετικαὶ μετοχαί. διὰ τὰς ἐπιθυμίας ἀναγκαστ. αἰτιον. ὁ πάντων μέγιστόν τε κακὸν καὶ ἔσχατον προεξαγγελτικῇ παρὰθεσις τοῦ τοῦτο πάσχει καὶ οὐ λογίζεται. ἐπὶ τῷ = ἐπὶ τινι, ἀναγκ. αἰτιον τοῦ ἡσθῆναι καὶ λυπηθῆναι. οὐχ οὕτως ἔχον ἐναντιωματ. μετοχή. προσηλοῖ γ' ἐνικ. πρὸς. ἐνεστώτως τοῦ ῥήμ. προσηλόω = ὦ, ἐκ τοῦ ὁμοδοξεῖν ἀναγκ. αἰτιον. τῷ σώματι καὶ τοῖς αὐτοῖς ἀντικείμε. τοῦ ὁμοδοξεῖν. οἷα = τοιαύτη ὥστε. οἷα ἀφικέσθαι καὶ ἐξιέναι συμπερασματικαὶ προτάσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XXXIV.—Ἑρμηνεία.

Ἐνεκα τούτων λοιπόν, ὦ Κέρβη, οἱ ὀρθῶς φιλοσοφοῦντες (οἱ δικάως φιλομαθεῖς) εἶναι καὶ ἐγκρατεῖς (κόσμοιό τε) καὶ ἀνδρεῖοι,

οὐχὶ δι' ὅσους λόγους (οὐχ' ὧν ἔνεκα) οἱ πολλοὶ [τὸ πλῆθος] λέγουν· ἢ σὺ φρονεῖς (οἶει) κατ' ἄλλον τρόπον; Δὲν φρονῶ ἐγὼ τοῦλάχιστον τοῦτο (οὐ δῆτα ἔγωγε). ὅχι βέβαια (οὐ γάρ). ἀλλὰ τοιουτοτρόπως ἤθελε σκεφθῇ (λογίσαιτ' ἂν) ἡ ψυχὴ τοῦ φιλοσόφου ἀνδρὸς καὶ δὲν ἤθελε θεωρήσει (καὶ οὐκ ἂν οἴηθείη), ὅτι ἡ μὲν φιλοσοφία πρέπει ν' ἀπολυτρῶνῃ (λύειν) τὸν ἑαυτὸν τῆς [δηλ. τὴν ψυχὴν], ἂφ' οὗ δὲ ἐκείνη τὴν ἀπολυτρῶνῃ (λυούσης δ' ἐκείνης) νὰ παραδίδῃ αὐτὴν εἰς τὰς ἡδονάς, διὰ νὰ τὴν καρφώσουν πάλιν ἐξ ἄλλου εἰς τὰς λύπας καὶ ἀτελείωτον (ἀνήνυτον) ἔργον νὰ κάμνουν, μεταχειριζομένη οὕτως εἰπεῖν (τινὰ) ἴστων [ἀργαλειὸν] κατ' ἀντίστροφον τρόπον (ἐναντίως) πρὸς τὴν Πηνελόπην, ἀλλ' ἀντιθέτως ἀταραξίαν (γαλήνην) ἀπὸ τῶν ἡδονῶν τούτων προπαρασκευάζουσα, πειθαρχοῦσα, (πειδομένη) εἰς τὴν καθαρὰν διανόησιν τῆς ψυχῆς (τῷ λογισμῷ) καὶ πάντοτε εἰς τοῦτο ἀσχολουμένη (καὶ αἰεὶ ἐν τούτῳ οὔσα), βλέπουσα (θεωμένη) τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ θεῖον καὶ τὸ μὴ ὑποκείμενον εἰς τὴν ἀτομικὴν δόξαν (τὸ ἀδόξαστον) καὶ τρεφομένη ὑπὸ ἐκείνου καὶ νομίζει (καὶ οἶεται), ὅτι πρέπει (δεῖν) τοιουτοτρόπως νὰ ζῇ, ἕως ὅτου ἤθελε ζῇ, καὶ ὅταν ἀποθάνῃ, ἂφ' οὗ ὑπάγῃ εἰς τὸ συγγενὲς πρὸς αὐτὴν [νομίζει ὅτι πρέπει] νὰ ἔχῃ ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τὰ ἀνθρώπινα κακά. Κατὰ ταῦτα ἐκ τῆς τοιαύτης φροντίδος (τροφῆς) τοῦ φιλοσόφου ὑπὲρ τῆς ψυχῆς του δὲν ὑπάρχει πλέον φόβος, ἂφ' οὗ εἰς αὐτὰ βεβαίως ἀπησυχλήθη, ὥς Σιμμία καὶ Κέβη, μήπως κατὰ τὸν ἀποχωρισμὸν αὐτῆς (ἐν τῇ ἀπαλλαγῇ) ἀπὸ τὸ σώμα, φύγῃ ἂφ' οὗ διαφύσῃ ὑπὸ τῶν ἀνέμων καὶ πετάξῃ καὶ οὐδόλως ὑπάρχῃ πλέον πονθενά.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Τούτων ἔνεκα ἀναγκαστ. αἰτιον. χρῆναι ἀντικεῖν. (εἰδικ. ἀπαρέμφ.) τοῦ οἴηθείη ἂν, τὸ λύειν ὑποκεῖν. τοῦ ἀπροσ. χρῆναι, ὁμοίως καὶ τὰ ἀπαρέμφ. παραδιδόναι, ἐγκαταδεῖν καὶ πράττειν. τῷ λογισμῷ ἀντικ. τοῦ ἐπομένη. οὕτω δεῖν ἀντικ. (εἰδικ. ἀπαρέμφ.) τοῦ οἶεται, ζῆν ὑποκεῖν. τοῦ ἀπροσώπου δεῖν. μὴ φοβηθῇ πλαγία (ἐνδοιαστικὴ πρότασις) ἐκ τοῦ οὐδέν δεινόν ἐστι. ὅμως μὴ οἴχηται καὶ οὐδαμοῦ ἢ πλάγαι ἐρωτηματικαὶ προτάσεις ἐκ τοῦ μὴ φοβηθῇ. διαπομένη καὶ διαφύσθῃ μετοχαὶ κατηγορηματικαὶ ἐκ τοῦ οἴχηται.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ XXXV-LXIII.—Περίληψις.

Ἐνῷ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τοῦ Φαίδωνος ἐφάνη, ὅτι ἐπερατώθη ἡ συζήτησις περὶ τῆς φιλοσοφίας τῆς ψυχῆς, ὁ Σιμμίας καὶ ὁ Κέβης ἔφεραν μερικὰς ἀντιρροήσεις, ἀλλ' ὁ Σωκράτης ἀναιρεῖ καταλλήλως τὰς

ἀντιρρήσεις ταύτας καὶ προχωρεῖ καὶ εἰς τετάρτην ἀπόδειξιν περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΧΙΙΙ.—Ἑρμηνεία.

Τὸ νὰ ἰσχυρισθῇ μὲν λοιπὸν κανεὶς (τό μὲν οὖν διισχυρίσασθαι), ὅτι τὰ τοιαῦτα τοιουτοτρόπως ἔχουν, ὅπως ἐγὼ ἔχω διεξέλθει (διελήλυθα), δὲν ἀρμόζει εἰς νουνεχῇ ἄνδρα· ὅτι ὅμως ἢ ταῦτα εἶναι ἢ τοιαῦτά τινα σχετικῶς μὲ τὰς ψυχὰς ἡμῶν καὶ τὰς διαμονὰς αὐτῶν (τὰς οἰκήσεις), ἀφ' οὗ βεβαίως (ἐπέειπερ) ἡ ψυχὴ φαίνεται, ὅτι εἶναι ἀθάνατος τοῦτο μοῦ φαίνεται ὅτι καὶ ἀρμόζει (πρέπειν) καὶ ἀξίζει νὰ κινδυνεύσῃ κανεὶς μήπως διαψευσθῇ, νομίζων, ὅτι τοιουτοτρόπως ἔχει τὸ πρᾶγμα· διότι ὁ κίνδυνος οὗτος εἶναι ὥραϊος [ὡς παρέχων ὥραϊας ἐλπίδας] (καλός) καὶ πρέπει τὰ τοιαῦτα νὰ ψάλλῃ κανεὶς (ἀπάδειν) χάριν τοῦ ἑαυτοῦ του, σὰν ἔν ἐῖδος ἐξορκισμοῦ· διὰ τοῦτο ἀκριβῶς (διὸ δὴ) ἐγὼ βεβαίως καὶ ἀπὸ πολλοῦ ἐπιμηκύνω τὸν μῦθον. Ἄλλ' ἔνεκα τούτων προφανῶς (δὴ) πρέπει νὰ ἔχῃ θάρρος διὰ τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνὴρ, ὁ ὁποῖος εἰς τὸν βίον τοῦ τὰς μὲν ἄλλας ἡδονὰς τὰς σωματικὰς καὶ τοὺς στολισμοὺς (τοὺς κόσμους) περιεφρόνησεν (εἶασε χαίρειν), διότι εἶναι ξένοι πρὸς αὐτὴν καὶ μᾶλλον τὸ ἀντίθετον (πλέον δάτερον) νομίσας (ἡγῆσάμενος), ὅτι ἐπιφέρουν (ἀπεργάζεσθαι), ἀλλ' ἠκολούθησεν (ἐσπούδασε) τὰς ἡδονὰς τὰς σχετικὰς πρὸς τὴν μόθησιν (περὶ τὸ μανθάνειν) καὶ ἀφ' οὗ ἐκόσμησε τὴν ψυχὴν τοῦ ὅχι μὲ ξένον ἀλλὰ μὲ τὸν ἰδικόν της στολισμόν, δηλαδή μὲ σωφροσύνην καὶ μὲ δικαιοσύνην καὶ μὲ ἀνδρείαν καὶ μὲ ἐλευθερίαν καὶ μὲ ἀλήθειαν, περιμένει τοιουτοτρόπως διὰ νὰ ἀκολουθήσῃ (ὡς πορευοσόμενος) τὴν πορείαν πρὸς τὸν Ἄδην, ὅταν τὸ πεπρωμένον τὸν καλέσῃ. Σεῖς μὲν λοιπόν, εἶπεν, ὦ Σιμμία καὶ ὦ Κέρβης καὶ οἱ ἄλλοι, ἄλλοτε εἰς αὐτῆς) εἰς κάποιον χρόνον ἕκαστος ἐξ ὑμῶν θὰ πορευθῇ· ἐμὲ δὲ τώρα πλέον μὲ προσκαλεῖ, ἢ θελεν εἶπαι εἰς τραγικὸς ἀνὴρ, τὸ πεπρωμένον, καὶ σχεδὸν εἶναι ἡ ὥρα μου διὰ νὰ τραπῶ εἰς τὸ λουτρόν· διὸ νομίζω, ὅτι εἶναι προτιμότερον [καλύτερον] (βέλτιον) νὰ πῶ τὸ φάρμακον, ἀφ' οὗ κάμω προηγουμένως τὸ λουτρόν μου καὶ νὰ μὴ ἐνοχλῶ τὰς γυναῖκας, διὰ νὰ λούουν τὸν νεκρόν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ.

τὸ μὲν οὖν διισχυρίσασθαι εἶναι ὑποκείμενον τοῦ οὐ πρέπει. περὶ τὰς ψυχὰς ἡμῶν προσδιορ. τῆς ἀναφορᾶς. οἰομένῳ συνάπτεται πρὸς τὸ ὑποκείμε-

νόν του μοι. ἐπέδειν ὑποκείμε. τοῦ ἀπροσώπου χρή. τούτων δὲ ἕνεκα ἀναγκ. αἰτιον. θαρρεῖν ὑποκείμε. τοῦ χρή. περί τῇ ἑαυτοῦ ψυχῇ προσδιορ. τῆς ἀναφορᾶς. εἶπασε ἀόρ. τοῦ ἑάω—ω. ὡς ὄντας αἰτιολογ. μετ. οὐκ ἄλλοτρίω, ἀλλὰ τῷ αὐτῆς κόσμῳ δοτικαὶ ὁργανικαί. σωφροσύνη τε καὶ δικαιοσύνη καὶ ἀνδρεία καὶ ἐλευθερία καὶ ὀληθεία ἐπεξήγησις τοῦ τῷ ἑαυτῆς κόσμῳ. ὡς πορευοόμενος τελικὴ μετοχή. τραπέσθαι ὑποκείμε. τῆς ἀπροσώπου ἐκφράσεως ὥρα ἐστί. βέλτιον εἶναι ὑποκείμε. τοῦ ἀπροσ. δοκεῖ. πιεῖν ὑποκ. τοῦ ἀπροσώπου βέλτιον εἶναι. λουσάμενον χρόν. μετ. καὶ μὴ παρέχειν καὶ αὐτὸ ὑποκ. τοῦ ἀπροσ. βέλτιον εἶναι. νεκρὸν λούειν ἐπεξήγησις τοῦ πράγματα παρέχειν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ LXIV. — Ἑρμηνεία.

Αὐτὰ δὲ μόλις εἶπεν αὐτός, ὁ Κρίτων εἶπεν· ἔστω, ὦ Σωκράτη· τί δὲ παραγγέλλεις εἰς τούτους ἢ εἰς ἐμὲ ἢ διὰ τὰ παιδιὰ σου ἢ δι' ἄλλο τι, τὸ ὑποῖον (ὅ,τι) ὅταν ἐκτελώμεν ἡμεῖς πρὸς σέ, ἠθέλομεν σὲ εὐχαριστεῖ πρὸ πάντων, (ἐν χάριτι ἂν σοι ποιοῖμεν); Παραγγέλλω, [ἐνν. ἐπιστέλλω] αὐτὰ τὰ ὅποια πάντοτε λέγω, ὦ Κρίτων καὶ οὐδὲν διάφορον [νέον] (καινότερον) ἔχω νὰ σᾶς εἶπω· ὅτι δηλαδὴ ὅταν σεῖς φροντίζητε (ἐπιμελοῦμενοι) διὰ τὴν ψυχὴν σας (ὑμῶν αὐτῶν) καὶ ἐμὲ καὶ τοὺς ἰδικούς μου (καὶ τοῖς ἑμοῖς) καὶ τοὺς ἑαυτοὺς σας θὰ εὐχαριστήσητε (ἐν χάριτι ποιήσετε), μὲ ὅσα ἠθέλετε κάμνει (ἄττ' ἂν ποιῇτε), ἔστω καὶ ἂν τώρα δὲν τὸ παραδεχθῇτε (κἂν μὴ νῦν ὁμολογήσητε)· ἐὰν δὲ ἀντιθέτως παραμελῇτε τὴν ψυχὴν σας (ὑμῶν αὐτῶν) καὶ δὲν θέλετε νὰ διάγητε τὸν βίον σας (ζῆν) σύμφωνα καὶ μὲ ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ἀνεπτύχθησαν τώρα (κατὰ τὰ νῦν εἰρημένα) καὶ σύμφωνα μὲ τὰ κατὰ τὸν προηγούμενον χρόνον λεχθέντα, (ὥσάν πρὸς ὑπογραμμὸν [πρὸς ὑπόδειγμα] (ὥσπερ κατ' ἵχνη), οὔτε καὶ (οὐδὲ) κἂν πολλὰ παραδεχθῇτε (ἐὰν πολλὰ ὁμολογήσητε) τώρα καὶ μάλιστα παρὰ πολὺ (καὶ σφόδρα), τίποτε δὲν θὰ κατορθώσετε (οὐδὲν πλέον ποιήσετε). Ταῦτα μὲν λοιπὸν θὰ προθυμοποιηθῶμεν, εἶπε, τοιοῦτοτρόπως νὰ πράττωμεν· κατὰ ποῖον δὲ τρόπον νὰ σὲ θάπτωμεν; Καθ' οἷονδήποτε τρόπον θέλετε ἐπιθυμήσει, εἶπεν, ἐὰν βέλαια καὶ μὲ πιάσητε καὶ δὲν σᾶς διαφύγω (μὴ ἐκφύγω ὑμᾶς). Ἀφ' οὗ δὲ ταυτοχρόνως (ἅμα) ἐγέλασεν ἐλαφρῶς καὶ ἀφοῦ ἔστρεψε τὰ βλέμματα πρὸς ἡμᾶς, εἶπεν· δὲν πρόκειται νὰ πείσω, ἀνθρωπσί μου, τὸν Κρίτωνα, ὅτι ἐγὼ ἴδου εἶμαι, ὁ ἴδιος ὁ Σωκράτης, ὁ ὁποῖος τώρα δὲ (νυνὶ) συνδιαλέγομαι καὶ διευθύνω τὰ καθ' ἕκαστα τῶν γινομένων συζητήσεων (διατάττων ἕκαστον τῶν λεγομένων), ἀλλὰ νομίζω, ὅτι εἶμαι ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον θέλει ἴδει (ὄψεται) ὑστερον νεκρὸν, καὶ ἐρωτᾷ δὲ (δῆ), πῶς νὰ μὲ θάπη. Ὅτι δὲ ἐγὼ ἀπὸ πολλοῦ πολὺν λό-

γον ἔχω κάμει, ὅτι δηλαδή, ὅταν πῶ το φάρμακον, δὲν θὰ παραμείνω πλέον πλησίον σας, ἀλλὰ θὰ ἀπέλθω, πορευόμενος πλέον εἰς εὐτυχισμένους τινὰς τόπους [ῥπου μόνον μάλιστα κατοικοῦν] (εἰς μακάρων δὴ τινὰς εὐδαιμονίας), ταῦτα νομίζω ἐγὼ ὁ ἴδιος, ὅτι μάτην τὰ λέγω, προσπαθῶν νὰ παρηγορήσω (παραμυθούμενος) ἀφ' ἑνὸς μὲν σᾶς, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸν ἑαυτὸν μου. Δώσατε λοιπὸν ἐγγύησιν (ἐγγυήσασθε οὖν) εἰς τοὺς δικαστὰς χάριν ἑμοῦ πρὸς τὸν Κρίτωνα, εἶπε, τὴν ἀντίθετον ἐγγύησιν (τὴν ἐναντίαν ἐγγύην) ἀπὸ ἐκείνην τὴν ὁποίαν οὗτος ἔδιδε πρὸς τοὺς δικαστὰς. Διότι οὗτος μὲν ἔδιδε τὴν ἐγγύησιν, ὅτι ἀληθῶς (ἢ μὴν) θὰ παραμείνω· ἐνῶ σεῖς ἐγγυηθῆτε ὅτι ἀληθῶς δὲν θὰ παραμείνω, ὅταν ἀποθάνω, ἀλλ' ὅτι θὰ ἀπέλθω ταχέως (οἰχήσεσθαι ἀπιόντα), ἵνα ὁ Κρίτων ὑποφέρει ἐδκολώτερον (ῥζον φέρη) καὶ ἵνα βλέπων τὸ σῶμά μου ἢ νὰ καίεται ἢ νὰ κατορύσσεται εἰς τὴν γῆν μὴ ἀγανακτῇ δι' ἑμέ, διότι τάχα δεινὰ ὑποφέρω, μήτε καὶ νὰ λέγῃ κατὰ τὸν ἐνταφιασμόν, ὅτι τάχα ἢ κάμνει τὴν πρόθεσιν τοῦ Σωκράτους πρὸς ἐνταφιασμόν ἢ κάμνει τὴν κηδείαν του ἢ τὸν κατορύσσει εἰς τὴν γῆν. Διότι μάθε καλῶς, εἶπεν οὗτος, ὦ ἄριστε Κρίτων, ὅτι τὸ μὴ ὀρθῶς λέγειν ὅχι μόνον αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ λεγόμενον εἶναι ἐλαττωματικὸν (πλημμελές) ἀλλὰ καὶ κακὸς ἰδέας γεννᾷ εἰς τὰς ψυχάς. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ἔχωμεν θάρρος καὶ νὰ λέγωμεν, ὅτι θάπτομεν τὸ ἰδικόν μου σῶμα καὶ πρέπει νὰ θάπτομεν αὐτὸ κατὰ τοιοῦτον τρόπον, καθ' ὃν ἤθελεν εἶναι εἰς σὲ ἄρεστόν (φίλον) καὶ τὸν νομίζεις (ἡγῇ) ὅτι εἶναι σύμφωνος μὲ τὰ νεομισμένα (νόμιμον).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Εἶεν = ἔστω, ἐκ τῆς εὐκτιχῆς ἐγκλίσεως τοῦ ῥ. εἰμί. περὶ ἄλλου του = τινός. ἄπερ αἰεὶ λέγω εἶναι ἀντικ. τοῦ ἐννοουμένου ῥήμ. ἐπιστέλλω. ὑμῶν αὐτῶν ἀντικ. τοῦ ἐπιμελούμενοι. καὶ ἑμοὶ καὶ αἱ λοιπαὶ δοτικαὶ εἶναι ἀντικείμενα τοῦ ἐν χάριτι ποιήσετε. ἐὰν δὲ ἀμελήτε καὶ μὴ θέλητε — οὐδὲν πλέον ποιήσετε ὑποθετικὸς λόγος δ'. εἰδους. θάπτωμεν δέ σε τίνα τρόπον; εὐθεὶα ἐρωτηματικὴ πρότασις, ἢ ὑποτακτικὴ θάπτωμεν εἶναι ἀπορηματικὴ. ὅπως ἂν βούλησθε ὑποθετικὴ ἀναφορικὴ πρότασις ὀφεται μέλων τοῦ ὁρθ. πῶς μὲ θάπτῃ πλαγίᾳ ἐρωτημ. πρότ. ἐκ τοῦ ἐρωτᾶ. παραμυθούμενος ἐνεστώς ἀποπειρατικός = προσπαθῶν νὰ παραμυθῇσω. ἢ μὲν παρορμενῇν, εἰδικὸν ἀπαρέμφατον ἐκ τοῦ ἡγγυάτο· ὁμοίως καὶ τὸ καωτέρω ἢ μὲν μὴ παραρμενῇν ἐκ τοῦ ἐγγυήσασθαι. ἀπιόντα κατηγορηματ. μετ. ἐκ τοῦ οἰχήσεσθαι, τῆς μὲν μετοχῆς ἐξηγουμένης διὰ ῥήματος, τοῦ δὲ οἰχήσεσθαι δι' ἐπιρρήματος. ῥζον ἐπίρρημα συγκριτικοῦ βαθμοῦ, οὐ θετικὸς εἶναι τὸ ῥαδίως καὶ ὑπερθετικὸς τὸ ῥᾶστα. καίόμενον ἢ κατορυττόμενον κατηγορηματικαὶ μετοχαὶ ἐκ τοῦ ὁρῶν. ὡς δεινὰ πάσχοντος αἰτιολ. μετοχή. ἴσθι β'. ἐνικ. πρόσ. προστακτ. ἐνεστ. τοῦ ῥήμ. οἶδα. εἰς αὐτὸ τοῦτο προσδιο-

ρισμός τῆς ἀναφορᾶς. θαρρεῖν καὶ φάναι ὑποκείμενα τοῦ ἀπροσώπου χρή. ὅπως ἂν ἡ φίλον καὶ ἡγῇ ἀναφορίζαι ὑποθετικά προτάσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ LXX— Ἑρμηνεία.

Ταῦτα ἀφ' οὗ εἶπεν, ἐκεῖνος μὲν σηκωθείς ἐπορεύετο (ἀνίστατο) εἰς κάποιον δωματίον μετὸν σκοπὸν νὰ λουσθῇ (ὡς λουσόμενος), καὶ ὁ Κρίτων ἠκολούθει αὐτὸν (εἶπετο αὐτῷ), ἡμᾶς δὲ προέτρεπε νὰ περιμένωμεν. Ἀνεμένομεν λοιπὸν συνδιαλεγόμενοι μεταξὺ μας περὶ ἐκεῖνων, τὰ ὅποια ἐλέχθησαν (περὶ τῶν εἰρημένων) καὶ ἀναθεωροῦντες (ἀνασκοποῦντες), ἄλλοτε πάλιν διηγούμενοι (διεξιόντες) περὶ τῆς συμφορᾶς μας, πόσον μεγάλη (ὄση) μᾶς εἶχε συμβῇ (ἡμῖν γεγονυῖα εἶη), ἐπειδὴ ἐνομιζομεν (ἡγούμενοι), ὅτι ἐντελῶς (ἀτεχνῶς) ἀποφραγισμένοι ἀπ' αὐτὸν [τὸν Σωκράτην] ὥσαν ἀπὸ πατέρα μας, θὰ διέλθομεν τὸν μέλλοντα βίον μας. Ἀφ' οὗ δὲ ἐλουσθῇ καὶ ὠδηγήθησαν (καὶ ἠνέχθη) πρὸς αὐτὸν τὰ παιδιὰ του—διότι δύο παιδιὰ του μικρὰ ἦσαν καὶ ἐν μεγάλο—καὶ προσῆλθον καὶ αἱ συγγενεῖς γυναῖκες, ἀφ' οὗ συνωμίλησε (συνδιαλεχθεῖς) μετ' ἐκείνας ἐνώπιον (ἐναντίον) τοῦ Κρίτωνος καὶ παρήγγειλεν (καὶ ἐπιστείλας) ἐκεῖνα τὰ ὅποια ἤθελε, τὰς μὲν γυναῖκας καὶ τὰ παιδιὰ του διέταξε νὰ φύγουν (ἀπιέναι), αὐτὸς δὲ προσῆλθε πρὸς ἡμᾶς. Καὶ ἐπλησίαζε τώρα πλεόν ἢ δύοσις τοῦ ἡλίου· διότι ἐπὶ πολὺ χρονικὸν διάστημα παρέμεινεν ἐντὸς τοῦ δωματίου τοῦ λουτροῦ. Ἀφ' οὗ δὲ ἦλθεν, ἐκάθητο καὶ μετὰ ταῦτα δὲν συνδιελέχθη πλεόν ἐπὶ πολὺ μεθ' ἡμῶν. Καὶ ἦλθεν ὁ ὑπηρέτης τῶν ἔνδεκα ἀρχόντων καὶ σταθεῖς πλησίον του· ὁ Σωκράτης, τοῦ εἶπεν, δὲν θὰ ἀποδώσω εἰς σέ τὴν κατηγορίαν (οὐ καταγνώσομαί σου), ποὺ ἀποδίδω εἰς ἄλλους, ὅτι δηλαδὴ ὀργίζονται (χαλεπαίνουσι) καὶ μετὰ καταρῶνται, ὅσους δίδω τὴν παραγγέλιαν εἰς αὐτοὺς νὰ πίνουν τὸ φάρμακον κατὰ διαταγὴν τῶν ἀρχόντων. Σὲ δὲ ἐγὼ καὶ ἐξ ἄλλων περιπτώσεων (καὶ ἄλλως) σὲ ἔχω γνωρίσει κατὰ τὸν χρόνον αὐτὸν ὡς ἄνθρωπον γενναιοτάτον καὶ προτότατον καὶ ἄριστον ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε (πῶποτε) ἐλθόντων ἐδῶ (δεῦρο), καὶ νὰ καὶ τώρα γνωρίζω καλῶς, ὅτι δὲν ὀργίζεσαι ἐναντίον μου (οὐ χαλεπαίνεις ἐμοί)—διότι γνωρίζεις τοὺς αἰτίους τῆς καταδίκης σου—ἀλλ' ἐναντίον ἐκείνων. Τώρα λοιπόν, διότι γνωρίζεις (οἶσθα γάρ) ἐκεῖνα τὰ ὅποια ἦλθα νὰ σοῦ ἀναγγέλω, καὶ ὑγίαινε [καὶ σοῦ ἀπευθύνω τὸν τελευταῖον ἀποχαιρετισμὸν] (χαῖρέ τε) καὶ προσπάθει (πειρῶ) ὅσον τὸ δυνατόν εὐκολώτερον (ὡς ῥᾶστα) νὰ ὑποφέρῃς τὸ ἀναπόδραστον τῆς μοίρας (τὰ ἀναγκαῖα). Καὶ συγχρόνως (καὶ ἅμα)

ἄφ' οὗ ἐδάκρυσε κάμων στροφὴν (μεταστρεφόμενος) ἀπεχώρει (ἀπήει). Καὶ ὁ Σωκράτης ἄφ' οὗ ἔρριψε τὰ βλέμματά του πρὸς αὐτόν· καὶ σύ, εἶπε, ὑγίεινε (χαῖρε)· καὶ ἡμεῖς θὰ πράξωμεν αὐτά. Καὶ συγχρόνως στραφεὶς πρὸς ἡμᾶς· πόσον εὐγενὴς κατὰ τοὺς τρόπους (ἀστείος), εἶπεν, εἶναι ὁ ἄνθρωπος· καὶ καθ' ὅλον τὸ χρονικὸν διάστημα προσήρχετο πρὸς ἡμᾶς καὶ ἐνίοτε συνωμίλει καὶ ἦτο ἄριστος ἄνθρωπος καὶ τώρα μὲ πόσῃν εὐγένειαν (ὡς γενναίως) θρηνεῖ δι' ἡμᾶς (ἀποδακρύνει με). Ἀλλ' ἐμπρός, ὦ Κρίτων, ἃς ὑπακούομεν (παιδόμεθα) εἰς αὐτόν, καὶ ἃς φέρῃ κἀνεῖς (ἐνεκάτω τις) τὸ φάρμακον, ἐὰν ἔχη τοῦτο τριψθῇ (εἰ τέτριπται)· εἰ δι' ἄλλως, ἃς τὸ τρίψῃ ὁ ἐντεταλμένος ἄνθρωπος. Καὶ ὁ Κρίτων, ἀλλὰ νομίζω, εἶπεν, ἐγὼ τοῦλάχιστον, ὦ Σωκράτη, ὅτι ὑπάρχει ἀκόμη ἥλιος ἐπάνω εἰς τὰ ὄρη καὶ ὅτι δὲν ἔχει ἀκόμη δύσει οὗτος. Καὶ συγχρόνως ἐγὼ γνωρίζω ὅτι καὶ ἄλλοι παρὰ πολὺ ἀργὰ (πάνυ ὀψέ) πίνουν τὸ φάρμακον, ὅσας δοθῇ παραγγελία πρὸς τοῦτο εἰς αὐτοὺς, καὶ ἄφ' οὗ παρουν τὸ δεῖπνόν των καὶ ἄφ' οὗ πίνουν πολὺ καλὰ... Ἀλλὰ καθόλου νὰ μὴ βιάζεσαι (ἀλλὰ μηδὲν ἐπείγου), διότι εἶναι δυνατόν ἀκόμη [ἔχομεν ἀκόμη καιρὸν] (ἔτι ἐγχωρεῖ). Καὶ ὁ Σωκράτης εἶπεν, εὐλόγως (εἰκότως), ὦ Κρίτων, καὶ ἐκεῖνοι πράττειν αὐτὰ καὶ ἐγὼ τοῦλάχιστον εὐλόγως δὲν θὰ τὰ κάμω· διότι νομίζω, ὅτι οὐδὲν ἄλλο κέρδος βέβαια ἔχω ἐὰν τὸ πῖω ὀλίγον βραδύτερον παρὰ θὰ γελῶ εἰς βάρος τοῦ ἑαυτοῦ μου (γέλωτα παρ' ἑμαυτῷ ὀφλήσειν), ἐὰν ἐπιθυμῶ, ὑπερβολικὰ (σφόδρα γλιχόμενος) τὴν ζωὴν μου καὶ λαμβάνω προφυλάξεις, ἐνὼ οὐδὲν πλεονεκτησιὸν αὐτῆς ὑπάρχει (οὐδενὸς ἔτι ἐνόντος). Ἀλλ' ἔλα, εἶπε, πείσθητι καὶ μὴ κάμνης κατ' ἄλλον τρόπον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Ὡς λουσομένης τελικὴ μετοχή. αὐτῷ ἀντικείμεν. τοῦ εἶπετο, ὅπερ εἶναι γ'. ἐνικὸν πρὸς. ὀριστικῆς παρατατ. τοῦ ἔπομαι. τότε δ' αὖ ἐτέθη τοῦτο, ὡς ἐὰν προηγεῖτο τότε μὲν ἀνασκοποῦντες, διεξιόντες μετοχὴ ἐνεστώτος τοῦ ὃ διεξέρχομαι ὅση γεγνηται εἴη πλαγία ἐρωτημ. πρὸς. ἐκ τοῦ διεξιόντες, διέξειν ἀπαρέμφ. μέλλ. τοῦ ὃ διέχω. ἡνέχθη παθητ. ἄορ. τοῦ φέρω. ἐδῶ μὲ ὑποκείμεν. τὸ ταῦτα ἔχομεν Ἀττικὴν σύνταξιν. ἐπιστείλας μετοχ. ἄορ. τοῦ ὃ. ἐπιστέλλω. δυσμῶν ἡλίου ἀντικείμεν. ἐκ τοῦ ἐγγύς. καταγνώσσομαι μέλλον τοῦ καταγιγνώσκω. σοῦ ἀντικ. τοῦτου τοῦ ὅρη. ὄντα κατηγορ. μετ. ἐκ τοῦ ἔγνωκα. τὰ δὲ ἐπίθετα γενναϊότατον, πρῶτατον καὶ ἄριστον κατηγορ. τοῦ σέ. τῶν ἀφικομένων γεν. διαιρετ. εἰς τὸ ἄνδρα. πειρῶ β'. ἐν. πρὸς. ἐνεστ. τοῦ ὅρη. πειράομαι—ῶμαι. ῥᾶστα ἐπίρρ. ὑπερθετ. βαθμοῦ τοῦ θετικοῦ ῥαδίως. ἀπήει γ'. ἐνικ. πρὸς. παρατατ. τοῦ ὃ. ἀπέρχομαι. προσήει ἐπίσης γ'. ἐν. πρὸς. παρατ. τοῦ προσέρχομαι. λῶστος ὑπερθετ. τοῦ ἐπιθ. ἀγαθός. ὡς ἀποδακρύνει πλαγία ἐρωτ. πρὸς. παιδόμεθα προτερεπτικὴ ὑποτακτ., προτασσο-

μένου του προτρεπτικού μορίου ἄγε δὴ. ἐνεγκάτω γ'. ἐν. πρόσ. προστακ. ἄορ. α'. του ὃ φέρω. πίνοντας κατηγορηματ. μετοχή ἐκ του οἶδα. δειπνήσαντας καὶ πίνοντας χρονικαὶ μετοχαί. ἐγχωρεῖ ἐνν. ἀντικ. (τελ. ἀπαρ.) τὸ πίνειν. ποιήσαντες ὑποθετ. μετ. πῶν ἐπίσης ὑποθετ. μετ. ὀφλήσειν ἀπαρ. μέλλ. του ὃ. ὀφλισκάνω. ὀφλισκάνω γέλωτα σημ. θεωροῦμαι γελοῖος. ζῇν ἀντικ. του γλιχόμενος καὶ του φειδόμενος ἀπερ συντάσσονται μετὰ γενικῆς. ἐνόντος ἐναντιωμ. μετοχή. πιδου β' ἐν. πρόσ. προστακτ. μέσ. ἄορ. β'. ἐπιθήμην του ὃ. πείδομαι.

66

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ LXVI.

Καὶ ὁ Κρίτων μόλις τὰ ἤκουσεν ἔκαμε νεῦμα (ἐνευσευ) εἰς τὸν πλησίον ἱστάμενον ὑπηρέτην. Καὶ ὁ ὑπηρέτης οὗτος ἀφ' οὗ ἐξῆλθε καὶ ἐχρονοτριβήσεν ἐπὶ πολλὸν χρονικὸν διάστημα ἐπανῆλθεν (ἦκεν) ὀδηγῶν ἐκεῖνον, ὃ ὁποῖος ἐπρόκειτο νὰ παραδώσῃ τὸ φάρμακον τριμμένον ἐντὸς εὐρυχώρου μὲ δύο λαβὰς ποτηρίου. Μόλις δὲ ὁ Σωκράτης εἶδε τὸν ἄνθρωπον· ἔστω, εἶπεν, καλέ μου (ὦ βέλτιστε) τί πρέπει νὰ κάμω τώρα, ἀφ' οὗ σὺ εἶσαι γνώστης (ἐπιστήμων) αὐτῶν τῶν πραγμάτων. Τίποτε ἄλλο νὰ μὴ κάμῃς, εἶπεν, παρὰ ἀφ' οὗ τὸ πῆς νὰ περιπατῇς γύρω εἰς τὸ δωμάτιον (περιιέναι), μέχρις οὗτο ἐμφανισθῇ βάρος εἰς τὰ σκέλη σου, ἔπειτα νὰ κατακλιθῇς· καὶ τοιουτοτρόπως αὐτὸ θὰ κάμῃ τὴν ἐνέργειάν του (οὕτως αὐτὸ ποιήσει). Καὶ συγχρόνως ἐνεχείρισεν (ᾠρεξε) τὸ ποτήριον εἰς τὸν Σωκράτην. Καὶ οὗτος μόλις τὸ ἔλαβεν εἰς τὰς χεῖράς του καὶ μὲ πολλὴν φαιδρότητα (καὶ μάλα ἴλεως), ὦ Ἐχεκράτη, χωρὶς νὰ φοβηθῇ τίποτε (οὐδὲν τρέσας) οὔτε καὶ χωρὶς νὰ ἀλλάξῃ καθόλου (οὐδέ διαφθείρας) οὔτε τὸ χρῶμα του οὔτε τὴν φυσιογνωμίαν του, ἀλλ' ὅπως συνήθιζε, ἀφ' οὗ ἐκύτταξε μὲ ἀτενὲς βλέμμα (ὅπως εἶναι τὸ βλέμμα τοῦ ταύρου) πρὸς τὸν ἄνθρωπον· τί λέγεις ὥς πρὸς αὐτὸ τὸ ποτὶν (περὶ αὐτοῦ τοῦ πώματος) εἰς τὸ νὰ προσφέρω σπονδὴν πρὸς τιμὴν τινὸς (τινί); εἶναι δυνατόν (ἔξεστιν) ἢ ὄχι; τόσον μόνον ποσὸν (τοσοῦτον) τριβόμεν ἐξ αὐτοῦ, ὅσον νομίζομεν ὅτι εἶναι ἀρεκτὸν (μέτριον) διὰ νὰ πῇ κανεῖς. Ἐννοῶ, εἶπεν αὐτός· ἀλλ' εἶναι δυνατόν βέβαια καὶ πρέπει νὰ κάμω τοῦλάχιστον (γε) τὴν προσευχὴν μου εἰς τοὺς θεοὺς, ὥστε ἡ μετάβασίς μου ἀπὸ ἐδῶ (ἐνδένδε) ἐκεῖ [εἰς τὸν Ἄδην] νὰ ὑπάρξῃ εὐτυχής· αὐτὰ δὲ προφανῶς (δὴ) καὶ ἐγὼ εὐχόμεαι καὶ εἴθε νὰ γίνουιν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον (ταύτη). Καὶ συγχρόνως, ἐνῶ εἶπε ταῦτα καὶ ἐκράτησεν ἀκίνητον τὸ ποτήριον (καὶ ἐπισχόμενος) εἰς τὰ χεῖλη του μὲ παρὰ πολλὴν εὐχέρεϊαν (καὶ μάλα εὐχερώς) καὶ μὲ ἀταραξίαν (καὶ εὐκόλως) τὸ ἔπιεν ὅλον

(ἐξέπιεν). Καὶ ἐξ ἡμῶν οἱ περισσότεροι μέχρι τινὸς μὲν μόλις κατώρθωσαν (ἐπιεικῶς οἱοί τε ἦσαν) νὰ κρατηθοῦν ἀπὸ τοῦ νὰ μὴ δακρύουν, μόλις ὁμως τὸν εἶδομεν νὰ πίνη τὸ φάρμακον καὶ νὰ τὸ ἔχη πίει, δὲν κατώρθώναμεν πλέον τοῦτο (οὐκέτι), ἀλλὰ καὶ τὰ ἰδικὰ μου δάκρυα παρὰ τὴν ἐσωτερικὴν μου ἀντίστασιν (βίᾳ) ἔχυνοντο (ἐχώρει) οὐχὶ κατὰ σταγόνας [ἀλλ' ἀφθονα] (ἀστακτί), ὥστε καλυφθεῖς διὰ τοῦ ἱματίου μου. ἔκλαιον διὰ τὴν τύχην μου (ἐμαυτόν)· διότι προφανῶς (δῆ) δὲν ἔκλαιον ἐκεῖνον, ἀλλὰ τὴν τύχην μου, διότι ἐστερούμην τοιούτου ἀγαθοῦ συντρόφου. Ὁ δὲ Κρίτων ἀκόμη πρὸ ἐμοῦ, ἐσηκώθη ἐκ τῆς θέσεώς του, ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυά του. Ὁ δὲ Ἀπολλόδορος καὶ κατὰ τὸν προηγούμενον χρόνον οὐδόλως ἔπαυεν ἀπὸ τοῦ νὰ κλαίῃ καὶ μάλιστα (καὶ δῆ) καὶ τότε ἀφ' οὗ ἐξέβαλε γοερὸν βρυχηθμὸν (ἀναβρυχησάμενος), συνέτριψε πάντας τοὺς παρόντας (οὐδένα ὄντινα οὐ κατέκλασε) ἐκτὸς βεβαίως αὐτοῦ τοῦ Σωκράτους. Ἐκεῖνος δὲ [δηλ. ὁ Σωκράτης]· τί εἶναι αὐτά, εἶπε, τὰ ὁποῖα γάμνετε ὃ παρ᾽ ἐνοὶ ἀνθρώποι (ὦ θαυμάσιοι). Ἐγὼ ὁμως πρὸ πάντων (οὐχ' ἥκιστα) δι' αὐτὸν τὸν λόγον εἶπον ν' ἀπομακρύνουν (ἀπέπεμψα) τὰς γυναῖκας διὰ νὰ μὴ ὑπολίπτουν εἰς τοιαύτας ἀνοησίας (ἵνα μὴ τοιαῦτα πλημμελοῖεν)· διότι ὄντως ἔχω ἀκούσει, ὅτι πρέπει ν' ἀποθνήσκῃ κανεὶς ἐν μέσῳ ἀπολύτου θρησκευτικῆς σιωπῆς (ἐν εὐφημίᾳ). Ἀλλ' ἡσυχάζετε καὶ ὑπομένετε. Καὶ ἡμεῖς μόλις ἠκούσαμεν αὐτόν, κατελήφθημεν ἀπὸ ἐντροπῆς (ἡσχύνθημεν) καὶ ἐσταματήσαμεν (ἐπέσχομεν) τὰ δάκρυα. Οὗτος δὲ [δηλ. ὁ Σωκράτης] ἀφ' οὗ περιεπάτησεν, ἐπειδὴ εἶπεν, ὅτι αἰσθάνεται βαρὺ τὰ σκέλη του, κατεκλίθη ὑπτίως—διότι τοιαύτην παραγγελίαν ἔδιδεν ὁ ἐντεταλμένος ἄνθρωπος—καὶ συγχρόνως πιάνων αὐτὸν διὰ τῶν χειρῶν του ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἔδωκε τὸ φάρμακον μετὰ παρόλευσιν χρόνου (διαλιπὼν χρόνον) ἐξήτασε τοὺς πόδας καὶ τὰ σκέλη αὐτοῦ· καὶ ἔπειτα ἀφοῦ ἐπίεσεν ἰσχυρῶς (σφοδρὰ) τὸν πόδα, τὸν ἠρώτησε ἥρετο), ἐὰν τὸ ἡσθάνετο· αὐτὸς δὲ εἶπεν, ὅτι δὲν ἡσθάνετο (ὁ δὲ οὐκ ἔφη). Καὶ ὕστερον ἀπ' αὐτὸ πάλιν ἐξήταξε (ἐννοεῖται ἐπεσκόπει) τὰς κνήμας καὶ τοιουτοτρόπως προχωρῶν μετὰ τὴν χεῖρα του ἐπάνω (ἐπανιών) τοιουτοτρόπως μᾶς ἐδείκνυνεν, ὅτι ταῦτα κρυώνουν καὶ πηγνύονται. Καὶ αὐτὸς ἔπιανε μετὰ τὰς χεῖρας του (ἥπτετο) καὶ εἶπεν, ὅτι, ὅταν ἡ ψῦξις φθάσῃ πλησίον τῆς καρδίας αὐτοῦ (ἐπειδὴν γένηται πρὸς τῇ καρδίᾳ αὐτῷ), τότε θὰ ἀποθάνῃ (οἰχήσεται). Καὶ τώρα λοιπὸν πλέον (ἤδη οὖν) ἐκρύωνον τὰ μέρη τῆς βουβωνικῆς του χώρας (τὰ περὶ τὸ ἥτρον αὐτοῦ) καὶ ἀφ' οὗ μόνος του αὐτὸς ἐξεσκέπασε τὸ πρόσωπόν του (ἐκκαλυψάμε-

νος) — διότι εἶχε σκεπασθῇ ὁλόκληρον (ἐνεκεκάλυπτο γάρ) — εἶπεν ἐκεῖνο τὸ ὅποιαν τελευταίως εἶπεν ὦ Κρίτων, εἶπε, ὀφείλομεν νὰ προσφέρωμεν ὡς ἀνάθημα ἓνα ἀλεκτρονῶνα ἄλλ' ἀποδώσατε αὐτὸν καὶ μὴ παραμελήσητε. Ἄλλ' αὐτὰ θὰ γίνουν, εἶπεν ὁ Κρίτων ἄλλα κῦταξε, μήπως ἔχεις νὰ εἴπῃς ἄλλο τι. Αὐτὰ ἄφ' οὗ ἡρώτησεν αὐτός, οὐδεμίαν πλέον ἔδωσεν ἀπάντησιν, ἄλλ' ἄφ' οὗ ἀφῆκε νὰ περάσῃ ὀλίγον χρονικὸν διάστημα (ἀλλ' ὀλίγον διαλιπὼν) κατελήφθη ὑπὸ σπασμοῦ καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐξεσκέπασεν αὐτόν. Καὶ οὗτος (ὁ Σωκράτης) ἐκράτησεν ἀκίνητα τὰ μάτια του (ἔσθησε τὰ ὄμματα)· μόλις δὲ τὰ εἶδεν ὁ Κρίτων ἔπιασε συγχρόνως [ἐκλείσε] (συνέλαβε) τὰ δύο χεῖλη καὶ τοὺς δύο ὀφθαλμούς του.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

τούτων γενικῇ ἀντικείμεν. τοῦ ἐπιστήμων. ποιεῖν ὑποκ. τοῦ χρή. οὐδὲν ἄλλο ἐννοεῖται χρή ποιεῖν σε. πίνοντα μετοχή ἀορ. β' τοῦ ῥ. πίνω. ὤρεξε ἀορ. α'. τοῦ ὤρω. τρέσας καὶ διαφθείρας τροπικαὶ μετοχαί. πρὸς τὸ ἀποσπεῖσαι τελικὸν αἷτιον. ἀποσπεῖσαι ἀπαρέμφ. ἀορ. α' τοῦ ῥ. ἀποσπένδω. ἔξεστιν ἢ οὐκ ἔξεστιν ἐννοεῖται ὡς ὑποκείμενον αὐτῶν τὸ ἀποσπεῖσαι. εὐχεσθαι ὑποκειμ. τοῦ ἔξεστι καὶ τοῦ χρή. γενέσθαι τελικὸν ἀπαρέμφ. ἐπισχόμενος μετοχή μέσ. ἀορ. β'. τοῦ ῥ. ἐπέχω. ἡμῶν γενικῇ διαιρετικῇ εἰς τὸ πολλοί. πίνοντα καὶ πεπωκότα κατηγορηματ. μετοχαί ἐκ τοῦ εἶδομεν. οὐκέτι ἐννοεῖται οἱ οἱ τ' ἦμεν κατέχειν τὸ μὴ δακρύνειν. ἐχώρει ὑποκ. εἶναι τοῦ δάκρυα κατ' Ἀττ. σόνταξιν. ἐξανέστη ἀορ. β'. τοῦ ἐξανίστημι. δακρύνων κατήγορ. μετ. ἐκ τοῦ ἐπαύετο. τῶν παρόντων γενικῇ διαιρετικῇ. οἷα ποιεῖτε εἶναι βραχυλογία ἀντί: οἷα ἐστὶν ἃ ποιεῖτε. τελευτᾶν ὑποκ. τοῦ χρή. τοῦ δακρύνειν ἀντικ. τοῦ ἐπέσχομεν· οἱ δοτικῇ ἐνικοῦ γ' προσώπου τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας αὐτός, οἱ, ἐτέθη δὲ ἄνευ τόνου, διότι ἔπαθεν ἐγκλισιν τόνου. διαλιπὼν μετοχή ἀορ. β'. τοῦ ῥ. διαλείπω. ἤρετο μέσ. ἀορ. β'. τοῦ ῥ. ἐρωτῶ. ὁ δ' οὐκ ἔφη τὸ πλήρες θὰ ἦτο: ὁ δὲ ἔφη οὐκ αἰσθάνεσθαι, ἐπανιών μετ. ἐνεστο. τοῦ ῥ. ἐπανερχομαι. ἤπτετο παρατατ. τοῦ ἄπτομαι. οἰχίσεται μέλλον τοῦ οἰχρμαι. τὰ περὶ τὸ ἦτρον ψυχόμενα ἦν Ἀττ. σύνταξις. εἴ τι ἄλλο λέγεις πλαγία ἐρωτημ. πρότ. ἐκ τοῦ ὄρα. ἐρομένου μετοχῇ μεσ. ἀορ. β'. τοῦ ῥ. ἐρωτῶ, εἶναι χρονικῇ μετοχ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ LXVII— Ἑρμηνεία

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον (ἦδε) ἐγένινεν, ὃ Ἑχεκράτη, ὁ θάνατος τοῦ φίλου ἡμῶν ἀνδρός, καθὼς ἡμεῖς δυνάμεθα νὰ ὑποστηρίξωμεν (φαῖμεν ἂν, ἀρίστου καὶ ἐν γένει (καὶ ἄλλως) φρονιμωτάτου καὶ δικαιοτάτου ἐξ ὅλων, ὅσους ἐκ πείρας ἐδοκιμάσαμεν ἐκ τῶν τότε ὑπαρχάντων.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ἦδε κατηγορ. τοῦ ἢ τελευτῇ. τῶν τότε γενικαὶ διαιρετ. εἰς τὸ ἀνδρός.

ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

1. ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΒΙΟΣ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ (ἐν τῷ ὁποίῳ ἐκτίθεται ὁλόκληρος ἡ δημοσία καὶ ἰδιωτικὴ ζωὴ τῶν μεγάλων προγόνων μας, ἐκ 440 σελίδων καὶ μετὰ 75 εἰκόνων).

2.— ΑΙΩΝΙΑ ΕΛΛΑΣ (ἐν τῇ ὁποίᾳ ἀποδεικνύεται ἡ συνέχεια καὶ ἡ γνησιότης τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερον, ἐκ 300 σελίδων καὶ 60 εἰκόνων).

3.— ΑΝΤΙΓΟΝΗ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ (ἐκδόσις ἐγκυκλιζομένη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργίου Παιδείας, ἐξ 138 σελίδων).

4.— ΕΓΚΟΛΗΘΗΝ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ (ἐν τῷ ὁποίῳ διαγράφονται τὰ καθήκοντα τῶν γονέων ἐν τῇ πνευματικῇ, ἠθικῇ καὶ ὁριζιῇ ἀγωγῇ τῶν παιδιῶν των, ἐκ 200 σελίδων, ἐκδόσις δευτέρα).

5.— 60 ΕΚΛΕΚΤΑ ΚΑΙ ΗΘΟΠΛΑΣΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ CHR. SCHMITH (ἐξελληνισθέντα, ἐξ 94 σελίδων, ἐκδόσις δευτέρα).

6.— ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ (μετὰ γραμματικῶν συντακτικῶν καὶ λοιπῶν παρατηρήσεων).

7.— ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ. (μετὰ γραμματικῶν συντακτικῶν καὶ λοιπῶν παρατηρήσεων).